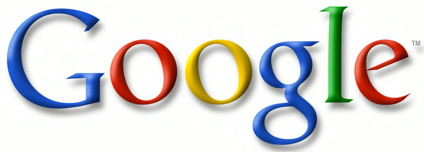

1437
VULTUS IN HOSTEM
LIBER COLL: OMN: ANIM: FIDEL: DEFVNCT: IN: OXON:

Zeitschrift für Deutsche Philologie von Hoepfner u. Zacher Bd II, Halle 1870.

" Die Quellen der Niflungasaga in der Darstellung der Thidrekssaga und der von dieser abhängigen Überlieferungen von O. Döring. S. 1 u. 265.

Gjurdar

Færøiske Qvæder

om

Sigurd Fofnersbane og hans Æt.

Med et Anhang.

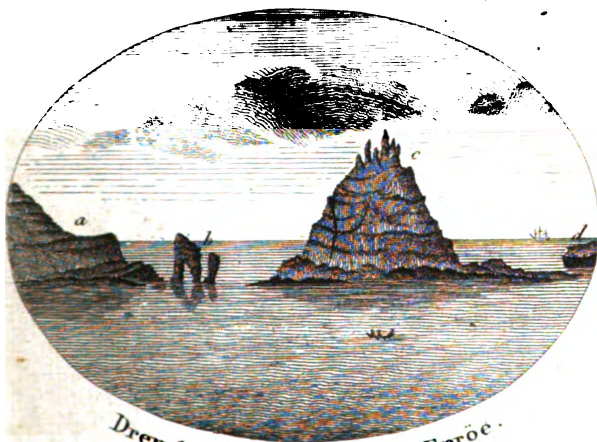
Samlede og oversatte

af

Hans Christian Lyngbye,
Sognepræst i Gjesing.

Med en Indledning af P. E. Müller, Dr. og Prof. i Theol.

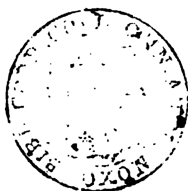
Udgivne ved kgl. allernaadigst Understøttelse.

Drengene i Dragsund paa Færöe.

Randers 1822.

Trykt hos S. Elmenhoff, kgl. priv. Bogtrykker.

Deres Kongelige Majestæt

Dronning

Maria Sophia Frederica

som

med saa mange høie Dyder og
fyrstelige Fortrin
ogsåa forener Yndest for
det antiqvariske Studium

helliges

efter Anders Sørensen Vedels og Peder Syvs Exempel

disse Oldtids Kjærminder

som

fra Færøernes koldere Klipper

ere omplantede i Danmarks blidere Have

allerunderdanigst
af
Udgiveren.

Fortale.

Hermed overleveres Publicum en Samling af færøiske Oldtids Qvæder og gamle Viser, optegnede efter mundtlig Dicteren, og aftrykte i deres originale Sprog, som er en af det Islandske udrunden og hidindtil næsten ganske ubekjendt Dialekt; [1]) de ere tillige ledsagede med en dansk metrisk Oversættelse og nogle oplysende Anmærkninger.

1) Det eneste Færøiske, der, saavidt vides, er trykt, er: 1) Et Brudstykke af en færøisk Samtale i Landts Beskrivelse over Færøerne, Kjøbenhavn 1800. 2) Den underbare Harpe, en færøisk Vise aftrykt i Svenska Folkvisor fraan Forntiden, samlade och utgifne af Geyer og Afzelius, 1ste Deel, Stockholm 1814; den er og aftrykt i Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn 1821 No. 63. — 3) Brouka Thaat, en i de nyere Tider forfattet Spottevise, indrykket i Skand. Litt. Selsk. Skrifter 12te og 13de Aargang Pag. 234 f. — Om føie Tid ventes en færøisk Oversættelse af Matthæi Evangelium fra Hr. Pastor Schrøters Haand. — I Prof. Nyerups Hertha Kjøbenh. 1817 findes et Fragment af et færøisk Qvad om Slaget paa Runsival Hede, oversat af Ingemann efter mundtlig Dicteren af en Jomfrue paa Færøe; men det er blot den danske Oversættelse, som der findes.

At der paa Færøe vare en Deel gamle Kæmpevi-ser i Omløb, har allerede længe været bekjendt og omtalt i trykte Bøger. Lucas Debes, som var Præst i Thorshavn for 150 Aar siden, og Rector ved den sammesteds daværende latinske Skole, har allerede antydet det, naar han siger: „Færøe Indbyggere ere icke genedige til nogen unyttig Tids-„Fordriff eller forfængelig Lystighed, men meest for-„lyste sig med Psalmer at siunge Dagen igien-„nem, men ellers udi deris Brølupper, oc udi Ju-„ledagene forlyste de sig med nogen enfoldig Dantz, „udi en Kreds hafvende hinanden fat om Haanden, „oc siungende nogle gamle Kiempe-Wiser.“ 2) Og paa et andet Sted siger han: „Den største Part kun-„ne fast alle gamle Kæmpeviser, icke alleene aff den „gamle Danske Kæmpe Bog; men end ocsaa mange „andre om de norske Kæmper, som muligt hos an-„dre ere forglemte, oc her ere udi frisk Hukommelse, „oc brugis ideligen i deris Dantz.“ 3) At disse Wi-ser ikke have været Peder Syv ubekjendte, lærer man af følgende hans Ord: „De Ferøeske Or.

2) See Lucas Debes Færoa reserata, Kjøbenhafn 1673 Pag. 251.
3) See Lucas Debes l. c. Pag. 308.

„Ole Worms Viser ere gandske paa den Maade, som „vore, og ey efter de gamle Skaldres Maneer.“ 4) Landt og flere omtaler dem ligesaa. 5)

I de mange Aar, som ere henrundne siden Lucas Debes's og Peder Syvs Dage, kunne vel nogle af disse Folkesange være gangne i Forglemmelse, og være tabte; dog er der ingen skjellig Grund til i saa Henseende at klage, som Svabo gjorde i Aaret 1781: „Ifald de nu ikke bleve optegnede, „vilde om føie Tid neppe findes Spor af dem, da „de nu ligge formedelst Hukommelsens Utroskab i „sidste Aandedræt.“ 6) Tvertimod, de ere endnu, 40 Aar efter at Svabo skrev dette, i saa friskt Minde hos Færøeboerne, og bruges saa hyppigen til deres Dandse, at jeg endog ikke paatvivler, at jo Svaboes egne Manuskripter, hvis de bleve confererede med adskillige af de Indfødtes mundtlige Sange, kunde af disse endnu betydeligen suppleres.

4) See Peder Syvs Fortale til de danske Kæmpeviser S. 16; trykte første Gang i Kjøbenhavn 1695, dernæst oplagte paany 1739, 1764 og 1787.

5) Landts Beskrivelse over Færøerne Kbhvn. 1800 S. 450. Udvalgte danske Viser 5 Deel Fortale S. XVI. og S. 77 til 80. — Nyerups Magazin for Danskes Reise-Jagttagelser 1ste B. Kbhvn. 1819 S. 216.

6) Svaboes Fovrerindring til hans haandskrevne færøiske Ordbog; og Udv. danske Viser 5te D. Pag. 77.

Man seer altsaa her et rart Exempel paa, hvorledes den Oldtids Skik, at opbevare gamle Minder i mundtlige Sange, har i mange Sekler kunnet vedligeholde sig, og det lige indtil denne Dag, hos dette fjerntliggende og ligesom isolerede færøiske Folk; thi, hvad Tacitus fordum skrev om de nordiske Folkeslag, navnlig Germanerne, „at gamle Sange „vare det eneste Slags Historie og Krønike, de havde, og at de i disse besang deres Guder og Helte“, [7]) dette gjelder endnu i vore Dage bogstaveligen om Færøeboerne, og dette er et Phænomen, som er høist mærkeligt, og maaskee det eneste i sit Slags. Svabo har den Fortjeneste, at han først har optegnet en Deel af disse Sange; men han har ikke leveret nogen Oversættelse deraf, men blot sat et kort Indhold paa Dansk foran hvert Qvads Opskrift. [8]) Den haandskrevne Samling af færøiske Qvæder, som Amtsprovst Hentze, efter Prof P. E. Müllers Opmuntring, i Aaret 1819 foranstaltede optegnet

7) Celebrant carminibus antiqvis (qvod unum apud illos memoriæ ac annalium genus est) Tuistonem deum, terra editum, et filium Mannum. Tac. Germ. Cap. II. v. 3.

8) Der er i denne svaboeske Samling tre Viser, betegnede med det fælleds Navn Rujma, see Indledningen Pag. 113 men

og nedsendt, indeholder blot den færøiske Text. 9) De Qvæder derimod, som i nærværende trykte Samling træde frem for Lyset, og omhandle Sigurd Fofnersbane og hans Æt, findes ikke i nogen af hine omtalte Manuskript-Samlinger; og dog troer jeg at torde ansee disse, som her leveres, for de ældste og

da man deraf ikke kan vide, hvad der menes, vil jeg her bemærke:

1. Rujma (1ste Hefte No. 10) er Tujindi Bijil ɔ: Den tyvende Beiler; i Schrøters Fortegnelse No. 97 og hos Henge No. 8.
2. Rujma (1ste Hefte No. 16) er Pujlagrima Harpan ɔ: Den underbare Harpe; som allerede er trykt i Kjøbenhavns Skilderie 1821 No. 63; see Noten 1 foran.
3. Rujma (3die Hefte No. 6) er Ölkudölgur, som slutter nærværende Samling.

9) For Fuldstændigheds Skyld vil jeg her optegne Navnene paa samtlige Qvæder i Henges Manuskript, da Prof. Müller i Indledningen Pag. 35 blot angiver de vigtigste: 1. Grimmars Qvaje i 3 Totter: Haralds, Grimmars og Gormunds. — 2. Mirmants Qv. — 3. Edlindur Bondi aa Jagri. — 4. Skrujmsli Rujma. — 5. Lokka Tottur. — 6. Fiska Qv. — 7. Fimboa Rujma. — 8. Padur Knudsons Rujma. — 9. Sigmunds Tottur. — 10. Læiv Öxirsons Qv. — 11. Brusa Jögil. — 12. Trödlini uj Hodnalondum. — 13. Guldbrands Rujma. — 14. Ormar Toraldsons Qv. — 15. Ola Triggasons Qv. — 16. Osmund A-alsons Qv. (hos Svabo Aasmund Endalsoon). — 17. Sniolfs Qvaje i 7 Totter: Ranes, Sniolfs, Golmars, Hildibrands, Virgars, Osmunds Tottur eller Sniolfs Dei, og Grujms Tottur. (Hos Svabo bestaaer den blot af 4 Totter). — 18. Gjeidi Oslaksons Qv. i 2 Totter: Gjeida og Galta Tottur. — De fleste af disse findes hos Svabo, undtagen No. 5, 13 og 18, samt 10 og 15, som ere fra de ganske nye Tider.

vigtigste, ligesom de og paa Færøe ere de meest afholdte og yndede.

Da jeg i Sommeren 1817 var paa Færøe, fik jeg paa regnfulde Dage, som ei tillode botaniske Excursir, fat paa en eller anden gammel Mand, som dicterede mig snart et, snart et andet Qvad, og gav ham derfor sin Dagleie. Nogen Underviisning fik jeg imidlertid i Sproget af den lærde Svabo; paa denne Maade traf jeg hændelsesviis paa Sigurds Qvad, som, hvorvel jeg dengang ikke kjendte noget til dette Digts Værd eller Sammenhæng med de islandske Sagaer, dog interesserte mig ifølge en dunkel Reminiscens af en foregaaende Læsning. Alligevel fik jeg det ikke saa fuldstændigt, som jeg ønskede det; hvad der manglede, og det var ikke lidet, har Hr. Pastor Johan Henrich Schrøter paa Suderøe, en indfødt Færøboer og velstuderet Mand, senere, da jeg af H. H. Hr. Prof. Müller var gjort opmærksom paa Emnets antiqvariske Betydning, havt den Godhed efter Anmodning at optegne og tilsende mig; saaledes har jeg hans Venskab og Beredvillighed at takke for det Meste af hvad, der her leveres, nemlig for Opskriften af Høgnars, Aldrians, Regnars, Aslaugs og Nornegests Qvæ-

der, samt Risen i Holmgaard, Qvørfins Sang og Risen paa Letraberg; foruden Tillæg til Regin Smeds, Isma ls og Brynhildes Qvæder. Dog hvad Hr. Schrøter venskabeligst tilsendte mig, var, som han og selv tilskrev mig, blot de første Materialier, som videre maatte ordnes og bearbeides, førend de kunde forelægges Publicum; mange Vers maatte udelades, som vare aabenbare Varianter og Fyldekalk, og som Schrøter havde optegnet lige efter den Dicterendes Mund, overladende til mig at udslette, hvad der maatte ansees for Overflødigt; mange Vers maatte omsættes i en anden Orden, fordi den Dicterende ei strax havde kunnet erindre dem paa det rette Sted, hvor de henhørte. Herudover har jeg maattet skrive den færøiske Text flere Gange om, inden jeg har kunnet faae det Hele til at falde saa vel i Traad, som jeg ønskede, eller som jeg formodede, det oprindeligen havde været. Endvidere maatte der leveres en nogenlunde metrisk Oversættelse, og adskillige Noter føies til for at oplyse visse ubekjendte Ord og Talemaader. Dette hele Arbeide, som har kostet mig ikke liden Tid og Umage, har jeg søgt at udføre efter bedste Evne og med al den Flid, som en Udgiver skylder Publicum.

Da Færøeboerne stedse bruge det danske Sprog, som Skrift- og Bogsprog, saa er der ingen Fasthed eller Eenhed i den færøiske Dialekts Orthographie, men forskjellige skrive paa forskjellige Maader, og det især efter Udtalen, som atter paa de forskjellige Øer er ikke lidet forskjellig. Den færøiske Dialekt, som blot tales af omtrent 5000 Mennesker, hvilke og alle, paa faa Undtagelser nær, kunne tale det danske Sprog med Færdighed, og hvori der ingen skrivtlige Dokumenter af nogetsomhelst Slags vides at existere, naar undtages de i den senere Tid af Svabo og andre efter mundtlig Dicteren optegnede Qvæder, er i sig selv ikke af nogen Betydenhed, undtagen det skulde være i lingvistisk Henseende, jeg mener især for de gamle Visers Skyld. Da det tillige er lidet, hvad der er trykt i denne Mundart, og dette lidet er trykt efter Svaboes Orthographie, saa har jeg fulgt denne, saa meget mere, som den er lagt til Grund for Prof. Rasks Afhandling om den færøiske Sprogart, som findes indrykket i Slutningen af hans islandske Grammatik Side 262 — 282; dog har jeg i nogle faa Stykker afvegen derfra, og skreven Fout, stou, touk for Feût, steû, teuk &c., fordi denne af mig brugte Skrivemaade svarer bedre

baade til den færøiske Udtale og til den islandske Skrivemaade; ligesaa har jeg undertiden brugt det svenske å for at forebygge 3 Vokalers Sammenstød, og skrevet fåa for faaa, båaji for beâi &c. Diphthongen eâ, som Svabo har ført i Brug, er en slæbende Lyd, en Mellemlyd mellem e og a og bruges snart for det islandske é, f. Ex. i meâr, teâr, seâr, isl. mér, ther, sér &c., snart for det isl. a f. Ex. teâ, veâr, eâv, isl. thad, var, af &c. I mange Ord forekommer û, isl. ú, som betegner et dobbelt u eller langt u, som Sjûrur, ûr, nû, tû &c. — Den af Hr. Pastor Schrøter i de mig tilsendte Qvæders Opskrivt brugte Skrivemaade har jeg ikke fulgt, da den syntes mig noget vaklende, og at nærme sig alt for kjendeligen til det Danske. Den Skrivemaade, som er fulgt i den af Amtsprovst Hentze besørgede Manuskript-Samling, er ligesaa afvigende fra de tvende foregaaende. Det har derfor været vanskeligt nok at bringe den tilbørlige Eenhed i den færøiske Text; dog troer jeg ikke, at der skal findes mange Inconseqventser eller Afvigelser fra den valgte Orthographie.

Angaaende den metriske Oversættelse, da har jeg søgt at indrette den saaledes, at den kunde blive Originalen saa tro, som mueligt; saadan, som den

er, haaber jeg, at den kan læses uden betydelig Anstød. En Uforsigtighed er dog begaaet deri, at Oversættelsen er sat ligeover for Texten; thi derved er, som Jacob Baden allerede har bemærket i Fortalen til sin Oversættelse af Horats, „Oversætteren udsat for mange Kritiker, som han kunde „slippe for, naar man ikke strax havde havt Origi„nalen ved Haanden." Men denne Omstændighed kan nu ikke mere ændres; og i det jeg tilstaaer, at mange Vers kunne heldigere have været oversatte, maa jeg tilføie, at man maa begynde med det Ufuldkomne, for derved at bane Veien for det mere Fuldkomne; nu er Begyndelsen gjort i denne Materie, og hvis Nogen herefter vil paatage sig at udgive flere Qvæder i denne Mundart, haaber jeg, at mit Arbeide ikke vil være uden Nytte. Jeg har i Oversættelsen med Villie beholdt en Deel gamle og sære Ord, deels for Versefaldets og Rimets Skyld, deels for at Oversættelsen ikke skulde blive for moderne, men bære noget Præg af det Oldtids Sprog, hvori de originale Sange ere affattede; dog ere disse Ord forklarede i de nedenunder tilføiede Noter, saa at de ei synderligen kunne standse Læsningen. 10)

---

10) Disse Ord ere efter Alphabetet: Aat, eiede; Abbe, Bedstefader; Ahl, Byge; Alden, Søegang; Arger, onds

En Deel Noter har jeg tilføiet deels til Oplysning om saadanne Steder, hvor den metriske og rimede Oversættelse ei tillod den bogstavelige Udtolkning, deels ogsaa til Forklaring af en Deel gammeldags færøiske Ord, som beqvemmeligen deriveres af

---

Axle Skind, pynte sig; Bane, Banemand; Beent, lige; Beilervandt, vragende Beilere; Benjarkolv, Sværd; Bold, tapper; Borgerleed, Slotsport; Boven, dygtig; Brand, Sværd; Brat, hastig; Brud, Kone; Brynje, Harnisk; Bunke, Skibsdække; Danevælde, Danmark; Dannis, brav; Dund, Dundren; Dværgemaal, Echo; Fage, snart; Fange, faae; Fingerguld, Gulbring; Fore eller Forde, Færd, Adfærd; Fos, Vandfald; Fregder, rask; Fund, Finden, Fangst; Fuus, villig; Gammen, Skjemt, Glæde; Garpe, Kæmpe; Gengjinhegst, ridderlig Opdragelse; Gjklde, gjøe; Gjemsel, Forvaring; Glarglugge, Vindue; Glarsnække og Glastriskaj, et smukt Skib med Glasvinduer; Glemsel, Forglemmelse; Glugge, Aabning, Luge; Gubbe, Olding; Hal, Sal; Hamre, Klipper; Helge, Døden; Helsot, Sygdom; Herder, Skuldre; Hovværk, ridderlig Bedrift; Huld, Kjød; Hudjærv, modig; Hustor, Knibsk; Høienloft, andet Stokværk; Høisæde, Throne; Herrefærd, Krigstog; Jevngod, lige, ubeskadiget; Jevnlige, Lige; Jernnakke, Jernbaad; Klak, Fiskemeed; Knor, Skib; Kolv, Piil; Kraas, Lækkerbidsken, Knas; Krank, syg; Køvle, Cylinder; Lide, Fjeldside; Lifting og Løfting, Ruf, Skandsen paa et Skib; Lillievand, rank Møe; Lund, Sindelag, Aandsstemning; Luur, Waldhorn, Trompet; Maar, Møe; Mage, Sværd; Mave, Svoger; Mile, Mundstykket i et Bidsel; Minke, formindskes, aftage; Nest og Nøst, Baadehuus; Orke, kunne; Pruþ, skjøn; Qvæld, Aften; Rakke, Hund; Ramme Runer, stærke Runer; Rhinens Malm, Guld; Riser, Jetter; Riste, Skjæ-

det Islandske.[11]) Imidlertid tør jeg ikke fordølge, at jeg er kun lidet bekjendt med dette skandinaviske Oldsprog; hvis en anden, mere bevandret deri, havde udført dette Arbeide, vilde Noterne have vundet i Fuldkommenhed; dog kan det anførte tjene enhver Læser til sikkert Beviis paa den færøiske Dialekts radicale Overeensstemmelse med og lige Herkomst fra det Islandske. Undertiden har jeg citeret de danske Kæmpeviser efter Sidernes Antal, og maa tilføie, at have havt ved Haanden Udgaven af 1787. Da det islandske Bogstav Thorn manglede i Officinet, og

---

re; Skap, Gemyt; Skai, Skib; Selver, selv; Strud, Stads; Slixe, Skede; Slireknív og Slirespær, Sværd; Smider, kaster; Snekke, Fartøi; Spag, venlig; Spær, isl. Spiør, Spyd; Sprund, Fruentimmer; Stak, Hud; Stevne, styre etstedhen; Strenge, Skibstouge; Styret, Skibsroeret; Sud, Sorg; Sæd, Sædvane; Sæder, sømmer sig; Tavle, spille Tavl; Thaat, Sang; Thegne, frie Mænd, Helte; Tilie, Roerbænke; Traa, Længsel; Treider og Træder, besværlige Arbeider; Ufred, Krig; Uselig, stakkel, ussel; Val, Valplads; Veie, dræbe; Væn, smuk; Yrke, dyrke; Yppe, løfte op, begynde.

11) Nogle af disse Ord ere Indbyggerne, efter deres egen Tilstaaelse, ikke mere mægtige, f. Ex. Gengjinhegst Pag. 58.— Malmaring Pag. 126. — Mjelingur Pag. 180. — Hilmar Pag. 204. — Dömin Majn Pag. 228. — Legv Pag. 242 o. s. v. Andre forklare de deels urigtigen, deels efter min Mening mindre rigtigen, f. Ex. Reji Smiur Pag. 52. — Benjarkolv Pag. 88. — Kölrujn Pag. 128. — Hajdningár Pag. 134. — Váalua Pag. 138. — Forlag Pag. 170. — Avris Kappi Pag. 184. — Bálins Freáma Pag.

sammes Anskaffelse vilde have forsinket Værkets Trykning, har jeg i dets Sted brugt Th, som i den engelske Udtale dermed stemmer overeens.

I Anhanget har jeg tilføiet nogle Sange og Viser, som vel ei egentlig henhøre til Sagnet om Sigurd Fofnersbane og hans Familie; men dog ere meget gamle, og forsaavidt mærkelige. Skrymners Riim og Lokes Sang naae hartad op til de hedenske Tider, og ere heel curiøse Eventyr; de andre ere meest katholske Legender. — Endvidere har jeg i Anhanget for Curiositets Skyld anført en Deel færøiske Omqvæder, og dernæst en Fortegnelse over en heel Deel jydske provincielle Ord og Talemaader, for det meste ubekjendte i det nu brugelige Skriftsprog, og tildeels udledte af den gamle danske, det er, den paa Island alene nu tilværende Rod; disse Ords Opskrivt er tildeels foranlediget ved nærværende Qvæde-Samlings Udarbeidelse, og jeg har derfor troet, at den ikke stod her paa et upassende Sted; dog maa jeg, for den mulige Critiks Skyld, forud bemærke, at Omstændighederne ikke have levnet mig megen Tid til disse etymologiske Undersøgelser.

---

188. — Stak Pag. 198. — Hûna Pag. 234. — Mjödl og Ödnin Pag. 240. — Skap og Meâkji Pag. 248 — Kurtis Pag. 364. — Reâkar Pag. 380 o. s. v.

Hr. Justitsraad Grønland i Kjøbenhavn, en god Componist, og Elsker af gamle Melodier, har efter en indfødt Færøeboers Sang sat Sigurds Qvad i Musik til Pianoforte, og har havt den Godhed at overlade mig hans Composition til Afbenyttelse, hvorfor jeg skylder ham min offentlige Taksigelse; ligesom jeg og skylder min Ven, Hr. Pastor A. F. Winding Tak for den Andeel, han har havt i samme Melodies Affattelse. Herhos bemærkes, at Omqvædet, ligesom Melodien viser, altid synges først af Indvaanerne; men at jeg i Oversættelsen har sat det efter første Strophe efter de danske Kæmpevisers Maneer.

Om Titel-Vignetten bemærkes, at den forestiller en færøisk Prospekt, som, naar den sees i Naturen, er, ligesom saa mange andre Prospekter paa Færøe, meget frappant. Det er de saakaldte Drenge (isl. Drángjar o: Klippestykker) i Dragsund tillimed Tindholmen, seete fra Boe paa Vaagøe; a) er et Stykke af Vaagøe; b) Drengene, hvoraf den ene forestiller en stor Port paa Havet, hvorigjennem en Baad i roligt Veir kan seile, den anden et hældende Klippestykke; c) Tindholmen, som paa den ene Side er ganske brat, med sine spidse, ubestigelige

Tindet; d) Gaasholmen. De ere alle, naar Baagøe undtages, ubeboelige. Paa Tindholmen og Gaasholmen blive blot nogle Faar hensatte til Græsning.

Da det hele Manuskript var færdigt fra min Haand, paa en Deel Noter nær, sendte jeg det til H. H. Hr. Prof. Müller, som havde den Godhed at gjennemlæse det, og skrive en Indledning dertil; ligesom og at indsende en Ansøgning til Hans Majestæt Kongen om allernaadigst Understøttelse til dets Udgivelse; hvorpaa Herr Professoren nogen Tid efter erholdt følgende Skrivelse, undertegnet af Videnskabernes Ven og velvillige Befordrer, Hans Excellence Hr. Geheimestatsminister Johan Sigismund v. Møsting: „Efterat Directionen ifølge allerhøieste Befaling havde nedlagt allerunderdanigst Betænkning om den af Herr Professoren indgivne Ansøgning af 7de August d. A. om Understøttelse til Pastor Lyngbye i Gjesing til Udgivelsen af en Samling af gamle færøiske Sange med dansk Oversættelse, har Hans Majestæt Kongen under 29de f. M. allernaadigst bevilget ham i det anførte Øiemeed en Sum af 500 Rbd. Sedler for eengang af Fonden ad usus publicos. Hvilket man ikke und-

„ lader herved at melde Dem til behagelig Under-
„ retning med Tilføiende, at Summen vil, efter nær-
„ mere Reqvisition, herfra blive anviist til Udbetaling.

„Directionen for Fonden ad usus publicos den 16de Oc-
„tober 1821.

J. S. Møsting.

Til
„Herr Professor P. E. Müller.

Saaledes har man vor allernaadigste Konges Gavmildhed og Yndest for videnskabelige Foretagender at takke for Udgivelsen af disse gamle færøiske Sange, hvilke og ere heel mærkelige formedelst deres Ælde, deres Urførlighed, deres Overeensstemmelse med de islandske Sagaer, og deres mundtlige Overlevering fra de hartad hedenske Tider indtil denne Dag. Jeg haaber og, at Færøeboerne selv, hvis de faae Bogen at see, ville i Almindelighed være tilfredse dermed, og i Henseende til mit Arbeide tage til Takke med hvad Huset formaaer, hvorvel jeg ikke paatvivler, at jo nogle af dem ville ifølge deres Hang til Kritiken finde i dette Arbeide meget at udsætte. Derfor ville de, som jeg tænker, meest glæde sig over, at den færøiske Text, som hidtil uden for deres Land har været et Noli me tangere, bliver dem givet tilbage, ligesaa puur og reen som den fra Arilds Tid har været, uden In-

terpolation og Forqvakling, uden Tilsætning og Fordrejelse, blot renset lidet for Ilgreås eller Ukrud; de ville da og, som jeg haaber, vide Hans Majestæt Tak for den til sammes Trykning forundte Understøttelse, uden hvilken Qvæderne neppe nogensinde vilde have seet Lyset, og maaskee istemme deres gamle Toast, som fordum brugtes ved deres Lavting, naar alle Honoratiores vare forsamlede: " Gud være med „vor allernaadigste Herre og Konning, Præstum „oc Klærckum, Leigum oc Lærdum, for sin Blæssen„Sang oc fauffver Formaale, baade her oc hvert „Witne. Her er et Hæderligt Minde begyndt, som „er vor allernaadigste Herris oc Konnings. Skul„le vær (vi) saa fare med samme Minde, som det „sømmer oc sæder allum godum Mannum;" o.s.v. 12).

Maatte nu disse Oldtidsminder, som i saa mange Aarhundreder ere gangne i Arv fra Slægt til Slægt, og som indtil denne Dag have været ubekjendte uden for det lidet Land, der hidindtil saa kjærligen har opfostret dem i sit moderlige Skjød, vorde optagne med halv saa meget Bifald af det danske Publikum, som de hidindtil have været afholdte og yndede af det

12) See Luc. Debes l. c. Pag. 261.

færøiske! Paa min Side er jeg mig bevidst at have med megen Umage og ikke liden Bekostning indsamlet og omplantet dem fra hiint fjerne Land til Danmarks Jordbund, og overhovedet pleiet dem med omhyggelig Haand.

Gjesing Præstegaard ved Randers, den 30te Aug. 1822.

H. C. Lyngbye.

Indhold.

Færøiske Qvæder

om

Sigurd Fofnersbane og hans Æt.

Om de færøiske Qvæders Beskaffenhed og Ælde

af

P. E. Müller,
Dr. og Prof. i Theolog. ved Kjøbenhavns Universitet.

Sang var i Nordens Hedenold baade en Trang for Hjertet, og tillige dets Lyst. Den hørtes baade, hvor Hornene ginge rundt paa Gildet, og naar Sværdhug skulde vexles i Kampen. Ved Draper blev Seiervinderen lønnet, ved Nidviser blev Udaadsmanden beskjæmmet. Ynglingen vilde vinde sin Pige ved de saakaldte Mandsange, og den Avindsyge skade sin Modstander ved Galder. Hvad der stærkt bevægede det dybe Sind, ytrede sig ikke i Talens Strøm, men i en kort Strophe, hvis Kraftord bleve en Gjenklang af Følelsen; det korte Vers blev tilligemed Begivenheden erindret. Lovformularerne vare digteriske; de Tyndsprog, hvori Fortidens Klogskab udtalte

sig, erholdt ved Riimbogstaverne deres Runding. Alt, hvad der saaledes skulde overantvordes de kommende Slægter, maatte først ved Sangens Kraft erholde Liv og Varighed.

Aarhundreder randt hen, og Tiderne forandredes. Det vilde Krigerliv var bleven bandet ved Stolkongernes Magt. Kristendommen havde standset Vikingstogene, og forligt Nordens Folkeslægter med Sydens. Love bleve skrevne; Klerkerne lærte at messe; Nordboerne vænnedes til at høre den latinske Sang. Fremmede Kjøbmænd besøgte Kysterne. Saxiske og engelske Sæder indførtes. Der anlagdes Stiftsskoler; Munke skreve Kroniker, og selv Høvdingens Børn lærte at læse den fremmede Skrift.

Nu formindskedes Trangen til at lytte efter Sangens Ord. Var Bedriften bleven optegnet ved sit Aarstal, behøvedes ei det skjønne Qvad, der indprentede sig i Hukommelsen, for at bevare dens Minde. Man tyede ikke mere hen til den gamle Skald for at erfare Fædrenes Bedrifter, men lod sig dem forelæse af Pergamentsbøger.

Ilden blussede ikke længere midt paa Gulvet, den gjemtes i Ovnen. De store Drikkestuer afskiltes i mindre Kamre, og derved ophørte det daglige Samliv mellem Huusfolkene saavel i Kongens Gaard, som i Bondens. Ligesom Skillerum opførtes

i Husene, blev ogsaa Adskillelsen større i Borgerlivet mellem de forskjellige Stænder; men ligesom Livets Offentlighed tabte sig, tog Sangen af.

De fremmede Skud, der vare blevne indpodede paa Nordens Stamme, indtoge en Deel af de gamles Plads. Med Klokkeklang var ogsaa Sydens Strengeleeg bleven bekjendt; de gamle eensformige Sange, hvilke kun enkelt Gang ledsagedes af Harpen, behagede mindre. De boglige Kunster havde tillige aabnet Adgangen til Romantikens hele Rige. Man hørte paa sariske Sangere, læste i Oversættelser franske og engelske Æventyr om Prinds Tristram, de tolv Jævninge og Karl den Stores Riddere. Higen efter det Nye svækkede Erindringen af det Gamle.

Vel hørtes endnu ved Valdemarernes Hof i Begyndelsen af det trettende Aarhundrede en enkelt Islænder at istemme et Drotqvæde, og slige Sange i den gamle Smag bleve endnu ved samme Aarhundredes Ende ikke uden Bifald optagne i den norske Kongehal; men allerede da havde Sandsen tabt sig for den gamle Digtekunst. Hvad desuden denne endnu formaaede at frembringe, var ikkun en svag og kunstlet Gjenlyd af de gamle stærke Toner; medens at nye Sangformer begyndte at udvikle sig i Kæmpeviserne med ungdommelig Kraft.

Disse vare dog ikke aldeles nye hverken i Form eller Indhold. Det kunstlede Hædersqvad, hvori Kongerne bleve besjungne, havde aldrig ret været Folkepoesi. Til denne hørte de simplere Versarter, deriblandt det saakaldte Runhenda med Enderiim. Naar man lod disse afverle, kunde man letteligen faae Versarten dannet efter de fremmede Melodier. Den tydske Romantiks Helt, Didrik af Bern, var desuden allerede i det tydske Sagn knyttet til Helten i de nordiske Oldqvad, Sigurd Fofners Bane. Fru Grimilds Hevn var baade et tydsk og et nordiskt Minde. Efter Romantikens Viis blandedes Tider og Steder, gamle og nye Navne med hinanden i Kæmpeviserne, hvis Mængde og Udbredelse over de trende nordiske Riger vise, at de maae være blevne sjungne med Lyst.

Atter randt Aarhundrede forbi; Viserne om Didrik af Bern og Sivard Snarensvend, ligesaavel som de om Habor, Axel Thortsen, Hr. Peder, Hr. Tidemand og deres hele Slægt forældedes, og bleve i Riddersalene fortrængte af franske Moder. I nogen Tid forsvarede de vel i Borgerstuer deres Plads, men ogsaa derfra bleve de fotjagne af de nye Arier; og de vilde for største Delen nu have været tabte, hvis ei først nogle berømmelige Adelsfruer, og siden Hædersmændene Anders Sørensen Vedel og Peder Syv havde samlet dem, og

givet dem i Trykken. Derved reddedes de vel fra Forglemmelse, men ikkun de Enkelte kom atter i Folkemunde, hvilke nyere Digtere havde indaandet et friskt Liv.

Imedens Sangens Toner saaledes i Tidernes Strøm vexlede tillige med det hele selskabelige Liv i de nordiske Riger, vare dog visse Udkanter af samme saa fjerne fra Begivenhederne, at det Nye kun langsomt og sjelden kunde naae did, og altsaa det Gamle des lettere blive hævdet. Til slige Egne kunne Færøerne fortrinligen regnes.

Disse smaae Øer, der tilsammen kun udgjøre 23 Qvadratmile, og tælle henved 5000 Indvaanere, ligge imellem 61° 15′ og 62° 21′ nordlig Brede, 45 Mile fra de Hetlandske Øer og 84 Mile fra den nærmeste norske Kyst. Øernes Mangel paa Skov tillader ikke Beboerne at bygge Skibe; deres faa Produkter tillokke ei Fremmede.

I Hedenolden tilbøde disse Øer et beqvemt Ophold for Fribyttere. Da denne Erhvervmaade siden aftog, blev Qvægavl og Fiskerie de vigtigste Næringsveie; thi Kornavlen har stedse der været ubetydelig. Under varme Himmelegne lede disse Næringsveie Menneskene fra hinanden; i dette kolde Jordstrøg forene de dem. Havfiskeriet saa høit mod Nord kan ikkun af Flere i Fælledsskab drives med Fordeel. Qvægavlen bliver der til

Agerdyrkning; thi, for at Qvæget kan erholde tilstrækkeligt Foder, maae Marken omhyggeligen bearbeides, og Høet sankes i Lade. Faarene, der udgjøre Færøboernes største Rigdom, skaffe sig vel selv deres Næring baade Vinter og Sommer; men Uldens Forarbeidning til Trøier og Hoser sysselsætter de fleste Indbyggere i Vintermaanederne, og holder dem inde i Husene, hvor hele Familien er samlet i Røgstuen, eller den almindelige Arbeidsstue. Der er ligesaalidet, som fordum i de gamle Nordboers Drikkestuer, enten Ovn eller Loft; men Røgen fra Arnestedet gaaer ud gjennem Aabningen i Taget.

Deres største Moerskab er Dands; Gamle og Unge tage Deel deri; det stillesiddende Arbeide og fugtige Veirligt gjør dem denne til en Slags Fornødenhed. Fra Juul og til Fastelavn er den egentlige Dandsetid, men desuden dandses og paa hellige Dage og ved høitidelige Leiligheder. Man bruger ei Instrumentalmusik, men dandser efter Sange. Snart er en, snart en anden Forsanger, og alle, som kunne synge, istemme i det Mindste med Omqvædet. Dandsen bestaaer i, at Mænd og Qvinder blandede holde hinanden i Hænderne og gjøre tre taktmæssige Skridt fremad eller til Siden, dernæst enten balancere lidt eller blive staaende et Øieblik stille; den, som ikke iagttager dette, forstyrrer hele Dandsen. Sangens Hen-

sigt er ikke blot, som Dandsemusik at ordne Trinene, men tillige ved sit Indhold at vække visse Følelser. Man kan mærke af de Dandsendes Adfærd, at de ikke ere ligegyldige ved det Sangen angaaer; men ved deres Miner og Gebærder gjøre de sig Umage for, i det de dandse, at udtrykke dens forskjellige Indhold. Dette giver Dandsen, uagtet dens Ensformighed, saa megen Interesse, at baade Unge og Gamle vedblive den hele Aftener i Rad, næsten uden noget Ophør. *)

Ved visse høitidelige Leiligheder affynges nogle bestemte Sange; saaledes ved Bryllupper først Isaaks Visen i 32 Stropher, derefter Susannes Vise, hvilke ere tvende Psalmer, der findes i Cassubens Psalmebog; den Tredie om Konning Hans, der sidder paa Kjøbenhavn, er af Peder Syvs Kæmpeviser. Disse synges paa Dansk; de tvende første meget langsomt, og Dandsen til dem er saa adstadig og alvorlig, at de ældre Præster forhen pleiede at dandse dem med i deres Ordensdragt. Derefter synges de øvrige Sange i ubestemt Orden, saaledes som det falder enhver Forsanger ind. Nogle Sange ere nyere danske, saasom af Thaarups Høstgilde: Nys fyldte skjøn Si-

*) Denne Skildring af færøiske Dandse er hentet fra Hr. Pastor Lyngbyes Beskrivelse over de paa disse Øer brugelige Bryllupsskikke. Danske Reiseiagttagelser 1 B. S. 217.

rid, og Captain Abrahamsons: Vi alle Dig elske, livsalige Fred. Alle de øvrige Sange ere i den færøiske Mundart, *) og disse ere saa mange, at i de større Bøigder den samme Sang neppe synges to Gange om Vinteren. De fleste af disse Sange ere af betydeligt Omfang; desuagtet ere de slet ikke paa Øerne blevne optegnede, men bevares i Hukommelsen. Naturligviis erindres de ikke alle af alle; men i et Bøigdelag har man Forkjerlighed for nogle, i et andre for andre.

En endnu levende Færøboer Hr. Jens Chr. Svabo var den første, som paa en Reise, han efter kongelig Befaling gjorde til Færøerne i Aarene 1781 og 1782 optegnede en Deel af disse Sange, hvilke bevares i tre Qvartbind paa det kongelige Bibliothek. Foran hver Sang er tilføiet en kort Udsigt over dens Indhold. I denne Samling findes følgende deels ældre, deels nyere Sange:

I iste Deel.

1. Ljeůmunar.
2. Ormar Teůralsoon.
3. Seja Rujma.
4. Sigmunda Kveài.
5. Aalvur Kongur.
6. Fimboa Rujma.
7. Fiska Kveài.
8. Fugla Kveài.
9. Skrujsli.

*) Dens Beskaffenhed har Professor Rask afhandlet i hans islandske Grammatik, S. 262 f.

10. Rujma.
11. Trödlini uj Hodnalondun.
12. Grimur aa Mialnesi.
13. Beàrald Böndasoon.
15. Disja Dölgur.
15. Torbin Bekjil.
16. Rujma.
17. Grips Kveài.
18. Tujriks Kappar.
19. Grimar Kongur uj Geàrarujkji.
20. Sniolfs Kveài.
21. Aasmund Endalsoon.
22. Viljorms Kveài.

I 2den Deel.

1. Tostans Kveài.
2. Heàraldskjold aa Miklageàri.
3. Brusajökjil.
4. Kvikjils Bragd.
5. Finnur hiin Fruji.
6. Brànadits Kveài.
7. Engankaari.
8. Mirmars Kveài.
9. Fisti Ragnar Taattur.
10. EdlindurBöndi aaJagri.
11. Harra Svajn eàv Miklageàri.
12. Jaakjiman Kongur.
13. Koralds Kveài.
14. Hermundur idli.
15. Stajnur uj Vadlàluj.
16. Geàlins Kveài.
17. Gongu Rölvur.
18. Aaniaf's Taattur.
19. Breuka Taattur.

I 3de Deel.

1. Gajpa Taattur.
2. Emunds Rujma.
3. Runsivals Struj.
4. Odvalds Rujma.
5. Flovins Rujma.
6. Rujma.
7. Stulku Taattur.
8. Seàka Taattur.
9. Ajngrujms Siuir.
10. Pellu Taattur.
11. Grimar aa Bretlandi, fisti Taattur.

Hr. Pastor Lyngbye foretog i Sommeren 1817 en Reise til Færøerne for at samle Bidrag til sin Hydrophytologia da-

nica, der med saa meget Bifald er bleven optaget af Europas Botanikere. Men i det hans Øie speidede efter Vextrigets Frembringelser, iagttog han ogsaa Indbyggernes Sæder. Ved sin Tilbagekomst viste han mig adskillige færøiske Qvæder, han deels heelt, deels i Udtog havde nedskrevet efter mundtlig Beretning. Jeg gjenkjendte blandt dem Sagnene om Sigurd Fofners Bane, hvilke Hr. Pastoren havde den Godhed at oversætte for mig, hvorved han satte mig i Stand til at gjøre Brug heraf i den anden Deel af mit Sagabibliothek S. 420 — 430. Da Oldingen, hvis Dicteren Hr. Pastoren havde fulgt, ei kunde erindre den hele Sagnkreds, skrev jeg desangaaende saavel til Hr. Pastor Schrøter paa Suderø, med hvem jeg gjennem Hr. Pastor Lyngbye var kommen i Brevvexling, som ogsaa, for at erfare mere om disse Sange og deres Historie paa de andre Øer, til Hr. Amtsprovst Hentze. Begge disse Herrer have med den største Beredvillighed opfyldt mine Ønsker.

Hr. Amtsprovsten tilskikkede mig Afskrivter af en Deel Qvæder, hvilke ere blevne henlagte paa det kongelige Bibliothek, for der at bevares ved Siden af Svaboes. Foruden adskillige Qvæder, der læses i begge Samlinger, findes i Hr. Amtsprovstens følgende:

Skrujmsli Rujma.	Guldbrands Rujme.
Loka Thattr.	Ola Triggafons Qveåje.
Sigmunds Thattr.	Osmund Aalfons Qveåje.
Laiv Offurfens Qveåje.	Gieidi Oslakfons Qveåje.

Angaaende Qvædernes Historie bekræftede Hr. Amtsprovsten, hvad allerede Hr. Svabo i Fortalen til sin Samling havde anført, at det var et almindeligt Sagn paa Færøerne, at deres Sange nedstammede fra en Skindbog, kommet til Sandø med et islandsk Skib, som der havde strandet, og saa stor, at en Hest ikke kunde bære mere paa den ene Side i sin Kløftsadel. Om denne Bogs ydre Beskaffenhed vidste man ikke andet, end at den skulde have været en stor Foliant, skrevet med latinske Bogstaver paa meget tykt Papiir. Nogle meente vel, at Brudstykker endnu vare tilbage paa Sandø; men ingen vidste hos hvem, og alle nægtede at besidde sligt. Hr. Amtsprovsten ansaae det for afgjort, at Bogen ikke mere fandtes paa Øerne; derimod kunde den muligen være kommen ned til Kjøbenhavn til Bisskop Herslebs; thi denne havde anmodet daværende Provst paa Færøerne og Præst paa Sandø, Michael Arrøebo, under hans Visitatsreiser paa Øerne, at kjøbe og forskaffe sig alle Slags gamle trykte og skrevne Bøger. At Provsten har udrettet Bisskoppens Ønske vidner et

Takfigelsesbrev, som denne sendte tilbage; og endnu findes paa Sands gudelige Bøger, som Bispoppen sendte bid, til Gjengjeld for de af ham modtagne gamle Skrifter. Saavidt Hr. Amtsprovstens Beretning. Vi skulle siden undersøge Paaslideligheden af det førvisse Sagn. Her maae det være nok at bemærke, at en gammel islandsk Bog, paa hvilken det Anførte kunde passe, ikke findes i Fortegnelsen over Bisp Hersslebs Bogsamling, og at hvis et sligt, ved sin Ælde og Omfang mærkeligt Skrift havde været der, vilde dette ikke have undgaaet Datidens Bogsamlere, og maatte findes imellem Thotts, Hjelmstjernes eller Suhms nu med det kongelige Bibliothek forenede Bogskatte.

Færøeboerne mindes ikke blot de gamle Sange, men digte ogsaa nye over Begivenheder, der forekomme dem mærkelige, især til Spot. Et Exempel paa en saadan Spottevise over en daarlig Fisker har Hr. Pastor Lyngbye meddeelt i det skandinaviske Litteraturselskabs Skrifter 12te og 13de Aargang S. 234 f., hvor han tillige har oplyst, hvorledes en saadan Vise gjøres offentlig, det er, bliver til Dandsemelodi, i det man mager det saa, at Visens Helt, som er uvidende derom, selv er tilstede. Tvende haandfaste Karle tage ham nemlig hver i sin Haand, i det man begynder Sangen, saa at han maae,

enten han vil eller ikke, dandse hele Visen igjennem. Finder den Bifald, bliver den siden almindeligt Moerskab.

Hr. Svabo bemærker i Indledningen til sin haandskrevne Samling, at de gamle Sange kaldes Qveäir, Qvæder, de nyere Taattir. Dette maae nok bestemmes nøiere saaledes, at Taatt, det islandske Thattr, som betegner et Brudstykke, en kort Fortælling, er en almindelig Benævnelse paa mindre Sange, og anvendes derfor baade til at betegne enkelte Dele af de større Qvæder, og desuden de nyere Sange, der oftest ere af satirisk Indhold. I den Svaboske Samling findes adskillige Sange, der beviisligen ere digtede i senere Tider, som Aanias Taat, Pellutaat, *) og blandt de af Hr. Amtsprovsten nedsendte Afskrivter ere tvende, Ola Triggasons Qveäje og Laiv Olfursens Qvejäe, digtede af den endnu levende Bonde J. C. Djurhuus i Kollafjord paa Strømø.

Men da saaledes især Fremmede letteligen kunde blande det Gamle med det Nyeste, vil det neppe her være upassende at indrykke en Fortegnelse, Hr. Pastor Schrøter har havt den Godhed at tilstille mig over alle ham bekjendte færøiske Sange, hvilke paa Øerne antages for at være affattede for mere end et

*) Ligesaa Seäka Taat og Breuka Taat. H. C. L.

Aarhundrede siden; man vil derved tillige erholde et omtrentligt Overfyn af Qvæderneṡ Antal:

1. Ouin úr Aasgörum (Odin fra Asgaard), ogsaa kaldet Frigvin Maaleja.
2. Skrujms Rujma.
3. Locka Taattur.
4. Sjura Qveáſi, som bestaaer af følgende Taatter:
   a) Reji Smijis Taattur.
   b) Ujsmal Freá Kjempa.
   c) Brinhildu Taattur.
   d) Högnar Taattur.
   e) Aldrias Taattur.
   f) Rifin uj Holgörum.
   g) Rifin aa Lattrabergji.
   h) Qvörfins Taattur.
   i) Ragnalikja eller Vilorms Qveáji.
   k) Angankaari.
   l) Grujms Rujma.
   m) Drörgamojinar; der er 4 af dette Navn.
5. Sniolfs Qveáji, bestaaende af 7 Thaatter. Sigurd og Asmund Kappebane ere næsten at ansee, som Hovedpersonerne.
6. a) Ragnar Taattur, første og anden.
   b) Gjeſt Rujma.
   c) Nodnagjeſt Rujma.
7. a) Aalvur Kongur.
   b) Juſtin Jadls Qveái.
8. Gribs eller Gryps Qveái.
9. Tojſtans Qveái.
10. Rings Qv.
11. Ringur eáv Irlandi.
12. Mirmars Qv.
13. Aingrims Sinir.
14. Asmund Ealſoon, af andre kaldet Sjur foudur.
15. Finnur hiin Fruji.
16. Hermundur idli.
17. Svajnur uj Vadlaluj.
18. Haraldſkjold aa Miglageári.
19. Hárra Svajn eáv Miglageári.
20. Grimar Kongur uj Geárarujgji.
21. Geálians Taattir, bestaaende af:
   a) Jaakjiman Kongur.

b) Ivins Taattur.
c) Geâlians Taattur.
22. Guttorm uj Hattarmoudi.
23. Grujmur eâv Bretlandi.
24. Edlindur Böndi aa Jagri.
25. Rujgji Aalvur.
26. Einars Rujma.
27. Jouan Kongur uj Esturlondum.
28. Qvikjils Bragd.
29. Her Lajvur.
30. Gjeidi Aslakſoon.
31 Bligjivants Qveâji. } Disse synes beslægtede med Sniolfs Qveâji.
32. Torbin Begjil. } Disse synes beslægtede med Sniolfs Qveâji.
33. Koralds Qveâji.
34. Beânadits Qveâji.
35. Harra Jouan Ingvardſoon.
36. Kongurin uj Span.
37. Tujstrams Taattur.
38. Margatta aa Norneesi.
39. Grajvin eâv Jorſalin,
40. Fuiban Fagra.
41. Disia Dölgur.
42. Ormars Rujma.
43. Beâraldur Böndaſoon.
44. Bævussa Taattur.
45. Snæulfs Rujma.
46. Vilkus Veimarſoon.
47. Fiovint Beânadits Soon.
48. Aasmundur Skaankjari.
49. Frigvin Medalujn.
50. Öskudölgur.
51. Sjur Konungs Soon.
52. Illuge Svarti.
53. Junkarin Logjin.
54. Brusa Gjögjil.
55. Heâgji Kadl eâv Uplondum.
56. Grymur uj Fjödlunun.
57. Trödlini uj Hodnalondum.
58. Hjarvards Rujma.
59. Gaadu Rujma, Heidker Gaadur, er kun Brudstykker.
60. Gongu Rölvur.
61. Fimboa Rujma.
62. Grujmur aa Mialnesi.
63. Thormoud Skald.
64. Kiartans Tættir.
65. Seja Rujma.
66. Sigmunda Qveâji.
67. Fugla Qveâji.

68. Fiſka Qveåji.
69. Samſons Qveåji.
70. Selamons Rujma.
71. Carla Magnuſſa, Dreimur.
72. Ouluva Qveåji.
73. Gajpa Tættir.
74. Flovins Rujma.
75. Æmunds Rujma.
76. Oudvalds Rujma.
77. Runſevals Struj; ogſaa kaldet Roulands Qveåji.
78. Beerings Vujſa,
79. Ljoumunar.
80. Santa Jaakup.
81. St. Gjertru.
82. St. Mortens Julegaava.
83. St. Mortan o Munkurin.
84. Herudiſſa Vujſa.
85. Joulavujſa.
86. Hajli truj Kongars Vujſa.
87. Yvars Vujſa.
88. Riſins Joul.
89. Nigurs Vujſa.
90. Frigvin Dagmar.
91. Ebbo Galts Vujſa.
92. Buuriſſa Vujſa.
93. Harra Karls Vujſa.
94. Ploug Danſkji o Ingemand.
95. Ingemand o Eirik.
96. Thorkilds Dödur.
97. Tujndi Bijil.
98. Pujlagrima Harpan.
99. Böndin aa höa Heggji.
100. Böndin vi Garsenda.
101. Kribilin aa Vatnsöjri.
102. Hirilin undur Heggjinun.
103. Hajma Kadl o Hajma Kona.
104. Kiædling vi Grigvu Stain.
105. Jomfruin, ſum ei vil heåva Man.
106. Huſtruin o Hovmannin.
107. Riddarin o Kjeraſtan.
108. Signild o Dvörgurin.
109. Böndin, ſum boede oppe ved Aa.
110. Tryſar leggja Aarar uj Sjegv.
111. Ujsland liggur ſo laalia fra Skodi.
112. Ee gjek meår for Bruar Didnar ajna.

147. Nuu Taattur.
148. Skaida Taattur.
149. Staadara Vujsa.
150. Stulku Taattur.
151. Puigan, ʃum braudi Paaban inni.
152. Qvört ſkeål tu ruja, Oulavur mujn.
Om Ole og Giver Qvindeerne.
153. Heåva Tiit höirt fraa Aaradeål.
154. Svarti Svajn four eåt bija ſceår Komu.
155. Stuija lillu Vujsa.
156. Fimtan vouru tajr Klerkar.
157. Steåra Taattur.
158. Miru Snujbs Taattur.
159. SnilduTungur teår bera mán ſo vuja, Ee heåvi fingji ſo ondan ajn Sting uj mujna vinſtra Suju.
160. Stolt Signa lillu Bröur tougu paa Hand.
161. Harra Pedur o Elin uj Borg.
162. Sadli Rujma.
163. Teå veår ungji Bjödnſtolli.
164. Biſpins ſjug Döttur.
165. Huſtruins Vujsa um Huusbondan.
166. Övita Vujsa.

De trende først anførte Qvæder ſtaae i nogen, dog kun fjern Forbindelſe med de eddiske Foreſtillinger; men at de ere meget gamle, og i den nærværende Form Omarbeidelſer af ældre Sange, viſer allerede den Omſtændighed, at der i forrige Tider har været paalagt Straffebod for at ſynge dem. Hr. Paſtor Schrøter har, tilligemed Affkrifter af diſſe Sange, tilſendt mig Overſættelſer deraf, ledſagede med Anmærkninger. Qvædet om Odin fra Asgaard er mindſt mærke-

ligt; af de tvende andre følge Hr. Pastor Schrøters Oversættelser, som Anhang til denne Samling.*)

Professor Rask siger i sin islandske Grammatik, sidste Side, at den islandske Versebygning er i det Færøiske næsten aldeles bortfalden. Dog mener Hr. Pastor Schrøter, at kjendelige Spor deraf ere tilbage, ikke blot i de ældre Qvæder, som Loka Thaat, og Skrymners Vise, men endog i slige nyere Viser, som ere de meest trivielle, nemlig digtede af slige Almuesfolk, der mindst kjende til de fremmede Sange, og derfor ere meest inde i Sprogets egen Aand. Alle Qvæder henfører Hr. Pastoren til tvende Versemaal. Det ene, hvortil hører Loka Thaat og nogle faa andre, scanderer han saaledes:

*) Til et Beviis paa, at Erindringen om Loke endnu har vedligeholdt sig paa Færøerne tjener følgende Sagn, som efter Hr. Pastor Schrøters Yttring endnu skal fortælles. Loke havde omskabt sig til alle Slags Dyr, for at erfare, hvilken Dyreslægt havde det værst i Livet; derpaa havde han fortalt de andre Guder, at han vel som Sælhund havde havt stor Møie med at staae imod Havsbølgen; det var dog værre at være Ægfugl (en Fugl, der lægger Æg); men ingen haardere Vinter havde han havt, end da han var Hoppe, og drægtig med Hesten Grane (Sigurd Fofnersbanes Hest).

P. E. M.

Ogsaa i Vensyssel erindres Loke endnu i vore Dage, som Ophav til Ondt, og navnlig til Ukrud; thi Jomfruhaar (Polytrichum commune) kaldes der endnu Lokens Havre; og naar denne Mosart om Foraaret kommer frem paa de sandige Agre, sige Bønderne: Nu saaer Loke sin Havre.

H. C. L.

Risin o Böndin lajgdi Lajg
Risin van o Böndin vajg.
E heåvi logi Treidin mujn,
Nu vil E faaa Soonin tujn.

Derimod kunne efter hans Mening de fleste øvrige Qvæder ansees for at bestaae af rimede Vers paa syv Fødder, hvoraf den femte Fod næsten bestandig er en Dactylus. Hr. Pastoren skriver nemlig den fiirleddede Strophe i tvende Linier, og mener, at de færøiske Melodier fordre dette. Til Prøve Begyndelsen af Trymners Vise:

Nu lujur | eåd tuj | anna | Sinni, | viil E for | Skjemtun | inna,
Bondin eer | gingjin aa | Skovin | burtur, | Æbli o | Oldeåd | vinna.
Heår skulu | Siggar | Songjir | suggja, | giordar vi | Gøvlviniri,
Baaji vi | Blæum o | Bordum | aa, o | fudlar eåv | Fauis Fiiri. *)

*) Jeg anseer denne Versart, hvortil og hele det følgende Sigurds Qvad hører, at være af samme Beskaffenhed, som

Af alle færøiske Qvæder ere ingen mærkeligere, saavel i Henseende til Emnets Ælde, Udbredelse og digteriske Værd, som til deres egen Alder, Omfang og Anseelse imellem Landets Beboere, end de her meddeelte, der angaae Sigurd Fofnersbane og hans Æt. At gjentage, hvad andensteds *) er af mig bleven udviklet om disse Sagns Ælde, vilde blive for vidtløftigt. Det maae her være nok at anføre følgende Resultat:

Blandt de eddiske Sange, hvoraf de allerfleste efter gode Grunde antages at være fra det ottende og niende Aarhundrede, altsaa ældre end Kristendommen i Norden, og som indeholde den nordiske Hedenolds Forestillinger om deres Guder og Heroer, angaae omtrent Halvdelen denne Sagnkreds. Men selv disse Sange pege hen paa ældre om den samme Gjenstand; hvoraf

---

den, der findes i de allerfleste af Peder Syvs Kæmpeviser, saasom: De vare syv og syvsindstyve. Det var stolten Frue Grimhild o. s. v. — Disse vilde jeg helst kalde syvføddede Trochæer; dog iblandes ofte Spondæer og Dactyler, uden nogen bestemt Orden. Ofte findes det i Musiken saakaldte Forslag brugt i Begyndelsen af Strophen, ofte er det efter Verſets Leilighed udeladt. I den første her anførte Fod Nu lujur anseer jeg altsaa Ordet Nu for Forslag, lujur for en Trochæus. Denne Formening har jeg, saavidt ske kunde, overalt fulgt i samtlige Qvæders Oversættelse. Enderimet burde egentlig stedse være af een, men bestaaer ligesaa ofte af to Stavelser. H. C. L.

*) Sagabibliothek 2den Deel S. 121 f.

de ikkun vare en Efterklang. Dette bestyrkes ved de ikke saa Brudstykker, vi have tilbage fra Skaldene ved Harald Haarfagers Hof, i hvis digteriske Sprog jevnligen forekomme Billeder og Udtryk, der hentyde paa de samme Begivenheder, som den historiske Deel af de eddiske Digte angaaer. Dette viser, at denne Sagnkreds maae have været langt ældre, meget bekjendt, og almindeligen yndet, for at Udtryk, hentede fra den, kunne være gangne over i det almindelige Digtersprog.

Det ældgamle angelsaxiske Digt om Scyldingernes Bedrifter eller Biovulfs Drape *), der ikke kan være yngre end Knud den Stores Tid, og muligen er en Deel ældre, lader en Skald ved Dannerkongens Hof besynge Æmner, hentede fra samme Sagnkreds.

Fra denne er ogsaa Æmnet hentet til det Berømteste af den tydske Middelalders Digte, das Niebelungenlied; men dette viser sig atter ifølge de tydske Lærdes omhyggelige Undersøgelser, som en Bearbeidelse af langt ældre Digte, der længe havde været i Folkemunde.

*) De Danorum rebus gestis Secul. III. et IV. poema danicum dialecto anglosaxonica ed. G. I. Thorkelin. Havniæ 1815. S. 69. Jevnfør Oversættelsen ved Hr. Pastor Grundtvig under Titel: Biovulfs Drape S. 81 — 83. og mit Sagabibliothek 2 D. S. 381 — 382.

Saaledes finde vi Minder om Sigurd og hans Æt hos alle de Folkeslag, man pleier at henregne til den germaniske Stamme. Overalt vare disse velkomne Æmner for Digterne, og de indprægede sig saa dybt i Folkenes Hukommelse, at Grundtrækkene ikke udslettedes i Tidens Løb, imedens at enkelte Omrids forandredes, og Nyt uophørligen knyttedes til det Gamle.

I Tydskland blev Hunnernes Konge Attila tidligen blandet med Brynhildes Broder Atle; Heltene, hvis Bedrifter og Skjæbne meest vare i Folkemunde, de østgothiske Konger, Theoderik og Ermanarik bragtes i Forbindelse med Sigurd og hans Slægt. Niebelungenlied indflettede i de gamle Begivenheder langt senere Personer, som Markgreve Rudiger og Biskop Pilgerin fra det ellevte Aarhundrede. Endnu vilkaarligere bleve Sigurds Bedrifter fremstillede i Heldenbuch, i det de knyttedes til adskillige opdigtede Helte.

I den ældste nordiske Behandling af dette Æmne, den eddiske, finde vi allerede, at Sagnene om Sigurd og hans Æt, eller som de af Stamfaderen kaldtes, Volsungerne, vare blandede med Efterretninger om Helgerne, danske Konger, samt med Minder om Attila og Ermanarik. Noget senere, men dog allerede ved Kristendommens Udbredelse i Norden, knyttedes denne Sagnkreds gjennem Aslaug, Regner Lodbrogs Ge-

Svanhilde (?) ... malinde, Sigurds formeentlige Datter, til Fortællingerne om Regner. I denne Form læse vi den i Volsungasaga og i Regner Lodbrogs Saga fra det trettende Aarhundrede. Ved denne Tid omtrent eller lidet senere har Sagnet om Odins Besøg hos Oluf Tryggvesen foranlediget, at Minderne om Sigurd ogsaa i Nornegests Saga bleve anvendte. *)

Langt mere overeensstemmende med de tydske Sange er Maaden, hvorpaa Sigurds Bedrifter behandles i den efter tydske Mænds Beretninger i det fjortende Aarhundrede, uden Tvivl i Bergen, nedskrevne Vilkinasaga. Imedens den fremmede Behandling af Nordens Oldsagn saaledes blev udbredt i Norge og Island, var den ved færiske Sangere allerede i det tolvte Aarhundrede bleven bekjendt og yndet i Danmark, hvor den i det trettende og fjortende Aarhundrede fandt hyppig Efterligning, hvis Mindesmærker vi i Kæmpeviserne have tilbage. Endeligen nedsank Æmnet til at behandles som et prosaiskt Ammestueæventyr, paa hvilken Behandling den saakaldte hvenske Krønike giver et Exempel. **) Sammenligne vi nu de hidhørende færøiske Qvæder med hine Sagns andre Behandlin-

*) Heimskringla, Oluf Tryggvesens Saga, Cap. 71.

**) Sagabibliothek 2 D. S. 408. f.

ger, bliver Resultatet følgende med Hensyn til hvert enkelte Qvæde:

Qvædet om Sigurd og Reigin følger i det Hele Volsungasaga. Det har dog noget Særeget, nemlig om, hvorledes Sigurd fik Faderens Død at vide, hvorban han udsøgte Hesten Grane, og at han allerede ved at prøve Sværdet Gram gjennemhug et Par Slanger. Reigin er ikke her, som i Sagaen, Sigurds Fosterfader, men blot en dygtig Smed, til hvem han bringer sin Faders brudte Sværd. Man har givet Fortællingen et kristeligt Anstrøg ved at lade Sigurd bringes til Kirke for at blive døbt; man har tillige søgt at undgaae alt Hedenskt. I Sagaen var det Odin, der lærte Sigurd at finde den bedste Hest; her falder han selv derpaa. I Sagaen er det Odin, som giver Raad, hvorledes Sigurd skulde undgaae Slangens Edder; her tillægges disse Raad Nornegest. Dog kunde man ikke udslette alt Spor af det Mythiske; her forekommer endnu den talende Slange Fofner, der laae paa Guld, og at Sigurd lærte at forstaae Fugleskrig ved at spise af dens Hjerte.

Qvædet om Ismal, der beskriver Bryllupet mellem Ismal og Sigurds Syster Svanilde Solblomme, ved hvilket Sigurd første Gang saae Brynhilde, som sin Systers Brudepige, angaaer en Episode, der ei andenstedes nævnes. Vel fortæller

Volsungasaga Kap. 32 noget, der har en fjern Lighed, ved at lade Sigurd gjøre Bekjendtskab med Brynhilde hos hendes Svoger Heimer; men den indvikler sig derved i Modsigelse med sig selv, ved at lade dette Møde følge efter det, hvor Sigurd kom til Brynhilde gjennem Ilden. Af de eddiske Sange ere netop de, der omfattede denne Deel af Sigurds Liv, nu tabte. Ismals Qvædet passer godt til Kredsen af Begivenhederne; thi Brynhildes Kjerlighed til Sigurd bliver derved motiveret. Ru- ligen ligger et gammelt Qvad til Grund. Sigurds Syster eller rettere Halvsyster, nævnes ikke noget andet Sted; men hans Datter med Gudrune hedte Svanilde. At en Gunilde var Atles Moder siges kun her; Navnet var almindeligt. Det er efter den nordiske Oldtids Sæder, at Sigurd vredes, forbi han ei blev adspurgt, da Systeren blev fæstet til Ismal; derimod, at Sigurd viste denne hen til Dragerne, for der at aflægge sin Mandsdoms Prøve, er snarere hentet fra Heldenbuch eller andre den tydske Romantiks Fostere. Den Samson, hvis Søn Ismal siger sig at være, er uden al Tvivl Kong Samson i Salerne, som ved Begyndelsen af den paa Tydsk oversatte Wilkinasaga blev bekjendt i Island.

Brynhildes Thaatt, der er den vidtløftigste af disse Qvæder, og fremstiller Hovedcatastrophen, stemmer i de vigtigste

Træk overeens med Volsungasaga; kun mærker man ogsaa her en Stræben efter at udslette det Mythiske, som dog flere Steder træder frem. Fordi Brynhilde ikke kunde glemme Sigurd, som hun ved Iśmals Bryllup havde seet, afslaaer hun i ni Aar alle Beilere, og beder derpaa sin Fader lade sig bygge et Jomfrubuur, og ved koglende Dværge lade det omgive med Ild, efterdi hun ventede Sigurd vilde lokkes ved Faren, og ene han blive i Stand til at bane sig Veien derigjennem. Volsungasaga fortæller blot, at en Ild luede om hendes Borg. I Qvædet er endog Ildens eddiske Navn Vafurlue bevaret, uagtet at de, som nu synge det, ligesaalidt vide, hvad dette Ord betyder, som hvad det vil sige, at Nornerne volde hendes Skjebne.

Efter Volsungasaga rider Sigurd først ene til Hindarfjeld, sætter over Ilden, finder Brynhilde sovende i Harnisk, og trolover sig med hende. Derpaa rider han bort, glemmer hende i Gjukes Gaard, og efter at have ægtet Gudrune, Gjukes Datter, følger han dennes Broder, Gunnar til Brynhildes Borg. Da Gunnar ei kan trænge over Ilden, skifte de Skikkelse, og i Gunnars sætter Sigurd anden Gang over Ilden. I det han nu trolover sig den vaklende Brynhilde, gi-

ver han hende i Gunnars Navn den uhelbsvangre Ring, over hvis Eier der hvilte Forbandelse.

Her rider Sigurd kun eengang over Ilden; at han paatog sig Gunnars Skikkelse omtales ikke. Paa begge Steder fortælles, at Sigurd, da han første Gang kom over Ilden, fandt Bryn·ilde sovende i Harnisk, uden at man kan indsee nogen Grund. I Sæmunds Edda angives den mythiske Grund dertil: Odin havde tillagt Brynhilde, som en ulydig Valkyrie, denne Straf. Qvædet omtaler ei Sagnet om Andvers Ring, men antyder det dog, ved at udmærke en vis Ring ved Navnet Droningringen, uden at man erfarer Aarsagen til dette Navn.

I Volsungasaga forefalder Dronningernes Trette først, efter at Brynhilde var bleven givt med Gunnar. Her følger den strax paa Sigurds Ægteskab, og Brynhilde fordrer af Gunnar Hevn over Sigurd, som Betingelse for sin Haand. Aasla eller Aslaug, Sigurds og Brynhildes Datter, bliver i Volsungasaga opfostret hos Heimer, der siden flygter med hende; efter Qvædet bliver hun paa Moderens strenge Bud udsat i Floden.

I Fremstillingen af Sigurds Død følger Qvædet Wilkinasaga, der overeensstemmende med de tydske Sagn lader Sigurd blive dræbt i Skoven, idet at han ved en Kilde vilde slukke sin Tørst. Adskillige følelsesfulde Træk findes i Qvædet, hvilke

ere fremmede for Volsungasaga, skjønt de stemme overeens med Fortællingens Gang. Saaledes fælder Brynhilde Taarer, da Sigurd sidste Gang rider ud af Borgen, uagtet hun selv voldte hans Død. Gudrune kysser Sigurds blodige Mund, og pleier siden hans Hest Grane.

Hidindtil have de færøiske Qvæder temmeligen nøie stemmet overeens med de oldnordiske, men i Fremstillingen af de følgende Begivenheder holde de sig mere til Vilkinasaga. Vel findes ogsaa i Høgnars Thaat, som handler om Hevnen for Sigurds Mord, adskillige Træk, som ere særegne for den oldnordiske Fremstillingsmaade. Saaledes er det blot de fire Gjukunger, Gudrunes Brødre, som drage til Kong Artala eller Atle. De sætte ikke over nogen Flod, men seile over Havet. Derimod er det ikke her, som i Volsungasaga, Atle, der lokker Gjukungerne til sig for at røve deres Skat, men Systeren, som gjør det for at hevne sin Mand, ligesom fortælles i de tydske Sagn. Gjukungerne advares af deres Moder her, som i Vilkinasaga; desuden giver hun Høgnar her en Talisman med til Betryggelse. Mødet med Havfruen er efter Vilkinasaga, ligesom og med Færgemanden, hvilken her mere passende er bleven til en Havmand. Søreisen bliver skildret udførligere, samt den Storm, Gudrune vakte mod Brødrene. Man mær-

ker, det er Sang af Dyrere, som vare fortrolige med Nordhavets Bølger. Gudrunes Adfærd mod Brødrene efter deres Ankomst til Hunaland, fremstilles ligesom i nysnævnte Saga. Hun vil først lokke deres Vaaben fra dem; da hun siden ei kan faae yppet Kiv, bringer hun sin Søn til at slaae Høgnar, og da Høgnar blodigen havde hevnet Fornærmelsen, opfordrer hun Atle, som nødigen vilde, til at angribe dem.

I Skildringen af Kampen kommer Qvædet nærmere til Vilkinasaga end til Volsungasaga, men har dog adskilligt Særeget. Baade Vilkinasaga og Qvædet lade Thidrek, Thietmars Søn, stride med Høgnar, og gjøre ham afmægtig. Sagaen tilskriver denne Afmagt Ilden, som gik ud af Thidreks Mund; Qvædet derimod den Edder, som den til Drage forvandlede Thidrek udspyede, i det han dræbtes. Den sidste Forestilling er meest analog med den nordiske Phantasi. Sagaens Fremstilling, hvor Thidrek forestilles som Menneske og dog tillægges en brændende Aande, seer ud, som et af de mange Forsøg paa halvt at udslette det Mythiske, hvorved kun den indvortes Urimelighed bliver større. Særeget for Qvædet er det desuden, at Gudrune fremkaldte Sigurds Gjenfærd, for at dette skulde anfalde Høgnar; men Sigurd var som Gjenfærd ikke mindre høimodig, end han levende havde været.

Den poetiske Retfærdighed fordrede, at Gjukungernes Død skulde hevnes. Efter de eddiske Sange og Volsungasaga var det Gudrune, som, uskyldig i Forræderiet mod Brødrene, hevner dem i Forening med Rifflung, Høgnars Søn. I Vilkinasaga er det ene Høgnars Søn, der kaldes Aldrian, som fuldbyrder Hevnen. Dette fremstilles i Aldrias Thaat, hvor desuden mange Omstændigheder ere føiede til, som have Lighed med hvad der fortælles i den saakaldte hvenske Krønike. *) Navnene ere imidlertid forandrede, saa at den, som her kaldes Helvig, i den efter Hveen lokaliserede Krønike hedder Hvenild, og hendes Søn Ranke har her det samme Navn, som i Vilkinasaga, hvilken ogsaa Qvædet følger i Fremstillingen af Atles Død.

Qvædet om Regner stemmer overeens med Sagaen om ham, ikkun at adskillige Træk ere føiede til, nemlig om Greven, der vilde dræbe Thora Borgarhjorts Lindorm, men vendte sin Snekke, da han fra Havet hørte Slangen hvæse; om Regner, der ei vilde dræbe Slangen sovende; om den Træl, der tiltog sig Æren af at have fældet Slangen, og om Thora, der paa Dødsleiet bad Regner kun at ægte den Pige, der kunde

*) See om denne Sagabibliothek 2 D. S. 411—414. Noget deraf antydes i Kæmpevisen: Grimhilds Hevn No. I. Udvalgte danske Viser 1 D. S. 115.

passe hendes Klæder. I Qvædet tilstaaer Aslaug sin Herkomst ved første Møde; i Sagaen er det kun efter lang Tids Forløb, at Aslaug ligesom nødtvungen gjør det.

Fragmentet Aasla Rujma fortæller om, hvorledes Aasla eller Aslaug kom til Spangarhede, ligesom Volsungasaga K. 52. Hendes Møde med Regners Svende er bleven udsmykket. Nornagests Riim er efter Sagaen, med en liden Forandring i Begyndelsen og Enden.

Hermed endes den sammenhængende Sagnkreds. De følgende Qvæder, der særskilt behandle nogle af Sigurds Bedrifter, tjene som Exempler til at vise, hvorledes Sigurd Fosnersbane i de færøiske Qvæder, ligesom i de tydske Digte, ofte og paa forskjellige Maader er bleven besjunget. Der gives adskillige Qvæder af denne Art. De her meddeelte trende Qvad angaae Emner, som ofte ere blevne behandlede. Maaden, hvorpaa de fremstilles her, er ikke uden digterisk Værd. At Sigurds Bedrifter forbindes med Vidgas Velents Søns her, ligesom i Kæmpeviserne, kunde saameget lettere skee, da Velent, eller Vaulundur, hørte til den ældste nordiske Sagnkreds; men efterdi Vaulund selv ikke vel kunde bringes ind i Sigurds Historie, optog man saa meget hellere Sønnen, som denne i de tydske til Heldenbuch hørende Digte ofte under Navn af Wittich var besjunget.

Vi have nu seet, hvor vidtløftig denne Sagnkreds er, og ligesom den i Omfang overgaaer alle de andre færøiske Qvæder, er den ogsaa den meest anseete og yndede. Sjúra Qveài høres oftere end noget andet ved festlige Samqvem, og Talemaader, laante af dets Indhold, anvendes ikke sjelden i daglig Tale. Saaledes hedder det om en utro Arbeider: „Du er ikke bedre end Reigin;" Gudrunes Ord til Moderen:

At eie det, en andens er,
Er kun en liden Baade;

lægger man den unge Pige paa Hjerte, at hun ei forlokker nogens Fæstemand. Gudrunes Omsorg for Sigurds Hest anføres, som en Opmuntring til Dyrenes Pleie o. s. v.

Hvad nu disse Sanges Ælde angaaer, kunne vi for det første vide, at de ei ere digtede paa Øerne selv i nyere Tider; thi nu kjender man der ikke nogen af de Kilder, hvoraf disse Sange kunne være øste; men for at nogen Færøboer kunde falde paa at behandle sligt et stort Æmne, maatte det først som Sagn have været i Folkemunde, hvilket forudsætter en lange forsvundet Tid.

Fra de danske Kæmpeviser kunne de færøiske Sange ei være hentede; thi de Kæmpeviser, vi have tilbage, omfatte kun en ringe Deel af hvad Qvæderne besynge, og dette for en Deel anderledes.

Noget kunde være oversat af tydske Digte fra den Tid, Hansestæderne havde Contoir og faste Boder *) paa Suderøen. Men uagtet Adskilligt har Lighed med gamle tydske Sange, ere dog heelt igjennem Afvigelserne for store, og Slægtskabet med det Oldnordiske for umiskjendeligt, til at man kunde ansee nogen Sang blot som Oversættelse af det Tydske. Derimod er det meget rimeligt, at den oldnordiske Sagnkreds er Tid efter anden, hvilket ofte var Tilfældet ved romantiske Digtninger, bleven her, ligesom i Island, udvidet ved at optage Adskilligt af beslægtede tydske Emner.

Færøboernes eget forhen anførte Sagn peger hen til en islandsk Bog, som alle Qvæders fælleds Kilde. Virkeligen have ogsaa Qvæderne megen Lighed med de islandske Sange, der kaldes Rimur, hvilke i de fire sidste Aarhundreder ere blevne digtede i Mængde. Nogle af de færøiske Qvæder ere endog, ligesom de islandske Rimur, Bearbeidelser af islandske Fortællinger. Hertil kommer, at man finder Spor til, at ogsaa Islænderne have brugt Sange til deres Dandse. Allerede i Sturlungasaga fra det trettende Aarhundrede anføres en Strophe,

*) Hr. Pastor Schrøter fortæller i et af sine Breve til mig, at man endnu i Bugten Trangjisvaag saae Ruiner af Bygningen, som endnu kaldes Krambøden.

som en Dandsemusik. *) Arngrim Jonas, der skrev i Begyndelsen af det syttende Aarhundrede, omtaler blandt Islændernes Forlystelser Dandse, under Navn af Vikivaki, hvor Trinene bestemtes ved Tonerne af en Vise, som een eller et Par foresang, og i hvis Omqvæde de alle istemmede **). Eggert Olavsen, der gjennemreiste Island i Midten af forrige Aarhundrede omtaler disse Vikivaker, som endnu brugelige. ***) Da han bemærker, at Sangen skal angaae en vis Tildragelse, og at Forsangeren behøver en god Hukommelse, synes han derved at antyde, at Sangene vare historiske. Imidlertid finder man intet Spor til, at Rimur ere blevne brugte til Dandsen, og de Levninger af Vikivakeqvæder, jeg ved Efterspørgsel hos Islændere har kunnet opdage, have ingen Lighed med de færøiske Sange. ****)

*) Sturlungasaga 2 B. 1 D. S. 317. „Thord gav et Nyk i „Hesten, og qvad lydeligen denne Dands:
„Minar ero forginar thungar sem bly ɔ: Mine Sor„ger ere tunge som Bly."

**) Crymogæa per Arngrimum Jonam p. 57.

***) See Egert Olavsens Reise gjennem Island, 1. D., Pag. 351.

****) Hr. Student M. Matthisen har meddeelt mig følgende Beskrivelse over en Vikivake, som for Sammenlignings Skyld her anføres. Pigerne ere forsamlede i Huset og synge, i det de høre Karlene komme udenfra:
Hvad vill Hoffin? hvad vill Alfin?
Hvad vilja allir Hoffins sveinar?

Men have end lignende udvortes Forholde, fælleds Herkomst, Sæder og Skikke gjort den samme Art af Forlystelse gjeldende paa Island og Færøerne, er det dog lidet rimeligt, at de sidstnævnte Øers Beboere slet ikke, før et Skib strandede ved deres Kyster med hiin store Bog, skulde have sjunget til deres Dandse, og endnu mindre rimeligt er det, at Fædrenes Sange kunde hos disse, ved alt det Gamle fastholdende, Øboere aldeles blive fortrængte af fremmede Qvad. Hertil kommer, at den færøiske Dialect er saa afvigende fra den islandske, at disse Øers Beboere ei kunne bruge hinandens Sprog uden Omarbei-

---

ɔ: Hvad vil Hof? hvad vil Alf? (to Navne)
Hvad ville alle den Hofs Svende?
Karlene svare derpaa:
Mey (en Mør) vill Hoffin, mey vill Alfin,
Mey vilia allir Hoffins sveinar.
Pigerne spørge, hvad man byder til Fæstensgave.
Hvad bydur Hoffin? hvad bydur Alfin?
Hvad bioda allir Hoffins sveinar?
Karlene gjøre først et Skambud, og sige, de ville give Steen.
Griot bydur Hoffin, griot bydur Alfin,
Griot bioda allir Hoffins sveinar.
Pigerne svare, som i Vrede, de skulle pakke sig bort.
Skridid burt Hoffin, o. s. v.
Derpaa gaae alle Karlene bort, men efterat man har tabt dem af Syne, komme de igjen, modtages som første Gang, men tilbyde nu Kobber (eyr), som Fæstensgave. De afvises atter, dog mindre haanligen. Pigerne synge:
Ridid burt Hoffin, ridid burt Alfin, o. s. v.
Karlene gaae atter bort, og naar de komme igjen, byde de Guld, da synge Pigerne:
Velkomin Hoffin, velkomin Alfin,
Velkomin allir Hoffins sveinar.
Nu komme Karlene ind, og en fælleds Dands begynder.

delse eller en Slags Oversættelse; des vanskeligere maatte de islandske Rimur kunne paa Færøerne komme i Folkemunde. Skulde altsaa Rimur i deres egen Form have fundet Bifald, maae dette være skeet i en Tidsalder, da disse Øers Sprog har været det samme, som Islands, hvilket en Gang upaatvivleligen har været Tilfældet. Men da Sproget paa slige Øer af indvortes Grunde kun saare langsomt forandres, og de udvortes Grunde til slig Forandring ikke her fandt Sted, maatte man for at forklare sig Sprogligheden, som den foreløbige Betingelse til de islandske Sanges Bifald paa Færøerne, gaae tre eller fire Aarhundreder tilbage. Det er desuden en Gjerningssag, at Øboerne selv for nærværende Tid slet ingen Afskrivter besidde af deres mange Qvæder. Alle de, som nu synge dem, have lært dem, ved at høre dem af Andre, som igjen paa samme Maade have modtaget denne Arv af en foregagende Slægt. Dette viser, at den mundtlige Overlevering er en Sædvane, der har dybt rodfæstet sig i disse Egne. Men det er mod al Analogi, at et Skrift, der havde vundet almindeligt Bifald, ei enten heelt eller i enkelte Dele skulde være bleven afskrevet, hvor Bogstavskrivten kjendtes; eller at det, som skrivtligen var bleven modtaget, siden blot mundtligen skulde være bleven forplantet. Man kan saaledes ikke forklare sig, hvorledes den

mundtlige Overlevering kunde blive det eneste Middel til at vedligeholde de meest yndede Sange blandt Mennesker, hvoraf dog en Deel forstod Læsning og Skrivning, dersom det ei havde været en Oldtidsskik, frembragt af de henfarne Tiders Forholde og Trang.

Men om end ingensinde Qvæderne ere i nogen enkelt Bog bragte til Øen, lærer dog deres egen Beskaffenhed, at Stoffet til mange af dem maae være hentet fra Island. Adskillige f. Ex. Finboge, Thormod Kolbrunarskald, Kjartan o. a. fl. angaae Islænderes egne Bedrifter; andre besynge slige Fabelhelte, om hvilke Islænderne have digtet hele Sagaer, f. Ex. Ganger Rolf, Gjeidi Taslaksen eller Heming, Gest Bards Søn (Seja Rujma) o. a. fl. Mange flere Qvæder have sandsynligen samme Herkomst; thi gjennem fire Aarhundreder fra Islands Bebyggelse og saalænge dens Indvaanere vedbleve at seile i deres egne Skibe, altsaa til Enden af det fjortende Aarhundrede, besøgte disse jevnligen Færøerne, og da de gjerne baade hørte Historier og fortalte dem, maatte megen saadan Meddelelse have fundet Sted. Det bliver saaledes rimeligt, at Færøernes Beboere have hentet deres Bekjendtskab til Ridderne ved det runde Bord, Prinds Tristram, Carolus Magnus og alle hans Kæmper fra de islandske Oversættelser og Bearbeidelser af frem-

mede Æventyr, som vi endnu have tilbage, eller fra de deraf øfte mundtlige Beretninger.

De Qvæder derimod kunne ikke være hentede fra Island, som angik Færøernes egne Frembringelser, f. Ex. Fugle- og Fiske-Qvædet, eller Øens egne Begivenheder, som Qvædet om Sigmund Brestesen. Til denne Klasse kunne vi uden Tvivl ogsaa henregne Qvæderne om Sigurd og lignende Sagn, hvilke Færøernes ældste Beboere maatte, ligesaavel som Islands, have bragt med sig, fordi de angik Nordens ældste Minder. Men jo dybere slige Sagn vare rodfæstede, desto beredvilligere kunde man blive til at fuldstændiggjøre Sagnkredsen, ved at optage det, som de senere romantiske Behandlinger havde føiet til den. Dog vise de færøiske Qvæder sig stedse som selvstændige ved Maaden, hvorpaa de behandlede disse Æmner, og det de føiede til.

Vi finde desuden et ikke umærkeligt Vink til, at de Kilder, hvorfra Qvædernes Forfattere øste, vare, om end islandske, dog meget gamle. Tvende Gange, nemlig i Begyndelsen af Sangene om Brynhilde og Høgnar, citeres et Bragdar Thaat, til hvilket Færøboerne nu intet kjende, men hvori Gudrúnes Skjebne maae have været fortalt. Vi have ingen ebdisk Sang tilbage under nogen lignende Titel; men derimod fortæller Nornagests Saga (i Bjørners Kampedater S. 6) at Nornagest sang

for Kong Oluf Tryggvesen Gunnars Slag og Gudrunarbrögd hinn fornu (ɔ: den gamle Sang om Gudrunes List), hvilke ingen før havde hørt. Disse Ord og den Omstændighed, at begge de nævnte Sange ere tabte, gjøre det rimeligt, at Sagaens Forfatter, som lod sin Helt fortælle saa mange gamle Historier, har uden Tvivl netop anført disse Sange, der til hans Tid ei mere vare til, som de meest passende for hin bedagede Oldings Foredrag. Da nu det i de færøiske Qvæder omtalte Bragdar Thaat efter Titelen angik en List, og efter det, som deraf citeres, handlede om Brynhilde, Atle og Gudrune, maatte dette Stykkes fuldstændigere Overskrivt være Gudrunarbragd, altsaa Titelen paa den Sang, der allerede i det fjortende Aarhundrede var i selve Island forglemt, og som altsaa maae være kommet til Færøerne i en tidligere Periode.

Det bliver saaledes meget sandsynligt, at vi i de færøiske Qvæder om Sigurd have Sange tilbage, der gjennem et Aartusinde mundtligen have forplantet sig, saaledes at vel i Formen meget Tid efter anden har vexlet med Sprogets Farve, at i Indholdet enkelte Træk ere blevne forandrede, og adskilligt sat til, men at dog det Væsentlige, saavel i Form, som Indhold er bleven bevaret.

Kjøbenhavn, den 7de December 1821.

A.

SJÛRA QVEÂI ɔ: Sigurds Qvad.

No. 1.

REJI SMIUR ɔ: Regin Smed.

No. 1.

REJI SMIUR idla SJÛRA QVEÂI.

1. Villja Teâr nu luja aa,
Meni Ee man qvöa
Um tajr rujku Konganar,
Sum Ee viil nû omröa.

Niurleâi.

Greâni beâr Gudli eâv Haji
Braa han sujnun Brandi eâv Raji,
Sjûrur vann eâv Ormurin,
O Greâni beâr Gudli eâv Haji.

2. Sigmundur Kongurin,
Han veâr ajn Jalsins Soon,

1) Ville I nu lytte til, medens jeg mon qvæde om de rige Konger, som jeg vil nu omtale. Omqvæde kaldes og Stevi. — Grane er Sigurds Hest; Heden er Gnytahede, hvor Fofner Orm rugede over sin Skat; Sværdet, som i det følgende omtales, hedte Gram.

No. 1.

Regin Smed eller det egentlige Sigurds Qvad.

1\. Hvis I nu ville lytte til
Og høre paa min Sang,
Alt om de rige Konger vil
Jeg qvæde denne Sang.

Omqvæde.

Grane bar Guldet fra Hede,
Sigurd svang Sværdet med Vrede,
Ormen han seirende vandt,
Grane bar Guldet fra Hede.

2\. Det var Konnung Sigmundur,
En vældig Jarlesøn,

a) Sigmund, Konge i Hunskgov i Hunaland, var en Søn af Volsung, Stamfader for Volsungeslægten; han havde en Søster Signe, gift med Kong Siggeir i Gothland; han var to Gange gift, først med Borghilde, som fødte ham Sønnen Sinfjotle, dernæst med den her nævnte Hjordise, som

Men han fek feår
So högbaarna Konu.

3. So gleåjelia drekka tej
Uj Rujkjinun Joul;
So feåvurlia biggja tej
Tan rujka Kongjins Stoul.

4. Taa veår heår so mikjil
Rujtamanna Gongd,
Oufriur gjek
Aa Kongjins Land.

5. Ruja tajr uj Bardövum,
Suur up aa Strand,
So restelia vardu tajr
Tan rujka Kongjins Land.

6. Ruja tajr uj Bardövum,
Loutu heår sujt Lujv;
Ettirlivur Hjordujs,
Sigmunda Vujv.

---

efter Sigmunds Død fødte den berømte Sigurd, dette Stykkes Helt. Jevnf. Prof. P. E. Müllers Sagabibliothek 2det Bind p. 36. sq.

4) Da var her saa megen Riddermænds Gang. — Fjenden vår efter nærværende Sang Kong Hundings Sønner.

5) Bardövum og Bardeår, isl. Bardagi, Feldtslag; in dat. plur. Bardögum. Den rige Konges Land ɔ: Hunaland, Sig-

Høibaarne Frue fik han sig,
Hun deilig var og skjøn.

3. Saa gladeligen drikke de
I Kongeriget Juul,
Saa sømmeligen bygge de
Den rige Konges Stoel.

4. Reed da ind i Kongens Gaard
Saa mangen Riddermand,
Fjenden kom og Ufred gik
Hen over Kongens Land.

5. Ride de i Kampen frem
Sydlig op paa Strand,
Saa drabeligen værge de
Den rige Konges Land.

6. Ride de i Kampen frem,
Lode her sit Liv;
Hjordiis tilbagelever end,
Hiin Sigmunds væne Viv.

---

munds fædrene Rige.

6) Hjordise, Kong Eilimes Datter. Hjordise udtales som oftest paa færøisk Kjörduis; ligesom det islandske Hnie er i Dansken bleven til Knæe, Hniesbòt, fær. Kneàsbout, Knæhase; Hniote, Bakke, Høi, paa Jydsk en Knøt, i Thye, en Knøs; Hiá, hos, fær. kjaa; Hió, fær. kjou, hug, af högg.

7. Stendist teå eåv Bardövum,
Aangjin kjemur hajm;
Ettirlivur Hjordiis
Vi Sorg o döbul Majn.

8. Strajddust tajr uj Bardôvum,
Aangjin kjemur ût;
Ettirlivur Hjordiis
Båaji vi Sorg o Sût.

9. Teå veår Frygv Hjordiis,
Hoon axlar Kaapan blaa;
So gengur hoon aa Veålin fram,
Sum Sigmundur laa.

10. Ligg nu hajlur, Sigmundur,
Söti mujn,
Ee man vera uj Sorgar Tuj
Koomin eåt vitja tujn.

11. Höjr tu, reåur Sigmundur,
Söti mujn:
Eru tej neåka gröandi
Saarini tujn?

---

7) Det forvoldedes af Striden, at ingen kom hjem.
9. Veålin, Valdpladsen, synges af nogle Vaanajin, af andre Deålin, Dalen.

7. Paa Kampens Dage Striden stod,
Og hjem kom ikke een;
Hjordiis tilbagelever end
Med Sorg og dobbelt Meen.

8. Paa Kampens Dage Striden stod,
Hver sank i Dodens Arm;
Hjordiis tilbagelever end
Med Sorg og megen Harm.

9. Det var stolten Frue Hjordiis,
Hun axler Kaaben blaa,
Saa ganger hun paa Valen frem,
Hvor Sigmund fældet laa.

10. Hil dig, Sigmund, søde Ven,
Dit Fald nedtynger mig;
I Sorgens Tid jeg kommen er,
For at besøge dig.

11. Hør, tappre Sigmund, sig du mig,
Saa vel du end formaaer:
Mon Vunden din kan sammengroe,
Mon læges kan dit Saar?

---

10. Lig nu heel, uskadt, Sigmund, min Ven.
11. Ere de noget lægelige, dine Saar.

12. Sajnt manst tû Hjordiis,
Fåa tiil tes Raa,
Gjera tej Smirslina,
Sum gröa mujna Saar.

13. Hunfins Sinir uj Randarnuj
Skeân gjördu teâr;
Ajtur veâr uj Svörinun,
Tajr bouru mouti meâr.

14. Aarin tajr gouvu meâr
Teâ fista Saar,
Sundur gjek mujt Svöri
Uj Lutinar tvaa.

15. Sundur gjek mujt Svöri,
O sundur gjek mujt Spjout;
Hunfins Sinir riju
Meâr adlir ujmout.

16. Teâ anna Saari tajr
Gouvu meâr taa,

---

13. Efter Volsungasaga var det Sigmunds Søn Helge, der drog ud mod Hunding, fældede ham, og fik deraf Navnet Hundingsbane. — Randarni kjendes ikke. — De gjorde dig den Skade (at jeg døer).

14. Førend de gave mig det første Saar. Det islandske ádr, før, er paa Færøisk bleven til Aavur og Aarin, ligesom Maðr, Mand, Menneske, er bleven til Meâvur.

15. Mujt, mit. Det færøiske Sprog udmærker sig med Hensyn

12. Ak, seent, Hiorbiis, du finder Raad,
Den Lykke du ei naaer
At lave til de Smørelser,
Som hele mine Saar.

13. Hundings Sønner i Randarni
Den Skade voldte dig;
Der Edder var i Sværdene,
Som bares imod mig.

14. Strax, som de Fiender grebe an
Med Sværd og Spydekast,
I sønder gik mit haarde Sværd,
I tvende Stykker brast.

15. I sønder gik mit haarde Sværd,
Og sønder gik mit Spyd,
Da Hundings Sønner alle red'
Mod mig med Skadefryd.

16. Gave de mig værgeløs
Det andet haarde Saar,

til det danske ved følgende Særegenheder: 1. Bogstavet J bliver almindelig til uj, som smiler, smujlar. Dujnkirka Li ɔ: Sørøvere fra Dynkirken; Ujri-Pak ɔ: Irpak, Sørøvere fra Irland. 2. Y bliver til jau, som lys, nyde, flyde, Ljaus, njauta, fjauta rc. 3. De danske Endelser oe, ue blive til egva, ygva, som gloe, boe, roe, snoe, troe, Koe, Hue, Due rc. glegva, bygva (biggja), rögva, snygva, trygva, Kygva,

Idli vajt uj Hjartanun,
Teâ Higgji eâv tuj gaar.

17. Teâ uj tû hevur uj Vovnun kjaa teâr,
Teâ eer Svajns Badn;
Föe teâ veâl vi Erun up,
O gjev tuj Sjûra Navn.

18. Teâk tû hesar
Svörs Lutir tvaa,
Leât tû tajr tiil Smiu bera,
Ungan Soon tû aar.

19. Eâv Sonnun Ee teâ
Sii nû tiil tujn;
Hesin seâmi Sonur
Skeâl hevna Deja mujn.

20. Reji Smiur buir
Firi handan Aa,
Honun skeâl tû fåa
Hesar Svörs Lutir tvaa.

21. O so maa han gjera
Teâ so rajnlia hart,

Hygva, Dygva ɀc. 4. Bogstaverne ld omsættes til dl, som Fjeld, falde, kalde, Fjadl, fadla, kadla ɀc.
17. Det du har i Vente hos dig er et Drengebarn.
18. Tag du disse Sværdstumper to.

Det ilde beed i Hjerterod,
Der Syn for Sagen gaaer.

17. Det Barn, du under Hjerte bær,
Blier stærk til Kæmpe-Savn,
Fød ham vel med Ære op,
Og giv ham Sigurds Navn.

18. Sværdets tvende Stykker tag
Og skjul dem i din Gaard;
Til Smeden lad dem bringe hen,
Naar unge Søn du faaer.

19. Sande ere disse Ord,
Jeg siger nu til dig:
Just denne Søn, han skal engang
Med Tiden hevne mig.

20. Bag Elven hist boer Regin Smed,
Alt ved hiin stride Aa;
Til ham du lade bringe hen
Den Klinges Stykker to.

21. Klingen maa han smedde vel,
Alt baade skjær og reen,

20. Regin Smed boer paa hiin Side Aaen. Reji Smiur, oversætte Indbyggerne, som have glemt Ordets oprindelige Betydning, ved den røde Smed; ligesaa urigtigt Bula (Budle) ved Legeme, Krop.

Båaji maa han vija vi tuj
Stajnun o Io Jadn.

22. Fovni ajtur Ormurin,
Aa Glitrahaji liggur,
Rejin eer ajn gouur Smiur,
Faaun eer han diggur.

23. Ee fåaji ikkji Hjordiis
Laangur ſnakka vi tee,
Hetta man vera Deja Stund,
Uj komin eer aa mee.

24. Graatandiſt ſnûiſt Hjordiis
Sigmundi fraa,
Adlar hennara Herkonur
Feldu firi han Taar.

25. Graatandiſt fóur nu Hjordiis
Uj ſujnun Seåli eåt ſitja;
Hjalprek Kongur fiſtur o fremſtur
Frygvan koom eåt vitja.

---

21. Og ſaa maa han gjøre det ſaa paſſeligen haardt, baade maa han kløve med det Steen og Jern.
22. I Almindelighed ſynges der paa Færøerne: Freånar Orm ɔ: den ſpraglede Orm; men da det rigtigere Fovni endnu ſynges af nogle enkelte, har jeg hidſat det rette Ord. Regin er en duelig Smed; mod ſaa er han troe.

Saa den kan hugge alt itu,
Og kløve Jern og Steen.

22. Fofner hedder Ormen hiin,
Paa Gnytahøi mon boe.
Regin er en duelig Smed,
Men ei at stole paa.

23. Jeg orker ikke, Frue Hjordiis,
At snakke meer med dig;
Jeg mærker det er Dødens Stund,
Som kommer over mig.

24. Med Graad Hjordiis nu ganger bort,
Da Sigmundur var død;
Og hendes Fruer alle gik,
Og deres Taarer flød.

25. Hjordiis nu iler til sin Sal
Med Graad og megen Sorg;
Kong Hjalprek først og fremmest kom
Til Fruens høie Borg.

---

23. Nogle synge: Ee gjiti ikkji Hjordiis. Orke, isl. orka, kunne, formaae. Dette Ord bruges endnu i Jylland.
24. Grædende snoede sig Hjordiise fra Sigmund; alle hendes Stadsdamer fældede for ham Taarer.
25. Vitja ɔ: besøge eller frie til. Hjalprek skal have været Konge i Danmark, og navnlig i Thyeland.

26. Frygvin gjek ſeâr vi Badninun
Nujggju Maanar ſujnar,
Tiil eât tajrra Stundun laj,
Hoon föjir ajn Svajn ſo fruján.

27. Nu eer inn, ſum ofta ſirr,
Duldur eer döbul Majn,
Frygvin eer gjingjin uj höa Loft,
Hoon föjir ajn ungan Svajn.

28. Svajpar hoon han uj Kleâjir veâl,
Tâaji han kom uj Hajm,
Sjûra beâ hoon nevna ſeâr
Tan gjevelia Svajn.

29. Badni veâr ſvajpt uj Kleâjir veâl,
O got eer tiil Geuan eât evna,
Sujan beâ hoon Preſti bera
Sjûra beâ hon nevna.

30. Badni veâr bori fraa Kjirkju hajm
Attur til Mour ſujn,
Majra leât hoon rögta han
Inn alt ſujt Gudl uj Skrujn.

31. Badni veâr bori fraa Kjirkjina
O ſett aa Mours Fang,

27. Den dulgte (tauſe) Sorg er dobbelt ſmertelig.
28. Hun ſvøber ham i Klæder vel, da han kom til Verden.

26. Den Frue udi Maaner ni
Alt med det Barn mon gaae;
Da Stunden kommer; føder hun
En Svend saa skjøn og fro.

27. Det gaaer nu til, som ofte før,
At Dulgt er dobbelt Meen;
Den Frue ganger i Høieloft,
Og føder en Svend saa reen.

28. Og da den Svend til Verden kom,
Hun vel ham svøbte hen;
Og Sigurd bad hun nævne sig
Den gjæve Ungersvend.

29. Det Barn blev svøbt i Klæder vel,
Hun vel kan saadant evne.
Til Præsten bares Barnet hen,
Hun bad ham Sigurd nævne.

30. Det Barn blev bragt fra Kirken hjem
Igjen til Moder sin,
Og mere lod hun røgte ham,
End alt sit Guld i Skriin.

31. Det Barn blev bragt fra Kirken hjem,
Og sat paa Moders Skjød.

29. Og godt er til Bykken at evne.
31. Fang, Skjød, bruges og i Hardanger i Norge; jevnf. Nor.

Majra leji hoon Rögt aa han
Inn alt ſujt Gudl o Sprang.

32. Hjalprek Kongurin,
Tan Jalſins Soon,
Hen fek nu ſeâr
Ajna ſo höjbaarna Konu.

33. So veâr teâ vi Sjûra
Mikkjil geâv han Vext,
Majra vöx han uj ajn Maana
Inn önnur Bödn uj ſex.

34. Han vöx up kjaa ſujna Mouur,
Hoon geâv honun Gengjinhegſt;
Han rojndi majra uj ajn Maana
Inn önnur Bödn uj ſex.

35. Han vöx up uj Rujkjinun
Tiil gjevelian Mann,
Hjalprek Kongurin
Foſtraji han.

36. Han vöx up uj Rujkjinun
Sjött o ikkji laangji,

ſe Vid. Selſk. Skr. nye Saml. 1 B. Pag. 316. — Sprang ɔ: Stads, ogſaa Dands, Lyſtighed, Spring.

34. Gengjinhegſt, ridderlig Opdragelſe, omhyggelig Pleie.

Og meer hun lagde Rogt paa ham
End alt sit Guld saa rød.

32. Det var Hjalprek, Konge bold,
En vældig Jarleson,
Heibaarne Frue fik han sig,
Hun deilig var og skjøn.

33. Saa gik det sig med Sigurd til,
At frodig tog han Vext;
I Maaned een han voxte meer
End andre Børn i sex.

34. Han hos sin Moder voxte op,
Hun gav ham Gengjinhegst;
I Maaned een han gro'de meer
End andre Børn i sex.

35. Voxte han i Riget op
Alt til saa gjæv en Mand,
Det var Hjalprek, Konge bold,
Som var hans Fostermand.

36. Voxte han i Riget op
Med Hast og ikke længe;

Rojndi, egentl. prøvede. Kjaa, isl. hiá, hardanbergſk: hiau, hos.
36. Sjött ɔ: snart.

Tiil han gjördist uj Höggjin tungur,
Han bardist Kongjins Draangjir.

37. Han veâr seâr aa Lajkvödlun
Ujmidlun Manna Herjar;
Rujvur up stourar Ajkjikjelvar,
Lemjar summar til Heljar.

38. Niur settist Svajnanir
Vrajir, uj tajr vouru:
Lujkari veâr teâr Feâir eât hevna
Inn berja os so stouran.

39. Svajnur kastar Sjildri niur,
Listir aj laangur eât lajka,
Gengur firi sujna seâla Mouur
Vi ræjar Kjinnar o blajkar.

40. Svajnur gjek til Mouur sujna
Teâlar ret o flet:
Sii meâr sannan Feâir eât meâr,
Qvör viil vita sujn Æt.

41. Höjr tû nû, mujn seâla Mouur,
Spirja maa Ee nû tee:

37. Han var sig paa Legemarken, Kamppladsen, imellem Mandehære. Ein Ege- eller Bøgekøvle ɔ: et stort affauget Stykke af en tyk Ege- eller Bøgestamme; denne Benævnelse bruges endnu i Jylland og andensteds.
38. Rimeligere, anstændigere var det din Fader at hevne, end

Indtil han blier i Hugning tung,
Han slaaes med Kongens Drenge.

37. Paa Kampens Plads han ofte var
Blandt Kæmperne at møde,
Reev store Egekøvler op,
Slog Svende moxen døde.

38. De Svende da sig satte ned
I Vrede, som de vare:
Din Faders Hevn dig bedre var
End saare os saa svare.

39. Svenden kaster Skjoldet ned
Og vil ei længer lege,
Han ganger for sin Moder ind
Med røde Kinder og blege.

40. Svenden gik til Moder sin,
Han taled' ret og slet:
Siig mig, hvo er Fader min?
Enhver vil vide sin Æt!

41. Hør det, du min Moder god,
Jeg nu maa spørge dig:

saare os saa storligen.
39. Ganger for sin kjære Moder ind.
40. Siig mig den sande Fader til mig.
41. Vija ɔ: hugge, slaae ihjel; deraf i gamle Digte vejet for dræbt.

Veâr mujn Feâir vi Voknun vijin,
Dult eer teâ firi mee.

42. Höjr tû, mujn hiin feâla Mouur,
Sii meâr fatt ujfraa:
Eer han inn aa Vörildini,
Uj mujn Feâir vaa.

43. Um han eer aa Vörildini,
Uj tujn Feâir vaa,
Teâ verur ikkji, mian tu livur,
Tu Sömdir eâv honun faar.

44. Hunfins Sinir uj Randarnuj,
Tajr tujn Feâir vaa,
Tu manft ikkji, meni tu livur,
Sömdir eâv tajmun faa.

45. Svajnur fveâraji fujna Mouur,
Alt veâl, fum han kundi:
Ofta hevur vaxa ungan Rakka
Qvaffa Tenn uj Munni.

46. Frygvin gjek eât tuj Kjiftina,
Sum ödl veâr uj Guïli tvijin,

---

42. Siig mig fandt ifra. Den Talemaade: fige fra ɔ: fortælle, har for ikke lang Tid siden endnu været brugelig i Jylland. — Deraf Frafagn ɔ: Fortælling.

Faldt Fader min i Vaabenbrag,
Thi dulgt er det for mig.

42. Hør det, du min Moder god,
Du Sandhed sige maa:
Er vel den Mand i Verden end,
Som Fader min mon slaae?

43. Om han er i Verden end,
Som Fader din mon slaae;
Ei steer det i dit hele Liv,
Du Hevn af ham kan faae.

44. Hundings Sønner i Randarni,
De Fader din mon slaae;
Ei steer det i dit hele Liv,
Du Hevn af dem kan faae.

45. Svenden svared' Moder sin,
Alt vel, som han kunde:
Ofte voxte ungen Hvalp
Hvasse Tænder i Munde.

46. Fruen gik til Kisten hen,
Med Guldet overdragen:

44. Sömdir ɔ: hæderlig Satisfaction ved Hævn eller Bøder.
46. Kisten, som heel var i Guldet badet ɔ: stærk forgyldt. Vi-jin ɔ: dræbt.

Heâr skeâl tû sujggja tej Herkleâjir,
Sum tujn veâr Feâir uj vijin.

47. Hoon leâsar up teâ Kjistina,
Sum nögv veâr uj Gudl o Feâ,
Hoon tekur up tajr Svörslutir
O kastar Sjûra aa Kneâ.

48. Hoon tekur up teâ Sjurtuna,
Sum ödl veâr uj Bloui drijin,
Heâr seârt tû, mujn seâla Sonur,
Qvussi tujn veâr Feâirin vijin.

49. Hoon tekur hesar Svörslutar,
Sjûra hoon tajr feâr:
Hetta geâv tujn hiin seâla Feâir,
Uj mikjil Got unti meâr.

50. Teâk tû hesar
Svörslutir tvaa;
Leât tû teâr ajt anna
Svöri eâv tajmun slaa.

51. Reji Smiur buir
Firi handan Aa,
Honun skeâl tû fâa
Hesar Svörslutir tvaa.

---

47. I hvilken nok var af Guld og Liggendesæe.
48. Som heel var med Blod besudlet.

Her skal du see de Pantsere,
Hvori din Fa'r blev slagen.

47. Lukker hun den Kiste op,
Som gjemte Guld og Fæe,
Og Sværdets Stykker tog hun frem
Og kasted' ham paa Knæe.

48. Tager hun Stridsskjorten frem
Med Blodet overdragen:
Her skal du see, min hulde Søn,
Hvordan din Fa'r blev slagen.

49. Hun tager Sværdets Stykker frem
Og slyer dem Sigurd hen:
Din hulde Fader gav mig dem,
Som var min bedste Ven.

50. See, af min Haand modtage du
Sværdstumperne de to,
Af Stykkerne et andet Sværd
Du dig maa lade slaae.

51. Bag Elven hist boer Regin Smed,
Alt ved hiin stride Aa,
Til hannem du nu bringe hen
Den Klinges Stykker to.

49. Som meget Godt undte mig.

52. Honun skeâl tû fâa
Hesar Svörslutir tvaa,
Smuja veâl o virilia
Tiil tû ruja maa.

53. Fovni ajtur Ormurin
Aa Glitrahaji liggur,
Rejin han eer gouur Smiur:
Faaun eer han diggur.

54. Teâ veâr hiin ungji Sjûrur,
Honun mundi aankji frojsta:
Höjr tû teâ mujn seâla Mouur,
Vujs meâr aa veldian Hest.

55. Geâk tû fram eât Fossurin,
Varpa Stejn uj Aa,
Kjous teâr Hest tiil Handar tan,
Sum ikkji vulkjir fraa.

56. Han gjek seâr eât Fossurin,
Kastaji Stajn uj Aa,
Touk seâr tan eâv Hestanun,
Sum ikkji vujkti fraa.

---

54. Han monne intet friste, forfærde. — I Harbanger bruges de Talemaader: at friste en Ting ud ɔ: forsøge en Ting fuldkommen. Jeg har ikke fristet (erfaret) uden alt Godt af ham. — Paa dansk siger man: At friste (prøve) en tung

52. Til hannem du nu bringe hen
Den Klinges Stykker to;
Smed da vel og værdelig,
Indtil du ride maa.

53. Fofner hedder Ormen hiin,
Paa Gnytahej mon boe;
Regin er en duelig Smed,
Men sjelden er han tro.

54. Det den unge Sigurd var,
Ham alt mon vel gelinge:
Hør, Moder, du nu vise mig
En vælig Hest at tvinge.

55. Gak du dig frem til Fossen hist
Og Steen i Aaen kast
Og vælg dig da den Hest til Brug,
Som stander stedse fast.

56. Da gik han sig til Fossen frem
Og kasted' Steen i Aa,
Han valgte sig den Hest til Brug,
Som stedse fast mon staae.

Skjebne. — Jevnf. N. Bib. S. Skr. nye Saml. 1 B. Pag. 320. — Alt af det Islandske Freysti, forsøge.

55. Vælg dig den Hest til Haande, som ei viger fra ɔ: som ei bliver bange. Kjou, hug, isl. hjó af högg.

57. Han veâr uj tuj Rujkjinun,
Ajn tan allarbesti,
Sujani veâr han kadlavur
Greâni Sjûra Hestur.

58. Aarla veâr um Morgunun,
Mee man rat um minna,
Sjûrur qvittar ivur um Aa
Reja Smii eât finna.

59. Sjûrur leip aa Greâna Beâk
Seâma Morgun snimma,
So rujur han seâr ivur um Aa
Reja Smiji eât finna.

60. Teâ veâr hiin ungji Sjûrur,
Rujur firi Didnar fram,
Rejin kastar Smujina
O tekur seâr Jadn uj Hand.

61. Höjr tû teâ nû Rejin,
Hetta eer mujn Feer,
Gjer meâr teâ, tû Reji Smiur,
Smuja meâr nû ajt Svöör.

---

57. Efter andre fik Sigurd Hesten Grane af Kong Hjalprek; en ubekjendt Olding bad ham drive Hestene til Søen Busaltiern; efter andre var det Odin, som i Skikkelse af en gammel Mand hjalp ham at finde Hesten Grane, der var af Sleipners Æt.

57. En vælig Hest i Riget var,
Vei kunde for sig bane,
Den Hest udvalgte Sigurd sig
Og denne Hest var Grane.

58. Det var en aarle Morgenstund,
Det er mig vel i Minde,
Hen over Elven Sigurd foer
For Regin Smed at finde.

59. Sigurd sprang paa Granes Bag
Den samme Morgensinde,
Saa red han sig hen over Aa
For Regin Smed at finde.

60. Det den unge Sigurd var,
Han frem for Doren reed,
Flux griber Smeden Jern i Haand,
Alt andet bort han smed.

61. Hør du mig, o Regin Smed,
Det er min første Færd,
Mit Ærinde, o Regin, er,
Du smedde mig et Sværd.

---

58. Om mig men ret være i Minde, (om jeg husker ret); Sigurd skynder sig over Aaen.
59. Samme tidlige Morgen.

62. Teâk nû fraa meâr hesar
Smörslutir tvaa,
Tû manst meer ajt javngodt Svör
Eâv tajmun Lutir flaa.

63. Veer veâlkomin Sjûrur,
Tu eer meâr so keâr,
Dvölst uj Rujkjinun neâkra Tuj
Uj hesa Naat kjaa meâr.

64. Ee fâaji ikkji Reji Smiur
Dvölst uj Naat kjaa teâr;
Hjalprek Kongur saknast mee
Uur Haaseâtunun fraa seâr.

65. Smuja meâr nû Svöri
Sjört o so rajnt,
Bâaji maa ee vija vi tuj
Jadn o so Stajn.

66. Rejin touk vi Svörinun
O leji han teâ uj Eld,
Ajnans Naattina
Heji han teâ uj Gjer.

62. Javngodt, islandsk Jafngodr, lige, ligestor, ubeskadiget.
63. Du er mig saa kjær.
64. Fra Høisædet hos sig. Haaseâti, islandsk Hásæti: Høisæde, Throne.

62. Du af min Haand modtage her
En Klinges Stumper to,
Og du maa mig et jerngodt Sværd
Af disse Stumper slaae.

63. Vær velkommen, Sigurd, hid,
Saa hoit jeg elsker dig;
O dvæl i Riget nogen Tid,
Bliv denne Nat hos mig.

64. Jeg kan ei dvæle her i Nat,
Ei Tiden saa forhale;
Thi Hjalprek Konge savner mig
I sine høie Sale.

65. Men gjør du mig min Klinge vel
Og smed den skjær og reen,
Saa den kan hugge alt itu
Og kløve Jern og Steen.

66. Regin lagde Sværd i Ild,
Tog Tang og Hammer fat;
Arbeidede en Stund derpaa,
Dog kun den ene Nat.

---

65. Smed mig nu Sværdet skjært og reent.
66. Regin tog ved (modtog) Sværdet, og lagde han det i Ild;
een Nat havde han det i Arbeide.

67. Ajnans Naattina
Heji han teâ uj Gjer,
Huaur veâr nu Sjûrur ungji
Heâr uj han feer.

68. Aarla veâr um Morgunun,
Mee man rat um minna,
Sjûrur qvittar ivur um Aa
Reja Smii eât finna.

69. Teâ veâr hiin ungji Sjûrur
Rujur firi Didnar fram,
Rejin kaſtar Smujina
O tekur ſeâr Svör uj Hand.

70. Smuja heâvi Ee Svöri,
Gjört heâvi Ee teâ tiil,
Biilar teâr aj Huirin,
Lujvi leggji Ee vi.

71. Smuja heâvi Ee Svöri
Sjört o ſo rajnt,
Bâaji manſtû vija vi tuj
Jadn o ſo Stajn.

72. Sjûrur gjek eât ſterkan Steja,
Rojnir alt vi Haſt;

67. Hidſig, ivrig var nú Sigurd unge, bidhen han farer. Han var i ſtor Forventning og Glæde over Sværdet.

67. Dog kun den ene Nattestid
Han hamrede derpaa,
Og atter Sigurd, rask i Hu,
Til hannem lader staae.

68. Det var en aarle Morgenstund,
Det er mig vel i Minde,
Hen over Elven Sigurd foer
For Regin Smed at finde.

69. Det den unge Sigurd var,
Han fremfor Døren reed,
Flux griber Smeden Sværd i Haand,
Alt andet bort han smed.

70. Smeddet har jeg Sværdet dit,
Og lavet dig det til;
Hvis dig ei fattes Mod i Bryst,
Jeg Livet vove vil.

71. Smeddet har jeg Klingen din,
Alt baade skjær og reen,
Saa den kan hugge alt itu
Og klove Jern og Steen.

72. Sigurd treen for Ambolt hen
At prøve den med Hast,

70. Fattes dig ei Mod (Hu), da sætter jeg mit Liv i Pant, at du vil seire.

Fiſta Höggji, uj han braa,
Uj tögva Lûtir braſt.

73. Dejan eer tû, Reji Smiur,
Eâv meâr veer,
Eât tû mundi ſvujkkja mee
Uj Vokna Gjer.

74. Tekur han heſar Svörslûtar,
Kaſtar aa Rejans Kneâ,
Reji Smiur ſkjalv
Sum ajt Lillju Bleâ.

75. Leji han heſar Svörslûtar
Attur uj hans Hand,
Taa ſkjalv Handin aa Reja Smii
Sum ajt Lilljuvand.

76. Smujar tû anna
Svöri ſo meâr,
Dejan manſtû, Reji Smiur,
Vanta teâr.

---

72. Det første Hug, ſom han hug, i to Stykker det braſt. — Braa, isl. brá, bevægede, af bregd. Tögva, tvende; Islandſk Tviſvar, to Gange, tøs ſaa godt ɔ: dobbelt ſaa godt, bruges endnu i Jylland; Lutir, Stykker, af det isl. Hluti, Deel.

75. Hvad her er Tilfældet, at det ene Vers gjentager med lidt forſkjellige Ord, hvad der i det foregaaende er ſagt, er paa flere Steder Tilfældet; jeg har udeladt mange ſaadanne Vers,

Men Klingen ved det første Hug
I tvende Stykker brast.

73. Du Døden er, o Regin Smed,
Af mig fuldkommen værd,
Fordi du monne svige mig
I denne Vaabenfærd.

74. Sværdets Stykker Sigurd slog
Mod Regins Knæe saa brat,
Da skjælvede hiin Regin Smed
Alt som et Liljeblad.

75. Og Sværdets Stykker Sigurd tog
Og lagde i hans Haand,
Da skjælvede hiin Regin Smed
Alt som et Liljevaand.

76. Hør mig nu, du Regin Smed,
Hvad jeg vil sige dig:
Hvis anden Gang du smedder saa,
Du Døden faaer af mig.

---

som vare aabenbare Varianter; dog har jeg til en Prøve ladet nogle løbe med; thi denne Gjentagelse (parallelismus membrorum, om jeg saa maa kalde den) er noget Særegent ved den gamle færøiske Digtning (den findes og stundum i de gamle danske Kæmpeviser) og tildeels nødvendig, aldenstund Qvæderne ei have været skrivtligen optegnede, paa det at Forsangeren under Gjentagelsen kunde faae lidt Pusterum, og imidlertid betænke sig paa det Efterfølgende.

77. Tû manst gjera teå
So rajnlia hart,
Båaji maa teå vera
Taali o so skart.

78. Smuja meår Svöri
Sjört o so rajnt,
Båaji maa Ee vija vi tuj
Jadn o so Stajn.

79. Höjr teå, Sjûrur ungji,
Smuji Ee teår Svör,
Hjarta ûr Ormurin
Viil Ee heâva uj Veerd.

80. Smuji Ee teår Svöri
Gjeri Ee teå so,
Hjarta ûr Ormurin
Leggji Ee Viirin aa.

81. Rejin gengur eåt Smujinun
Leji Svör uj Eld,
Trujati Neåturnar
Heji han teå uj Gjer.

77. Du maa gjøre det saa retskaffens haardt; baade maa det være taaligt (ei ituspringende) og skarp.
79. Hjertet af Ormen vil jeg have til Mad. Veerd ɔ: Mad, Spise. Ordet er endnu til i det Danske i Davre ɔ: Dag-

77. Du gjøre maa mig Sværdet godt
Og hærde vel den Klinge,
Saa den kan være skarp og haard,
Og dog itu ei springe.

78. Smedde skal du Klingen min
Alt baade skjær og reen,
Saa den kan hugge alt itu
Og kløve Jern og Steen.

79. Hør du, Sigurd Ungersvend,
Jeg smedde vil dit Sværd;
Men Hjertet udaf Fofner Orm
Har for mig megen Værd.

80. Hvis jeg din Klinge smedder vel
Og gjør dig den saa skjøn,
Da Hjertet ud af Fofner Orm
Jeg venter mig til Løn.

81. Regin gaaer til Smedden sin
Og lægger Sværd i Ild,
I treti Nætter hamrer han
Og laver Klingen til.

---

verdur og Nadver ɔ: Natverdur. Verdur, Spise, Gjestebud.
80. Hjertet lægger jeg Værdie paa.
81. Tredive Nætter havde han det under Arbeide.

82. Trujati Neâturnar
Heji han teâ uj Gjer,
Huirin veâr um. Sjûra unga
O um hansára Feer.

83. Teâ veâr um ajn aarla Morgun
Mec man rat um minna,
Sjûrur qvittar ivur Aa
Reja Smii eât finna.

84. Teâ veâr hiin ungji Sjûrur,
Rujur firi Didnar fram,
Rejin kaſtar Smujina
O tekur Svör uj Hand.

85. Veer veâlkomin, Sjûrur,
Qvuſſi eer eât tuj Voun?
Gouar hevur tû Ivur-Vaanir
Uj adlari Aaſjoun.

86. Veer veâlkomin, Sjûrur,
Smuja heâvi Ee Svör,
Biilar teâr aj Huirin,
Tû verur ſo vuja aa Feer.

87. Smuja heâvi Ee Svöri
Skart o ſo rajnt,

82. Hans Hu, Tanke, var til Sigurd og hans Færd.

82. I treti Nætter harjrer han
Alt paa det gode Sværd;
Til Sigurd staaer hans Sind og Hu,
Samt til hans Herrefærd.

83. Det var en aarle Morgenstund,
Det er mig vel i Minde,
Hen over Elven Sigurd foer
For Regin Smed at finde.

84. Det den unge Sigurd var,
Han frem for Døren reed,
Flux griber Smeden Sværd i Haand,
Alt andet bort han smed.

85. Vær velkommen, Sigurd, hid,
Hvor det sig end vil føie;
Jeg seer du haver Kraft i Arm
Og Mod udi dit Øie.

86. Vær velkommen, Sigurd, hid,
Jeg smeddet har dit Sværd;
Hvis dig ei fattes Mod i Bryst,
Da rygtes vil din Færd.

87. Smeddet har jeg Klingen din,
Alt baade skjær og reen,

85. Hvad Forhaabning er der. Voun, isl. Von, Haab; God har du Overmagt i alt dit Aasyn; (jeg har godt Haab om

Båaji manſtû vija vi tuj
Jadn o ſo Stajn.

88. Sjûrur gengur eât Stejanun,
Höggur aa vi Fart.
Qvörki maatti rökka eller ſtökka,
So veâr Svöri hart.

89. So hög han Sjûrur
Faſtlia tiil,
Sundur klejv han Stejan
O Stabban vi.

90. Han vaa ajn Orm eâv Gjiltin up,
Annan ſkamt uj kjaa,
Gram kadlaji han Svöri,
Aa Gölvunun laa.

91. Höjr tû, freâji Sjûrur,
Eâv kongjibori Vujv,
Firi tujlujkar Hövdingar
Viil Ee leâta Lujv.

---

at du overvinder Beſværlighederne ved at dræbe Ormen, ſaa ſynes mig at ſee af din Perſon).

88. Hverken formaacde det at rökka (lægge ſig i Eggen, eller række ſig) eller ſtökka (gaae i Stykker, ſpringe itu.)

89. Stabba, ɔ: det Stykke Træe, hvorpaa Ambolten hviler. Stabba er egentlig en Slags Stoel, forfærdiget af et Leed af Rygrads Hvirvlerne (vertebræ) paa de ſtore Hvaler.

Saa den kan hugge alt itu
Og kløve Jern og Steen.

88. Sigurd treen for Ambolt hen,
Med Fart han Sværdet svarg;
Dets Ægg er haard, dets Odd er skarp,
Itu det ikke sprang.

89. Saa hug han, Sigurd, bristig til,
Saa fast han kunde slaae,
Sønder kløv han Amboltén
Og Stubben ligesaa.

90. Forgyldte Orm han dræbte da,
En anden fik og Ram,
Og Sværdet, som paa Gulvet laa,
Det gav han Navnet Gram.

91. Hør du, kjække Sigurd, født
Af kongebaaren Viv,
For slige Hovidsmænd, som dig,
Jeg lade vil mit Liv.

Endnu bruges enkelte saadanne Stole paa Færøe. — Efter Volsungasaga kunde Sværdet Gram ogsaa overskjære svømmende Uld. Jevnf. Müllers Sagabl. 2 D. Pag. 55.—

90. Han dræbte en Orm af det Forgyldte (Slags?); en anden nær derhos. Kjaa, isl. hiá, hos.

91. Freåji, ferm, berømt; bruges og i Hardanger; vide Norske V. Selsk. Skr. 1 D. Pag. 320. Isl. Frægr, berømt.

92. Höjr tû, freâji Sjûrur,
Sija-manſt tû meâr,
Neâr tù rujur aa Glitrahaji,
Ee viil filgja teâr.

93. Fiſt feâri Ee uj Randarnuj,
Hunſins Sinir eât fedla,
Sujan feâri Ee aa Glitrahaji,
Tuj meâr man aankji bedla.

94. Fiſt feâri Ee uj Randarnuj,
Hunſins Sinir eât finna,
Sujan ruji Ee aa Glitrahaji,
Tuj teâ verur meâr minna.

95. Adlar vaa han Hunſins Sinir,
Veâl kpom han attur fraa tajm,
Skamri Stund eâv Rujkjinun
Han raj aa Glitrahaji.

96. Teâ veâr Svikkarin, Reji Smiur,
Hugſar ſo vi ſeâr:
Qvittar tu aa Glitrahaji,
Ee ſkeâl filgja teâr.

---

93. Thi mig mon intet fattes; islandsk þvi mér má engi bella; ingen kan staae mig imod, ingen er saa tapper, som jeg; saaledes har Prof. Finn Magnussen forklaret det.
94. Thi det bliver mig mindre (besværligt).

92. Hør du kjekke Sigurd Svend,
Det maa du sige mig:
Du farer snart til Gnytahei,
Maa jeg da følge Dig?

93. Først farer jeg til Randarni,
For Hundings Sønner at fælde;
Jeg derpaa gaaer til Gnytahei,
Thi stor er nu min Vælde.

94. Først farer jeg til Randarni,
For Hundings Sønner at finde;
Jeg derpaa gaaer til Gnytahei,
Saa har jeg nu i Sinde.

95. Han Hundings Sønner alle slog,
Og vel han slap fra dem;
Han føie Stund fra Riget reed
Til Gnytahede frem.

96. Den rænkefulde Regin Smed
Da tænker saa ved sig:
Naar du nu faer til Gnytahei,
Da skal jeg følge dig.

96. Ier du til Gnytahede, da vil jeg følge dig. Hugsa, isl. hugsa, tænke.

97. Teå veår hiin ungji Sjûrur,
Rujur aa Glitrahaj,
Mötti han ajnun gamlun Manni,
Midt aa ſujnari Laj.

98. Teå veår hiin ungji Sjûrur,
Situr aa baldun Heſti,
So eer meår eåv Sonnun ſagt,
Eåt teå veår Nodnagjeſtur.

99. Höjr tû, reſtur Sjûrur,
Sia ſkeål tû meår:
Qvör eer heſin veſali Meåvur,
Uj ſilgji eer vi teår.

100. Reji Smiur
Ormins Brouur han eer;
Tuj eer han vi meår
Ajn uj heſara Feer.

101. Rejin leji Raajini
Eåt greåva Greåvir tveår,
Tuj eer han vi meår
Ajn uj heſara Feer.

---

97. Laj, isl. Leid, Vei.
98. Den gamle Mand, ſom mødte Sigurd, var efter Volſunga-ſaga Odin ſelv.
100. Regin Smed, han er Ormens Broder. — Jotun Hreidmar havde tre Sønner, Fofner, Ottur og Regin; den

97. Det den unge Sigurd var,
Han reed til Snytahei,
Og mødte der en Gubbe ham
Alt paa den brede Vei.

98. Det den unge Sigurd var,
Han sad paa vælig Hest,
Og Gubben var, saa Sagnet gaaer,
Den gamle Nornegest.

99. Hør du Sigurd raske Svend,
Det maa du sige mig:
Hvo er vel denne stakkels Mand,
Som følger her med dig?

100. Det Regin er, hiin gode Smed,
Han smeddet har mit Sværd;
Thi er han fulgt med mig herhid
I denne Vaabenfærd.

101. Regin Smed gav mig det Raad
At grave Grøvter to;
Thi er han i mit Følge, for
Med Raad mig bi at staae.

---

første dræbte sin Fader, blev derpaa forvandlet til en Drage, som rugede over sin Skatz jevnf. Müllers Sagabibl. 2 Deel, Pag. 54.

100. Thi er han med mig een i denne Færd.

102. Hevur Réjin biji tee
Greâva Greâvir tveâr,
Han eer tan veâi Svikkari,
Deja viil han tee.

103. Höjr tû teâ nû, Sjûrur,
Passa tû veâl uppaa,
Eât tû Dejan ikkji skeâl
Eâv hesun Ormi faa.

104. Greâv tû nû tögvar,
Teâ triu heâr uj kjaa;
Ajn Muun eâv Ajtrinun
Man teâ lujva taa.

105. Greâv tû Grivtir trujggjar,
Um tû verur mour,
Heâr vi skeâl tû verja tee,
Firi Ormins Ajtur Bloui.

106. Greâv tû teâr teâ triu
Eâv so miklun Moui,
Heârui skeâl tû badla tee
Firi Ormsins Ajtur Bloui.

107. Ormurin eer skrijin eâv Gudlinun,
Teâ man frattast vuja;

---

104. Grav du nu to, den tredie derhos; en Halvpart af Etheren skal det værge dig fra, eller skjule da.
105. Grav du Gravter tre, om du bliver mødig, træt.

102. Hvis Regin Smed gav dig det Raad
At grave Grøvter to,
Han er af Svig og Ondskab fuld,
Han Døden dig vil faae.

103. Hør du Sigurd Ungersvend,
Du agte vel derpaa,
At du Døden ikke skal
Af Ormens Edder faae.

104. Grav du dig de Grøvter to,
Og grav dig derhos trende;
Det Halve udaf Edderen
Skal deri fra dig rende.

105. Du grave skal dig Grøvter tre
Alt med saa meget Mod,
Og deri skal du værge dig
Mod Ormens Edderblod.

106. Du grave skal dig Grøvter tre
Alt med saa megen Daad,
Og deri skal du værge dig
Mod Ormens Edderbraad.

107. Ormen gled af Guldet frem
Der Ryr gaaer om saa vide;

106. Badla, ɔ: egentlig skjule.
107. Fratta, udspørge; deraf det endnu brugel. udfritte.

Sjûrur ſitur aa Greâna Beâk,
Bujur ſeâr tiil eât ruja.

108. Ormurin eer ſkrujin eâv Gudlinun,
Lengt gjer han Skrii,
Sjûrur trujvur um Benjar Kolv,
Han bujur ſujt Svöri tiil.

109. Trujati Eâlin veâr Foſſurin,
Uj Ormurin undurlaa,
Uppi vouru bâaji Böxl,
O Bûkur aa Hamri laa.

110. Teâ veâr hiin ſneâri Sjûrur,
Sujnûn Svöri braa,
Han kleiv tan hiin freânar Orm
Sundur uj Lutir tvaa.

111. Vant veâr teâ Höggji,
Uj Sjûrur geâv tan Stund;
Taa ſkjalv bâaji Leiv o Lund
O ödl Vörildins Grund.

108. Lange gjør den Skridt; Sigurd griber om Benjar Kolv; dette Ord forstaaes ei af Indbyggerne; nogle mene det betyder Haandfanget paa Sværdet; andre den smalere Deel af Ormen henad mod Halen. Kolbe bruges i det danske: Kolben paa en Flint; Kolbe (spadix) i Botaniken. — Prof. P. E. Müller har meddeelt mig følgende Bemærkning: Kolv er det islandske Kalfr, gammel dansk Kolv ɔ: en Piil;

Sigurd sad paa Granes Bag,
Han bød sig til at ride.

108. Ormen gled af Guldet frem,
Den fremad glide vil,
Og Sigurd greb om Benjar Kolv
Og Sværdet bød han til.

109. Den Fos var treti Alen dyb,
Som Ormen hvilte paa,
Dens Bover gik i Dagen op
Dens Bug paa Hamre laa.

110. Det den unge Sigurd var,
Han med sit Sværd mon slaae,
Og kløvede hiin spragled' Orm
Alt udi Stykker to.

111. Drabeligt var dette Hug,
Som Sigurd gav den Stund,
Da skjalv baade Lov og Lund
Og hele Verdens Grund.

Benjar Kolv, Benenes Pill er et Digterudtryk for Sværdet.

109. Tredive Alen var Vandfaldet dybt, un der hvilket Ormen laa; oppe vare begge dens Finner (bæxli paa islandsk), de foreste Fødder paa visse Slanger eller Drager, eller Brystfinnerne paa Hvalfiske og Delphiner; Bugen laa paa Hamre ɔ: Affatser paa Fjeldene.

111. Vant ɔ: slemt, farligt. Grund, egentl. Flade, Slette.

112. Taa ſkjalv båaji Leiv o Lund
O ödl Vörildins Grund,
Sjûrur braa ſujn bitra Brand,
Kjou han uj Miu ſundur.

113. Taa ſpurgdi Ormurin,
Uj tögva Brotunun laa:
Qvör veâr hiin Hudjarva,
Uj vija tordi ſo?

114. Sjûrur ſkeâl tû nevna mee,
Sigmunda Soon,
Hjordujis Drotning Mouur
Nevned veâr hoon.

115. Höjr tû teâ nû Sjûrur
Uj qveât Ee ſpirji tujn:
Qvör filgdi teâr tan lenga Vee,
Hiar nû tiil mujn?

116. Rejin eer tujn Brour,
Han vujſti meâr Vee.
Han eer tan veſti Svikarin,
Deja viil han tee.

---

112. Sigurd bevægede, ſvingede ſit ſtarpe Sværd, hug ham i Midten ſønder. Braa, isl. brá, af bregd, bevæge. — Bitra, isl. bitr ɔ: bitter, hvas, ſpids. — Brand, isl. Brandr, en Klinge. — Kjou, isl. hió, af högg, hugge.

112. Da skjalv baade Løv og Lund
Og hele Verdens Grund;
Sigurd hug med skarpen Brand
Ham sønder samme Stund.

113. Spurgde da hiin Fofner Orm,
I tvende Stykker laa:
Hvo var den hudjærve Mand,
Som dræbe torde saa?

114. Mit Navn er Sigurd, Sigmunds Søn
Derom jeg gjør dig viis,
Og Sigmunds Dronning, Moder min,
Hun nævnedes Hjordiis.

115. Hør du, Sigurd Ungersvend,
Hvad jeg vil spørge dig:
Hvo fulgte dig den lange Vei,
Som fører hid til mig?

116. Regin er jo Broder din,
Han viste Vei for mig;
Af Svig og Ondskab er han fuld,
Han vilde døde dig.

---

115. Nogle synge: ringa Vee, ringe, slette Vei.

117. Tiil tes ſveâraji Ormurin,
Meni han fleit uj Bloui:
Drepa manſtû Reja Smii,
Houaſt han eer mujn Brour.

118. Vee tû nû Reja Smii,
Sum tû hevur vijin mee,
Han eer tan veſti Svikarin,
Deja viil ſjaalvan tee.

119. Stokti han Hjarta,
Vejin veâr ſo traangur,
Trujati Eâlin
Veâr Tajnurin laangur.

120. Sjûrur gjördiſt um Hendur hajtur,
Draip han ſeâr um Munni;
Fuglar o alſkins Diour
Vouru honun aa Maali kunni.

121. Teâ veâr hiin Reji Smiur,
Teâlaji ſo firi ſeâr:

---

117. Dræbe ſkal du Regin Smed, hvorvel han er min Broder.
119. Han ſtegte Hjertet, Vebbet var ſaa trangt; tredive Alen var Spidbet langt. Tajnur egentl. en Træepind, hvorpaa Nyrerne af Grindehvalen og andet af Indvoldene ſteges paa Glødar; Islandſk Teinn, et Spid.
120. Draip ɔ: dryppede. — Fugle og alſkjøns Dyr vare ham i Tungemaalet forſtaaelige. Her angives, overeensſtemmen-

117. Hertil svared' Ormen saa,
Mens den i Blodet flød:
Skjønt Regin Smed er Broder min,
Du volde skal hans Død.

118. Og død du nu hiin Regin Smed,
Som du har dødet mig;
Han er af Svig og Ondskab fuld,
Han ellers døder dig.

119. Ormens Hjerte stegte han,
Det Træe, det gik saa trangt;
Thi Spiddet, som paa Gløder laa,
Var treti Alen langt.

120. Sigurd blev om Hænder heed,
Da strøg han sig om Munde; —
Hvert Fuglemaal og Dyresprog
Han strax forstaae da kunde.

121. Det var da hiin Regin Smed,
Han taled' saa for sig:

---

de med Volsungasaga, Anledningen til Sigurds Kundskab om Dyrenes Sprog; for at afkjøle sine hede Fingre, strøg han sig om Munden; derved dryppede en Draabe af Ormens Hjerteblod ham hændelsesviis paa Tungen.

121. Regin, som vidste, at Ormens Hjerte havde den Egenskab, bad nu Sigurd, at han efterLøvte vilde give ham noget deraf.

Fåaji Ee teå nû, Sjûrur,
Ui tû lovaji meår.

122. Tiil tes sveåraji Vija,
Uppi situr uj Ajk:
Sjaalvur skeål tû, Sjûrur,
Eta tuina Stajk.

123. Aad han Hjarta
Eåv Tajnunun drou;
Rejin lejist eåt drekka
Ormsins Ajtur Blou.

124. Rejin lejist eåt drekka
Ormsins Ajtur Blou.
Sjûrur geåv honun Beånasaar
Uj Spori, sum han stou.

125. Teå veår hiin ungji Sjûrur,
Sujnun Svöri braa,
Sujan kleiv han Reja Smii
Sundur uj Lutir tvaa.

126. Mikkjil mundi Sjûrur
Gudli ognast taa;

---

122. Lång-vía, er en Fugl bekjendt i Norge og Island. Efter Volsungasaga var det en Svale. — Nogle paa Færøe synge: Vujpanir, Viber, som er besynderligt nok, da denne Fugl næsten aldrig kommer til disse Øer.

Nu faaer jeg vel, o Sigurd, det,
Som du har lovet mig.

122. Svared' hertil Vija Fugl,
Som oppe sad i Eeg:
Du selv alene, Sigurd, skal
Fortære denne Steeg.

123. Af Spiddet Sigurd Hjertet drog
Og ene han det aad;
Men Regin til at drikke vil
Af Ormens Edderblod.

124. Og Regin til at drikke vil
Af Ormens Edderblod;
Men Sigurd gav ham Banesaar
I Sporet, som han stod.

125. Det den unge Sigurd var,
Han med sit Sværd mon slaae,
Og kløvede hiin Regin Smed
Alt udi Stykker to.

126. Store Midler Sigurd vandt,
Han meget Guld mon faae,

126. Meget monne Sigurd Guld erholde da; fik det i Eie. Freánar o: broget, glimrende; af det isl. Frán v. frann.

Tuj han vaa tan freânar Orm,
Aa Glitrahaji laa.

127. Aarla veâr um Morgunun,
Aarin up ran Soul,
Bant han taa aa Greâna-Beâk
Gudl Kiſtir tölv.

128. Tölv Gudlkjiſtir
Qvörji Minni Klak;
Sjûrur ſettiſt oman aa,
So eer fraaſagt.

129. Tölv Gudlkiſtir,
Qvörji Minni aa,
Sjûrur leip aa Lendar,
O vrajur veâr Greâni taa.

130. Tölv Gudlkjiſtir
Qvörji Minni Klak,
Sprak han ivur Lindar Aa,
So eer fraaſagt.

131. Greâni ſprak um Dujkji,
Silgjan Sundur gjek,

128. Tolv Guldkiſter paa hver Side af Pakſaddelen. (Islandſk: hvero megin Klacka; efter Prof. Finn Magnusſen.) Sigurd ſatte ſig ovenpaa, og ſaa er fraſagt ɔ: fortalt. — Klak kaldes og nu Leipur ɔ: en Løb.
129. Tolv Guldkiſter hver Side paa. Blandt andre Koſtbarheder

Der han slog Fofner Ormen, som
Paa Gnytahede laa.

127. Det var en aarle Morgenstund,
For Solen end oprandt,
Ei mindre end tolv Kister Guld
Paa Granes Ryg han bandt.

128. Tolv Kister Guld paa Siden hver
Af Hestens Ryg der hang;
Sigurd sad sig ovenpaa,
Saa lyder Skaldens Sang.

129. Med tolv Gang tvende Kister Guld
Ung Sigurd foer derfra.
Helten sprang paa Hestens Lend,
Og vred var Grane da.

130. Tolv Kister Guld paa Siden hver
Af Hestens Ryg der hang,
Og sprang den over Lindar-Aa,
Saa lyder Skaldens Sang.

131. Sprang han over Sumpen frem,
Saa Saddelspændet brast;

---

som Sigurd fik hos Ormen, var ogsaa Andvars Ring, som havde magiske Kræfter og Uheld i Følge med sig; denne tilligemed flere Ringe forærte han siden efter Brynhilde.

131. Dujki, isl. Diki, Sump, bred Grøvt. Silgjan, Spændet (fibula) paa Sadlgjorden.

Teâ eer meâr eâv Sonnun ſagt,
Eât Nodnagjeſtur heâna ſek.

152. Nû ſkeâl leâta ljaui eâv,
Ee qvöi ikkji laangur aa Sinni,
Nû ſkeal teâka up annan Taat,
O vuarji leggja uj Minni.

Og er det mig af Sandhed sagt,
At det fik Nornegest.

132. Qvadet her nu hører op;
Ei mere denne Tinde.
En anden Sang begynder nu,
I tage den til Minde.

132. Epilogen, hvormed Sangen sluttes, tjener til at give Forsangeren lidt Pusterum.

No. 2.

UJSMAL, FREÂJI KJEMPA.*)

1. Mengar brouta aa Heåvunùn
Brattar o bråar Bilgjur;
Teå koom Ujsmali fiſt uj Hu
Hermund ſujn eåt ſpirja.

Niurleåi.
Greåni beår Gudli eåv Haji &c.

2. Teå koom Ujsmali fiſt uj Hu
Hermund ſujn eåt ſpirja;
Viit ſkullu ruja uj Kongjins Geår,
Hjalpreks Döttur eåt bija.

*) Ismal, den berømte Kæmpe. Freåji, isl. frægr, berømt, navnkundig. Dette lidet Qvad er mærkeligt deraf, at Sigurds og Brynhildes Kjerlighed, som i Brynhildes Qvad vidore omtales, deri angives som foranlediget ved Sigurds Halvsøsters Bryllup med Kæmpen Ismal. Ved dette Bryllup, som efter den her givne Beskrivelse holdtes med megen Pragt, var Sigurd og Brynhilde tilstede og bleve forelskene i hinanden; han stirrede saa stivt paa Brynhilde, at han brækkede det gyldne Bæger, han holdt i Haanden

No. 2.

Ismals Qvad.

1. Paa Havet mange Bølger sees,
De brat og braade brydе,
Det Ismal først i Hu da kom
Sin Svend paa Tog at byde;

Omqvæde.
Granе bar Guldet af Hede 2c.

2. Det Ismal først i Hu da kom,
Ei Hermunds Tog vil feile;
Vi ride vil til Kongens Gaard,
Til Hjalpreks Datter beile.

(Vers 53). Denne Sigurds Halvsøster hedde Svanilde, en Datter af Kong Hjalprek (Sigurds Stedfader) og Hjordise.

1. Mange bryde paa Havet bratte og braade Bølger. Digteren begynder her, som flere Steder, heel høitravende eller lyrisk; men holder det ikke længe ud. Hermund ansees for at have været Ismals Svend eller Vaabenbrager. Andre synge: Herja sujn eat spirja, at raadspørge sin Hær, probere sin Lykke, vise sin Manddom.

3. Ut uj miun Greås geåri
Axlar han ſujt Skin,
O ſo bygvin gengur han
Uj höar Hadlar inn.

4. O ſo bygvin gengur han
Uj höar Hadlar inn,
Sum Hjalprek Kongur aa Bori ſeåt
Vi Mann o Hundra ſim.

5. Ujsmal ſtendur aa Hadlar Gölvi
Vi ilkji kneptarri Hygvu,
Kjinin eer rej, ſum Hummarklegv,
O Eja blaat, ſum uj Dygvu.

6. Ujsmal ſtendur aa Hadlar Gölvi,
Beer fram Qvövu ſujna:
Siit hail, reſtur Kongurin,
Tů gjev meår Döttur tujna.

7. Lajngji ſeåt han Kongurin,
O hugſaji um teå Raa,
Qvuſſi han ſkuldi Ujsmali
Ajt haanligt Anſveår faa.

8. Jomfrygvin ajir ajn raſkan Brouur,
Ajtur Sjůrur freåji,

3. Axle ſit Skind ɔ: lave ſig til. Bygvin, isl. búinn ɔ: færdig, paaklædt.

3. Mide udi den grønne Gaard
Der axler han sit Skind,
Og skjøn og pyntet ganger han
I høie Haller ind.

4. Skjøn og pyntet ganger han
I høie Haller frem,
Hvor Hjalprek Kong ved Bordet sad
Med Mand og Hundred' fem.

5. Ismal staaer paa Hallens Gulv
Med silkeknappet Hue,
Har Kinden rød, som Hummerkloe,
Har Oine, som en Due.

6. Ismal staaer paa Hallens Gulv,
Frembærer Bonnen sin:
Hil dig, du raske Kongemand,
Du giv mig Datter din!

7. Kong Hjalprek derpaa længe sad
Og Raad han tænkte paa,
Hvordan han skulde Ismal vel
Et haanligt Gjensvar faae.

8. Den Jomfru har en Broder bold,
Han hedder Sigurd stærke;

5. Oiet er blaat, som en Dues. De vilde Duer paa Færøe ere blaae.
6. Frembærer sit Frierie. Qvörn hedder nu Bönaroor, Bønord.

Stou han teâr tiil högru Hand,
Han töktist vera tujn Meâkji.

9. Teâ veâr Svanild, Soula Ljauma,
Inn uj Hadlina gjek,
Teâ fista hoon Ujsmal vi Ejun saa,
Hoon Inda tiil han fek.

10. Lajngji seât han Kongurin,
O hugsaji heâr uppaa,
Qvussi han skuldi Ujsmali
Âjt blujeligt Ansveâr faa.

11. Taa sveâraji Hjalprek Kongur,
Alt foruttan Ekka,
Teâr gjevi Ee nû mujna Döttur,
O heârtiil Bridleips Drekka.

12. Ujsmal stendur aa Hadlar Gölvi,
Gjördu see o vendi,
Festi Svanildu, Soula Ljauma,
Hjalprek Kongur sendi.

13. Ujsmal stendur aa Hadlar Gölvi,
Aa flest ödlun vajt han Skjil:

Siid heel, uindskrænket, helbig, Du tappre Konge.
8. Han vilde synes at være dig mægtig, din Overmand.
9. Soulaljauma betyder nok egentlig Solestin, af det isl. Lió-
mi ɔ: Glands, Skin.
10. Et blidt Svar. Ansveâr, det engelske answer.

Hvis han stod ved din høire Haand,
Man vilde knap dig mærke.

9. Det var Svanild, Soleblom,
Hun ind i Hallen gik,
Saasnart hun Ismal monne see,
Han Ynde til ham fik.

10. Kongen derpaa længe sad
Og tænkte vel derpaa,
Hvordan han skulde Ismal vel
Et venligt Gjensvar faae.

11. Kong Hjalprek svared' hertil saa,
Og frygtede han ikke:
Dig giver jeg min Datter skjøn
Og hertil Bryllups Drikke.

12. Ismal staaer paa Hallens Gulv,
Med Guld han sig omhængte,
Fæsted Svanild Soleblom,
Kong Hjalprek hannem skjænkte.

13. Ismal staaer paa Hallens Gulv
Han alting vel udtyde:

---

11. Ekka, isl. Ecki ɔ: Sorg.
12. Han omgjordede sig, (paaklædte sig) og vendte sig, gjorde sig i Stand.
13. Paa de allerfleste Ting veed han Skjel, Forskjel, Grund.

Qvör skeâl bjoua Sjûra
Mujna Samkooming tiil?

14. Tuj sveâraji Hjalprek Kongur,
Tan hiin rujkji Alvur:
Ee vajt aankji anna Raa,
Inn Teâr bjouu honun sjaalvur.

15. Ujsmal leip aa gouan Gengara,
Burtur aa Skogvin raj,
Mötti honun Sjûrur, Sigmunda Soon,
Midt aa sujnari Laj.

16. Mötti honun Sjûrur, Sigmunda Soon,
Midt aa sujnari Laj,
Teâ eer meâr eâv Sonnun sagt,
Han veâr ikkji brûnabaj.

17. Ujsmal stendur aa grönun Vödli,
Aa flest ödlun vajt han Skjil:
Teâr bjoui Ee nû, Sjûrur,
Mujna Samkooming tiil.

18. Sveâraji Sjûrur, Sigmunda Soon,
Han situr aa baldun Hesti:
Qveâni eâv Londún eer tan Frygv,
Uj teâr heâva, Ujsmal, fest.

---

14. Han den rige Gubbe. Alvur egentl. en mægtig, kraftfuld Mand.
16. Brûnabaj ɔ: mild at see til.

Siig, hvo skal raske Sigurd Svend
Til Bryllupsfesten byde?

14. Kong Hialprek hertil svared' saa,
En Gubbe værd at lyde:
Jeg hertil ei veed andet Raad,
End Du maa selv ham byde.

15. Ismal paa sin Ganger sprang
Han bort til Skoven reed,
Ham mødte Sigurd, Sigmunds Søn,
Alt paa den Vei saa bred.

16. Ham mødte Sigurd, Sigmunds Søn,
Alt paa den Vei saa bred,
Og er det mig af Sandhed sagt,
Han tit var barsk og vred.

17. Ismal staaer paa grønne Mark,
Kan alting vel udtyde:
Hør Sigurd, Sigmunds Søn, jeg vil
Dig til mit Bryllup byde.

18. Svared Sigurd, Sigmunds Søn,
Han sad paa vælig Hest:
Af hvilket Land er vel den Møe,
Som du dig haver fæst?

---

17. Samkooming, isl. Samkoma ɔ: Sammenkomst, Bryllup.
18. Nogle synge: svartun Hesti, sort Hest.

19. Hjalprek Kongur, hennara Feåir,
Frygv Hjordujs, hennara Mouir,
Teå eer meår eåv Sonnun ſagt,
Eåt Teår eer Jomfrygvans Brouur.

20. Hevur tû mujna Siſtur feſt,
O Ee ikke tiil tes frat,
Ee ſkeål tee vi Lurkun lemja,
Tû bujur aj annan Rat.

21. Houa Ee heåvi tujna Siſtur feſt,
O tû ikkji tiil tes frat,
Aarin tû mee vi Lurkun lemjir,
Ee bjoui teår annan Rat.

22. Ee heåvi tujna Siſtur feſt,
Tou Ee tee aj kjendi,
Aarin tû mee vi Lurkun lemjir,
Svajttaſt teår um Enni.

23. Hevur tû mujna Siſtur feſt,
Hövilk ivur adlar Qvinnar,
Höjr tû, Ujsmal, Freåji Kjempa,
Tu ſkeål meår Trajtir vinna.

24. Sveåraji Ujsmal, freåji Kjempa,
Vaxin ivur adlar Seggjar:

---

20. Fratta, ſpørge. I Jylland bruges endnu, Fraage, ſpørge, Lurkur, isl. Lurkr. en Trækølle, en Prygl. Bujur (bi-

19. Kong Hjalprek hendes Fader er,
Hjordiis er hendes Moder,
Og er det mig af Sandhed sagt,
At I er Moens Broder.

20. Da du min Søster fæstet har
Og jeg ei spurgde det,
Med Prygle du læmlæstes skal,
Du faaer ei anden Ret.

21. Vel haver jeg din Søster fæst,
Skjønt du ei spurgde det,
Men forend du skal prygle mig,
Jeg byder dig anden Ret.

22. Vel haver jeg din Søster fæst,
Ei kjendte dig for sande,
For du til Skamme prygler mig,
Du svedes skal om Pande.

23. Da Du min Søster fæstet har,
En høvisk deilig Qvinde,
Saa hør min Ismal, Kæmpe rask,
Du Mandboms Værk skal vinde.

24. Svared' Ismal Kæmpe rask,
Vel vant med Sværdets Egge,

dur) faaer, fortjener ei anden Ret, Behandlingsmaade.
23. Trajtur, Byrde, besværligt Arbeide, som Herkulis 12 labo-

Qveât ajtur tan fiſta Trajt,
Uj teâr ſkulja um mee leggja.

25. Fram ût uj tan gröna Skogv,
Heâr liggja Ormar ſex,
Adlar ſkeâl tû dejar heâva,
Tû ſtujur aa Bruar-Bek.

26. Fram ût uj tan gröna Skogv,
Heâr liggja Ormar tölv,
Adlar ſkeâl tû dejar heâva,
Tû ſtujur aa Bruar-Gölv.

27. Fram ût uj tan gröna Skogv,
Heâr liggja Ormar tvajr,
Si meâr, Sjûrur, Sigmunda Soon,
Qvuſſi lengjir eru tajr.

28. Ajn eer aatjan Eâlin lengur,
Annar trujggjar o tjuvu,
Ödl mujn Hirur eer vitinsför,
Ee ſii teâr ſanna Sögu.

29. Eer han aatjan Eâlin lengur,
Annar trujggjar idla tvaa,

---

res; at vinde Een Trajtur ɔ: paalægge Een beſværlige Foretagenders maaſkee af det isl. Traudr ɔ: nødig, banſkelig.

24. Voren over alle Kæmper. Seggjar, Kæmper, af det isl. Seggr, en tapper Mand.

Hvad er det første Mandboms Værk,
Som du mig vil paalægge.

25. Her frem udi den grønne Skov,
Der Orme sex sig krumme;
Dem alle skal du dræbe mig,
Før du til Brud maa komme.

26. Frem udi den grønne Skov,
Der ligge Orme tolv;
Dem alle skal du dræbe, før
Du staaer paa Brudegulv.

27. Og frem udi den grønne Skov,
Der tvende Orme ere;
Men sig mig, Sigurd, Sigmunds Søn,
Hvor lange de mon være?

28. Den ene atten Alen lang,
Den anden tre og tyve,
Min hele Hær kan vidne frit,
Jeg for dig ei vil lyve.

29. Er den end atten Alen lang,
Den anden tyve og trende,

25. Førend du træder for Brudeskamlen. Stujr ɔ: styrer. Stujur ɔ: træder frem.
28. Atten er et Yndlings Tal hos Færøeboerne; det forekommer derfor oftere. Al min Hær er vitinsför, isl. vitnisbær ɔ:

Eri Ee Sonur Samson sterka,
Ræaist Ee ikkji taa.

30. Adlar vaa han Ormanar,
Teâ tjikti honun aangan Vanda,
Finna spuji Ajtur aa han,
Han naaddi ikkji heâni eât ganga.

31. Teâ veâr Sjûrur, Sigmunda Soon,
Han hajm uj Geârin four,
Uti eer Svanild Soula Ljauma,
Hoon firi honun stou.

32. Sjûrur gjek uj Borgjina
O got eer uj honun Alva,
So settist han uj Haaseâti,
So Borgjin ödl hoon skjalv.

33. Pleâa so, Feâir, hövilki Menn
Sujna Döttur so gjeva,
Ee vildi tujt Halsbajn sundur uj sjej
Veâr flii vi mujnun Neva.

34. Fram koom Svanild, Soula Ljauma,
Hövilk ivur adlar Qvinnar:

vidnefast, at jeg siger dig sandt Sagn.
29. Jeg ræddes, forfærdes ikke derfor.
30. Finna eller Finnur er Navnet paa den ene Orm.

Saasandt jeg er en Samsons Søn,
Jeg skal dem heden sende.

30. Han alle Orme dræbte da,
Det tyktes ham ei Vaande;
Men Finna Edder paa ham spyer,
Han kan ei derfra gange.

31. Det var Sigurd, Sigmunds Søn,
Han hjem i Gaarden kom,
Og ude stod hans Søster skjøn,
Svanilde Soleblom.

32. Sigurd gik i Borgen ind,
Sin stærke Arm han hæved',
I Hoienloft han satte sig
Saa hele Borgen bæved.

33. Saa pleie, Fa'r, ei hovisk' Mænd
Bortgive Datter gieve;
Jeg vilde ønske Halsen din
Var knækket ved min Næve.

34. Frem kom Svanild, Soleblom,
En hovisk deilig Qvinde;

32. Og god er i ham Evne, Kraft; Alva er maaskee af det isl. afl ɔ: Styrke.
33. Jeg vilde dit Halsbeen sønder i syv var slagen.

Hevur tû Sjûrur, lagt teå Raa,
Ujsmali Trajtir eåt vinna.

55. Gak tû burtur fra mujnun Ejun,
Ee viil tee ikkji höjra,
Saamur teå aj mujn bygvin Brand,
Eåt rjaua uj Qvinne - Drajra.

56. Teå veår Svanild, Soula Ljauma,
Tekur so högt eåt graata;
Ettirspurgdi Sjûrur,
Uj qvuj hoon mundi so laata.

57. Gak tû burtur fra mujnun Ejun,
Graat ikkji laangur aa Sinni,
Inn veår Meåvur mentur firi Moig,
O aj veår Meåvur minni.

58. Sjûrur leip aa goua Gengari,
Han beår Draangji Meåkji,
So rujur han aa Skogvar burtur
Firi Siftur sujna Seåkjir.

59. Ujsmal liggur aa grönun Vödli,
Staddur uj Orma - Vanda,
Fejin eer han, eåt han höjrir
Greåna Houar ganga.

56. Spurgde Sigurd, hvi hun monne saa lade.
37. Græd ei længere dennesinde. End var Manden værdig sin Møe, han er og næsten lige saa stærk som jeg.

Hvi har du Sigurd lagt det Raad,
Ismal skal Traiter vinde?

35. Gak du fra mine Øine bort,
Jeg vil dig ikke høre;
Det sømmer ei mit gode Sværd
I Qvindeblod at røre.

36. Det var Svanild Soleblom,
Tog til saa hoit at græde:
Spurgde hende Sigurd da,
Hvi Graad mon Øiet væde?

37. Gak du fra mine Øine bort,
Din Sorg jeg vel skal lindre,
Han for sin Møe er værdig Mand
Og mig ei meget mindre.

38. Sigurd paa sin Ganger sprang,
Han Sværdet vel kan raade;
Og reed han sig til Skoven bort,
For Søster sin at baade.

39. Ismal laa paa grønne Mark,
Bestedt i Orme-Baande,
Og glad han bliver, da han seer
At Sigurd er ved Haande.

---

38. Han bar Kæmpesværd. Meakji, machæra, isl. Mækir, Sværd; see Høgnars Qvad, V. 76.
39. Vödl, egentl. Grænsvær; isl. völlr, ɔ: Mark, Eng.

40. Ujsmal liggur aa grönun Vödli,
Staddur uj Orma-Bloui,
Fejin eer han, eât han höjrir
Greâna breſtir Houun.

41. Tekur han han uj Seâlin up,
O Saara um han qvujar,
Lajtar nû uj Taſkan ſujnun
Smirſil aa han eât ruja.

42. Tekur han han uj Seâlin up,
Förir han hajm tiil Hadlar,
Teâk vi, Svanild, Soula Ljauma,
Grö tan Garpin ſnjadla.

43. Hoon gröddi han uj Deâajin,
Hoon gröddi han uj tvaa;
Fiſta Deâ uj fjouru Viku,
Four han uj Brinju blaa.

44. Fiſta Deâ uj fjouru Viku,
Four han uj Brinju nujggju,
Lajti hoon han uj Hadlina inn,
So veânur veâr Garpi eât ſujggja.

---

40. Glad er han, at han hører Granes Hover brage. Fejin; isl. feginn, fornøiet, glad. Stedt i Ormeblod.
41. Frygter for hans Saar. Ruja, isl. rida ɔ: ribe, ſmøre, gnide.

40. Ismal laa paa grønne Mark,
Bestedt i Orme Krampe,
Og glad han bliver, da han hør,
At Granes Hover trampe.

41. Sigurd ham i Sadlen tog,
Hans Saar ham Smerte gjøre,
Og leder da i Tasken sin
For Balsom paa at smøre.

42. Sigurd ham i Sadlen tog,
Hjem førte ham med Lempe,
Svanilde, du Soelblomme skjøn,
Du læg den snilde Kæmpe.

43. Hun lægte ham i Dagene,
Hun lægte ham i to,
Og fjerde Uges første Dag
Foer han i Brynje blaa.

44. Fjerde Uges første Dag
Foer han i Brynje blaa,
Hun ledte ham i Hallen ind,
Han var saa væn og froe.

---

42. Tog ved, isl. Tak tu vid ɔ: modtag ham. Garpur, Kæmpe, fornem Mand; isl. Garpr.
44. Nujggju, egentl. ny. — Saa væn var Kæmpen at see.

45. Loutu taa tiil Bridles leåa,
Taa veâr aj eât tvörra,
Aatjan Borgjir biin vouru,
Tölv hundra Mann ûr qvörju.

46. Loutu taa tiil Bridles leåa,
Naſt veâr komin tiil Sams,
Aatjan Borgjir biin vouru,
O heâr veâr Kongur eâv Frans.

47. Ikkji fattajiſt Ujsmali
Bruar - Mannin ajn,
Vi högru Hand gjek Hjalprek Kongur,
O vinſtru Gunnar Svajn.

48. Ikkji fattajiſt Svanildu
Bruar - Konar prûar,
Vi högru Hand gjek Gunild Bûla
O vinſtru Grimild Jûka.

49. Ikkji fattajiſt Svanildu
Bruar - Mojggjar prûar,
Vi högru Hand gjek Brinild Bûla
O vinſtru Gurin Jûka.

---

45. Der var ei at fattes; atten og 1200 bruges meeſt i de gamle færøiſke Sange.
46. Næſten var alt kommen tilſammen, bleven færdigt. Frans for Frakland ɔ: Frankrige, for Rimets Skyld.
47. Ved venſtre Haand gaaer ikke en Mand; men en Ungkarl, ſom

45. De lave da til Bryllupsfest,
Og Mangel faaes ei der;
Atten Borge budne var,
Tolv hundred Mand af hver.

46. De lave da til Bryllupsfest,
Alt med saa megen Stands,
Atten Borge budne var,
Og her var Kongen af Frans.

47. Ismal ikke fattedes
Fornødne Brudemænd,
Ved høire Haand gik Hjalprek Kong,
Ved venstre Gunnar Svend.

48. Svanilde ikke fattedes
De Brudekoner smukke,
Ved høire Haand gik Gunild Budl,
Ved venstre Grimild Gjuka.

49. Svanilde ikke fattedes
De Brudepiger smukke,
Ved høire Haand gik Brynild Budl,
Ved venstre Gudrun Gjuka.

Gunnar da var.
48. De prude Brudekoner. — Gunild maa altsaa have været Kong Budles Dronning, Brynhildes Moder. Alle Færøeboer ere enige i dette Navn, hvorvel hun ingen andensteds nævnes.

50. Heâr veâr Meâvur, uj Harpu ſlerdi,
Nemdur Örvur-Oddur,
Kjaalmar, Kappi freâji,
Vi Sjûra Mojggja Studdu.

51. Trujati vouru Silvurſteip
O annaſlujkt eâv Skaalun,
Teâ leip eâv uj Kongjins Hödl,
Tâaji alt veâr ſet uj Maali.

52. Trujati Silvurfööt
O nujſmujt vouru ödl,
Sjûrur ſtendur aa Hadlar Gölvi,
Han ſiur fraa Görpun ſnjödlun.

53. Se ſtardi han Sjûrur
Aa Brinilda Maal,
Han brajt ivur Borunun
Firigjilta Mjöa-Skaal.

54. Drujkkji veâr tajrra Bridleipi,
Hirin veâr ſo fejin,

---

50. Studdur, en Leieſvend, den ſom ſkytter, underſkytter, leder Bruden; hun har tvende, hvoraf een gaaer paa hver Side. — Dertil vælges for nærværende Tid den nærmeſte Slægt; i gamle Tider var denne Forretning et beſværligt Arbeide, da diſſe Leieſvende maatte beſkytte Bruden ved opkomne Slagsmaal, ſom da ofte fandt Sted; nu ikke ſaa. —
51. Det løb over (af Overfløbighed) i Kongens Slot, da alt var

50. Der var en Mand, som Harpen slog,
Han nævntes Orvarodd,
Hjaalmar Kappe og Sigurd Svend,
Som Leiesvende stod.

51. Der treti Stobe var af Sølv,
Og mangen Sølver=Skaal,
I Kongens Hal ei Mangel var,
Da alt var sat i Maal.

52. Der treti Fade var af Sølv,
Hvoraf man monne øse;
Sigurd staaer paa Hallens Gulv
Og roser snilde Knøse.

53. Sigurd stirrede saa stivt
Alt paa Brynhildes Maal,
Han over Bordet brækkede
Forgyldte Mjøde=Skaal.

54. Den Bryllupsfest blev drukket vel
I dette Høitidslag;

---

sat i Lave.

52. Nysmeddede vare alle. Sigurd fortæller om snilde Kæmper.

53. Han brækkede den forgyldte Skaal itu over Bordet, saa der blev Buller i den. Her er det, at Sigurd og Brynhilde blive forliebte i hinanden; derfor er det, Brynhilde ei vil gifte sig; see Brynhildes Qvad, V. 10=15.

Sum tan Fuglur aa Vii ſitur
Eer um tan ljauſan Deâ.

55. Trujati vouru Kjerti tendra
O fjöriti vouru Luar,
Fildu tajrri rujku Frygv
Fiſtu Naat eât ſoua.

56. Trujati vouru Kjerti tendra
O heârtiil Voxljaus.
Hjalprek Kongur o Hirin ödl,
Tej fildu uj Svövu-Huus.

57. Heâr veâr Urgan uj Geârin troin,
Harpar o mikkjil Majngji,
Hjalprek Kongur o Hirin ödl,
Tej fildu tajm tiil Sajngjir.

58. Drujkkji veâr tajrra Bridleipi,
O kaat veâr tajrra Lujv.
Båaji gingu uj ajna Sajng,
Ujsmal o hans Vujv.

59. Drujkkji veâr tajrra Bridleipi,
Båaji veâl o lajngji,
Koom ſo mengur ajn Hopmand tiil,
Sum Fjövur uj Fugla-Vajngjin.

---

55. 30 Lys vare tændte óg 40 Luer eller Fakler. Hir, isl. Hird
ɔ: Livvagt.

Enhver var glad, som Fugl paa Qvist
Er ved den lyse Dag.

55. Der treti Kjerter tændte var,
Med firti Lys gik Drenge,
Og fulgde denne rige Frue
Den første Nat til Senge.

56. Der treti Kjerter tændte var,
Og Vorlys dem mon love,
Kong Hjalprek og hans Hær saa bold
Dem fulgte hen at sove.

57. Orglet blev i Gaarden traadt,
Man slog paa Harpestrenge,
Mens Hjalprek og hans Hær saa bold
Dem fulgte hen til Senge.

58. Den Bryllupsfest blev drukket vel,
Og glad var deres Liv.
Begge gik i samme Seng,
Kong Ismal og hans Viv.

59. Den Bryllupsfest blev drukket vel,
Alt baade vel og længe,
Der kom saamange Hofmænd til,
Som Fjær i Fugle-Vinge.

57. Harper og megen Mængde ɔ: mange Harper.
58. Kaatt ɔ: kaad, lystig, fornøielig; isl. Kátr, glad, munter.

60. Drujkkji veâr tajrra Bridleipi,
O ſo eer komin tiil mujn,
Sujani four qvör, ſum biin veâr,
Heâni hajm tiil ſujn.

61. Nû ſkeâl leâta ljaui eâv,
Ee qvöi ikkji laangur aa Sinni,
Nû ſkeâl teâka up annan Taat,
O ujtarri leggja uj Minna.

---

60. Drukken blev deres Bryllup, ſaaledes er det kommen til mig, til min Kundſkab. Min for Mig bruges og i de gamle Kæmpeviſer.

60. Den Bryllupsfest blev drukket vel,
I Dands de gjorde Skridt,
Og siden hver, som buden var,
Foer herfra hjem til Sit.

61. Qvadet her nu hører op,
Ei mere denne Sinde;
Et andet Qvad begynder nu,
I tage det til Minde.

---

61. Ujtarri, yderligere; andre Vujari, videre, fremdeles.

No. 3.

BRINILDA THAATTUR.

1. Ee vajt ajna Rujmuna,
Bûla ſkuljun veâr kadla,
Hoon eer båaji mild o meed
Um Jûka-Sinir ådlar.

Niurleâi.
Greâni beâr Gudli eâv Haji &c.

2. Kongur reâvur firi laanga Lund,
Bjarta Bûlin kadlaſt;
Tujvin telur Malmaring
Vi ſujnar Hirir adlar.

---

1. Jeg veed et Riim, ſom vi vil kalde Budles; (nu for Tiden er det dog meeſt bekjendt under Navn af Brynhildes.) Det er baade mildt (glædeligt) og meed (mod, ſørgelig), handler baade om Kjerlighed og Heltebedrifter. Budle var Konge i Hunaland, og hans Datter var den ſkjønne Brynhilde, den berømte Skjoldmøe, ſom i fuld Ruſtning ſiden ſov paa Hindarfjeld; en hende af Odin for Ulydighed paalagt Straf.

No. 3.

Brynhildes Qvad.

1. Et Oldtids Digt og Riim jeg veed,
Som vi vil Budles kalde;
Det er baade mildt og meed,
Om Gjuka-Sønner alle.

Omqvæde.

Grane bar Guldet fra Hede ꝛc.

2. Den Konge raader for sit Land,
Hans Navn mon Budle være,
Den Helt, han tæller Rhinens Malm
Med sine Livvagts Hære.

---

2. Kongen raader for den lange Lund; han kaldes den skinnende, mægtige, Budle. Bjarta, isl. biartr ɔ: lys, skinnende. Tuivin, isl. Tivi, er aldeles eddisk; Tivi, Tir, Tyr, Gud, og poetisk Helt eller en Konge nedstammende fra Guderne, Divus. Kongen tæller Malmaring med sine Livvagts-tropper alle. Ordet Malmaring forstaaes ikke af Indvaanerne; jeg troer det er fordreiet for Malm aa Rhin ɔ:

3. Brinild situr aa Hildar Fjadli,
Hoon eer Döttur Bûla;
Sijist so tiil uj Bragdar Thaatti,
Soul skajn heåna vi Skugga.

4. Brinild situr uj Stoulinun,
Kjempur hoon sujt Haar,
Fujnt eer teå sum Silkji,
Gudl beer Liitur aa.

5. Brinild situr uj Hadlina
Sum rujkjir genga inn;
Aangan tjikti Bûla Döttur
Vera Javnlujka sujn.

Rhinens Malm ɔ: Guldet, Penge. (Jevnf. Prof. P. E. Müllers Sagabibliothek 2 Deel Pag. 5.) Hvorledes ubekjendte Ord kunne fordreies, sees end videre af det færøiske Beånadits Qveåi:

Beånadit eer uj sujn FeåirsGeår	Benedikt er i sin Faders Gaard
Feåvur sum neåka Gudlskrujn;	Faver som noget Guldskriin;
Han skeål feåra tiil Magnus Kongur	Han skal fare til Magnus Kong
Vestur uj Kölruju;	Vester i Kolrin.

Nu forstaaes af Indbyggerne ved Kölrujn et Nomen prop., som man længe maatte lede efter, hvis man vilde finde det i Geographier; det er egentlig forvandsket istedetfor den kolde Rhin; jevnf. Peder Syvs Kæmpeviser Pag. 509.

Ved denne Leilighed vil jeg anføre endnu et Vers af bemeldte Beånadits Qveåi, hvori forekommer det Udtryk Blod paa Snee; det hedder:

Kongurin ajir ajna Döttur	Kongen sig en Datter har,
Fövur eer hoon, sum Soul,	Faver som Soel at see,

3. Brynhilde sidder paa Hindarfjeld,
Hun Budles Datter er;
Hun, meldes der i Bragdar-Thaat,
Fordunkler Solens Skjær.

4. Brynhilde sidder paa Stolen sin,
Sit Haar hun kæmmer der,
Som Silke er det fiint og blødt
Og Guldets Farve bær.

5. Brynhilde sidder i Hallen sin,
Hvor Rige gange ind,
Dog tykkes Budles Datter ei
At see Jevnlige sin.

So eer eàt lujta aa hennara Kjinnar,	Saa er at skue hendes Kind,
Sum Drejrin drujvur aa Snjov.	Som Blod, der drypper paa Snee.

Det Udtryk, Blod paa Snee, skal være hyppigen brugt af gamle engelske og skotske Digtere; Brødrene Grimm have i deres Værk: Altdeutsche Wälder 1 B. Cassel 1813 omstændeligen handlet derom; det findes altsaa og benyttet af de færøiske Skalde.

3. Der siges saa til i Bragdar Thaat; Solen skinnede paa hende med Skygge ↄ: hendes Deilighed fordunklede Solens Glands. Bragdar Thaat er en paa Færøe ubekjendt Sang, maaskee Kilden til nærværende Brynhildes Qvad. Högnar Thaat begynder ligelebes med at citere Bragdar Thaat, som Kilde; det hedder der: Kong Atle udi Hunaland, saa siges i Bragdar Thaat, fæsted' Gudrun Gjukadatter, som Sigurd Snart aat (eiede). — Jevnf. Prof. Müllers foreſtaaende Indl. S. 41.

4. Liitur, isl. litr, Farve; Ordet Lød (kort ø) bruges endnu i Jylland, som Benævnelse paa Farve.

5. Javnlujka o: Jevnlige, Mage; af det isl. jafn o: lige, og Liki o: Mage, Lige.

6. Teâ veâr reſtur Kongurin,
Svajpar han ſee uj Skjin,
So gengur han uj höa Loft
Firi ſujna Döttur inn.

7. Brinild ſitur uj Stoulinun,
So jammerlia tviſt,
Kongurin han krevur
Sujna Döttur vi Liſt.

8. Höjr tû, mujn hiin ſeâla Döttur,
Sii meâr ſatt ujfraa,
Rujur ſo neâkar hiar uj Deâ,
Uj tujn ſtaar Huur aa?

9. Höjr tû teâ, mujn ſeâla Feâir,
Ee ſii teâr ſatt ujfraa:
So rujur aangjin hiar uj Deâ,
Uj mujn ſtaar Huur aa.

10. Qvör laangji viil tû, mujn ſeâla Döttur,
Alva meâr tan Vanda,
Eât tû nogtar qvörjun Manni,
Uj teâr bujſt tiil Handa.

11. Qvör laangji viil tû, mujn ſeâla Döttur,
Ajka meâr tan Sorg,

10. Alva ɔ: foraarſage, forvoldes det ſamme ſom ajka, isl. eggja eller egna ɔ: egge, i følgende Vers.

6. Det var Buble Konning bold,
Han svøber sig i Skind,
Saa ganger han i Høienloft
Alt for sin Datter ind.

7. Brynhilde sidder i Stolen sin,
Og taus er hun forvist;
Den Konning taler venlig til
Sin Datter saa med List:

8. Hør du mig, min Datter god,
Du Sandhed sige maa:
Rider nogen hid i Dag
Til hvem din Hu mon staae?

9. Hør du mig, min Fader god,
Jeg Sandhed sige vil:
Der rider mange hid i Dag —
Ei den, min Hu staaer til.

10. Hvorlænge vil du, Datter god,
Mig volde saadan Vaande,
At du hver Ridder siger Nei,
Som bydes dig til Haande.

11. Hvorlænge vil du, Datter god,
Mig volde saadan Sorg,

11. Sæla, huld, god, er vel af det isl. Sæll o: lykkelig, lyksalig; deraf formodentlig det i Jylland brugelige Sølle o: stakkels. Mujn sæla Döttur o: min sølle Datter.

Eåt tů nogtar qvör eåt aja,
Hiar kjemur uj Borg.

12. Sjůrur ajtůt leåmi Meåvur,
Sigmunda Soon,
Teå tikti meår vera mujn Saami,
Eåt vera hanſara Kona.

13. Undalia hevur tů
Teår Aaſtinar vi teår meet,
Eåt tů unnar Manni tan,
Uj tů hevur ikkji ſeet.

14. Teå heåva meår Nodnar ſkapt,
Vita teå Gud o Menn,
Nujggjů Vetur unti Ee Sjůra,
Ouſögdan enn.

15. Teå heåva meår Nodnar ſkapt,
Liggur uj Bröſti Traa,

---

12. Det tyktes mig være min Hæder (sømmeligt for mig) at være hans Kone. Saami, isl. Sómi o: Hæder, Ære.

13. Aaſtur o: Elskov, Kjerlighed, isl. Áſt. — Tilforn herskede paa Færøerne den Overtroe, at ugifte Fruentimre ginge om Kyndelmisse Aften ud og dyppede et Tørklæde i Elven, lagde det derpaa vaadt, som det var, under Hovedet om Natten, og den Mandsperson, de da drømte om, meente de, at de skulle faae til Ægte; derfor sige de om denne Aften: Taa rinna adlir Aaſtir leåmin o: da rinder al Kjerlighed sammen.

14. Det har mig Nornerne skabt, vide det Gud og Mænd. Hvad Nornerne er, vide Færøboerne i Almindelighed ikke; men de

At du hver Ridder siger Nei,
Som kommer hid i Borg.

12. Den Mand, jeg give vil min Haand,
Er Sigurd, Sigmunds Søn;
Til ham staaer al min Lyst og Hu,
Han er saa faur og skjøn.

13. Din Kjerlighed heel underligt
Sig har mod dig beteed,
At du saa høit mon elske den,
Som du ei haver seet.

14. Det Nornerne mig volbet har,
Jeg elsket har i Løn;
I Vintre ni jeg ei har seet
Hiin Sigurd, Sigmunds Søn.

15. Det Nornerne mig volbet har,
I Brystet ligger Traa,

synge dette Ord, ligesom saa mange andre, saaledes som de have lært dem af deres Fædre, uden dermed at forbinde noget tydeligt Begreb. Der findes ellers i dette Vers en synderlig Blanding af Hedenskab og Christendom, hvilket viser, at det hele Digt i Tidens Længde er bleven moderniseret, eller og først forfattet efter Christendommens Indførelse, hvilket sidste er det rimeligste. — I ni Vintre elskte jeg Sigurd, uomtalt end ɔ: uden at jeg hidindtil har talt med nogen derom. — Man erindre Sigurds og Brynhildes Forlibelse efter Ismals Qvad 53 Vers. Vetur, isl. Vetur ɔ: Aar, Vinter.

15. Traa ɔ: Sygdom, Helsot, Bekymring, Sorg, Attraa. Islandsk Thrá, Længsel ꝛc.

Nujggju Vetur Sjûra unga
Ee aj vi Ejun ſaa.

16. Tiil tes ſveåraji Kongurin,
Han drekkur tan Mjöin rajna:
Qveåt eer han Sjûrur freåri
Inn eårir Deånir Svajnar.

17. Höjr tû, mujn hiin ſeåla Döttur,
So ſii Ee teår enn:
Qveåt eer han Sjûrur freåri
Inn eårir Kongjins Menn.

18. Teå eer han Sjûrur freåri
Inn eårir Kongjins Menn,
Tuj han fedlir Haidningar
Hundra um uj Senn.

19. Teå eer han Sjûrur freåri
Inn eårir deånir Svajnar,
Seåil hans o Heſt bûnaji,
Teå glegvar ſum Gudli rajna.

20. Teå eer han Sjûrur freåri
Fram firi eårir Garpar,

16. Han drikker Mjøden rene. Freåri, værdigere, bersmtere, bedre; islandſk fridari eller frægri.
18. Hajdningar er vel det isl. Hiadningar ɔ: kæmpende Dødninger, Hedins Krigsfolk (efter en eddiſk Fabel). Indbyg-

I Vintre ni hiin Sigmunds Søn
Jeg ei med Øine saae.

16. Svared' hertil Kongen saa,
Han Mjøden drak til Ende:
Hvad er da Sigurd bedre end
De andre dannis Svende?

17. Hør du mig, min Datter god,
Det sige du mig end:
Hvi er da Sigurd bedre end
De andre Kongens Mænd?

18. Ja vel er Sigurd bedre end
De andre Kongens Mænd;
Thi hundred' Hedins Mænd han slog,
Hiin raske Ungersvend.

19. Og vel er Sigurd bedre end
De andre dannis Svende,
Hans Sadl og Rustning ved sit Guld
Kan Øiet ganske blende.

20. Og vel er Sigurd bedre end
De andre Kæmper ranke;

gerne forklare det ved Hedninger, men vel mindre rigtigt.
19. Hans Saddel og Hestetøi, det gloer (glimrer) som Guldet rene.
20. Earir, isl. adrir, andre. Deanir, isl. Daindis; deraf Dándis madr ɔ: en brav Mand, Dannemand.

Seâil hans o Tejmanir,
Teâ glegvar eâv Gudli bjarta.

91. Höjrt heâvi Ee fraasagt,
Ikkji veâr Ee kjaa,
Tåaji han Ormin aa Glitrahaj
Vi sujnun Svöri vaa.

92. Höjrt heâvi Ee fraasagt,
Teâ seâma sjaaldan Bragda,
Qvussi han tan freânar Orm
Vi Svöri niur lagdi.

93. Mikjil mundi Sjûrur
Gudli ognast taa,
Tuj han vaa tan freânar Orm
Aa Glitrahaji laa.

94. Tölv Gudl Kjistir
Qvörji minni Klak,
Bant han taa aa Greâna Beâk,
So eer meâr fraasagt.

95. Höjr tû, mujn hiin seâla Döttur,
Legg nû tiil tes Raa,
Qvussi viit skulla tan miklan Mann
Eâv örun Londun faa.

91. Hørt har jeg fortalt, ikke var jeg hos, da han Ormen paa Gnytbahede med sit Sværd dræbte. Glitrahaji kunde her, som flere Steder, ogsaa skrives Glitrahejggji, af Hejggjur

Hans Sadl og Tømme funkle stærk
Og gloe som Guldet blanke.

21. Jeg mindes vel hvad jeg har hørt,
Dog var jeg ei tilstede,
Han med sit Sværd slog Fofner Orm,
Som laa paa Gnytahede.

22. Jeg mindes vel hvad jeg har hørt,
Hans sjeldne Herrefærd:
Hvordan han slog hiin Fofner Orm
Alt med sit skarpe Sværd.

23. Store Midler Sigurd vandt,
Han meget Guld mon faae,
Da dødet blev hiin spragled Orm,
Paa Gnytahede laa.

24. Tolv Kister Guld paa Siden hver
Af Granes Ryg der hang,
Og ovenpaa ung Sigurd sad,
Saa lyder Skaldens Sang.

25. Hør mig da, min Datter god,
Du Raad mig kjende maa,
Hvordan hiin store Mand vi hid
Fra fjerne Land skal faae.

---

isl. Haugur ɔ: en Høi, Fjeld.

22. Den samme sjeldne Heltedaad. Bragda, isl. Bragd ɔ: List, Svig, Krigspuds, Bedrift. Freánar, isl. frann, glindsende.

26. Tû skeâl leâta meâr Seâlin biggja,
Uj öja Mark so gjera,
Vi so lujtlari Teânastar
Skeâl Ee heâr inna vera.

27. Tû skeâl leâta meâr Seâlin biggja,
Uj öja Mark eât slaa,
O so miklan Våa-Lua
Leât tû heâr umgaa.

28. O so miklan Våa-Lua
Leât tû heârum gjera,
Sum tajr kunnu Dvörgar tvajr
Meest vi Runun skjera.

29. Hesin seâmi Våalua,
Han maa mee so veâra;
Heâr man aangjin ruja aa
Uttan Sjûrur Sneâra.

30. Han leât henni Seâlin tan
Uj öja Mark so gjera,

---

26. Du skal lade mig Salen bygge, i øde Mark (ɔ: paa Hindarfjeld) saa gjøre; med saa faa Tjenestefolk skal jeg her inde være. Efter den islandske Saga var Brynhilde alene paa Flammeborgen; men dette er, som meget mere, senere Tilsætninger, eller Efterlignelser af de tydske Sagn i Niebelungen Lied.
27. Våalua, dette oversætte Færøeboerne ved Vaadeild; men det er den i Volsungasaga omtalte mythologiske Vafurloga,

26. Du, bygge mig et Jomfruebuur,
I øde Mark det bære,
Og jeg med saa Opvartere
Vil udi samme være.

27. Du bygge mig et Jomfrubuur,
I øde Mark opslaae,
Og megen Vafurlue du
Maa lade herom gaae.

28. Og megen Vafurlue du
Maa lade herom være,
Saa megen Ild, som Dværge to
Med Runer vel kan skjære.

29. Og denne samme Vafurild
Maa mig saa vel forvare;
Derover ingen ride kan
Undtagen Sigurd Snare.

30. Kongen Buret bygge lod,
I øde Mark lod bære,

som flammede omkring Brynhildes Jomfrubuur paa Hindarfjeld.

28. Som de, neml. to Dværge, kunne meest med Runer skjære; dette er tydeligere udtrykt i Vers 32 og 33, hvor der siges, at Dværge ei formaaede ved Svig at komme derind, eller ved Runer (Hexerie) at bære dette Jomfrubuur bort.

Vi ſo lujtlari Teânaſtar
Hdon ſkuldi heâruj vera.

31. O ſo miklan Våa-Lua,
Leât han heârum gjera,
Sum tajr kunnu Dvörgar tvajr
Meeſt vi Runun ſkjera.

32. O ſo miklan Våalua
Leât han heârum ſlaa,
Aj munda Dvörganir
Vi Svikunun naa.

33. O ſo miklan Våalua
Leât han heârum vera,
Ikkji maattu Dvörganir
Burtur vi Runun bera.

34. Struja tajr uj Hunalandi
Vi ûtdråajin Knujv;
Hevur ſo mengur Edelingur
Firi Qvinnar leâta Lujv.

35. Aarla veâr um Morgunun
Soulin ſkujn ſo vuja;
Teâ vouru tajr Huna Kongar,
Tajr bouu ſeâr ût eât ruja.

34. Buble ſkal have været Konge i Hunaland; Hunakongerne maae altſaa være Bubles Sønner, blandt hvilke Kong Atle nævnes.

Og hun med faa Opvartere
I samme vilde være.

31. Og megen Vafurlue han
Derkæst lod rundt om være,
Saa megen Ild som Dværge to
Med Runer vel kan skjære.

32. Og derpaa megen Vafurild
Han rundt omkring lod slaae,
De Dværge da ved Svig og List
Ei dertil kunde naae.

33. Og megen Ild antændte han,
Lod Luen rundt om være;
De Dværge da ved Runekunst
Det bort ei kunde bære.

34. Stride de i Hunaland
Alt ved uddragen Kniv,
Saa mangen Ædling haver alt
For Qvinder ladet Liv.

35. Det var en aarle Morgenstund,
Alt Solen skinned' vide,
Og det var Hunakongerne,
Dem lysted' ud at ride.

36. Teå vouru tajr Huna Kongar,
Bouu ſeâr ût eåt ruja,
Freâri vouru Jûka Garpar,
Uj tajr komu eåt ſtruja.

37. Aarla veår um Morgunun,
Soulin ſkujn uj Fjödl,
Teå rujur ſo mengur Edelingur
Uj Bûla Kongjins Hödl.

38. Aarla veår um Morgunun
Souiin bråar uj Baun,
Ruja ſo freåjir Edelingar
Uj Bûla Kongjins Tuun.

39. Ruja ſo freåjir Edelingar
Uj Bûla Kongjins Tuun;
Brinild ſitur uj Stoulinun,
Hoon beer Gudl aa Bruun.

---

36. Kjekkere våre Gjuka Kæmperne, Gjukungerne, Gjukes Sønner, Hognar, Gunnar, Guttorm. Kong Gjuke ſkal have boet i Frakland ɔ: Frankrige.

37. En net Beſkrivelſe over Solens Opgang i dette og følgende Vers. Det er aarle om Morgenen, Solen ſkinner paa Fjeldet (Fjeldtoppene). Skinnet ſees alt længere og længere ned paa Fjeldets Hamre eller Affatſer, indtil det endelig naaer Foden og Havets Overflade.

36. Det var Hunakongerne,
Dem lysted' ud at ride;
Men Gjuka = Garper Monnet fik,
Der de kom til at stride.

37. Karle kasted' Solen ud
Dens Straaler uden Tal;
Der reed saa mangen Ædling hen
Til Buble Kongens Hal.

38. Karle ganger Solen frem,
Dens Skin til Buer naaer;
Der reed saa tappre Ædlinger
Til Buble Kongens Gaard.

39. Der reed saa tappre Ædlinger
Til Buble Kongens Gaard;
Brynhilde sad udi sin Stoel
Med gyldenlokket Haar.

---

38. Solen (Soelstraalerne) brækkes paa Buerne o: skjulte Skjær eller Klippestykker i Havet, som blot række til Vandskorpen. Tuun, Slot, Slotsgaard. Den Talemaade: Bräar uj Bruun, siges, naar Øinebrynene (Brunun) spasmatisk sammentrækkes.

39. Hun bærer Guld paa Øinebrynene o: hun har Guldbaand om Hovedet.

40. Bûlin Kongur uj Seâlin gengur,
Bijur Frygv vi Sveâri:
Koomin eer han, Gunnar Kongur,
Nian ûr Jûka Geâri.

41. Höjr tû Brinild, Döttur mujn,
Gjera skeâl tû teâ:
Koomin eer han, Gunnar Kongur,
Honun siur tû Jeâ.

42. Bûlin Kongur aa Gölvi stendur,
Stijar see vi Boor;
Brinild, unga Döttur hans,
Hoon teâlar ikkji ajt Oor.

43. Brinild see ûr Stouli lifti,
Glegvar uj Gudli rej,
Skundaji seâr eâv Bûlins Borg,
Hoon gengur aa Hildarhaj.

44. Grymur o Högnar, Jûka Soon,
Tajr möttist aa grönun Vödli,
Mojggjar qvukku uj Hildar Seâli,
Taa sjelvur höa Bûlins Hödl.

---

40. Han beder Fruen (Jomfruen) om Svar. Bija Sveâr siges, naar Frieren skikker to Mænd til Kjæresten for at være sikker paa hendes Ja; de sige da almindeligvis: Vi bære bønlige Ord og kræve Svar; bera Bönnar Oor (forbum Qvövu, cfr. Ismals Qvad Vers 6.) o bija eller kreva Sveâr.

40. Kong Budle ind i Salen treen,
At høre Fruens Ord:
See', Konning Gunnar kommen er
Herhid fra Gjukagaard.

41. Hør mig, Brynhilde, Datter min,
Hvad du nu gjøre maa:
See, Konning Gunnar kommen er
For dig til Brud at faae.

42. Kong Budle staaer paa Gulvet frem,
Han stytter sig ved Bord;
Men Brynhild, unge Datter hans,
Hun taler ei et Ord.

43. Brynhilde stod fra Stolen op,
Hun skinnede som Guld,
Fra Budles Borg hun skynder sig
Til Hindar vennehuld.

44. Grim og Hegnar Gjukasøn,
De mødtes der paa Toft;
Da zittred' Møer i Hindarsal,
Da runged' Budles Loft.

---

41. Ham sige du Ja!
44. Dette og følgende Vers til V. 48 stemme ei overeens med det følgende; thi Vers 83 siges Brynhilde, som rigtigt er efter Volsungasaga, at sove; her er hun derimod ganske paagende, og sidder midt i Ilden og udæsker Kamperne

45. Grymur og Högnar, Jûka Soon,
Tajr ſlouuſt vi bitrun Brandi,
Brinild ſitur uj Vâalua,
Midt uj Feâirs ſujns Landi.

46. Settiſt attur uj gjiltan Stouli,
Hoon ſmujliſt undur Lujn,
Qvör uj heldur aa Vâaluan,
Han ſkeâl vera mujn.

47. Brinild ſitur uj gjiltan Stouli,
Teâ hit veâna Vujv,
Drevur hoon Sjûra eâv Nordlondum
Uj Hildarhaj tiil ſujn.

48. Brinild ſitur uj Hildarhaj,
Teâ hit veâna Vujv,
Drevur hoon Sjûra eâv Nordlondum
Seâr tiil Sorgar Tuj.

49. Ajn Deâ frattir Sjûrur
Burtur uj ödrum Land:
Brinild ſvevur aa Hildarhaj,
Hoon eer Bilar vaant.

---

til Tournering og Ridderſpil om ſig ſelv; dog har jeg ikke udſlettet diſſe Vers, fordi Prof. Müller har underrettet mig om, at der netop paa dette Punkt af Hiſtorien findes ogſaa i Volſungaſaga nogen Vilderede.

45 Grim og Høgnar Gjukasøn,
De stred' med skarpen Brand,
Brynhilde sad i Vafurild
Midt i sin Faders Land.

46. Sad hun sig i gylden Stoel,
Hun smiled under Liin:
Den, som rider i Vafurild,
Han skal være min.

47. Brynhilde sad i gylden Stoel,
Hun var en Viv saa væn;
Fra Nordland trak hun Sigurd sig
Til Hindarfjeldet hen.

48. Brynhilde sad paa Hindarfjeld,
Hun var en Viv saa reen;
Fra Nordland drog hun ham til sig,
Sig blot til Sorg og Meen.

49. Sigurd spørger det en Dag
Langt bort i fremmed Land:
Brynhilde sover paa Hindarfjeld,
Hun er saa beiler-vandt.

---

47. Nordland o: Danmark; see Vers 36 nedenfor.
49. Bilar vaant, isl. bidla-vaund, vanskelig at beile til, vragende Beilere.

50. Sjûrur raj ût aarla Morgun,
Aj hans Fostra visti:
Aangjin vajt aa Modni eât sia,
Qveâr uj han aa Qvöldi gjistur.

51. Sjûrur raj ût aarla Morgun,
Gjerdi see vi Hodni;
Heâr soutu tvajr vidlini Fuglar
Aa ajnun Summars Modni.

52. Ajn Deâ touku Fuglanir
Eât meâla midlun sujn:
Brinild svevur aa Hildarhaj,
Heâr vantar hoon tujn.

53. Ajn Deâ touku Fuglanir,
Ujmidlun sujn eât meâla:
Brinild svevur aa Hildar Fjadli,
Hiar man Sjûrur feâra.

54. Inn teâ fratta Sjûrur
Um Hunaland han four:

---

50. Ei hans Fosterfader (ↄ: Stedfader, Hjalprek) vidste det. Ingen veed om Morgenen at sige, hvor han om Aftenen gjester. — Denne Sentens kan regnes blandt loci communes, hvoraf der i dette Digt haves flere, saasom Vers 34, 116, 122, 123, 139, 171, 186, 196, 219 og i Sigurds Qvad Vers 27, 45.

51. Omgjordede sig med Hornet (formodentlig et musikalsk In-

50. Sigurd rider aarle ud
Alt paa sin rappe Hest; —
Man ikke veed om Morgenen,
Hvor man er Qvældegjest.

51. Sigurd reed i Morgenstud,
Tog Luren med fra Borgen;
Paa Træets Qvist to Fugle sad
Den skjønne Sommer-Morgen.

52. De Fugle qviddrede en Dag,
Og sang imellem sig:
Brynhilde sover paa Hindarfjeld,
Og der hun venter dig.

53. De Fugle qviddrede en Dag
Og Ordene saa vare:
Brynhilde sover paa Hindarfjeld,
Og did maa Sigurd fare.

54. Og endnu spurgte Sigurd, da
Om Hunaland han foer:

strument, Valdhorn eller desl.; dog uden Tvivl anført uden videre Betydning, blot for Rimets Skyld); her sadde to vilde Fugle paa en Sommer-Morgen.

54. Hajstour o: stor i Hu, ærekjær, knibsk; dette Ord bruges for nærværende Tid om en Pige, som afslaaer en Frier, og derhos ikke kan, eller saalige vil, angive Grunden, hvorfor hun gjør det.

Brinild ſitur uj ſujnun Seåli,
Hoon eer ſo hajſtour.

55. Sjûrur qvittar eåt ruja
Aa Bûla Kongjins Land,
Gudli bûnar Hanſkanar,
Tajr drevur han ſeâr aa Hand.

56. Tölv Gudl Ringar
Heji han heâr uj kjaa;
Drotnings Ringjin reja
Settiſt oman aa.

57. Tölv Gudl Ringar
Drevur han ſeâr aa Hand;
Sujani qvittar nujtur Draangur
Aa Bûla Kongjins Land.

58. So gengur han Greåni
Aa Groutti, ſum aa Sand,
Aangjin kjemur tujlujkur
Aa Bûla Kongjins Land.

59. So gengur han Greåni
Aa Groutti, ſum aa Vödli;

55. Qvittar, ſkynder ſig, iler.
56. Ved Dronning-Ringen forſtaaes uden Tvivl den fatale, ulykke bringende Tyrvars Ring.
57. Draangur ɔ: Ungkarl, fornem Mand, Ridder, altid i god Betydning, isl. Drengr. Nujtur, isl. Nytr ɔ: duelig, beqvem.

Brynhilde sidder i sin Sal,
Og hun er saa hustor.

55. Sigurd hurtigen reed frem
Til Budle Kongens Land,
Guldvirket Handske tager han
Og drager paa sin Haand.

56. Tolv Ringe udaf røden Guld
Han med sig have maa,
Og Dronning=Ringen, rød og skiøn,
Han satte ovenpaa.

57. Tolv Ringe udaf røden Guld
Han trækker paa sin Haand,
Saa rider han, hiin raske Dreng,
Til Budle Konges Land.

58. Saa ganger Hesten Grane frem
Paa Stene, som paa Sand;
En saadan kommer aldrig meer
Til Budle Konges Land.

59. Saa ganger Hesten Grane frem
Paa Fielde, som paa Steen;

---

58. Ingen kommer liig ham til Budle Kongens Land. Tujlujkur, isl. Thvílíkr, en saadan.

59. Saa gaaer han, Grane, paa Stene, som paa Græsjord. Den største Dyd ved uskoede Heste, og saaledes ere de færøiske, er at de have stærke, haarde Hover. Den er saa haardfoddet, at

Slujkur kjemur ikkji attur
Aa Bûla Kongjins Hödl.

60. Han raj feâr fo nialeâni
Vi Juka-Geârin fram,
Uti ftou hoon, Frygv Grimild,
Vi fo miklan Mann.

61. Uti ftou hoon, Frygv Grimild,
Vi fo miklan Mann,
Tuj hoon vildi forvitnaft,
Qveâr uj Sjûrur rujur fram.

62. Gjarna viil hoon fujggja teâ,
Qveâr uj Sjûrur rujur fram,
Hoon faa ikkji aa Heft-Beâkji
Ajn tujliara Mann.

63. Sjûrur, ftöa tujnari Feer,
O teâla vi mee;
Ee aji meâr fo veâna Döttur,
Vi Aaftir viil aja tee.

---

den har Hover som Staal, er den bedste Roes, der kan gives en færøisk Hest, og paa de skarpe Fjelde behøves det ogsaa, da Skoe ei vel kan bruges, eftersom Hesten da vilde glide, og ei saa let klattre op paa Stenene; at Grane havde gode Hover, sees ogsaa af det 77de Vers.

60. Han reed sig saa nederlig (lavt) ɔ: ved Fjeldets Fod, hvor Gjukagaarden, Kong Gjukes og Dronning Grimildes Borg, antages at have laget. — Gjuke skal have været Konge i Frak-

En saadan kommer aldrig meer
Til Budle Konges Lehn.

60. Han reed sig frem ved Fjeldets Fod,
Ved Gjukagaarden fram,
Frue Grimhilde og hendes Mænd
Stod der med megen Bram.

61. Frue Grimilde og hendes Mænd
Stod der med megen Bram;
Thi hun saa gjerne vide vil,
Hvor Sigurd rider fram.

62. Hvor Sigurd monne ride fram,
Hun gjerne vide vil,
Paa Hesteryg hun aldrig saae
En Mand saa skjøn og snild.

63. Sigurd, stands din raske Færd,
Og tal et Ord med mig;
Jeg har en Datter væn og skjøn,
Hun høilig elsker dig.

---

land, og Gjukaborg skal have lagt ved Rhinens Bredde.

61. Forvitnast, isl. Forvitnaz ɔ: udspeide, udforske. Forvitnast paa en Ting ɔ: betragte en Ting med Nysgjerrighed; bruges paa Hardanger, jevnf. norske Vid. Selsk. Skr. Nye Saml. 1ste B. Pag. 319.

62. Gjerne vil hun see det. — Tujliara ɔ: anseeligere, tækkeligere. Tujlujkur, egentl. slig, saadan.

63. Jeg eier mig en saa væn Datter, som ved Kjerlighed vil eie dig.

64. Tû gjer veâl, ſnarpi Sjûrur,
Tû ſnakka viil vi mee;
Ee aji meâr ſo veâna Döttur,
Vi Aaſtun lejir hoon tee.

65. Ee ſtidli ikkji mujnari Fèer,
Meni mujn Gengari rennur,
Ee feâri meâr aa Hejggji fram,
Sum Vâaluan brennir.

66. Ee ſtöggji ikkji mujnari Feer,
Mujn Gengari rennur uj Lund,
Ee feâri meâr aa Hejggji fram,
Eât ſujggja teâ veâna Sprund.

67. Teâ eer inn, ſum ofta firr,
Bilar feâra eât frujggja;
Aangjin tordi laangur fraa,
Inn Vâaluan eât ſujggja.

68. Merkjis-Meâvur Orun teâlur,
Tungan meâlur inna:
Qvör, uj heldur aa Vâaluan,
Han ſkeâl teâ Jomfrygv vinna.

---

64. Med Elſkov tænker hun dig.
65. Hejggji eller Hajggi, Haji, Udmarken paa Fjeldene, Hede, ogſaa Fjeldforhøininger, Høie, isl. Heidi, eller Haugur.
68. Her og i det følgende findes en, uden Tvivl ſenere, Tilſætning.

64. Hør, raske Sigurd kom til mig,
Jeg dig en Viv vil faare;
Jeg har en Datter væn og skjon,
Hun elsker dig saa saare.

65. Jeg Færden min ei standse kan,
Nu Hesten fremad render,
Jeg iler mig til Fjeldet frem,
Hvor Vafurluen brænder.

66. Jeg Færden min ei standse kan,
Jeg rider udi Lund;
Jeg iler mig til Fjeldet frem,
At see den væne Sprund.

67. Det gaaer nu til, som ofte før,
De Mænd ta'r ud at frie;
De Vafurluen see, men tør
Ei holde derudi.

68. Herolden rører Tungen sin,
Og mæler dennesinde:
Hvo, som i Luen ride tør,
Han skal den Jomfru vinde.

---

ifølge hvilken Kæmperne indlade sig i Tournering og Ridderspil for Brynhilde. Markemanden ɔ: Herolden. Isl. Merkismadr, en Fanefører.

69. Grymur rujur aa grönun Vödli,
Kijin beer han so baldan,
Han vendi sujn Hest fraa Vâan, taa
Han skjildi uj Baali halda.

70. Gunnar Kongur tiil Orar tekur,
Heldur eât tuj Glajm:
Nû skeâl teâka teâ veâna Vujv
O föra tiil Hadlar hajm.

71. Gunnar rujur aa grönun Vödli,
Kijin beer han so baldan,
Han vendi sujn Hest fraa Vâan, taa
Han skjildi uj Baali halda.

72. Tajr rojndi sujnar Hestanar,
Qvör vi sujnun Liit;
Ikkji vildi Greâna genga,
Tuj han heji Mans Viid.

73. Tajr skjiftu sujnun Bûnaji,
Ödlun sujnun Liid,
Ikkji vildi Greâna genga,
Tuj han hoji Mans Viid.

---

69. Grym eller Grim er formodentlig Guttorm, Gjukes Søn, som for Versefaldets Skyld saaledes er forandret.
70. Kong Gjuke paa Gjuk:borg havde med sin Dronning Grimilde tre Sønner, Hognar, Gunnar og Guttorm, samt en Datter Gudrun. Glaim, isl. Glaumr, Glæde, Støi.

69. Grim rider frem paa grønne Mark,
Han Kinder bar saa bolde;
Men Hesten foer fra Luen bort,
Vil ei i Baalet holde.

70. Kong Gunnar da til Orde tog,
Med Gammen foer han frem:
Nu skal jeg snart den væne Viv
Til Hallen føre hjem.

71. Kong Gunnar reed paa grønne Mark,
Han Kinder bar saa bolde;
Men Hesten foer fra Luen bort,
Vil ei i Baalet holde.

72. De prøved' deres Heste da,
Alt med de Farver smaa;
Men Grane havde Mandevid,
Og pil 'ei fremad gaae.

73. Og skiftede de deres Dragt,
Alt med de Farver mange;
Men Grane havde Mandevid
Og vil ei fremad gange.

---

72. Hver med sin Lød isl. Litr ɔ: Farbe. — Mandevid, Menneskeforstand.
73. Búnaji, isl. búnadr, Prydelse, Uniform, enhver kjendelig eller udmærket Dragt. — Præst-Búnaji ɔ: Samarie.

74. Ikkji vildi Greâni genga,
Tuj Gunnar honun raj,
Firinn han, hiin ungji Sjûrur,
Honun aa Herar naj.

75. Sjûrur freâji tiil Orar tekur,
Fraa man frattast vuja:
Ee beri teâ-Merkji uj mujt Skjold,
Ee skeâl nu heâruj ruja.

76. Aangjin raj aa Brinilda Heig
Uttan Sjûrur sneâri;
Gjögnum Rojk o Vâalua,
Han o Hestur hans, Greâni.

77. So staj taa Greâni
Aa Foldunun fast;
Innaleâji uj Hejggjinun
Teâ Hovspori brast.

78. So stujur Greâni
Drujstulia fram,
Hajtur veâr tan Eldurin,
Sjûra um Lendur bran.

---

74. Naj ɔ: neiede; maaskee for laj ɔ: laa. Herar, isl. herdar, Skuldre.
75. Sigurds Skjold luede i det røde Guld; paa det stod en Drage, mørkebrun foroven, favrrød forneden, til Minde om hiin Drage, han havde dræbt, som Væringerne kalde Fofner. Jevnf.

74. Paa Grane Gunnar satte sig,
Men Grane vil ei gaae,
For han, hiin Sigurd Ungersvend,
Alt paa hans Skuldre laa.

75. Sigurd rask til Orde tog,
Der Rye gaaer om saa vide:
Jeg bær et Mærke i mit Skjold,
Nu skal jeg deri ride.

76. Ingen uden Sigurd kan
Til Brynhild Vei sig bane,
Igjennem Røg og Vafurild
Foer han paa Hesten Grane.

77. Frem traadte Hesten Grane da,
Saa Jordens Grunde brast,
Langt inde udi Fjeldets Steen
Sad Granes Hovspor fast.

78. Hesten Grane driftelig
Foer med den Ungersvend;
Sigurd blev af Ilden heed,
Han brændtes om sin Lend.

Müllers Sagabibl. 2 D. Pag. 61.
77. Saa traadte da Grane paa Jorden fast; langt inde i Høien, Fjeldet, det Hovspor brast.
78. Heed var den Ild, som Sigurd om Lender brændte. Sigurd siges i denne Anledning at have traadt Ilden.

79. So ſtujur Greâni
Gjögnum Rojkjin ſvarta,
Han koom eât tuj Portrunun,
Teâ ſkujn, ſum Gudli bjarta.

80. Sjûrur raj tan Vâalua,
Uj aangjin tordi firr,
O vi ſujnun Svörinun
Taa klejv han niur Dirr.

81. O vi ſujnun Svörinun
Klyvur han Laagur fraa,
Saa han, qveâr uj Bûlins Döttur,
Ajna uj Saangun laa.

82. Sjûrur freâji uj Seâlin gengur,
Vuja um ſee higgur,
Seâr han, qveâr teâ veâna Vujv
Ajna uj Saangun liggur.

83. Seâr han, qveâr teâ veâna Vujv,
Uj Heerkleâvunun ſveâv,
Sjûrur touk ſujn bitra Brand,
Han ſprettur Brinju eâv.

84. Up vaknaji Brinild,
Hoon higgji um ſee lajt:

82. Higgur o: ſeer.

79. Hesten Grane traadte frem,
Igjennem Røgen brød;
Sigurd stod ved Portens Dør,
Der skjan som Guldet rød.

80. Reed han gjennem Vafurild,
Som ingen voved før;
Han med sit Sværd, som kaldtes Gram,
Da kløved' Hallens Dør.

81. Han med sit Sværd klov Laasen fra,
Han vel det kan formaae,
Og saae, hvor Budles Datter skjøn
Paa Leiet ene laa.

82. Sigurd gik i Salen ind,
Han skued' rundt om sig,
Og saae han, hvor den væne Viv
Her laa saa blidelig.

83. Saae han, hvor den væne Viv
Sov udi Rustning fin.
Sigurd tog sit skarpe Sværd,
Affspretter Brynjen fiin.

84. Opvaagnede Brynhilde da,
Hun seer om sig saa vide:

---

84. Hun vaersom om sig saae. (Lajt egentl. hun vendte Hovedet for at see). Bajt o: beed, skar. Bygvin, isl. búinn; deraf det danske eller jydske Boven, f. Ex. en boven (o: bygtig) Karl.

Qvör aatti tan bygvin Brand,
Uj Brinju eâv meâr bajt?

85. Sjûra skeâl tû nevna mee,
Sigmunda Soon,
Hjordujs Drotningjin,
Hoon beâr meâr uj Hajm.

86. Rijin eri Ee eâv Nordlondun
Hiār nu tiil tujn,
Sjûrur, Sigmunda Soonur,
Veldia, Söta mujn.

87. Brinild settist up undur see,
Smujlist undur Lujn:
Veer veâlkomin eâv ödrun Londun,
Sjûrur, Söti mujn.

88. Höjr tû teâ nû, Sjûrur,
Qvör vujsti teâr Lai,
Gjögnum Roik o Vâalue,
Eât tû hiar raj?

89. Fuglurin aa Qvisti,
Bujaji hoon mujn;

---

85. Dronning Hjordise, hun bar mig til Verden.
86. Nordlandene skal formodentlig betegne Danmark, hvor Hjalprek var Konge, og hvor Sigurd var opfostret. Söti, islandsk Sæta, Qvinde, især vel en Jomfrue.

Hvo eied' denne bovne Brand,
Mit Pantser kunde bide?

85. Mit Navn er Sigurd, Sigmunds Søn,
Derom jeg gjør dig viis;
Og Sigmunds Dronning, Moder min,
Hun nævnedes Hjørdiis.

86. Fra Norderland jeg reden er
For dig, min Viv, at møde,
See, jeg er Sigurd, Sigmunds Søn,
Min Vældige, min Søde.

87. Brynhilde op fra Leiet stod,
Og smiled' under Liin:
Velkommen hid fra fremmed Land,
O Sigurd, Søde min.

88. Hør du Sigurd Ungersvend,
Hvo viste Vei for dig,
Igjennem Røg og Vafurild,
At du fandt hid til mig?

89. Der var en Fugl paa Træets Qvist,
Det saa mon føie sig;

87. Brynhilde satte op under sig, reiste sig i Veiret; vær velkommen fra andre Lande, Sigurd, min Ven. Saaledes oversættes det paa Færøe.
89. Fuglen paa Qvist biede paa mig.

Hoon vujsti meâr Lajin,
Hiar hajm tiil tujn.

90. Höjr tû, Sjûrur, Söti mujn,
Veer nû aj so braa;
Geâk teâr heldur tiil mujn Feâir,
Teâk eâv honun Raa.

91. Tû hevur so lajngji, Frygv Brinild,
Stundi aa mujt Maal;
Ee feâri ikkji tiil tujn Feâir,
Eât teâka eâv honun Raa.

92. Tû hevur so lajngji, Frygv Brinild,
Stundi aa mujt Fund,
Teâ söddu meâr Alsinganir
Gjögnum grönan Lund.

93. Löddu tej sujnar Aastir seâman,
Innan mentar Fund,
Taa veâr Aasla, Sjûra Döttur,
Gjitin aa tajrri Stund.

94. Adlir tajr, uj Bûlins Hödl,
Lova tej aanka Verka,

90. Vær ei saa hastig, ubesindig.
91. Du har saa længe længtest efter mit Maal o: efter mig.
92. Du har saa længe ventet paa min Ankomst. Det sagde mig de syngende Fugle gjennem den grønne Lund.
93. De lagde deres Elskov sammen indenfor den kunstige Befæst-

Den ved sin Sang mig viste Vei
Fra fjerne Land til dig.

90. Hør du Sigurd, Søde min,
Du ile ei saa fage;
Sak heller til min Fader hen,
For Raad af ham at tage.

91. Du har saa længe ventet mig,
Frue Brynhild, væne Mage;
Jeg gaaer ei til din Fader hen
For Raad af ham at tage.

92. Du har saa længe ventet mig,
Før du mig haver funden,
Det sagde mig Skjønsangerne,
Der jeg reed gjennem Lunden.

93. Mødtes deres Elskov da
Alt inden Burets Grund,
Og Aslaug, Sigurds Datter, blev
Undfangen samme Stund.

94. Alle udi Budles Hal,
De love Brynhilds Buur;

ning (Brynhildes Jomfruebuur); egentlig det kunstige Paafund. Mentar, isl. mentr ɔ: videnskabelig dannet, kunstigen opført.

94. Alle de, som ere i Budles Hal, rose dette i sit Slags eneste Værk (nemlig Jomfruburet).

Innan firi mentar Fund
Bundu tej Aaſtin ſterka.

95. Blujur leji han Armanar
Ivur Brinilda Hals:
Ee ſvöri tan Aj aa mujnari Trû,
Heâr huir ikkji undur Falſk.

96. Tölv Gudl Ringar
Drou han Frygvin aa Hand:
Hetta ſkeâl vera teâ fiſta
Elſkovins Baand.

97. Tölv Gudl Ringar
Leji han Frygvin aa Feng,
Sujani leji han oman aa
Tan dujra Drotnings Ring.

98. Gurin gjek aa Gudlſtoulina
Teâ hit veâna Vujv;
Drou hoon Sjûra eâv Hildarhaji
Uj Jûka Geâr tiil ſujn.

99. Sjûrur ſitur uj Stoulinun
Niur firi ſee ſeâr:

---

95. Blidt lagde han Armene over Brynhildes Hals; Jeg ſværger den Eed paa min Troe, herunder boer ikke Falſkhed.
97. Ved Dronning-Ringen forſtaaes uden Tvivl den ſaakaldte Andvars Ring, ſom Sigurd fik, da han overvandt Fofner-Ormen.

Stærk bandtes deres Elskovs Baand
Alt inden sammes Muur.

95. Om Brynhilds Hals han Armen sin
Saa blidelig mon snoe:
Jeg sværger, at der hos mig ei
Skal nogen Falskhed boe.

96. Guldringe tolv han derpaa drog
Alt paa den Frues Haand:
De skulle være, sagde han,
Vor Elskovs første Baand.

97. Guldringe tolv han lagde da
Alt udi Fruens Skjød,
Og gav han hende dertil end
Den Dronning-Ring saa rød.

98. Gydruna til Guldstolen gik,
Hun var saa væn en Maard;
Hun Sigurd drog fra Hindarfjeld
Til sig paa Gjukagaard.

99. Sigurd sad paa Stolen sin
Og skued' ned for sig:

---

98. Dette Vers er som en Indledning til det Følgende om Sigurds Fald. Dog var det neppe Gudrun (vid. V. 123), men snarere hendes Moder Grimild, som ved Tryllerie drog Sigurd hen til Gjukagaard.

Qveât mundi Grimild Drotning
Villja nû meâr?

100. Brinild, teâk meâr Seâil o Böxl,
Ring o Brynju vuja;
Ee heâvi ſo lujtla Örindi,
Burt annaſteâr eât ruja.

101. Tiil teâ ſveâraji Brinild,
Tekur um Hjarta eât köla:
Jûka Kongur Döttur ajur,
Vi Aaſtir man tee meâla.

102. Höjr tû teâ nû Sjûrur,
Ee gjevi teâr Fingur-Gudl;
Ruj teâr ikkji tiil Grimildu,
Tuj hoon eer eâv Svikun fudl.

103. Teâ veâr um ajn aarla Morgun,
Han fraa Brinildu raj;
Mötti han hennara ſeâla Feâir
Skamt fraa ſujnari Laj.

104. Sjûrur ſitur aa Greâna Beâkji,
Hûin uj han vendi,
Heâr ſum hennara Feâir veâr,
Heâr eâv Vejinun rendi.

---

100. Brynhild, tag mig Sabbel og Tømme.
101. Hun tager til (begynder) om Hjerte at kjølnes. Kong Gjuke

Hvad mon hun vil, saa tænkte han,
Den Dronning Grimild mig?

100. Hør Brynhild, giv mig Sadl og Ring
Med Tømme, Brynje vide,
Jeg har et lidet Ærinde
Bort andenstebs at ride.

101. Hertil svared' Brynhild saa,
Hun kjølnedes om Hjerte:
Kong Gjuke sig en Datter har,
Hun elsker dig med Smerte.

102. Hør du det, min Sigurd god,
Jeg gier dig Fingergulb;
Men riid da ei til Grimild hen,
Thi hun af Svig er fuld.

103. Det var en aarle Morgenstund,
Han reed fra Hindarhei,
Der mødte hendes Fader ham
Alt paa den brede Vei.

104. Sigurd sad paa Granes Ryg,
Sin Hu han monne vende;
Og her, hvor hendes Fader var,
Af Veien vil han rende.

eier en Datter, som ved Kjerlighed monne dig tiltale.

105. Veer veålkomin, Sjûrur,
Tû tört aj Bojina ſenda,
Fudlveål vajt Ee tujn Forlag ût,
Qvör teå ſkeål genga tiil Enda.

106. Tû manſt vera eåv Aldri ungur,
Lujvi man tou teår trauta,
Tû manſt ognaſt Gurina,
Brinildu ikkji njauta.

107. Höjr tû teå nû, Sjûrur,
Gjer tû aj tan Skam,
Ruj teår ikkji ſo nialeåni
Vi Jûka Görun fram.

108. Ruj teår ikkji ſo nialeåni
Vi Jûka Görun fram,
Ruj teår heldur uj Erva,
Heår hendur teår aangan Skam.

---

105. Fuldvel veed jeg din Skjebne forud, hvorledes det ſkal gaae til Ende. Forlag, af det isl. Forlög, Skjebne. Efter Volſungaſaga var det Sigurds Morbroder Grip, ſom forudſagde ham hans Skjebne; men det ſkedte længe før, nemlig da Sigurd reed fra Regin Smed med det iſtandſatte Sværd Gram, for at hævne hans Faders Død paa Hundings Sønner. Jevnf. Müllers Sagabibl. 2 D. Pag. 55. I Digte, ſom ſaa længe ved Tradition ere opbevarede, kan og ingen ſtræng Nøiagtighed eller Overeensſtemmelſe ventes.

105. Vær velkommen Sigurd hid,
Du Bud tør ikke sende;
Fuldvel jeg kjender Skjebnens Gang,
Jeg veed hvad dig skal hænde.

106. Af Alder du er ung, men ei
Ved langt Liv dig skal fryde;
Du Gudrun skal til Ægte faae,
Og Brynhild aldrig nyde.

107. Hør du Sigurd, hør mit Raad,
Du gjøre ei den Skam;
Riid du da ei den lave Vei
Ved Gjukagaarden fram.

108. Riid du da ei den lave Vei
Ved Gjukagaarden fram;
Riid hellere paa Fjeldet op,
Saa skeer dig ingen Skam.

---

106. Livet mon dog dig fattes; det vil snart udløbe: isl. trauda ɔ: forvolde Vanskeligheder.

108. Riid dig hellere uj Erva ɔ: den øvre Vei, modsat nialeâni. Saaledes forklare Indbyggerne det, skjønt Ordet ei er dem ganske tydeligt. Erva maaskee af det isl. Efra, høiere, ovenfor.

109. Båaji hajlir o happadir,
Viit ſjiljaſt nû aa Sinna,
Sjûrur, gjöm veâl hesar Oor,
Tû'legg tej veâl uj Minna.

110. Han raj ſeâr ſo nialeâni
Vi Jûka Görun fram;
Uti ſtou hoon, Frygv Grimild,
Vi ſo miklan Mann.

111. Uti ſtou hoon, Frygv Grimild,
Vi ſo miklan Mann;
Tuj hoon vildi forvitnaſt,
Qveâr uj Sjûrur rujur fram.

---

109. Baade hele, (uſkadte), og lykkelige. Happadur ligner det engelſke happy, isl. heppin.

110. Nogle ſynge iſteden for Vers 110 til 114 incl. følgende 3 Vers ſaaledes:

Sjûrur raj aa Skogva burtur
Tiktiſt komin uj Våa,
Han ſaa teå hit idla Djaur
Berjaſt vi Begvar båar.

Han ſaa teå hit idla Djaur
Berjaſt vi Begvar båar,
Teå Ajtur ſpuji, Eldur goiſti,
Neåſtan ſtoû uj Våa.

So qvarv teå hit idla Djaur
Burtur ûr Sjûra Ejun,
Seår han, qveår uj Grimild ſitur,
Lajkar vi Brandun båajun.

109. Vi baade vel og lykkelig
Adskilles dennesinde,
Men Sigurd, gjem nu mine Ord
Og tag dig dem til Minde.

110. Han reed sig frem ved Fjeldets Fod,
Ved Gjukagaarden fram;
Frue Grimilde og hendes Mænd
Stod der med megen Bram.

111. Frue Grimilde og hendes Mænd
Stod der med megen Bram;
Thi hun saa gjerne vide vil,
Hvor Sigurd rider fram.

Sigurd reed til Skoven bort,
Kom ei i liden Vaade,
Han saae hiint onde Dyr, som slog
Om sig med Bover baade.

Han saae hiint onde Dyr, som slog
Om sig med Bover baade,
Det spyed' Edder, sprudede' Ild,
Han var udi stor Vaade.

Bort da hiint det onde Dyr
Fra Sigurds Øine svandt;
Og saae han da, hvor Grimild sad
I Leeg med begge Brand'.

112. Tuj hoon vildi forvitnaſt,
Qveâr uj Sjûrur rujur fram;
Hoon ſaa ikkji aa Heſt-Beâkji
Ajn tujliara Mann.

113. Tû gjer veâl, ſneârpi Sjûrur,
Tû ſnakka viil vi mee,
Ee aji meâr ſo veâna Döttur,
Vi Aaſtir lejir hoon tee.

114. Teâ veâr hiin ungji Sjûrur,
Han ſkuldi venda fraa,
Grimild trajv um Tajmanar,
Eât han ſkuldi ikkji naa.

115. Heſtin vilti hoon undur honun,
Eât han kundi ikkji genga,
Hoon gjördi, han bâaji bajt o ſlou,
O helti tiil imſar Vengar.

116. Teâ eer ſatt, uj teâla eer,
Meng eer Konan eim;
Teâ eer meâr eâv Sonnun ſagt,
Hoon touk uj Greâna Tejm.

117. Tuj ſveâraji Sjûrur ungji,
Kjin beer han ſo balda:

115. Hun forvildede Heſten under ham (gjorde den ſkye); hun voldte, at den baade beed og ſlog, og holdt Tindingerne til hiſt og her ɔ: ſlog med Hovedet til alle Sider. Vengar ɔ:

112. Hvor Sigurd monne ride fram,
Hun gierne vide vil;
Paa Hesteryg hun aldrig saae
En Mand saa skjøn og snild.

113. Hør raske Sigurd kom til mig,
Jeg dig en Viv vil kaare;
Jeg har en Datter væn og skjøn,
Hun elsker dig saa saare.

114. Det den unge Sigurd var,
Han skulde derfra vende;
Men Grimild fat i Tømmen greb,
Saa Hesten ei kan rende.

115. Hun vildeð' Hesten under ham,
Han længere ei reeð;
Den Hest til alle Sider flog
Og vildt omkring sig beeð.

116. Det er sandt, som talet er,
Koner ere ømme;
Men det er mig af Sandhed sagt,
Hun greb i Granes Tømme.

117. Ung Sigurd hertil svareð' saa,
Han Kinder var saa bolde:

Kindbenene, Hovedets Sider, af det isl. Vángi Kinn. Imsar ɔ: snart hist, snart her; af det isl. ymsir ɔ: forskjellige.

Ee vajt aangan eâv Hûnamonnun,
Mujnar Tejmar torur eât halda.

118. Tû ſtögga tujn Heſt ajna lujtla Stund,
O ſnakka vi mee;
Ee aji meâr ſo veâna Döttur,
Vi Aaſtir viil aja tee.

119. So eer Gurin, Döttur mujn,
Qveâr uj hoon gengur inn,
Roufar o ſo Lilliar,
Teâr ſkjiggja eâv hennara Kjin.

120. Gurin hoon eer Döttur tujn,
Teâ eer teâr aj bétur,
Hoon eer ikkji Brinilda Lujkja,
Summar mouti Vetur.

121. Ut koom Frygvin Gurin
Uj ajnun Stakji blaa,
Flatta Haar aa Herar laa
Vi Silkji Baandun ſmaa.

122. Gurin ſo tiil Orar tekur,
Tungu beâr hoon ſo ſniadla:

119. Skjiggja ɔ: kaſte Skygge fra, glindſe.
122. Tungen bar hun ſaa ſnild, (veltalende): At have det, ſom en anden Mandsperſon eier, det mon lykkes neppe. Annar, önnur, anna, alius, alia, aliud. Det færøiſke Sprog er i viſſe Stykker rigere end det danſke, og har nogle Ord med

Blandt Hunamænd ei nogen tør
Udi min Tømme holde.

118. Standß din Hest en liden Stund;
Og snak et Ord med mig;
Jeg har en Datter væn og skjøn,
Hun høilig elsker dig.

119. Det er Gudrun, Datter min,
Hvor hun mon gange ind,
Der glindse Roser, Lilier,
Paa hendes fagre Kind.

120. Lad Gudrun være Datter din,
Det dig til Gavn ei kommer;
Hun ligner ei Brynhilde meer
End Vinter ligner Sommer.

121. Da kom Jomfrue Gudrun ud,
Alt i sin Kjortel blaa,
Det fletted' Haar paa Skuldren hang,
Med Silkebaande smaa.

122. Gudrun saa til Orde tog,
Hun Tungen vel kan raade:

tre Kjøn, f. Ex.:

Sing.	Hic, hæc, hoc.			Plur.			
Nom.	Hesin	henda	hetta	Nom.	Hesir	hesar	hesi
Gen.	hendu	hesu	hetta	Gen.	hesara	hesara	hesara
Dat.	hesun	hesari	hesun	Dat.	hesun	hesun	hesun
Acc.	hendla	hesa	hetta.	Acc.	hesar	hesar	hesi.

Heåva teå, uj annar ajur,
Teå man lukkaſt vadla.

123. Nægvir eru uj vorun Londun
Konga Sinir o Jadlar;
Girnaſt tan, uj önnur ajur,
Teå man lukkaſt vadla.

124. Hoon heji up ſujna högru Hand,
Geâv henni Högg aa Tenn,
Bloui drajv uj Barmin niur,
Souu teå mengjir Menn.

125. Ti, tû Gurin, Döttur mujn,
Mengt man Smeåjin liſſa;
Betri veâr ſjaalv eât bija,
Inn gouan Mann eât miſſa.

126. Gurin, geåk uj Kjadlarin,
Blanda Mjö o Vujn,
O ſo mikjil Ouminni,
Teå leât tû heâr ûtuj.

127. O ſo mikjil Ouminni,
Teå leât tû heâr ûtuj;

123. Nok er i vort Land af Kongeſønner og Jarler; at attraae den Mand, ſom et andet Fruentimmer eier, det mon lykkes neppe. For girnaſt isl. girnaz ſynge nogle gignaſt, men mindre rigtigt. Nægvir af det isl. Nægr. Vadla, isl. varla ɔ: neppe.

At eie det, en andens er,
Er kun en liden Baade.

123. Ei Mangel er udi vort Land
Paa Jarler, Kongesønner;
At rove andens Fæstemand,
Med Uheld det sig lønner.

124. Grimild hæved' høire Haand,
Gav hende Hug paa Tand,
Saa Blodet randt ad Barmen ned,
Og saae det mangen Mand.

125. Tie, Gudrun, tit ved Blyhed stor
Man alting tabe kan;
Sig selv tilbyde bedre er,
End miste værdig Mand.

126. Gak Gudrun, strax i Kjeldren ned,
For Mjød og Viin at blande;
Kom megen Glemsel derudi,
Skjenk saa den Drik i Kande.

127. Kom megen Glemsel derudi,
Befaling min du fremme;

125. Mangt maa den Undseelige tabe. Du maa vel bestræbe dig for at faae en god Mand.

126. Ouminni, isl. Óminni, Uminde, Mangel paa Hukommelse, Glemsel, h. l. Urter, som sløve Hukommelse. Heraf isl. Óminnis-öl ɔ: Glemselsdrik, potus lethæus.

Ikkji maa Sjûrur minnast
Tiil haalvar Aastir sujnar.

128. Gurin gjek uj Kjadlarin,
Blandaji Mjö uj Kjer,
Båaji snart o skundelia
Inn firi Sjûra beer.

129. O so mikjil Ouminni
Leât hoon heâr utuj,
Gjek so firi Sjûra Svajn,
Beâ han drekka tiil sujn.

130. Drekka four so dujran Drammûr,
Drak eâv Hodninun bjarta;
Mjelingur misti Minni sujt
O Bruur ûr Bûlins Hjarta.

131. Drekka four so dujran Drammur,
Drak eâv Hodninun langji,
Mjelingur misti Minni sujt,
O böda man honun aangjin.

132. Tåaji han heji drukkji,
Grajti attur Skaal,

128. Kjer, egentl. en Træskaal; isl. Kér, Kar.
129. Og saa megen Glemsel lod hun herudi; gik saa for Sigurd Svend, bad ham drikke sig til. Mujn, tujn, sujn bruges ofte for pron. pers. mee, tee, see i Accus. Det findes og brugt saaledes i de gamle Kæmpeviser.

Saa Sigurd kan sin Elskov her
Til Brynhild halv forglemme.

128. Gudrun gik i Kjelderen
At blande Mjød i Kar,
Hun baade snart og skyndelig
Den ind for Sigurd bar.

129. Hun blanded' Mjød, hun blanded' Viin,
I Kanden Glemsel kom,
Og gik hun sig for Sigurd ind,
Bad ham den drikke tom.

130. Drak han da den dyre Dram,
Sig drak af Hornet mæt,
Den Kæmpe glemte Løftet sit
Og Brud af Budles Æt.

131. Drak han da den dyre Dram,
Han drak af Hornets Rand,
Den Kæmpe glemte Løftet sit,
Ham ingen hjelpe kan.

132. Drak han da den Kande tom,
Tilbagegav den Skaal,

130. Han begyndte at drikke den dyre Dram, drak af det skinnende, blanke Horn. — Mjelingur er det islandske Mildingr, ɔ: den gavmilde; et eddiskt Navn paa en Konge.
131. Béda, raade Bod paa, hjelpe.

Mintist aj tiil Frygv Brinild
O aj tiil hennara Maal.

133. Tåaji han heji drukkji,
Grajti attur Kjer;
Mintist aj tiil Brinildu,
O aj qveår han eer.

134. Drak han Drek, o drak han tvaa,
Tiil tan Draangjins Deja;
Honun koom aankji anna uj Hu
Inn Gurina eåt aja.

135. Drak han Drek, o drak han tvaa,
Tiil tan Draangjin snimma;
Heåni ûtuj Skjemmu gengur
Gurina eåt finna.

136. Sjûrur gjek uj Skjemmu-up,
Gurin Vejin finnur.
Fratti teå Brinild aa Hildarhaji,
Nû rann henni ont uj Sinna.

137. Brinild gjek eåv Hildarhaj,
Teå Hit veåna Vujv;

---

133. Han mindes ei hvor han er.
135. Ved snimma forstaae Færøboerne undseelig; nogle synge svinna, som i det nærværende Færøiske betyder: taus, stille.

Han minbes ei Brynhilde meer,
Ei hendes fagre Maal.

133. Drak han da den Kande tom,
Tilbagegav det Kar;
Han mindes ei Brynhilde meer,
Ei hvad han lovet har.

134. Saa drak han Drik, saa drak han to,
Han var paa Dødens Veie;
Og i hans Hu ei andet kom
End Gudrun blot at eie.

135. Saa drak han Drik, saa drak han to,
Hans Blyhed snart mon svinde;
Og om i Hallen iler han
For Gudrun blot at finde.

136. Sigurd gik i Kamret ind,
Den Vei kan Gudrun finde.
Paa Hindar spørger Brynhild fligt,
Thi blev hun mod i Sinde.

137. Brynhilde gik fra Hindarfjeld,
Hun var saa væn en Viv;

Skjemmu betyder en Alkove, som endnu findes paa Færøe i Udbygningerne ved Husene.
137. Kappin, isl. Kappi, Kæmpen, nemlig Sigurd.

Kappin gjisti Gurina,
Men Sjûrur misti Lujv.

138. Brinild firi Munni 'meâlur,
Taar aa Kjin man fljauta:
Ikkji skeâl Gurin, Jûka Döttur,
Tan Avris Kappin njauta.

139. Brinild firi Munni meâlur,
Sorgar Tuj skeâl Ee kadla:
Heâva teâ, uj önnur ajur,
Teâ man lukkast vadla.

140. Möttist tajr aa miari Laj,
Brinild o Gurin Jûka;
Önnur tajrra Glejina beâr,
O önnur Harmin sjuka.

141. Möttist tajr aa miari Laj,
Brinild o Gurin unga;
Önnur tajrra Glejina beâr,
O önnur Harmin tunga.

---

138. Avris Kappi, isl. Afreks Kappi ɔ: en udmærket Helt eller Kæmpe, ligesom Afreksmadr. Afrek ɔ: en berømmelig Gjerning; see Risen i Holmgaard V. 19.
139. Brynhilde med Munden mæler: Sorgens Tid maa jeg vel kalde det.
140 — 152. Her beskrives Jomfrue Brynhildes og Gudruns Rang-

At Kæmpen Gudrun gjestede,
Det koste vil hans Liv.

138. Brynhilde taler saa for sig,
Mens Graad paa Kind mon flyde:
Ei Gudrun, Gjuka=Datter, skal
Den stærke Kæmpe nyde.

139. Brynhilde taler saa for sig,
Indhyllt i Sorgens Teppe:
At røve andens Fæstemand,
Det vist nok lykkes neppe.

140. Midtveis mødtes begge Møer,
Brynhild og Gudrun Gjuka;
Den ene af dem Glæden bar,
Den anden Harmen fyge.

141. Midtveis mødtes begge Møer,
Brynhild og Gudrun unge;
Den ene af dem Glæden bar,
Den anden Harmen tunge.

Krib og Samtale i Badet. Önnur tajrra ɔ: alia earum.
Tajr declineres saaledes i Plurali:

Nom.	Tajr	teár	tej.
Gen.	Tajrra	tajrra	tajrra
Dat.	Tajm eller Tajmun.		
Acc.	Tajr	teár	tej.

142. Teâ veâr Gurin, Jûka Döttur,
Gjördi ſo mengt eâv Faari,
Hoon vildi ikkji njauta teâ Vatn,
Sum ran ivur Brinilda Haari.

143. Gurin lejp aa Åanna ût,
Sum Foſſurin ran ſo ſneâra,
Tuj hoon ajur Sjûra Svajn,
Sum Höd ivur adlar beâr.

144. Gurin lejp aa Åanna ût,
Sum Foſſurin ran ſo ſtrujur,
Tuj hoon ajur Sjûra Svajn,
Sum ajn ivur adlar rujur.

145. Meâlti teâ Gurin, Jûka Döttur,
Fiſta Ori taa:
Qvör geâv teâr teâ Fingur-Gadl,
Ee ſujggji tujnun Fingru aa.

146. Sveâraji Brinild, Bûla Döttur,
Tekur um Hjarta eât möa:

142. Hun gjorde ſaa meget af Indbildſkhed, Stolthed. Fári, Fáræna, Vrede, Heftighed. Njauta, islandſk nióta, bruge; neml. hun vilde ikke bade ſig i det Vand, eller den Elv, ſom randt fra Brynhildes Bolig ned til den lavt liggende Gjukagaard.

143. Som Hoved over alle var. Sigurd var ſaa høi, at naar han, omgjordet med Sværdet Gram, der var ſyv Spand langt, gik igjennem en moden Rugager, da ragede endnu Sværdets Dupſkod frem. Jevnf. Müllers Sagabibl. 2 Deel Pag. 61.

142. Det den unge Gudrun var,
Hun viste Stolthed stor,
Hun ikke bruge vil det Vand,
Som randt fra Brynhilds Haar.

143. Gudrun løb i Elven ud,
Hvor Fossen randt saa fage,
Thi hun nu eier Sigurd Svend,
Som ikke har sin Mage.

144. Gudrun løb i Elven ud,
Hvor Fossen randt saa stride,
Thi hun nu eier Sigurd Svend,
Som fremfor hver kan ride.

145. Og Gudrun, Gjuka Datter, da
Saa talede blandt meer:
Hvo gav dig denne gyldne Ring,
Jeg paa din Finger seer.

146. Brynhilde, Budles Datter, da
Beklemt om Hjerte svarer:

144. Som ene over alle rider. Naar alle de bjærveste Kæmper, og største Høvdinger blive nævnte, da nævnes Sigurd først; f. Ex. Vers 189, hvor han siges at ride først og fremmest blandt Gjukungerne.

145. Mælede det Gudrun, Gjuka Datter, første Ord da: Hvo gav dig dette Fingerguld, nemlig Dronning-Ringen, Andvars Ring.

146. Hun begyndte om Hjerte at mødes, bekymres, ængstes: Vi monne eie en Tvist, (vi komme uden Tvivl i Ordstrid med-

Viit munnu ognaſt ajna Rajg,
Viit heåva ſo mengt eåt röa.

147. Hetta ſeåma Fingur-Gudl,
Tû ſeårt aa Fingru mujnun,
Geåv meår Sjûrur, Sigmunda Soon,
Tû vildi vi Aaſtir tujnun.

148. Brinild tagdi, Gurin ſagdi:
Faſt eer Snoutin ſtruj;
Qvuj man mujn Brouur, Gunnar Kongur,
Aj ognaſt ſo veånt ajt Vujv?

149. Tiil tes ſveraji Frygv Brinild,
Uj Tungu veår hoon ſnjödl:
Ee lovi ikkji tögva Kongar
Båar uj ajnari Hödl.

150. Sjûrur hevur tujn Mojgdom ſpilt
O broti Bûlins Freåma;
Rujkun Kongji gjevi uj Vold,
O nû heåvi Ee tan ſeåma.

hinanden); vi have ſaa meget at berøre, omtale. Rei, Strid, findes og i Peder Syvs Kæmpeviſer Pag. 50. Da begyndtes en ſtærkere Rei, fra Ribe og indtil Slie. —

147. Som du forvildede ved din Elſkov.

148. Qvinden er ſaamænd ſtridig nok. Snout, isl. Snót ɔ: en vittig Qvinde.

149. I Tungen var hun ſnild; isl. ſniallr, ſniöll, veltalende.

Du uden Tvivl vil yppe Kiv,
Vi mangt at skifte haver.

147. Just dette samme Fingerguld,
Du seer paa Haanden min,
Det gav mig Sigurd, Sigmunds Søn,
Besnært ved Elskov din.

148. Brynhilde taug og Gudrun loe:
Hvor Qvinden dog er stiv;
Hvi mon min Broder, Gunnar Kong,
Ei har saa væn en Viv?

149. Svared' dertil Frue Brynhild,
Og taled' snilde Ord:
Jeg ei trolover Konger to
Udi den samme Gaard.

150. Sigurd tog din Ære bort
Til Buble = Ættens Skam;
Du gav dig rigen Kong i Vold,
Og see! nu har jeg ham.

Tiil tes, isl. Til thess. ɔ: derfor, dertil. Hödl, isl. höll, en Hal, et kongeligt Slot.

150. Sigurd har din Mødom spilt og nedbrudt Bubles Hæder (ved din Beskæmmelse eller Forførelse). Hengiven i en riig, mægtig, Konges (Sigurds) Vold, og nu har jeg den samme (han er nu min). Freâma, isl. Frami ɔ: Forfremmelse, Hæder.

151. Tû tart ikkji, Fals-Snouta,
Brigda meâr teâ ſvaa,
Firi tujt Oor ſkeâl Sjûrur deja,
Um inn Ee liva maa.

152. Ikkji outtiſt Ee Höttur tujnar,
Tou tû eer uj Orun ſtujv;
So eer aangjin uj Jûka Görun,
Uj rujur um Sjûra Lujv.

153. Graatandiſt ſnûiſt Brinild
Uj ſujn Seâl eât ſitja;
Gunnar Kongur ſiſtur o fremſtur
Heâna koom eât vitja.

154. Tû fart aankji Indi eâv meâr,
Aj manſtû teâ vanta,
So laangji Ee Sjûra vi Ejun ſujggji,
Sajnt man Angur latta.

155. Brinild gengur tiil Saangjina
Eâv tajrri ſeâmu Grund,
O nû taalar hoon firi Sjûra
So önda ajna Stund.

151. Gudruns nærgaaende Bebreidelser krænke Brynhilde i høieſte Grad; hendes Jalouſie og Vreesfølelſe ſeirer over hendes Kjerlighed, og hun beſlutter Sigurds Død. Brigda, bebreide; nogle ſynge brija, det ſamme; isl. Brixla, bebreide.
152. Höttur, Trudſel, truende Uheld.

151. Du falske Qvinde, vover du,
Bebreide mig det saa;
For dette Ord skal Sigurd døe,
Saasandt jeg leve maa.

152. Jeg agter ikke Trudsel din,
Skjønt du i Ord er stiv;
Ei nogen udi Gjukagaard
Kan røve Sigurds Liv.

153. Brynhilde iler til sin Sal
Med Graad og megen Sorg;
Kong Gunnar for at beile kom
I Hast til hendes Borg.

154. Du ikke Yndest hos mig faaer,
Du det maa ikke vente;
Saalænge Sigurd end er til,
Min Anger ei faaer Ende.

155. Brynhilde gaaer til Sengen hen
Alt af den samme Grund,
Og taaler nu for Sigurds Skyld
Saa smertelig en Stund.

---

153. Grædende snoer sig Brynhilde i sin Sal at sidde; Kong Gunnar først og fremmest kom for at besøge hende eller beile til hende. Vitja, isl. Vitia ɔ: besøge.

154. Seent vil Græmmelsen lettes. Angur, isl. ángr ɔ: Bedrøvelse.

156. Fratti teå Sjûrur, Sigmunda Soon,
Aa tajrri seâmu Stund,
Sjaalvur four han eåt vitja
Teâ unnalia Sprund.

157. Teå hevur aangjin Hunskur
Riddari gjört sum tû;
Tû savnaji Flioui,
Tû fistur lovaji Tru.

158. Höjr tû, mujn hiin veldua Söta,
Kjær meår aankji um,
Vendur veår mujn Huirin
Fraa hesun Aaftir tujnun.

159. Teå fistu, sum hoon mundi
Sjûra vi Ejun sjaa,
Taa mundi hoon, Brinild,
Ajna unga Döttur faa.

160. Till tes sveåraji Brinild
Fist aa Ori taa:
Beeri mujt Badn aa Åanna ût,
Ee viil teå ikkji sjaa.

---

156. Selv ilede han at besøge den yndige Møe.
157. Du overgav til en anden den Pige, som du først lovede Troe. Savna, isl. safna, er egentl. at samle, forene det adspredte, som savna Söjd, samle den adsplittede Faareflok.

156. Det spørget Sigurd, Sigmunds Søn,
Alt i den samme Stund,
Og bort han iler for at see
Den elskelige Sprund.

157. Ei nogen hunnisk Ridder har
Saaledes gjort, som du;
Den Møe, som først du loved' Troe,
Forkastet har du nu.

158. Hør mig, Brynhilde, væne Møe,
Læg mig det ei til Last;
Min Hu blev ganske fra dig vendt,
Fra Elskov din saa fast.

159. Og, der hun Sigurd, Sigmunds Søn,
Med sine Oine saae,
Da hændte det, at Brynhild mon
Saa ung en Datter faae.

160. Hertil svared' Brynhild saa,
Hun var saa streng en Frue;
Vær Barnet midt i Elven ud,
Jeg vil det ikke skue.

---

158. Nogle synge: Kjend meår uankji um o: giv mig et Skylden; vendt var min Hu fra denne din Kjerlighed.

161. Touka tej Aasla, Sjûra Döttur,
Floitta oman ettur Aa;
Stourir Åajir o ſtrujir Strejmar
Bouru heâna Londun fraa.

162. Brinild gjek aa Hildarhaj,
Nû beâr hoon Kjin ſo rejan;
Nû aa tajrri Sorgar Tuj
Voldi hoon Sjûra Deja.

163. Brinild, unga Bûla Döttur,
Fövur ivur Bruun,
Gudlband henni um Herar liggja
Vi flatta Haar uj Smuun.

164. Brinild gjek uj Hadlina inn
Eâv ſo miklun Moui;
Ikkji mundi meâla taa
Hit unnalia Flioui.

165. Högnar kjemur eâv Skogvin hajm
Vi qvöſſun Slujra-Spjouti:
Han ſkeâl heâran Dejan taala,
Uj teâr hevur gjört uj mouti.

---

161. De lode hende flyde ned ad Elven.
163. Bruun, ɔ: Øinebryne. Smuun, Omſnoening, Lokker. Fövur fem. af feâvur.

161. Aslaug, Sigurds Datter, blev
Sat ned paa Elvens Vand,
Den store Aa og stride Strøm
Bar hende bort fra Land.

162. Brynhilde gik til Hindarfield,
Nu bar hun Kind saa rød:
I den af Sorg saa svangre Tid
Hun voldte Sigurds Død.

163. Brynhilde, Budles Datter ung,
Den skjønne fagre Maard,
Hun gylden Baand om Skuldre bar,
Og lokkeflættet Haar.

164. Brynhilde gik i Hallen ind
Alt med saa liden Fryd;
Den Fagre taug; af intet Ord
Gav hendes Læber Lyd.

165. Hognar som fra Skoven hjem
Med hvasse Slire-Spær:
Den, som vil gjøre dig imod,
Skal Døden være nær.

164. Af saa megen Møde, Bekymring; ikke monne tale da hin yndige Møe. — Flioui, isl. Fliöd, et smukt Fruentimmer.
165. Hvasse Skede-Spyd, (Slujra, isl. Slidrir ɔ: Skede.) ɔ: Sværdet, som haves i Skeden.

166. Teå eer hoon Gurin, Siftur tujn,
Hoon voldi meår teå Struj;
Ee man aangan fötan fova,
Meni Sjûrur eer aa Lujvi.

167. Högnar fo tiil Orar tekur:
Leåt nû teå fo vera;
Sjûrur eer mujn Hajgbrourur,
Ee kan honun aankji gjera.

168. Tû fart aankji Indi eåv meår,
Aj tart tû teå vanta;
So laangji Ee Sjûra vi Ejun ftujggja,
Sajnt man Angur lætta.

169. Teå eer aankji Ajkarverk
Eåt genga Sjûra ujmouti;
Qveår uj han kjemur uj Vokna Sjeål
Heår hevur han Hövi aa Spjouti.

170. Tû fart aankji Indi eåv meår
Aj tan menjar Traa,
Firinn tû hevur Sjûra Svajn
Tikara Londun fraa.

---

166. Jeg kan ei sødt sove.
169. Ajkarverk ɔ: et Arbeide, som man maa egges, opmuntres til; af eggja, egge, tilskynde. Hvor han kommer i Vaabentrætte, der har han Hoved paa Spydstagen.

166. Det er Gudrun, Søster din,
Hun volder Strid og Kiv;
Mit Øie seer ei Søvnen fød,
Mens Sigurd end har Liv.

167. Høgnar da til Orde tog:
Hvad er derved at gjøre;
Sigurd er Fostbroder min,
Jeg tør ham ikke røre.

168. Du ikke Yndest hos mig faaer,
Du tør det ikke vente,
Saalænge Sigurd end er til,
Min Anger ei faaer Ende.

169. Det er ei Spøg, ei Børneleeg,
At komme ham for nær;
Han vældig er i Vaabenbrag,
Han Hoved har paa Spær.

170. Du ikke Yndest hos mig faaer,
Du Gunst ei vente kan,
For du har Sigurd tvungen til
At drage her fra Land.

---

170. Ei nogen mærkelig, kjendelig Attraae; førend du har Sigurd bort fra eders Land.

171. Teå veår Högnar, Jûka Soon,
Han ſtilti Staal firi Stak:
Yppiſt Raa eåv idlari Daa,
So köld eru Qvinna Tak.

172. Brinild ſettiſt uj Gudlſtoulin,
Fraa man frattaſt vuja;
Nû ſkulu tajr Jûka-Kongar
Burtur aa Skogvin ruja.

173. Brinild ſitur uj Hildar Stouli,
Speålur vi gjiltun Knujvi:
Ikkji attur uj mujn Hödl,
Firinn Sjûrur eer eåv Lujvi.

174. Höjr tû, Brinild Bûla Döttur,
Qvuj ajkar tû os tan Vanda;
Han eer aangjin uj Hunalandi,
Uj Sjura kan beſtanda.

175. Brinild ſitur uj ſujnun Stouli,
Lajkar vi gjiltun Knujvi:
Tiit faa aankji Indi eåv meår,
Firinn Sjûrur eer fraa Lujvi.

---

171. Han ſatte ſit Spyd i Lave; yppes Raad af ond Daad, ſaa kold er Qvindetak. Meningen er vel: Har nogen begaaet en Udaad for Qvinders Skyld, og venter Tak derfor af dem, da bliver han ofte ſkuffet i ſit Haab. Stak er vel det iſl.

171. Det var Hognar, Gjukasøn,
Han stilled Staal for Stak:
Hvis Raad af Ondskab yppes skal,
Da kold er Qvinders Tak.

172. Brynhilde i Guldstolen sad,
Der Rye gaaer om saa vide;
Gjukungerne da ginge ud,
Til Skoven bort at ride.

173. Brynhilde sad paa Hindarstoel
I Leeg med gylden Kniv:
Kom ikke atter til min Borg,
Mens Sigurd end har Liv.

174. Hør Brynhild, Budles Datter, hør,
Du volder os stor Vaande;
Der ingen er i Hunaland,
Som kan mod Sigurd staande.

175. Brynhilde sad udi sin Stoel
I Leeg med gylden Kniv:
Ei nogen Ynbest hos mig faaer,
Mens Sigurd end har Liv.

Staka ɔ: Hud. Stille Staal for Stak er altsaa egentl. at sætte Sværdet for Brystet. See Aslaugs Qv. B. 23 og 31.
173. Spealur ɔ: spiller, leger.

176. Höjr tû, Brinild Bûla Döttur,
Legg ſjaalv tiil tes Raa,
Qvusſi viit ſkulu tan miklan Mann
Burtur eâv Lujvi faa.

177. Brinild firi Munni meâlur,
Sargin Hjarta man rökka:
Gjevi Sjûra ſalta Kraas,
O heârtiil aankji Drekka.

178. Teâ munni vera Raajina gou,
Ee gjevi foruttan Ekka;
Leâti han eta ſalta Kraas,
O heârtiil lujti Drekka.

179. Sjûrur gengur uj Hadlina inn,
Veânur eer han o vitur,
Sum hoon Brinild, Bûla Döttur,
Firi uj Stoulinun ſitur.

180. Sjûrur ſtendur aa Hadlar Gölvi,
Vi gjiltun Skjold uj Handi,
Brinild, unga Bûla Döttur,
Ejuna fraa honun vendi.

177. Saltet Kraas, ſalt Mad. Kraaſir, iſl. Krás betyder altid god Mad, Lækkerbidſken. Her afviger Fortællingen fra Volſungaſaga, og ſlutter ſig nærmere til Wilkinaſaga og det tydſke Niebelungen-Lied.

176. Hør Brynhild, Budles Datter, hør,
Du Raad os kjende maa,
Hvordan vi denne stærke Mand
Skal bort af Livet faae.

177. Brynhilde saa til Orde tog
I Hevnens Øieblikke:
I saltet Kraas ham give skal
Og hertil ingen Drikke.

178. Det Raad jeg giver uden Frygt,
Og det sig vel vil skikke:
Giv ham paa Jagten saltet Kraas
Og hertil liden Drikke.

179. Sigurd gik i Hallen ind,
Han var saa væn og fiin;
Der Brynhild, Budles Datter, sad
Alt i Guldstolen sin.

180. Sigurd staaer paa Hallens Gulv
Med gylden Skjold i Hænde;
Men Brynhild, Budles Datter, strax
Sit Øie bort mon vende.

178. Det monne være gode Raad, jeg giver foruden Frygt (Tvivl om Udfaldet). Ekka, isl. Ecki ɔ: Sorg, Ængstlighed.
179. Vitur, klog, forstandig; isl. vitr.

181. Taa veâr Roumur uj Bûla Hödl
Svajnar ruja ût;
Brinild ſeât ettur uj Hildarſtouli,
Hoon feldi Taar aa Dûk.

182. Taa veâr Roumur uj Bûla Hödl,
Svajnar drukku Vujn;
Brinild ſeât ettur uj Hildarſtouli,
Hoon feldi Taar aa Lujn.

183. Bûlin Kongur tiil Orar tekur,
Faſt eâv Mouins Ekka:
Fâaji Sjûra Kjaalmin tan,
Uj han ſkeâl undan drekka.

184. Brinild firi Munni meâlur,
Sorg um Hjarta man biggja:
Höjr tû teâ, mujn ſeâla Feâir,
Han ſkeal ettur liggja.

185. Tuj ſveâraji Bûlin Kongur,
Han heldur aa Ringjin reja:
Höjr tû Brinild, Döttur mujn,
Qvuj alvur tû Sjûra Deja?

186. Aangjin unnar ſo ödrum veâl,
Eât ſujnun eâv man higgja;

---

181. Roumur, Larm, Rummel, Rumſteren; isl. Rómr.
183. Resten af Modens (Ængſtelſens) Frygt, bange Ahnelſe.

181. Da blev der Larm i Budles Hal,
De Svende ride ud;
Brynhilde sad i Hindarstoel
Og fælded' Graad paa Dug.

182. Da blev der Larm i Budles Hal,
De Svende drukke Viin;
Brynhilde sad i Hindarstoel
Og fælded'. Graad paa Liin.

183. Kong Budle da til Orde tog,
Og glad var Hjertet ikke:
Give Sigurd dog sin Hovedhjelm,
Af hvilken han kan drikke.

184. Brynhilde saa til Orde tog,
I Hjertet boede Sorg:
Hør du mig, min Fader god,
Den blive skal i Borg.

185. Kong Budle svared hertil saa,
Han holdt paa Ringen rød:
Hvi vil du, Brynhild Datter min,
Forvolde Sigurds Død?

186. Saa vel vil ingen andre Mænd,
De jo sig selv betrygge;

186. Ingen under (elsker) anden saa vel, at han sit eget mon affee; (ikke tager Hensyn til sin egen Fordeel.)

Ikkji skeâl Sjûrur, Sigmunda Soon,
Laangur uj Hajmun biggja.

187. Aarla veâr um Morgunun,
Soulin ruar uj Lund;
Restir Kjempar Voknar teâka,
Forli vouru Sprund.

188. Ût ruja Jûka Kongjir,
Sjûrur veâr uj Feer;
Vujsti aj eâv Hilmara Svikun,
Tajr bundu Raa aa Gjer.

189. Brinild gjek aa Hildar Seâl,
Saa hoon ût so vuja;
Sjûrur freâji fiftur o fremstur
Firi Jûka Kongar rujur.

190. Ruja ût ûr Bûla Borg,
Sum tajr gjördu ofta,
Etturliggur Sjûra Svör
Hajm aa Brinilda Lofta.

191. Ruja tajr aa Skogvin burtur,
Gleâjir foruttan Ekka;

---

187. Aarle var om Morgenen, Solen rødmer i Lund. — Færdige vare Qvinderne. — Det var et Jagtpartie, som ogsaa Damerne bivaanede. Sprund, isl. Sprund, et Fruentimmer.
188. Hilmar er formodentlig det isl. Hilmir, et poetisk Ord

Og ei skal Sigurd, Sigmunds Søn,
I Verden længer bygge.

187. Solen farver Skovens Top
En aarle Morgenstund;
Til Vaaben kappre Kæmper greb,
Dem fulgte fagre Sprund.

188. Ud rede da Gjukungerne,
Og ud reed Sigurd Svend;
Han kjendte ei de Kongers Svig,
Ei hvor de Raad gik hen.

189. Brynhilde gik i Hindarsal,
Hun saae om sig saa vide;
Sigurd först og fremmest saae
For de Gjukunger ride.

190. Reed de ud af Budles Borg
Til Leeg paa grønne Toft;
Hjemme ligger Sigurds Sværd
Paa Brynhilds høie Loft.

191. Ride de til Skoven bort,
De Spisen glemte ikke;

paa en Konge. Indbaanerne forklare det ved Hjelmesvig.
189. Sigurd var, som bemærket er ved Vers 144, altid den før-ste og fornemste.
191. Slade foraden Borg.

Gouyn. Sjûra salta Kraasir.
O heârtiil aankji Drekka.

192. Ruja tajr aa Skogvin burtur
Alt foruttan Ekka,
Svörji tan Aj aa mujnari Tru,
Nû lista tajm eât drekka.

193. Drekka undan sujnun Kjaalmi,
Bâaji tujt o ofta,
Ettarliggur Sjûrá Kjaalmur,
Hajm aa Brinilda Lofta.

194. Drekka undan sujnum Kjaalmi,
Alt foruttan Ekka;
Sjûrur situr aa Greâna Beâkji,
Nû listur han eât drekka.

195. Sjûrur saa ikkji Svikara Voun,
Staj ûr Gudlseâli ût;
Skundaji seâr eât Kjaldurin,
Gleâvur foruttan Sût.

196. Sjûrur lejist eât drekka,
Sum Vatn stou firi uj Brunni;
Sjaaldan hevur gouur Qvistur
Sprotti eâv idlun Runni.

---

195. Sigurd saae ikke Bedragernes Forventning ɔ: formedelst et Svig. Voun, isl. Von, Haab, Forventning.

Sigurd gav de saltet Kraas
Og hertil ingen Drikke.

192. Ride de til Skoven bort,
De Spisen glemte ikke;
Og sværger jeg det paa min Trae,
Dem lysted' nu at drikke.

193. De alle drak af deres Hjelm
Saa tit paa grønne Toft;
Hjemme ligger Sigurds Hjelm
Paa Brynhilds høie Loft.

194. De alle drak af deres Hjelm,
Det Kjød dem skaded' ikke;
Sigurd sad paa Granes Ryg,
Ham lysted' og at drikke.

195. Sigurd tænkte ei paa Svig,
Han af Guldsadlen treen,
Og skyndte sig til Kilden hen,
Var glad foruden Meen.

196. Sigurd lagde sig da ned,
Hvor Vand i Brønd han saae;
Af raaden Knort man sjelden seer,
At gode Qviste groe.

---

196. Runni, Knorten paa et Træ fra Marven, hvor Grenen udspringer; af det isl. Runnr, en Busk.

197. Sjûrur lejiſt eât drekka,
Sum Vatn ſtou firi uj Vajt;
Högnar aatti Meâkan tan,
Aa Sjûra Holſi bajt.

198. Högnar högg o Gunnar kjou,
Vi qvöſſum Slujra Knujvi;
Tajr gjördi ſo mikjil Nejins Verk,
Tajr touku Sjûra eâv Lujvi.

199. Högnar högg o Gunnar kjou,
Meeſt eâv Brinilda Raaun,
Heji han viti eâv Svikûnun,
Meâvur veâr han firi baaun.

200. Up ſlap han undan ödlun tajm,
Tunga beâr han ſe ſnjadla:
Heji Ee viti eâv Svikunun,
Mentur veâr Ee firi adlar.

201. Sjûrur knujtur Neva ſujn
Seâman eâv gouun Treſti;
Sjibaji ſo tiil Gunnar Kong,
Niur fedl han eâv Heſti.

197. Vajt ɔ: Grøft, formodentlig af det isl. Vad ɔ: Vadested. Magen ɔ: Sværdet.
198. Skedekniv ɔ: Sværd. Nejins Verk maaskee egentl. Nødens Værk, Nødværge.
199. Han havde været Mand for begge.

197. Sigurd til at drikke tog,
Hvor Vand i Grovt han veed;
Høgnar eied' Magen den,
Som Sigurds Hals afbeed.

198. Høgnar hug og Gunnar stak
Med hvasse Slire-Kniv;
De gjorde mangt et Niddingsværk,
De tog og Sigurds Liv.

199. Høgnar hug og Gunnar stak,
Især som Brynhild raadte;
Hvis han paa Svig her havde tænkt,
Han havde faldet baade.

200. Han slap dog fra dem alle op,
Og snilde Ord lod falde:
Hvis jeg paa Svig her havde tænkt,
Jeg Mand var for Jer alle.

201. Sigurd knytter Næven sin
Med Kraftens gode Rest;
Og slog han da til Gunnar Kong,
Saa han faldt ned af Hest.

200. Jeg var Eder alle voxen.
201. Skjønt dødelig saaret, havde han endnu gode Kræfter. Trekur isl. Traust ɔ: Kraft, Fortrøstning, Selvtillid.

202. Sjûrur ſo tiil Orar tekur:
Nu heâva Tiit mee ſvikji;
Heji Ee havt mujt Svör uj Hand,
Teâ ſkuldi betri tiikji.

203. Sjûrur fölnaji aa grönun Vödli,
Han veâr fölin o nibin;
Heji han havt ſujt Svör uj Hand,
Teâ heji betri tiikji.

204. Sjûrur lejiſt eât drekka,
So genga Sögur fraa;
Heâr koom Högnar, Jûka Soon,
Klejv han uj Lutir tvaa.

205. Gunnar Kongur tiil Orar tekur,
Heldur eât tuj Glajm:
Nû ſkeâl teâka Sjûra Lujk
O föra tiil Hadlar hajm.

206. Ikkji vildi Greâni genga,
Tuj Gunnar honun raj;
Firinn han, hiin ungji Sjûrur,
Honun aa Herar naj.

---

203. Sigurd blegnede paa den grønne Mark, han var bleg og ængſtelig. Fölin, isl. Fölr ɔ: bleg, dødbleg.
204. Saa fortælle Sögur, Sagaerne. (I Almindelighed ſynges Sövur for Sögur.) Efter Volſungaſaga var det Guttorm,

202. Sigurd saa til Orde tog:
I fjendigen mig sveeg;
Hvis jeg her havde havt mit Sværd,
I skulde seet en Leeg.

203. Sigurd segnede paa Toft,
Han blev saa bleg og mat;
Hvis han her havde havt sit Sværd,
Det havde bidt saa brat.

204. Til Vandet Sigurd bøied' sig,
Saa Sagnet gange maa,
Da kom Høgnar, Gjuka Søn,
Kløv ham i Stykker to.

205. Kong Gunnar da til Orde tog,
Med Gammen gik han frem:
Nu skal vi snarlig Sigurds Liig
Til Hallen føre hjem.

206. Paa Grane Gunnar satte sig,
Men Grane vil ei gaae,
Før han, hiin Sigurd Ungersvend,
Alt paa hans Skuldre laa.

Høgnars Broder, som dræbte Sigurd, ikke paa Jagten, men da han sov.

205. Glaim, Spøg, Glæde; isl. Glaumr.

206. Naj, neiede, maaskee for laj, laa.

207. Dejan touku tajr Sjûra Svajn,
Tajr löddu aj neåka ettur;
Hövuleisan Kappan tan
Uj Gudlseåilin settu.

208. Ikkji vildi Greåni genga,
Gunnar Kongur rujur;
Firinn freåji Sjûrur
Uj Gudl-Bjigjilin stujur.

209. Dejan touku tajr Sjûra Svajn,
Bouru inn aa Sjildri;
Hevur so mengur leåta Lujv
Meest eåv Qvinna-Veldi.

210. Dejan touku tajr Sjûra Svajn,
Löddu Brinildu kjaa:
Beri Gurini Sjûra,
Hoon aji han inn, sum aavur.

211. Dejan touku tajr Sjûra Svajn,
Löddu Gurini kjaa;
Ikkji visti Bruur, hoon vaknaji,
Firinn Blou aa Lendar laa.

212. Vaknaji Gurin, Jûka Döttur,
Leåt so Orar feåra:
Sujst mundi Ee, Gunnar Kongur,
Svikun eåv teår veåra.

207. De lode ei noget efter, gjorde alt for at faae Grane til at gaae.

207. Den døde Sigurd toge de
Og ilede saa brat;
Den snilde Kæmpe hovedløs
Blev i Guldsadlen sat.

208. Paa Grane Gunnar satte sig,
Men Grane vil ei ile,
For raske Sigurds Fødder i
Stigbøilerne man hvile.

209. Den døde Sigurd toge de,
Og bare ind paa Skjold;
For Qvinder mange lode Liv,
For Overmagt og Vold.

210. Den døde Sigurd lagde de
Alt paa Brynhildes Leie:
Bær Sigurd strax til Gudrun hen,
Hun end, som før, ham eie!

211. Den døde Sigurd toge de,
Hos Gudrun man ham saae;
Ei vidste Brud, hun vaagnede,
For Blod paa Lender laa.

212. Vaagned' Gudrun Gjuka op,
Og hendes Ord saa lode:
Af dig, o Gunnar, meente jeg,
Sidst Svig at skulle møde.

---

208. Stujur, isl. stigr ɔ: stiger, træder.

213. Gurin settist up undur see,
Strujkur Svajta fraa,
Bloujan kjisti hoon Munnin tan,
Aa Sjûra Höddi laa.

214. Bloujan kjisti hoon Munnin tan,
Aa Sjûra Höddi laa:
Hetta skeâl Ee, Gunnar, hevna,
Um Ee liva maa.

215. Gurin gjek uj Lofti fram,
Hoon four ûr Stakkji reja,
Adla sujna Eâvuna
Sirgdi hoon Sjûra Deja.

216. Brinild sprak eâv Harmi
Ettur Sjûra Deja;
Hoon geâv Gurini Gudl o Feâ
O mengar Ringar rejar.

217. Höjr tû, Gurin Sistur mujn,
Sirg ikkji Sjûra Deja:
Artala Kongur uj Hunaland
Kortar aj Gudlinun reja.

---

213. Stryger Sveden af. Svajta ɔ: Blod, størknet, levret Blod. Ordet Sved bruges endnu i samme Betydning i Jylland, naar Hornqvæg slagtes.
215. Eâvi, isl. æfi, ɔ: Tid, ævum. Efter Volsungasaga havde Gudrun med Sigurd en Datter Svanilde.
216. Efter den i dette Vers givne Forklaring kan formodes, at

213. Fra Leiet hun sig letter op,
Og Blodet stryger af,
Og Sigurds Mund, som blodig var,
Et Afskedskys hun gav.

214. Og Sigurds Mund, som blodig var,
Et Kys hun give maa:
Det jeg, o Gunnar, hevne skal,
Saasandt jeg leve maa.

215. Gudrun gik i Høienloft,
Trak af sin Kjole rød,
Og al sin hele Levetid
Begræd hun Sigurds Død.

216. Brynhildes Bryst af Harme sprak
Alt efter Sigurds Død;
Og gav hun Gudrun Guld og Fæe
Og mange Ringe rød.

217. Hør du, Gudrun, Søster min,
Sørg ikke Sigurds Død;
Kong Atle udi Hunaland
Har nok af Guldet rød.

Brynhilde døde af Sorg. Efter Volsungasaga opbrændte hun sig paa Sigurds Baal. Sprak, isl. sprack, imperf. af springa ɔ: sprække. At springa af harmi ɔ: sørge sig til Døde.

217. Kortar ɔ: skortar, f. Ex. Paa Gammen skortar (mangler) det ikke. — Kong Atle i Hunaland skal have været Brynhildes Broder.

218. Sveåraji Gurin, Jûka Döttur,
Eåv so tungun Struj:
Tou skeål Ee hevna Sjûra Deja,
Um Ee veri uj Lujvi.

219. Teå eer satt, uj teåla eer,
Meng eer Konan eim;
Gurin gengur um adlan Hajm,
Hoon heldur uj Greåna Tejm.

220. Nû skeål leåta ljaui eåv,
Ee qvöi ikkji laangur aa Sinni,
Nû skeål teåka up annan Thaat
O Vujari leggja uj Minni.

220. Nu vil jeg lade lyde af ɔ: nu vil jeg ophøre med Lyden eller Sangen. Ljaua er vel det isl. hlióda ɔ: lyde, give Lyd fra sig, lade høre.

218. Gudrun i saa tung en Strid
Da svared' hertil saa:
Dog skal jeg hevne Sigurds Død
Saasandt jeg leve maa.

219. Det er sandt, som talet er,
Koner ere ømme;
Gudrun gaaer paa Marken om,
Og holder i Granes Tømme.

220. Qvadet her nu hører op,
Ei mere denne Sinde;
En anden Thaat begynder nu,
I tage den til Minde.

No. 4.

HÖGNAR THAATTUR.

1. Artala Kongur uj Hunalandi,
Broudi ûr Bragdar Thaatti,
Festi Gurina, Jûka Döttur,
Uj Sjûrur Sneâri aatti.

Niurleâi.
Greâni beâr Gudli eâv Haji &c.

2. Artala Kongur uj Hunalandi,
Vekjir up Draangjir sneârar:
Nû skeâl Ee festa Gurina,
Vilt ruja uj Jûka Geârar.

1. Den af Historien noksom bekjendte krigerske Helt, Attila, Hunnernes Konge, som i 5 Seculo var Landenes Skræk, indtil han blev slagen i de catalauniske Marker, blev blandt Almuen saa navnkundig, at hans Minde har vedligeholdt sig i Folkesange indtil denne Dag; her finde vi ham under Navn af Artala. Bragdar Thaat, dette Udtryk vide Færøeboerne ikke at forklare; de sige da: Veâr eru ikkji

No. 4.

Høgnars Qvad.

1\. Kong Atle udi Hunaland,
Uddryder Bragdar Thaat,
Han Gudrun Gjuka fæstet har,
Som Sigurd Snare aat.

Omqvæde.
Grane bar Guldet af Hede o. s. v.

2\. Kong Atle udi Hunaland,
Opvækker Drenge snare:
Nu skal jeg fæste Gudruna,
Til Gjukagaarden fare.

teâ Oor meâktig; (vi ere ikke dette Ord mægtige); de forstaae dog ved Bragd, Bedrift, Heltegjerning; altsaa en Sang om Heltebedrifter, et episk Digt. See Indl. S. 41. og Brynhildes Qv. V. 3. Denne Høgnars Sang har nogen Liighed med Kæmpevisen hos P. Syv 1ste Part No. VII. om Frue Grimilde og Helt Hogen. — Aat ɔ: eiede; isl. átti af eiga; bruges og i de gamle Kæmpeviser.

3. Artala Kongur uj Hunalandi,
Rujur fram ivur Skogv,
Uti Gurin Jûka Döttur,
Firi honun ſtou.

4. Stat veâl, Gurin, Jûka Döttur,
Tû unnelia Sprund;
Nû ſkujnar Soul aa hajin Land,
Ujgjögnum grönan Lund.

5. Artala Kongur uj Hadlina gengur,
Sijiſt uj Bragdar Thaatti,
Feſti Frygv 'o fördi hajm,
Sum Sjûrur uj forun aatti.

6. Gurin gjek aa Bunkan fram,
Sia maa Ee paa Stand,
Heâna fördi Kongurin
Vi ſeâr tiil Hunaland.

7. Gurin veâr laangjil aa Hunalandi,
Kjin beâr hoon ſo reja;
Nu leji hoon Raajini aa,
Eât hevna Sjûra Deja.

8. Artala Kongur uj Hunalandi,
Blandar Mjö o Vujn;

4. Stat vel, en gammel Talemaade for den nu brugelige: God Dag. — Sprund isl. Sprund, ɔ: Frue, Møe. — Hajin Land ɔ: Hedeland, eller hedenſk Land; maaſkee for hajm

3. Kong Atle udi Hunaland
Til Gjukagaarden foer;
Og Gudrun, Gjuka Datter væn,
Hun ude for ham staaer.

4. Hil Gudrun Gjukadatter dig,
Du yndelige Sprund,
Du skinner ret som Solen klar
Udi den grønne Lund.

5. Kong Atle gaaer i Hallen ind,
Saa melder Bragdar Thaat,
Han førte hjem sin Fæstemøe,
Som Sigurd fordum aat.

6. Gudrun gik paa Dækket frem,
Det siger jeg for sand:
Den Konge førte hende hjem
Med sig til Hunaland.

7. Hun længe var i Hunaland,
Den Kind bar hun saa rød,
Omsider Raad hun lagde op
At hevne Sigurds Død.

8. Kong Atle udi Hunaland,
Han blander Mjød og Viin;

Land ɔ: Hjemlandet. Nu, da jeg seer dig, oprinder Solen for mit Land.
6. Bunka ɔ: Skibsbakke. See Risen fra Lethraberg V. 27.

Bujur ſo ödlun Jûkingun
Eât drekka hajm tiil ſujn.

9. Gurin bujur Brödrun ſujnun,
Leâtur ikkji ſajnka,
Sterkar Hûrar firi Hadlina,
O faſt vi Jadni lajnka.

10. Gurin gengur ût o inn,
Leâtur blanda Vujn,
Högnar, Gunnar o adlar Brödur
Leâtur hoon hajnta tiil ſujn. —

11. Högnar gjek uj Hadlina inn,
Heldur aa bûnun Brandi:
Nû liſtur mee aa Hunaland
Eât drekka tan Mjöin blandi.

12. Grimild ſo tiil Orar tekur:
Tjikjir uj tuj Tortur:
Um tû fert aa Hunaland,
Ikkji kjemur tû attur.

13. Högnar ſtendur firi brajun Bori,
Tungan meâlur ſnimma:

9. Brötur og Brövur, Brødre. — Huur, isl. Hurd ɔ: Dør. Sajnka ɔ: forsinke, dvæle.

11. Her forandres Scenen i en Hast fra Hunaland til Gjukagaard. Buddets Afsendelse og Ankomst til Gjukungerne har Digteren

Gjukunger alle bød han bid
At drikke Skaglen sin.

9. Gudrun sine Brødre bød
Til sig med lønlig Rænke;
Og Dørene for Hallen hun
Lod fast med Jernsøm lænke.

10. Gudrun ganger ud og ind,
Hun lader blande Viin,
Høgnar, Gunnar, Gjukunger,
Hun bød til Hallen sin. —

11. Høgnar gik i Hallen ind,
Han holdt paa goden Brand:
For Mjød at drikke agter jeg
Mig nu til Hunaland.

12. Grimilde da til Orde tog:
Mit Ord dig ei mishage;
Hvis du vil gaae til Hunaland,
Du kommer knap tilbage.

13. Høgnar staaer for breden Bord,
Han vel kan Talen finde:

med Rette betragtet, som en Bisag. Bunun er det samme som Bygvin, isl. búinn, færdig, velbannet.
12. Hun tykkes deri er Tort, (Skade, Fortræd.)
13. Snimma, tidlig, h. l. hastig; af det islandske snemma, tidlig.

Tou skeâl Ee aa Hunaland,
Siur eâv Kappun vinna.

14. Grimild so tiil Orar tekur,
Tjikjir uj tuj Majn:
Um Tiit feâra aa Hunaland,
Aangjin kjemur hajm.

15. Högnar stendur aa Hadlar Gölvi,
Han kleâddist uj Brinju blaa:
Tou skeâl Ee aa Hunaland,
Stendist qveât eâv uj maa.

16. Meni tû fert aa Hunaland,
Leât nû teâ so gjera,
Gujslar o han Hjarnar,
Tajr skulu hajma vera.

17. Meni tû fert aa Hunaland,
Eât drekka Mjö o Vujn,
Gujslar o Hjarnar vera ettur
Båajir kjaa Mouur sujn.

18. Gujslar o han Hjarnar,
Jûkingarnir båajir,
Feâra leâr aa Hunaland
Ujmout sujni Mouurs Raaun.

14. Tiit isl. Thid, er Dualis af Tû o: du; altsaa egentlig: I to; det bruges som Høfligheds Tiltale, liig vort De.
15. Stendist qveât eâv er Tmesis for Stendist eâv qveât; isl. stendr af sér o: forholder sig. Uj er pron. relat. Som; altsaa verbotenus: Det løbe af, hvad som maa eller vil; eller:

Jeg drager dog til Hunkland
For Seir i Kamp at vinde.

14. Grimilde saa til Orde tog,
Ei uden Suk og Klage:
Hvis du vil gaae til Hunaland
Du vender ei tilbage.

15. Høgnar staaer paa Hallens Gulv,
Var klædt i Brynje blaa:
Jeg fare vil til Hunaland,
Hvordan det end vil gaae.

16. Imens du gaaer til Hunaland
For dig at vinde Ære,
Gislar, Hjarnar skulle da
I Hjemmet hos mig være.

17. Imens du gaaer til Hunaland
At drikke Mjød og Viin,
Gislar, Hjarnar blive skal
I Hjem hos Moder sin.

18. Gislar og han Hjarnar ung,
De var' Gjukunger baade;
De droge med til Hunaland
Og lod ei Moder raade.

det gaae, som det vil.

16. Gislar og Hjarnar angives her at være Grimildes yngre Sønner med Kong Gjuke. I Vilkinasaga nævnes Gislar, som Høgnars yngste Broder; jevnf. Müllers Sagabibl. 2 D. Pag. 257.

19. Gujſlar o han Hjarnar,
Iûkingarnir tvajr,
Fouru ſeâr aa Hunaland,
Faat kan fora Fajun.

20. Up ſtou Grimild Drotningjin,
Hin ſvinna o hin ſeâla:
Qvittar tû aa Hunaland,
Leât mee filgja teâr.

21. Ee kan aj ſujggja, mujn ſeâla Mouir,
Eât tujni Ejun graata:
Baaran brujtur aa Bljauman tujn,
Teâ kan Ee ikkji ſjaa.

22. Sveâraji Grimild Drotningjin,
Uj fiſta Ori taa:
Teâk tû hetta Runarkjelvi,
O pasſa veâl uppaa.

23. Teâk tû hetta Runarbelti,
Bint um tujnar Lendar;

---

19. Faat kan Fajun fora, eller efter Rimets Leilighed: Faat kan fora Fajun; en Talemaade, ſom ei ſjelden forekommer i de færøiſke Sange, og forklares derhen: Ingen kan modſtaae Skjebnens Beſlutning. Faat, isl. fátt af fár ɔ: faa. Fora er det isl. forda ɔ: undflye. Fajur, isl. feigr ɔ: den, ſom ſnart ſkal døe, morti diſtinatus; dette Ord findes og i Peder Syvs Kæmpeviſer 2 Part No. 30, V. 28. Han er ſaa fæg en Mand; det bruges og endnu i Guldbrandsdalen Norge: ſee Saga, et Fjerdingaarsſkrivt 1816. 1 Bind

19. Gislar, Hjarnar, Gjukunger,
Sig unge lode lokke;
De droge med til Hunaland,
Man Skjebnen ei kan rokke.

20. Opstod Grimild Dronningen,
Saa væn og yndelig:
Drager du til Hunaland,
Da lad mig følge dig.

21. Jeg kan ei taale, Moder kjær,
At Graad dit Øie væder,
Den Bove blegner Kinden din,
For dig ei saadant sæder.

22. Svared' Grimild Dronningen,
Og første Ord var saa:
Tag da mod denne Runestok
Og pas du vel derpaa.

23. Mod dette Runebelte tag,
Og bind dig det om Lende;

Pag. 214. — Fajun er formodentligen en Barbarisme for Nominativus Fajur; altsaa: Fajun kan faat Fora ɔ: Den, som er bestemt til Døden, kan ikke undflye. En Levning af den hedenske Lære om Fatalisme, som Almuen endnu ofte hænger ved.

21. Baaran, isl. Bára, Bølge, Bove. Den bryder paa, eller beskadiger, din Blomme, din Rosenskind.

22. Runarkjelvur ɔ: Runekøvle, Runestok, en trind Stok med Runer paa; af det isl. Kefli, Køvle, en trind Stok; Kefli bruges endnu i Guldbrandsdalen i Norge.

Teå kan ödlun Laafun leåfa,
Adlir Sûtir rinda.

24. Teå veår Högnar Jûka Soon,
Rujur ût vi Strand,
Mötti honun ajn Seåvar Qvinna
Aa tan qvujta Sand.

25. Höjr tû, inda Seåvar Qvinna,
Sii meår Dömin Majn:
Um Ee feåri aa Hunaland,
Komi Ee hajlur hajm.

26. Höjr tû, Högnar Jûka Soon,
Ee fii teår Dömin Majn,
Um tû feert aa Hunaland
Ikkji kjemur tû hajm.

27. Teå veår Högnar Jûka Soon,
Sujnun Svöri braa,
Han kjou hefa Seåvar Qvinna
Sundur uj Lutir tvaa.

28. Tekur han hennara blouia Hövur,
Kaftar ût aa Sund,

---

24. Seåvar Qvinna ɔ: Søens Qvinde, en Havfrue. Seåvar er den islandske Genitiv Sævar af Sær, Hav.
25. Inda ɔ: yndelig. Sig mig, om mig forestaaer Uheld. Hajlur ɔ: heel, uskadt, sund; isl. heill.
26. Jeg siger dig dit Uheld (?). — Dömin majn, er vel af det

Det alle Laase aabne kan
Og Sorg til Glæde vende.

24. Det var Høgnar Gjukasøn,
Han rider ned til Strand,
Og mødte der en Havfrue ham
Alt paa den hvide Sand.

25. Hør du, Havfrue, kjær og fiin,
Min Dom du sige frem:
Hvis jeg gaaer til Hunaland
Mon vel jeg kommer hjem?

26. Hør du, Høgnar Gjukasøn,
Jeg siger Dommen frem:
Hvis du gaaer til Hunaland,
Du neppe kommer hjem.

27. Det var Høgnar Gjukasøn,
Han med sit Sværd mon slaae,
Og Havfruen han kløvede
Alt udi Stykker to.

28. Blodstænkte Hoved tager han
Og kaster ud paa Sund,

---

isl. Dómr ɔ: forudbestemt ulykkelig Skjebne, og Mein ɔ: Meen, Skade, Hinder. I Sniolfs Qvad 2 Thaat V. 61. (Henkes Manuskr.) hedder det: Teá eer inn, sum ofta veár taa, Mong eer Domin Majn ɔ: mangen en prædestinert Skjebne er Meen

28. Jevnfør hermed Peder Syvs Kæmpeviser, 1ste Part No. 7

Sjujtur han Kroppin ettur,
Sukku båaji tiil Grund.

29. Teå var Högnar Jûka Soon,
Rujur ût vi Strand,
Mötti han ajnun Seåvar Manni
Aa tan qvujta Sand.

30. Höjr tû, indi Seåvar Manni,
Sii meår uj tuj ſatt:
Feåri Ee aa Hunaland,
Komi Ee hajlur attur.

31. Höjr tû, Högnar Jûka Soon,
Teå man Ee ſia ſatt:
Um tû feert aa Hunaland,
Um teå tû kjemur attur.

32. So leåtur Högnar Jûka Soon
Biggja Skjipini ſujn,
Båaji leåtur han aa tej leåa
Virtur o ſo Vujn.

33. Båaji leåtur han aa tej leåa
Virtur o ſo Bjour;

Vers 12 og flere, ſom hermed ſtemme overeens; ligeſaa Udvalgte Viſer 1ſte D. Pag. 110. — Kjou ɔ: huggede. I Peder Syvs Kæmpeviſer 1 Part No. 20 V. 50 hedder det: Kos hun ſønder hans gode Sværd, at det i Hjaltet braſt.

Han Kroppen smider ligesaa,
Og begge sank til Bund.

29. Det var Høgnar Gjukasøn,
Han rider frem ved Strand,
Og mødte der en Havmand ham
Alt paa den hvide Sand.

30. Hør du Havmand, kjær og fiin,
Du Sandhed sige frem:
Hvis jeg gaaer til Hunaland
Mon vel jeg kommer hjem?

31. Hør du Høgnar Gjukasøn,
Jeg Sandhed siger frem:
Hvis du gaaer til Hunaland,
Maaskee du kommer hjem.

32. Saa lader Høgnar Gjukasøn
Tilhugge Snekken fin,
Og lader bringe derudi
Den stærke Øl og Viin.

33. Og lader bringe derudi
Den stærke Viin og Øl;

---

32. Virtur isl. Virt, egentlig Øl, som ei endnu er gjæret, Urt; h. l. stærkt Øl.
33. Bjour isl. Biór, Øl, tydsk Øl; det tydske Bier.

Um han ſiglir uj fimtan Vetur,
Skortar han aj nögv.

34. So leâtur Högnar Jûka Soon
Biggja Skjipini prûd,
Båaji leâtur han aa tej leåa
Lujni o ſo Skrûd.

35. Han leât Knör eâv Lunni dreâa
Oman ûr töttun Neſti,
Taa ſtou faſt uj Kjalborun,
Fram lejp Knörurin reſti.

36. Högnar leât eâv Lunni genga
Sujna Glaſtri-Skaj;
Skjipini hildi uj Heâvi ût,
Falkurin drujvur aa Laj.

37. Braddir vouru Brandar
O ſkorin veâr qvör Stok,
Stavn o Stujri eâv rejar Gudl,
So veâr Segl uj Top.

---

34. Prûd ɔ: prud, ſkjøn; af det islandſke prúdr ɔ: artig, beleven. — Skrûd eller Skruvur, isl. Skrúd ɔ: Prydelſe, ſtadſelige Klæder og Møbler.

35. Han lod Skibet paa Ruller drage ned af det tætte Baadehuus; Knör isl. Knörr, et Fartøi. Lunnir ɔ: Ruller, trinde Træſtokke, hvorpaa Baadene trækkes op og ned. — Nöſt og Neſt isl. Nauſt ɔ: Baadehuus; Ordet bruges og nord paa i Norge; det har og uden Tvivl været brugt paa Nordkanten

Om han end seiler femten Aar,
Der nok er inden Kjol.

34. Saa lader Hognar Gjukason
Tilhugge Knorren prud,
Og lader bringe derudi
Alt baade Liin og Skrud.

35. Paa Ruller Hognar drage led
Den Knor fra Nostet ned;
I Kjolen var den stærk og fast
Og frem den hastig gled.

36. Glarsnekken Hognar ned i Søe
Paa snare Ruller skjod;
Snekken foer i Havet ud,
Paa Vandet Falken flod.

37. Malet var den Snekke skjon
Og skaaren var hver Stok,
Stavn og Roer af roden Guld
Og saa var Seil i Top.

---

af Jylland; thi der er endnu ved Kyvel et Huus nær ved Stranden, kaldet Rist; jevnf. Vidensk. Selsk. Kort over Skagen (isl. Skagi ɔ: Odde, Forbjerg) og sammes Omegn.

36. Glastri-Skaj ɔ: Glas-Skib, Glarsnekke; et Digter-Udtryk paa et Skib, udmærket ved Glasvinduer i Kahytten. Falken (Skibets Navn) driver paa Vei, seiler sin Kaas.

37. Tjærede vare Skibsplankerne. Braddir af det isl. Bráda at tjære. Brandar, isl. Brandar, Bjelker og Planker i Skite.

38. Braddir vouru Brandar
O Borini vouru nuj;
Firigjilta lajkur Vevur-Laj
Up uj mial Skuj.

39. Högnar vindur Segl uj Raa,
Leâtur ſo Orun ſveâra;
Graatandiſt vendi Grimild Drotning
Attur uj Jûka Geârar.

40. So graatur Grimild Drotningjin,
Teâ hit veâna Vujv:
Feâr veâl Högnar, Sonur mujn,
Ee ſujggji tee aj uj Lujvi.

41. Grimild firi Munni meâlur,
Högnar rajſur aa Feer:
Ee kjenni veâl Gurina, Döttur mujn
Eer rojnt uj Bâa-Gjer.

42. Högnar teâlar tiil Gunnar Kong
Alt foruttan Sût:
Viit vinda nû Segl uj Hûna haat,
Viit ſeta uj Heâvi ût.

---

38. Mial, isl. Medal ɔ: imellem.
41. Hun er prøvet, erfaren i Trolddomskunst. Nogle forklare Båa-Gjer ved begge Slags Gjerninger, baade onde og gode; andre synge Råa-Gjer, hun er erfaren i at hitte paa Raad.

38. Malet var den Enkke skjøn,
De Planker vare nye;
De gyldne Fløie vaiede
Midt udi høien Skye.

39. Høgnar vinder Seil i Raa,
Lod høre Afskeds Ord;
Med Graad Frue Grimild vendte sig
Igjen til Gjukagaard.

40. Saa fælded' Dronning Grimild Graad,
Hun var saa væn en Viv:
Far, Høgnar, du min Søn, farvel,
Jeg seer ei meer dit Liv.

41. Frue Grimild taler saa for sig,
Mens Høgnar gaaer sin Færd:
Min Datter Gudrun kjender jeg,
Hun snild og drisig er.

42. Tiltaler Høgnar Gunnar Kong
Og glad han gav det Bud:
Lad heise Seil i høien Top
Og sæt i Havet ud.

---

42. Alt foruden Sút ɔ: Sorg; deraf Helsot, Sotteseng: isl. Sút ɔ: Sorg, Sygdom. — Húna, af det isl. Hún ɔ: Toppen af en Mast, Mers; paa fransk hune.

43. Vant han up ſujni Silkji Segl
Gudl vi Raaun bran;
Strikaji aj aa Bunkan niur
Firinn vi Hunaland.

44. Ajn koom Meâvur uj Hadlina inn,
Sum tajr drukku Vujn:
Ee ſujggji Skjip ettur Heâvi koma,
Seglini qvujt ſum Lujn.

45. Seârt tû Skjip ettur Heâvi koma,
Seglini qvujt ſum Lujn;
Vera man Högnar Jûka Soon
Eât vitja Siſtur ſujn.

46. Gurin gjek uj Greâſa-Geâri
Rejar Gudl aa Hendi;
Reâmar riſtir hoon Runurnar,
Teâr ût uj Heâvi ſenda.

47. Sveâraji taa ajn lujtil Svajn,
Töktiſt komin uj Vanda:
Qveâni eru heſir Avris-Heſtar,
Uj ettur Sjounun genga.

---

44. Det isl. Madr ɔ: Mand, er i det Færøiſke bleven til Meâvur, ligeſom Mágr ɔ: Svoger, til Maavur; hvilket ſidſte Ord og fordum har været brugeligt i det Danſke; ſee Morten Venſtermands Viſe hos Peder Syv, 4de Part No. 98 Vers 16. Bort gik Morten Venſtermand med rige Frender og M a v e'

46. Greâſa-Geâr, isl. Grasgardr ɔ: Have, grøn Plads. — Hun riſter ramme Runer ɔ: ved Hexerie foranledigede hun

43. Bandt han op de Silkeseil
Og Guld i Raaer brandt,
Han strøg ei Seil paa Bunken ned
Før tæt ved Hunaland.

44. Der kom en Mand i Hallen ind,
De sad og drukke Viin:
Jeg seer paa Havet komme Skib
Med Seile hvid' som Liin.

45. Seer du paa Havet komme Skib
Med Seile hvid' som Liin,
Da vil vist Høgnar Gjukasøn
Besøge Søster sin.

46. Gudrun gik i grønne Gaard,
Bar røden Guld i Hænde,
Ramme Runer rister hun,
Dem ud paa Havat sende.

47. Svarede en liden Svend,
Han følte Angst og Qvide:
Hvorfra er disse Heste vel,
Som følge Enekkens Side.

---

et stort Uveir. Ramme Runer nævnes og i Kæmpeviserne nyUdgave 2 D. Pag. 33, 3 D. Pag. 335. — Reámar af det isl. ramr ɔ: stærk, fast; deraf endnu i Dansken: Ramme Alvor, Ram Ost.

47. Avris Heftar ɔ: udmærkede eller forunderlige Heste; ligesom Avris Kappi, Brynh. Qv. V. 138 og Risen i Holmgaard V. 19 af det isl. afrek ɔ: en stor Bedrift.

48. Hetta eer aangjir Heſtar,
Houa teå ſujniſt teår,
Hetta eer Gurins Ilgjerningar,
Sendar mouti meår.

49. Gurin gengur uj Greåſa-Geåri,
Rejar Gudl aa Hendi,
Lojſur ût teår Örnir tveår
Ut aa Heåvi ſendi.

50. Örnir tveår eåv Landi komu,
Seådaſt aa ſalta Sjegv,
Vaxa tekur Vevur uj Skuj,
Aldan brujtur aa Legv.

51. Taa veår Vevur aa Sjounun hart,
Bilgjan rajſti fraa Grunni,
Voldi teå Gurin Jûka Dottur,
Sum onda Gjerning kundi.

52. So veår Vevur aa Sjounun hart,
Eåt Sandur aa Tilju laa,
Aldan laa ûr ödlun Attun,
Fedl aa Bilgjan blaa.

---

50. Alda ɔ: Søegang, ſtore Bølger, af det isl. allda ɔ: Bølge. Da Færøeboerne ofte ere ude paa Søen i haardt Veir, er det ei at undre over, at Digteren udbreder ſig i Beſkrivelſen over Stormen i de paafølgende Vers.

52. Tilju ɔ: Roerbænke, Dækket; det isl. Thiliur og Gangthiliur. — Ordet findes og i Peder Syvs Kæmpeviſer Pag. 207. Den Havfrue dandſer paa Tilje; Udvalgte Viſer 2 Deel

48. Det er ei Heste, du Smaaedreng,
Hvorvel saa synes dig;
Det Gudruns Tryllekunster er,
Som sendes imod mig.

49. Gudrun gik i grønne Gaard,
Bar røden Guld i Hænde;
Tvende Ørne løser hun,
Dem ud paa Hav at sende.

50. Fra Landet tvende Ørne kom,
Paa salten Søe de fløb;
Stormen voxte høit i Skye
Paa Havet Alden brød.

51. Da blev Veir paa Søen haardt,
De Bølger steeg fra Grunde,
Det Gudrun Gjuka voldede,
Hun Tryllekunster kunde.

52. Saa var Veir paa Søen haardt,
At Sand paa Tilje laa,
Alden kom fra hver en Kant,
Da brødes Bølgen blaa.

Pag. 83. — At Sandet ligger paa Tilje, er Beskrivelse paa et stort Uveir, da Søen er oprørt fra Grunden af. — I nogle af de færøiske Fjorde eller Sunde kan Søen, naar Strøm og Vind er mod hinanden, brække ned og oprøre Bunden saaledes, at der kan være Sand i Bandstorpen paa 30 Favnes Dybde, f. Ex., i Skaapenfjord. Søegangen kom fra alle Kanter. Attun, isl. Att ɔ: Kant, Verdenshjørne.

53. So veâr Vevur aa Sjounun hart
Tåaji Högnar ſtou tiil Stujri;
Gunnar Kongur uj Lifting gengur
Taa fölnavu Draangjir dujri.

54. So veâr Vevur aa Sjounun hart,
Egveligt aa eât lujta;
Stujrur ſo Högnar Jûka Soon,
Eât fraa drou Mjödlin qvujta.

55. So veâr Vevur aa Sjounun hart,
Teâ breâkar uj Boor o Baandun,
Sundur gingu Jadn-Aarar,
Båar uj Högnar Haandun.

56. Teâ veâr Högnar Jûka Soon,
Han ſtuddiſt fram aa Spjout:
Tou ſkeâl Ee aa Hunaland,
Houa Ödnin ſtendi ujmout.

57. Högnar touk ſujt Runarkjelvi
Kaſtar ût firi Boor,
Ikkji maatti Ilgjerning vaxa,
Megna vouru hans Oor.

---

53. Lifting ɔ: Kahytte, ſee Regners Sang V. 87. At Gunnar i Uveiret gaaer under Dæk, viſer, at han ſtod tilbage for Högnar i Kjækhed og Mod.

54. Lüjta, isl. Lita ɔ: ſee. Egveliur ɔ: gruelig, er vel af det isl. igldr ɔ: gruelig, truende. Mjödl, isl. Miöll ɔ: Froſtſnee, den ſinæſte Snee; h. l. de hvidtſkummende Bølger. Högnar

53. Saa var Veir paa Søen haardt,
At Høgnar selv maa styre,
Kong Gunnar udi Lifting gaaer,
Da blegned' Drenge dyre.

54. Saa var Veir paa Søen haardt,
Det grueligt var at raade,
Og styred' Høgnar Gjukasøn
Saa hvide Skum mon fraade.

55. Saa var Veir paa Søen haardt,
Det braged' i Bord' og Baande,
Jernaarer begge gik itu,
Som Høgnar bar i Haande.

56. Det var Høgnar Gjukason
Han satte Spyd til Fod,
Dog skal jeg ind til Hunaland,
Skjønt Stormen er imod.

57. Høgnar tog sin Runestok
Og kasted' over Bord,
Ei Trylleveiret voxte meer,
Han taled' stærke Ord.

---

styrede saaledes, at Bølgerne brækkedes før de naaede Skibet; dette viser hans Behændighed og Erfarenhed i Styrmandskunsten.

56. Ódnin er formodentlig af det isl. Audna ɔ: Skjebne. Spjont, isl. Spiót ɔ: Spyd.

57. Megna, isl. megn ɔ: stærk.

58. Han touk up ſujt Runarkjelvi,
Kaſtar ût aa Sjegv,
Minka touk taa Aldan,
Teå ſtiltiſt veål aa Legv.

59. Teå veår Högnar Jûka Soon
Kaſtar ſujt Kjelvi ſo hart;
Tåaji teå koom uj Sjögvin niur,
Blajv teå ſtilt o klart.

60. Tåaji tajrra Snekkja,
Hoon kjendi feåvurt Land,
Kaſta tajr ſujnun Ajkkjerun
Aa tan qvujta Sand.

61. Kaſta tajr ſujnun Ajkkjerun
Aa tan qvujta Sand,
Fiſt ſtaj Högnar Juka Soon
Sujnun Foutun aa Land.

62. Fiſt ſtaj Högnar Jûka Soon,
Sujnun Fout aa Land,
Gujslar, o Hjarnar, o Gunnar Kongur
Undur hans högru Hand.

63. Gingu tajr fraa Strondun nian,
So eer grajt firi meår;

58. Sjegv, Sjögv, Sjounen, isl. Siór ɔ: Havet, Søen. Legv, isl. Lá ɔ: Hav, poetisk. Minka, isl. minka ɔ: minke, formindske.

58. Høgnar tog sin Runestok,
Og kasted' ud i Vand,
Da minked' Alden snarligen,
Da stiltes Storm paa Strand.

59. Det var Høgnar Gjukasøn,
Han kasted' Stok med Fart,
Strax, som den kom i Søen ned,
Blev Veiret skjønt og klart.

60. Den Snekke driver hastig frem,
Den kjendte fagert Land,
De kasted' deres Ankere
Alt paa den hvide Sand.

61. De kasted' deres Ankere
Alt paa den hvide Sand,
Det var Høgnar Gjukasøn
Først satte Fod paa Land.

62. Det var Høgnar Gjukasøn
Først satte Fod paa Land,
Gislar, Hjarnar, Gunnar Kong,
Gik ved hans høire Haand.

63. Ginge de fra Stranden op
Paa lyde Sangens Ord;

60. Ajkkjeri, isl. Akkéri ɔ: Anker.
63. Grajt, isl. greidr ɔ: Rede, let.

Sujani adlir Jûka Garpar
Nián uj Greâsa-Geâr.

64. Up uj miun Greâsa-Geâri
Tajr axla sujnun Skjin,
O so bygvin gingu tajr
Uj höar Hadlar inn.

65. Up uj miun Greâsa-Geâri
Tajr kleâddist uj Brinju dujra,
Gingu so uj höar Borgjir
Jûka Garpar fujra.

66. Up uj miun Greâsa-Geâri
Tajr bouru Tungu snjadla,
Gingu so uj höar Borgjir
Jûka Garpar adlir.

67. Teâ veâr Högnar, Jûka Soon,
Han inn um Didnar stoj,
Han saa teâ aa Gurini,
Eât ilt undur Kjinnar baj.

---

64. Up uj miun Greâsa-Geâri; isl. Upp í midium grasgardi.
65. I det Færøiske er Verbum kleâjr, det samme som: iføret en anden Klæder, og passivum deraf kleâjist bruges som et Verb. neutr. at klæde sig selv paa; saaledes flere Verba; som: seâdast (V. 50 foran,) vendast, at sætte sig, venda sig, og flere.

Og siden alle Gjukafolk
Gik udi grønne Gaard.

64. Midt udi den grønne Gaard
De axle deres Skind,
Og saa pynted' gange de
I høie Haller ind.

65. Midt udi den grønne Gaard
De toge Brynje paa,
Og alle fire Garper gik
I høie Hal at staae.

66. Midt udi den grønne Gaard
De snilde Ord lod falde,
Og ind i Hallen ginge da
De Gjuka Garper alle.

67. Det var Høgnar Gjukasøn,
Han treen ad Døren ind,
Og saae han Gudrun, Søster sin,
At Ondt hun bar i Sind.

---

66. De bare snilde (veltalende) Tunger. Saaledes hos P. Syv, Visen 1ste Part No. 7, Vers 22. Han var snild i Tunge, han kunde vel føie fine Ord. Garpi det isl. Garpr, en tapper Mand.
67. At Ondt, Vrede, under Kinder boede.—Det isl. Illt, Ondt, bruges og i Norge.

68. Teâ veâr Högnar, Jûka Soon,
Han inn um Didnar higgur:,
Ee ſujggji teâ aa Gurini,
Eât ilt undur Kjinnar biggur.

69. Gurin ſo tiil Orar tekur:
Viit erun nû heâr alajna;
Fâajiun meâr bâaji Skjold o Svör,
Ödlun tikkun eât gojma.

70. Sveâraji Högnar, Jûka Soon,
Han heldur aa bûnun Knujvi:
Fraa meâr leggji Ee ikkji Skjold o Svör,
So laangji Ee eri aa Lujvi.

71. Gurin ſo tiil Orar tekur,
Hoon beâr Tungu ſnjadla:
Minniſt tû neâka aa Sjûra unga,
Tû fördi meâr tiil Hadla?

72. Gurin ſo tiil Orar tekur,
Beâr um Hjarta Traa:
Inn veâr Sjûrur freâri,
Uj Gudlſeâli laa.

73. Högnar meâlur firi ſeâr,
Lujtur aa Ringar ſujnar:

---

68. Higgur, ſeer, ligner det danſke: tiger; af det isl. hyggia.
69. Vi ere nu her alene. Viit er Dualis. Tikkun, vobis, for eder; Dat. plur. af Teâr ɔ: I.

68. Det var Høgnar Gjukasøn,
Han ind ad Døren saae:
Jeg seer paa Gudrun. Søster min,
At Ondt i Sind mon boe.

69. Gudrun saa til Orde tog,
Det Onde hun vil fremme:
Flye mig nu baade Skjold og Sværd
Jeg alt for Jer skal gjemme.

70. Svared' Høgnar Gjuka Søn,
Han holdt paa goden Kniv:
Du faaer ei Skjold, ei heller Sværd,
Saa længe jeg har Liv.

71. Gudrun saa til Orde tog,
Mens snild hun Tungen rørte:
Erindrer du dig Sigurd Svend,
Du mig til Hallen førte?

72. Gudrun saa til Orde tog,
Og bar i Hjertet Traa:
Med Sigurd ingen lignes kan,
Som i Guldsadlen laa.

73. Høgnar seer paa Ringen sin
Og mæler saa for sig:

70. Bunur og Bygvin, isl. búinn, velbannet.
72. Traa, isl. Thrá ɔ: Længsel, Sorg.
73. E: er det Blide paa hendes Minebryne Faaren. — Det isl.

Aj eer blujt aa Brûnar ſkori,
Minniſt aa Sjûra Lujk.

74. Inn kjemur Gurin aarla Morgun,
Ilt eer Skap eât eggja;
Boor ſtou brajt vi Silkjidûk,
O Bjour firi reſtar Seggjar.

75. Inn koom Gurin aarla Morgun
Vi Houl o Higgju beâr:
Kaſta nu Vokn o Herkleâjir,
Teâr ſtujun ivur Boor.

76. Sveâraji Hõgnar, Jûka Soon,
Han beâr Draangji Meâkji:
Sjaalvar ſkulun Viit Voknun gojma,
Okkun tiil eât teâka.

77. Drukku tajr uj Hunalandi
Båaji ût o inni,
Drukku Mjö o klaran Vujn,
Gleâjir aa qvörjun Sinni.

Brá er Øinelaag, ligeſom det isl. Brún, pl. Bryn ɔ: Øine-bryne. Brûn o Braa, forekommer oftere; f. Ex. Regnars Sang Vers 82.

74. Ilt éer Skap eât eggja ɔ: Ondt er det Sindet at opægge. Skap er formodentl. det isl. Skap ɔ: Sind, Sindelag. Paa Islandsk hedder det: illt er at egna illt ſkap ɔ: at opirre et ondtladent Gemyt har gjerne onde Følger. Bjour,

Ei blidt er hendes Diekast;
Han mindes Sigurds Liig.

74. Tarle ganger Gudrun ind,
Hun neppe Vreden lemper;
Det Bord stod bredt med Silkedug,
Og Øl for raske Kæmper.

75. Tarle ganger Gudrun ind
Med pyntelige Ord:
Kast bort nu Vaaben, Pantsere,
I træde nu for Bord.

76. Svared' Høgnar, Gjuka Søn,
Han var Drenge-Mage:
Vi selv vil gjemme Vaabnene,
Vi selv dem frem vil tage.

77. Drukke de i Hunaland,
Alt baade ud' og inde;
De drukke Mjød og klaren Viin,
Enhver var glad i Sinde.

---

isl. Biór ɔ: Øl. Seggjar, isl. Seggr ɔ: brav Mand.
75. Houl isl. Hól ɔ: Roes, Pralen. Med bare Pral og Forsigtighed. Beár, isl. ber, bar, aabenbar.
76. Her synges stedse ligesom i Jsmals Qvad V. 38: Han var Drenge Mage, men skal vist nok være: han bar Drenge Mage ɔ: Kæmpesværd. Meákji er det islandske Mækir, Sværd. — Okkun, isl. ockr, for os. Dat. plur. af Veár ɔ: Vi.

78. Drukku tajr uj Hunalandi
Båaji vi Gleåji o Geåman;
Idla lujkar Gurini,
Eåt aankji nærtur ſeåman.

79. Drekka tajr uj Deår trujggjar
Båaji vi Gleåji o Glajm,
Idla lujkar Gurini,
Eåt aankji nærtur tajm.

80. Gurin lokkar ſujn unga Soon
Vi ſo miklun Meåti:
Ee ſkeål gjeva teår Gudl o Feå,
Stidlar tû Högnar eåv Keåti.

81. Gurin lokkar ſujn unga Soon
Uj Duldun hoon han beå;
Han gjek ſeår eåt Borinun,
Sum Högnar ſiri ſeåt.

82. Gurin lokkar ſujn unga Soon,
Uj Duldun hoon han drou;
Han heji up ſujna högri Hand,
Högnar aa Neåſar ſlou.

83. Svajnur veår ungur eåv Aldrunun,
Han taldiſt teå, uj hoon beå,

78. Nærtur, bringer ſammen neml. for at ſlaaes. Gleåji, isl. Gledi ɔ: Glæde.

78. Drukke de i Hunaland
Med Glæde og med Gammen;
Dog ilde hover Gudrun det,
At intet bar dem sammen.

79. Drukke de i Dage tre
Med Fryd og Lyst i Barm;
Dog ilde hover Gudrun det,
At ingen ypper Larm.

80. Gudrun har sin unge Søn
De Ord paa Sinde lagt:
Jeg gir dig Guld og Fæe, hvis du
Kan standse Høgnars Magt.

81. Lokker hun sin unge Søn,
I Løndom hun ham bad;
Og gik han sig til Bordet frem,
Hvor Høgnar Kæmpe sad.

82. Lokker hun sin unge Søn,
I Løndom hun ham drog;
Han hæved' op sin høire Haand,
I Ansigt Høgnar slog.

83. Den Svend af Alder kun var ung,
Han gjør som Moder bad;

80. Med saa megen Omhu. Meâti, isl. Mædi, ɔ: Møie. Keâti, isl. Kjæti ɔ: Kaadhed, overgiven Glæde.
83. Han overtaledes til det, som hun bad.

Han gjek attur eåt Borùnun,
Sum Högnar firi ſeåt.

84. Han gjek attur eåt Borunum,
O Högnar aa Neåſar flou;
Voldi teå Gurin Jùka Döttur,
Drejkan veår urou.

85. Högnar ran teå hajta Blou
Båaji ùr Neåſar o Munni;
Kappin veår ſo idla vi,
Han ikkji vi flujkt kundi,

86. Ee fåaji ikkji aa Hunalandi
Drujkkji tan Mjöin vi Andi,
Outeåk heåva tan Mouurin,
Uj ſo ſujn Soon upvandi.

87. Högnar fram um Bori leip
Vi berun Spjouti uj Hendi;
Meåkjin ſnajti Bùk o Bajn,
Ujgjögnum Svajnurin rendi.

88. Gurin gjek firi Artala Kong,
Siur honun fraa:

---

84. Drikkelauget blev uroligt. Neåſar, isl. Nös, pl. Nasir ɔ: Næſe, Næſeborer.

Han atter gik til Bordet frem,
Hvor Høgnar Kæmpe sad.

84. Han atter gik til Bordet frem,
I Ansigt Høgnar slog;
Voldte Gudrun Gjuka det,
At Larm i Lauget drog.

85. Høgnar randt det hede Blod
Af Næse og af Munde;
Den Kæmpe var saa slet bestædt,
Ei sligt han taale kunde.

86. Jeg ikke udi Hunaland
Den Mjød med Gammen nyder;
Den Moder høilig lastes bør,
Som Søn til sligt opbyder.

87. Frem over Bordet Høgnar sprang
Med bare Svyd i Hænde;
Magen skar i Bug og Been,
Igjennem Svenden rendte.

88. Gudrun gik for Atle Kong
Og gav ham saadant Svar:

86. Andi, Aande h. l. Glæde. Utak have den Moder, som saa opvænnede sin Søn.
87. Magen ɔ: Sværdet. See V. 76 foran.

Dejur eer okkra ungji Sonur,
Meest eâv Högnar Raa.

89. Ee man aj uj Hunalandi
Laangur vi teâr stujra,
Um tù gjer ikkji neàkra Sæmdir
Ettir tan Draangjin dujra.

90. Höjr tû teâ mujn veldîa Söta,
Leât nû teâ so vera,
Sjolvur eer han Fostbrovur mujn,
Ee kan honun aankji gjera.

91. Tû skeâl ikkji, Artala Kongur,
Lajngji Rujkji stujra,
Viil tû aankar Sömdir teâka
Ettir tan Draangjin dujra.

92. Höjr tû Gurin, Söta mujn,
Teâ viil Ee aj trygva,
Eât tû viil tujnun Brödrun
Svik tiil Handar snygva.

93. Tâaji tajr vouu han Sjûra Svajn,
Gurin, Söta mujn,
Taa vouru Gujslar o Hjarnar Bödn,
Hajma kjaa Mouur sujn.

89. Dersom du ei giver mig hæderlig Satisfaction (Sæmdir) for den dyrebare Dreng.

Død er nu vores unge Søn,
Det Høgnar voldet har.

89. Jeg ikke udi Hunaland
Kan længer med dig styre,
Hvis du den Sag ei tager an,
Og hevner Drengen dyre.

90. Hør du det, min Dronning god,
Du vel mig nu maa høre;
Men han er jo Fostbroder min,
Jeg kan ham intet gjøre.

91. Du skal ei længer', Atle Kong,
Dit store Rige styre,
Hvis du den Sag ei tager an,
Og hevner Drengen dyre.

92. Hør du Gudrun, Søde min,
Det jeg ei vel kan troe,
At du vil dine Brødre Svig
Og Vold om Hænder snoe.

93. Da de dræbte Sigurd Svend,
Gudrun det ei glem,
Da var Gislar, Hjarnar, Børn
I deres Moders Hjem.

94. Gurin ſo tiil Orar tekur,
Teå ſkeål Ee nu valda,
Gujslar o han Hjarnar ungji,
Båajir ſkulu gjalda.

95. Teå eer aankji Ajkjar Verk
Eåt genga Högnar ujmouti;
Qveår uj han kjemur uj Vujk eåt ſtanda,
Heår hevur han Hövi aa Spjouti.

96. Höjr tû teå, mujn veldia Söta,
Legg ſjaalv tiil tes Raa,
Qvuſſu Viit ſkulu tajr miklu Menn,
Burtur eåv Lujvi faa.

97. Teåka ſkeål trujggjar Aldirs Huir,
Ruja teår uj Bloui,
Fadla ſo tungt aa Jûka Garpar,
Trojttir eåv miklun Moui.

98. Gurin ſtendur firi brajun Bori,
Meålur um tan Vanda:
Nû ſkulu Tiit, Jûka Garpar,
Aa Aldirs Huir ganga.

---

94. Det vil jeg nu volde. Båajir, isl. Bádir ɔ: begge.
95. Jevnf. BrynhildesQv. V. 169. Vujk, isl. Vig ɔ: Drab, Kamp.
96. Viit, isl. vid, er Dualis: Vi to.
97. Aldir; nogle forklare det ved Elsdyr, andre gjette paa Hval-

94. Gudrun saa til Orde tog,
Jeg vise skal min Vælde,
Gislar, og han Hjarnar ung,
Skal begge snart undgjelde.

95. Det er ei Spøg, ei Børneleeg
At komme Hognar nær;
Hvor han i Kampen ganger frem,
Han Hoved har paa Spær.

96. Hør du det, min Dronning god,
Du Raad selv kjende maa:
Hvordan vi skal hiin stærke Mand
Af Livet snarlig faae.

97. Jeg tager Elsdyrs Huder tre,
Jeg dem i Blod vil tvætte;
De Kæmper derpaa falde tungt,
Naar de er' mød' og trætte.

98. Gudrun staaer for breden Bord.
Og mæler om den Vaande:
I Gjuka Garper skulle nu
Paa Elsdyrs Huder gange.

---

108. Elgr o: et Elsdyr.—Ruja, isl. rida o: ride; dernæst smøre, gnide; ligesom Jsmals Qv. V. 41.—Hun tvættede dem i Blod for at gjøre dem desto mere glatte og slibrige at gaae paa.

99. Up ſtaj Högnar, Jûka Soon,
Tungu beâr han ſo ſnjadla,
Teâlar ivur brajun Boor
Firi tajr Brödur adlar.

100. Up ſtaj Högnar, Jûka Soon,
Blanda heji Vujn:
Gujslar o Hjarnar feâra båajir
Attur tiil Mouur ſujn.

101. Up ſtaj Högnar, Jûka Soon,
Leâtur ſo Orun ſveâra:
Gujslar o Hjarnar feâra båajir
Attur uj Jûka Geârar.

102. Gurin ſtendur firi brajun Bori,
Meâlur um tan Vanda:
Gujslar o han Hjarnar ungji
Âdlir ſkullu ganga.

103. Gujſlar o han Hjarnar
Mundi aa Huir ganga,

---

103. Hvorledes det om diſſe Huder ſkal forſtaaes, derom er der paa Færøe forſkjellige Meninger; nogle troe, at det var Trajtir, isl. Trautir ↄ: beſværlige Foretagender (jevnf. Ismals Qvad), ſom Gudrun paalagde ſine Brødre, at de neml. ſkulde gaae derover, uden at falde, men hvis de faldt, ſkulde de give ſig tabte; andre mene at der var ſtrøet Erter under Huderne, ifølge Anders Vedels Forerindring foran Kæmpev. 1 P. No. VII.; andre mene, at Huderne vare ſpændte over en dyb Kjelder eller Grav, at alle andre Udgange vare dem tilſpærre-

99. Opstod Høgnar Gjuka Søn
Med Mod og snilde Mine;
Han taler over breden Bord
For alle Brødre sine.

100. Opstod Høgnar Gjuka Søn,
Han blanded' Mjød og Viin:
Lad Gislar, Hjarnar fare hjem
Igjen til Moder sin.

101. Opstod Høgnar Gjuka Søn,
Og løde saa hans Ord:
Lad Gislar, Hjarnar fare hjem
Igjen til Gjukagaard.

102. Gudrun staaer for breden Bord
Og mæler om d n Vaande:
Gislar og han Hjarnar ung
Skal og paa Huder gange.

103. Gislar, Hjarnar maatte da
Alt paa de Huder gaae;

de, og at Gudrun truede at svelte dem ihjel, hvis de ikke gik over dem. Det synes, som de ere faldne ned i Graven og der ombragte, og at Høgnar med sit Sværd behændigen har sprungen over, eftersom der siges V. 110. at hans Fod ikke stødte an. — Efter Wilkinasaga, som disse Sange her følge, var der vaade Huder udspændte, hvorpaa de ikke kunde fæste Fod, og i det de faldt, bleve de dræbte af den udenfor staaende fjendtlige Skare. Jevnf. Müll. Sagabibl. 2 D. Pag. 261.

Adlir ſouu tajr fadla niur,
Aangjin ſaa tajr upſtanda.

104. Gurin ſtendur firi brajun Bori,
Meâlur um tan Vanda:
Nû ſkeâl Gunnar, Brour mujn,
Attur aa Huir ganga.

105. Teâ veâr Gunnar, Jûka Soon,
Han mundi aa Huir ganga;
Adlir ſouu han fadla niur,
Aangjin ſaa han upſtanda.

106. Gurin ſtendur firi brajun Bori,
Kijin beâr hoon ſo balda:
Nû ſkeâl Högnar, Brour mujn,
Attur aa Huir ganga.

107. Betri veâr uj Jûka Görun,
Drekka Mjöin blandi,
Inn genga heâr aa Aldirs Huis,
O ſtanda uj ſtourun Vanda.

108. Högnar tekur Brandin taa,
Teâ viil Ee firi Tiun tujna,
Gengur ſo uj Lofti fram,
Han mintiſt aa Mouur ſujna.

---

108. Det vil jeg for Eder fortælle. Tiun ɔ: vobis. Tujna, idſ. Tina ɔ: opregne, fortælle. Han mindes ſin Moder; erindres

Alle saae dem falde ned,
Men ingen at opstaae.

104. Gudrun staaer for breden Bord
Og mæler om den Vaande:
Nu skal Gunnar, Broder min,
Alt paa de Huder gange.

105. Det var Gunnar, Gjuka Søn,
Han maa paa Huder gaae;
Alle saae ham falde ned,
Men ingen at opstaae.

106. Gudrun staaer for breden Bord,
Hun Kinder bar saa bolde:
Nu skal Høgnar, Broder min,
Alt paa de Huder holde.

107. Det bedre var i Gjukagaard
At drikke Mjøden klare,
End her paa Elsdyrs Huder gaae,
Og stædes saa i Fare.

108. Høgnar tager Sværdet sit,
Og mager sine Trin,
Han ganger frem i høien Loft
Og mindes Moder sin.

de Talismaner, hun gav ham ved Afreisen, og besluttede formodentlig at benytte dem i den farlige Færd.

109. Up ſtaj Högnar, Jûka Soon,
Heldur aa dreâji Svör:
Ee ſkeâl genga aa Aldirs Huir,
O vita qvusſi feer.

110. Högnar gjek aa Aldirs Huir,
Mundi teâ ſo vera,
Ikkji beâr taa Fouturin vi,
Teâ tikti honun aankji eât gjera.

111. Teâ veâr Högnar, Jûka Soon,
Han reâ ivur Huir ſtökka:
Aj mundi Ee uj Hunalandi
Fiſtur undan rökka.

112. Teâ veâr Högnar, Jûka Soon,
Han tekur vi Huir eât ſtökka:
Aj man Ee uj Hunalandi
Tan fiſta undan rökka.

113. Gurin kjemur ût aarla Morgun,
Gramt veâr henni uj Hua;
Hajlan ſeâr hoon Högnar ſtanda,
Aj heâva Raajini dua.

114. Högnar ſtendur uj Greâſa-Geâri,
Bindur up Kjaalmin ſujn:

110. Ikke rørte Foden ved; det syntes ham intet at gjøre.
111. Han besluttede at springe over Huderne. Stökka isl. Stöck-
va ɔ: springe. Deraf det jydske Udtryk: At stikke i Rend

109. Opstod Høgnar, Gjuka Søn,
Og holdt paa draget Sværd:
Paa Elsdyrs Huder jeg vil gaae,
Og prøve denne Færd.

110. Paa Elsdyrshuder Høgnar gik,
Og prøvede den Færd;
Hans Fod ved Huder rørte ei,
Den Gang var ham ei svær.

111. Det var Høgnar Gjuka Søn,
Foer over Huder bred:
Ei først jeg udi Hunaland
Mig lader rykke ned.

112. Det var Høgnar Gjuka Søn
Han springer over Hud:
Ei først jeg udi Hunaland,
Mig lader rykke ud.

113. Gudrun ganger aarle ud
Og gram var hun i Sind,
Hun Høgnar karsk der stande saae,
De Maad ei sloge ind.

114. Høgnar staaer paa grønne Mark,
Opbinder Hjelmen sin:

ɔ: begynde at løbe. Reá, imperf. af ráa, ligesom det isl. réd af ráda ɔ: raade besluttede.

112. Han begynder over Huderne at springe.

Aarin Deâvur eât Qvöldi kjemur,
Drekka viit Blou, sum Vujn.

115. Aarla veâr um Morgunnn,
Teâ ruar firi Soul,
Taa heji Gurin, Jûka Döttur,
Brinja ût hundra tölv.

116. Aarla veâr um Morgunnn,
Soulin skujn aa Groutti,
Teâ veâr Högnar, Jûka Soon,
Han rujur tajm ödlun ujmouti.

117. Teâ veâr Högnar, Jûka Soon,
Rujur tajm ödlun ujmouti,
Bûkar fudlu aa Jöruna,
Sum tajr varpa Groutti.

118. Högnar rujur uj Bardögum,
Rojnur gouar Griipar;
Niur feldi han Kongjins Menn,
Tujggju firi qvörjun Sjipan.

119. Vijin fek han Huna-Menn
Vi Svör o bitra Eggja;

115. Det rødmer for Soel ɔ: Morgenrøden begynder.
116. Af gamle Folk i Jylland bruges endnu dem for disse eller dez som: I dem Dage skeete det. Det ligger i dem Kister, det findes i dem Stovez dem svarer til det forsviske

For Dagen bli'r til Qvældesstund,
Vi drikke Blod som Viin.

115. Det var en aarle Morgenstund,
Det rødmede for Soel,
Alt Gudrun Gjuka Datter har
Udrustet hundred' tolv.

116. Det var en aarle Morgenstund,
Da skinned' Soel paa Fjelde;
Det var Høgnar Gjuka Søn,
Han reed mod dem med Vælde.

117. Det var Høgnar Gjuka Søn,
Han mod dem alle rider;
Paa Jord faldt døde Kroppe ned,
Som naar man Stene smider.

118. Høgnar reed i Kampen frem
Og drog saa gode Drag;
Hun Kongens Mænd da fældede,
Saa ti faldt for hvert Slag.

119. Saa veiede han Hunamænd,
Med Sværd og skarpen Egg;

tajm eller tajmun; isl. theim.
118. Han prøver gode Greb; see V. 135 nedenfor.
119. Veje, isl. vega o: dræbe. Hobar o: læner sig; han var altsaa noget træt.

Teâ veâr Högnar, Jûka Soon,
Han hobar tiil Hadlar Veggja.

120. Gurin kjemur ût aarla Morgun,
Soul touk feâvurt eât branda,
Hajlan ſeâr hoon Brour ſujn
Aa Laikvödlinun ganga.

121. Gurin ſo tiil Orar tekur,
Soulin braa ſo vuja:
Höjr tû Högnar, Brour mujn,
Tû ſkeâlt aa Skogvin ruja.

122. Tû ſkeâlt ruja aa Skogvin burtur,
Eſtur um Lindar-Aa;
Heâr ſkeâlt tû tej Undur ſujggja,
Sum tû uj Forun vaa.

123. Aarla veâr um Morgunun,
Soulin feâvurt ran,
Teâ veâr Högnar, Jûka Soon,
Han rujur aa Skogvin fram.

124. Högnar rujur aa Skogvin fram,
Eſtur um Lindar-Aa,
Heâr mundi han tej Undur ſujggja,
Han uj Forun vaa.

---

120. Solen begyndte fagert at brænde.

Det var Høgnar Gjuka Søn,
Han læned' sig til Væg.

120. Gudrun ganger aarle ud
I Fugles Morgensang;
Hun Hognar uden Skade seer
Paa Kampepladsens Vang.

121. Gudrun saa til Orde tog,
Solen skinned' vide:
Hør du Høgnar, Broder min,
Du skal til Skoven ride.

122. Riid du dig til Skoven bort,
Alt ofst om Lindar Aa,
Der skal Du det Under see,
Du fordum død mon slaae.

123. Det var en aarle Morgenstund,
For Solen end opraandt;
Det var Høgnar, Gjuka Søn,
Han Vei til Skoven fandt.

124. Hognar reed til Skoven frem
Alt ofst om Lindar Aa,
Der fik han det Under see,
Han fordum dræbe maa.

125. Heâr ſaa han tan ſtoura Heſt,
Leipa ſeâr aa Grunnun;
Voldi teâ Gurin Jûka Döttur
Uj Idl Gjerningar kundi.

126. Högnar rujur aa grönun Vödli,
Vuja um' ſee ſaa;
Mikjil veâr taa Sjûra Lujk,
Uj Gudlſeâilin laa.

127. Tungan touk eât teâla,
Leâtur ſo Orun vujka:
Idla gjördi tû, Högnar, teâ,
Tû veârt vi mee eât ſvujkja.

128. Meâr unti Brinild, Bûla Döttur,
Teâ hit veâna Vujv;
Meâr unti Gurin, Jûka Döttur,
Heâr firi leât Ee Lujv.

129. Teâ veâr Brinild, Bûla Döttur,
Sprak ettur mujn Deja,
Skiftaji Gurini Gudl o Feâ
O mengar Ringar rejar.

130. Höjr tû Högnar, Jûka Soon,
Ruj nû tiil Hadlar hajm;

127. Du var med at ſvige mig.
128. Unna, isl. unna ɔ: unde vel, ynde, elſke.
129. Feâ, isl. Fé ɔ: Fæe, Liggendefæe, Penge. Sprak, isl.

125. Han saa en vælig Hest, som sprang
Paa Sletten om med Brunst.
Gudrun Gjuka voldte det,
Var stiv i Runekunst.

126. Høgnar red paa grønne Mark,
Han vide om sig saae;
Vældelig var Sigurds Liig,
Som i Guldsadlen laa.

127. Tungen talede saa brat,
Og Ordene mon sige:
Du ilde gjorde, Høgnar, det,
Du mig mon fordum svige.

128. Brynhilde Budles elskte mig,
Hun var saa væn en Viv;
Og Gudrun Gjuka elskte mig,
Derfor lod jeg mit Liv.

129. Det Brynhilde Budles var,
Hun sørgede min Død,
Og gav hun Gudrun Guld og Fæe,
Og mange Ringe rød.

130. Hør du Høgnar, Gjuka Søn,
Riid hjem paa Ganger Been;

---

sprack, imperf. af springa; see Brynhildes Qv. V. 226.
130. Denne Episode fra Vers 121 til 130 er ventelig senere Tilsætning; men vi maa give det, som vi have modtaget det. Me-

Ee feâri meâr aa hajin Skogv,
So tung eru mujnar Majn.

131. Gurin kjemur ût aarla Morgun,
Soulin bran so vuja,
Seâr hoon Högnar, Jûka Soon,
Attur eâv Skogvin ruja.

132. Aarla veâr um Morgunun,
Ruarv firi Soul,
Taa heji Gurin, Jûka Döttur,
Brinja ût hundra tölv.

133. Aarla veâr um Morgunun,
Soulin skajn aa Groutti;
Teâ veâr Högnar, Jûka Soon,
Han rujur tajm ödlun ujmouti.

154. Teâ veâr Högnar, Jûka Soon,
Han rujur tajm ödlun ujmouti,
Bûkar fudlu aa Jöruna,
Sum tajr varpa Groutti.

---

ningen skal vel være, at Gudrun ved Trolddomskunst har manet Sigurds Gjenfærd frem, ventelig, som Færøboerne mene, for at forskrække Høgnar; men Gudruns List hjelper ikke; thi vi see, at Sigurd ærer Høgnar, og troer sig hevnet nok ved de andre Gjukungers Fald. At Sigurd iler tilbage til hajin Skogv ɔ: den hede Skov eller Helvede, hvorfra han maa antages at være kommen, har Lighed med en anden Digtning om ham; thi i en Fabel om Thorstein Skelk, som

Jeg iler til hiin hede Skov,
Saa tung ere mine Been.

131. Gudrun ganger aarle ud,
Solen skinned' vide,
Og seer hun Høgnar Gjuka Søn,
Fra Skoven hjem at ride.

132. Det var en aarle Morgenstund,
Det rødmede for Soel,
Alt Gudrun Gjuka Datter har
Udrustet hundred tolv.

133. Det var en aarle Morgenstund
Da skinned' Soel paa Fjelde,
Det var Høgnar Gjuka Søn
Han reed mod dem med Vælde.

134. Det var Høgnar Gjukasøn,
Han mod dem alle rider,
Paa Jord faldt døde Kroppe ned,
Som naar man Stene smider.

Flatøebogen har opbevaret, fortæller en liden Djævel en af Olufs Hoffinder, at Sigurd Fofnersbane maatte hede Helvedsovnen, han var nemlig selv Ilden; dog lægges til, at han udholdt sin Pinsel bedst af alle. Jevnf. Müllers Sagabibl. 2 D. Pag. 398. — Den berømte Didrik havde efter et Tillæg til Wilkinasaga samme Skjebne; sammest. Pag. 290.

134. Búkar ɔ: Buge, hovedløse Kroppe, isl. Bukr ɔ: truncus. Grout, isl. Griót ɔ: Stene; deraf Gruus.

135. Högnar rujur uj Bardövum,
Rojnur gouar Griipar;
Niur feldi han Kongjins Menn,
Tujggju firi qvörjun Siipan.

136. Hundar tuda, Ulvar godja,
Örnin Higgji lasti,
Hundra hajlt o heårtiil holvt,
Tej fudlu uj anna Kasti.

137. Högnar rujur uj Bardövum,
Hetta man lujtil beåta:
Teå, uj Ee um Deåvin vii,
Vidlur hoon up um Neåtur.

138. Högnar rujur uj Bardövum,
Heår yppist ajn idlur Sijur;
Tuj lajist meår uj Hunalandi,
Eåt högga tajr Treålir niur.

139. Teå veår Gurin, Jůka Döttur,
Hajtur aa Svajnun sujn:

---

135. Griip, isl. grip ɔ: Griben, Fangst. Siip er vel det isl. svipr ɔ: Slag med en Svøbe, Svingen h. l. Sværdehug. Deraf det danske: I en Svip ɔ: i et Dieblik.

136. Ørnen kaster Dinene hid og did. Lesta ɔ: forbærve, h. l. tillukke.

137. Dette mon libet bate, nytte; man siger endnu i Jylland: Det bater, (forslaaer) kuns libt. Bater er maaskee det samme som baader, gavner. — Vidlur up, opvilder, opvikler, frembringer ved Troldom. Deåvur, isl. Dagr ɔ: Dag.

135. Høgnar reed i Kampen frem
Og drog saa gode Drag;
Han Kongens Mænd da fældede,
Saa ti faldt for hvert Slag.

136. Ulve tude, Hunde gjøe,
Ørnen seer saa fast,
Hundred heelt og dertil halvt
Der faldt i andet Kast.

137. Høgnar reed i Kampen frem,
Hans Magt ei noksom rækker:
Hvad jeg om Dagen dræbe kan,
Om Natten hun opvækker.

138. Høgnar reed i Kampen frem:
Her yppes onde Sæd;
Thi kjedes mig i Hunaland
At hugge Trælle ned.

139. Det Gudrun Gjuka Datter var,
Hun kalder Svend til sig:

138. Siur, isl. Sidr ɔ: Sæd, Sædvane; see Risen fra Letraberg V. 59. Lajist meár, isl. Leidiz mér ɔ: jeg bliver kjed af. Treálur, isl. Thræll ɔ: en Træl, Slave.

139. Hajtur, isl. heita ɔ: kalder; deraf i Peder Syvs Kæmpeviser Pag. 126, 294 ꝛc. Han heder paa Smaasvend sin. Den berømte Didrik var efter Vilkinasaga en Søn af Thjettmar; jeg har derfor i Dansken forandret Tatlar til Thjettmar, hvormed der har nogen Lighed.

Gak tiil Tujrik, Tatlara Soon,
O bii han koma tiil mujn.

140. Svajnur four aa Skogvin burtus
Vi Houl o higgji Oor:
Gurin beå Tiun koma tiil ſujn,
Eåt drekka ivur Boor.

141. Teå veår Gurin, Jûka Döttur,
Hoon leåtur blanda Vujn;
Bujur ſo Tujrikji, Tatlara Soni,
Uj Hadlina inn tiil ſujn.

142. Veer veålkomin, Tujrikur Tatlara Soon,
Fudlveål Ee aa tee trojſti,
Heji tû Högnar eåv Lujvi tikji,
Teå veår ajt Mandoms Rojsna.

143. Höjr tû Gurin, Jûka Döttur,
Ajka meår aj tan Vanda;
Qvuſſu ſkeål Ee mout Högnari ſkruja,
Uj aankſi Vokn kan granda.

144. Höjr tû, Tujrikur Tatlara Soon,
Tu ert ajna Kjempa ſo ſterk;
Heji tû Högnar eåv Lujvi fingji,
Teå veår ajt Mandoms Verk.

140. Med Pral og forſigtige Ord. Tiun, dat. dual. af Tû; Høflighedꝭ Tiltale til en fornem Perſon, ſom Didrik.
142. Fuldvel jeg paa dig liber.—Rojsna ɔ: Boveſtykke. Rojna

Gak hen til Didrik, Thjetmars Søn,
Og byd ham hid til mig.

140. Svenden foer til Skoven bort
Med yyntelige Ord:
Til Gudrun du dig skynde hen
At drikke over Bord.

141. Det Gudrun Gjuka Datter var,
Hun lader blande Viin;
Hun beder Didrik, Thjetmars Søn,
At gaae i Hallen sin.

142. Velkommen Didrik, Thjetmars Søn,
Paa dig beroer min Lykke;
Hvis du mig Høgnar dræbe kan,
Du gjør et Manddoms Stykke.

143. Hør Gudrun, Gjuka Datter, hør,
Forvold mig ei den Vaande;
Med Høgnar jeg ei stride kan,
Mod ham ei Sværd kan stande.

144. Hør du, Didrik Thjetmars Søn,
Du er en Kæmpe stærk;
Hvis du mig Høgnar dræbe kan,
Du gjør et Manddoms Værk.

Rojsna ɔ: prøve et Bovestykke, vise sin Styrke ved at gjøre et stort Værk; formodentlig af det isl. Reynsla ɔ: Forsøg, Prøve.

145. Teå eer aankji Ajkar Verk,
Eåt genga Högnar ujmouti;
Qveår uj han kjemur uj Våar Vödl,
Heår hevur han Hövi aa Spjouti.

146. Teå eer ikkji ajn idla tvajr,
Standa uj tuj Verkji;
Aangjin mötur honun aa Jöör,
Dejur eer Sjûrur ſterkji.

147. Tujrikur up fraa Bori ſtujur,
Han tekur um Brandin ſvarta;
Ee vinni aankji aa Högnari;
Taa graanaji Drotning bjarta.

148. Höjr tû Tujrikur, Tatlara Soon,
Bruur meålur eåv Qvuja:
Ee gjevi teår båaji Gudl o Feå,
Viil tû mout Högnari ruja.

149. Up ſtou Tujrikur, Tatlara Soon,
Han heldur aa dreåji Svör:
Fligva ſkeål Ee uj Lofti fram,
O vita qvuſſu feer.

---

145. Jevnf. V. 98 foran. — Hvor han kommer paa Valpladſen, der har han Hoved paa Spydſtagen. Våar Vödl ɔ: Faternes Mark; af det isl. Vá ɔ: Fare, Skræk; h. l. Kampplads.
147. Da graanede den ſkinnende, høibaarne Dronning; graanede ſkal være noget andet end blegnede, altſaa hun betegnes af Li-

145. Det er ei Spøg, ei Børneleeg,
At kommé Høgnar nær;
Hvor han i Kampen farer frem,
Han Hoved har paa Spær.

146. Det er ei een, og ikke to,
Som stander i det Værk;
Ei nogen møder ham paa Jord,
Thi død er Sigurd stærk.

147. Didrik op fra Bordet treen,
Han greb om Branden lange:
Jeg Høgnar overvinder ei;
Da blev den Dronning bange.

148. Hør du Didrik, Thjetmars Søn,
Saa mæler Brud af Qvide:
Jeg Guld og Fæe dig give skal,
Vil du mod Høgnar ride.

149. Opstod Didrik, Thjetmars Søn,
Han holdt paa draget Sværd:
Jeg flyve skal i Luften frem
Og prøve denne Færd.

---

vor, Misundelse, Græmmelse og Frygt forenet. — Svarta ɔ: sort.

148. Jeg giver dig Guld og Fæe ɔ: Penge. Denne nervus rerum gerendarum virkede altsaa og i de Dage, som vi see af følgende Vers.

150. Tujrikur qvarv ûr Görun burtur,
Fåajir finnast flujkjir;
Han koom attur annan Sinni,
O flej uj Dreåka-Lujkji.

151. Tujrikur flej uj Lofti fram
Vi sujnar stinnu Straangjir:
Högnar stendur uj tungun Struj,
Han ristir restar Draangjir.

152. Högnar rujur aa grönun Vödli,
Teå heåra Staal eåt kligva;
Seår han Tujrik, Tatlara Soon,
Uj Loftini eåt fligva.

153. Högnar touk sujt goua Svör,
Han sjujtur teå Lii eåv Hendi;
Han vendi sujt Svör uj Lofti fram,
Ujgjögnum Tujrikji rendi.

154. Tåaji han ettur Jörina four,
Veår han sum Souti svarta;
Han heji mengjin Manni båa,
Nû stou Brandur uj Hjarta.

---

151. For stinnu ɔ: stive, synge nogle struju ɔ: stride. Strenge ɔ: Vinger. Hognar rister raske Drenge. Jeg tænker det er saaledes at forstaae, at Digteren har forestilt sig Hognar ved Hjelp af sit Runebelte, (et Slags Talisman, eller Herebelte) at fremkalde en heel Række Krigere, ligerviis som den græske

150. Didrik svandt af Borgen bort,
Kun faa der findes slig;
Da han tilsyne atter kom,
Han fløi en Drage lig.

151. Didrik fløi i Luften frem
Med sine stinne Strenge;
Høgnar staaer i tungen Strid
Og rister raske Drenge.

152. Høgnar reed paa grønne Mark,
Det haarde Staal et klyve;
Og saae han Didrik Thjetmars Søn
Høit over sig at flyve.

153. Høgnar greb sit gode Sværd,
Krigsrækken skjød fra Hænde;
Han vendte Sværd mod høien Luft,
Det gjennem Didrik rendte.

154. Didrik faldt til Jorden ned,
Han var saa sort som Sod;
Han mange havde Skade voldt,
Nu Sværd i Hjertet stod.

Mythologie lod i Deucalions og Pyrrhas Tid Mennesker frem, komme af Jorden ved at kaste Stene over Hovedet.

153. Lii, isl. Lid ɔ: Krigsfolk, en Række Mennesker. Han baner sig Vei gjennem den fjendtlige Hær.

155. Ajtur ſpuji tan ſvarta Dreâka,
Niur aa Högnar Brinju.
Han veâr aj vi Voknun vijin,
Firi teâ leât han ſinja.

156. Tungt eer teâ uj Hajmunun,
Stourar Sorgjir eât buja;
Ajtur beâr han uj Brinju ſujni,
So faſt uj Hjarta man ſvuja.

157. Högnar ſo tiil Orar tekur:
Nu barjiſt ikkji laangur;
Ajtur gengur eât Hjartanun,
Taa fölnaji nujtur Draangur.

158. Faldnir eru Huna Menn
Vi Svör o bitra Eggja;
Taa hobaji freâji eâv Jûka Görpun
So faſt tiil Hadlar Veggja.

159. Gurin kjemur ût aarla Morgun,
Gramt veâr henni uj Hua;
Hajlan ſeâr hoon Högnar ſtanda,
Aj heji Svikurin dua.

160. Högnar hobaji eât Hadlar Veggji,
Brandin ivur ſee beâr;

155. Derfor maa han ſinja ɔ: bugne; ſaaledes forklare Færøboerne det.

155. Edder sprøed' Dragen fort,
Paa Høgnars Brynje ned.
Med Vaaben han ei veies kan,
Men bugner blot i Leed.

156. Tungt er det i Verden her,
Naar Sorger Folk ombænger;
Paa Høgnars Brynje Edder faldt,
Den ind til Hjertet trænger.

157. Høgnar saa til Orde tog:
Nu strides der ei længe;
Til Hjertet Edderen snart naaer,
Da blegned' raske Drenge.

158. Faldne ere Hunamænd
Med Sværd og skarpen Egg;
Da læned' Gjuka Garpe sig
Saa fast til Hallens Væg.

159. Gudrun ganger aarle ud,
Og gram var hun i Sind;
Hun Høgnar uden Skade seer,
Ei hendes Svig slog ind.

160. Høgnar sank mod Hallens Væg,
Han Branden hos sig bar;

156. Store Sorger at oppebie. Svuja, isl. Svida ɔ: svie.
157. Da blegnede den brave Dreng. Nujtur, isl. Nytr ɔ: due.

Gurin ſtendur uj Greåſa-Geåri,
Hoon Tennur ſeåman ſkeår.

161\. Höjr tû, Gurin Siſtur mujna,
Teå ſkeål tû meår lova;
Leåna meår Helvig, Jalſins Döttur,
Uj Naat aa Armi eåt ſua.

162\. Ikkji heåvi Ee fingji Saar,
O Grid viil Ee aj tiggja;
Leåna meår ajna Jadl Döttur,
Uj Naat aa Armi eåt liggja.

163\. Högnar ſo tiil Orar tekur:
Tan Grid viil Ee eåv teår tiggja;
Leåna meår Helvig, Jalſins Döttur,
Uj Naat aa Armi eåt liggja.

164\. Gurin ſo firi Munni meålur,
Kijin beår hoon ſo reja,
Fåa ſkeål tû Jalſins Döttur,
Tû gengur nû ſnart tiil Deja.

---

lig, flink. Draangur, isl. Drengr o: en Mand af Mod og ædel Tænkemaade.

161\. Det vides ikke, om denne Jarledatter, ved Navn Helvig, omtales i de islandske Sagaer. I den hvenske Kronike kaldes hun Hvenild. — I nogle Haandskrivter af Wilkinasaga findes et Stykke, hvori siges, at Høgnar havde ved en Datter af Isung, Riddernes Høvding, en Søn, som heed Aldrian; dette passer med det følgende af denne Sang. — Høgnar, som

Gudrun staaer paa grønne Mark,
Og Tænder sammenskar.

161. Hør du Gudrun, Søster min,
Det du mig nu skal love;
Du Jarlens Datter give mig,
I Helvigs Arm at sove.

162. Jeg ikke haver fanget Saar,
Og Fred jeg ei vil tigge;
Du Jarlens Datter give mig,
I hendes Arm at ligge.

163. Høgnar saa til Orde tog:
Det jeg af dig vil tigge;
Du Helvig give mig i Nat,
I hendes Arm at ligge.

164. Gudrun mælede da saa,
Hun Kinden bar saa rød:
Du Jarlens Datter have skal,
Nu snart vi see din Død.

mærker sin Svaghed og snare Død, vil ikke gjerne, at Stammen skal uddøe; derfor yttrer han sit Ønske til Gudrun, for at vedligeholde Ætten.

162. Grid, isl. Grid ɔ: Fred, Pardon.

164. At Gudrun tilstaaer ham hans Begjering, kommer vel deraf, at hun nu troer sig hevnet nok, da hun seer at han ei kan leve længe.

165. Han geât vi Frygvin ungan Soon
Aa tajrri seâmi Naat;
Högnar risti Runurnar,
O teâr man lesast braat:

166. Tû manst ognast ungan Soon,
Aldrias skeâl tû kadla,
Ee gjevi honun teâ bûna Svör,
Uj Feâir mujn sökti ûr Fjadli.

167. Höjr tû Helvig Jalsins Döttur,
Qveât Ee nû sii tiil tujn:
Sujg so tiil um aj lenga Tuj,
Han hevnur Feâir sujn.

168. Höjr tû Helvig, Jalsins Döttur,
Ee sii tej Orun haat:
Nû hevur Kongurin Svajnsbadn gjiti
Aa hesari seâmū Naat.

169. Tû manst ognast ungan Soon,
Gurin viil han pujna;

---

165. Høgnar ristede Runer, det vil her sige, han forudsagde hende hendes tilkommende Skjebne. Om han ved Hjelp af hans Runebelte eller paa anden Maade har faaet det at vide, skal jeg lade usagt; da Digteren tier derom. — Han geât, isl. gat, af géta ɔ: avle.

166. Høgnars Søn med Helvig faaer paa Færøe forskjellige Navne; paa Sandøe kaldes han Høgnar, ligesom Faderen; i Porkerøe paa Suderøe kaldes han Andreas, men i Sumbøe, det yderste Punkt af Færøerne mod Syden, kaldes han Al-

165. Han med den Frue avlede
En Søn den samme Nat;
Høgnar risted' Runerne,
Og de maae læses brat.

166. Du føde skal en Ungersvend,
Ham Aldrian du kalde;
Jeg giver ham det gode Sværd,
Min Fader fik fra Fjelde.

167. Hør Helvig, Jarlsdatter hør,
Hvad jeg vil sige dig:
Han voxer op i føie Tid,
Og han skal hevne mig.

168. Hør Helvig, Jarlsdatter hør,
Jeg taler til dig brat:
Kongen avlet har en Søn
I denne samme Nat.

169. Den unge Søn, du føde skal,
For Gudrun vel du skytte;

---

drias; dette Navn har jeg beholdt, som det rigtigste, da det stemmer overeens med Wilkinasaga; jevnfør Müllers Sagabibl. 2 D. Pag. 276. — I Peder Syvs Kæmpeviser 1ste Part No. VII. Vers 41. kaldes han Ranke, overeensstemmende med den svenske Krønike; men dette Navn bruges neppe paa Færøe. Ur Fjadli, isl. úr fiallid.

167. Sujg o: see. Sujggja, isl. siá o: at see.

168. Kong Atle har avlet en Søn med Gudrun; Hevur gjiti, isl. hefr gétid, af géta o: avle.

Teåk tû hennara unga Soon,
O legg uj Vöggji tujna.

170. Höjr tû Helvig, Jalfins Döttur,
Bruga neåkra Lift;
Leåt mujna Siftur Gurina
Um Didnar ganga fift.

171. Höjr tû Helvig, Jalfins Döttur,
Ee fii teår fatt ujfraa:
Tåaji Svajn eer tölv Aar geåmal,
Tû gak firi Lindar Aa.

172. Höjr tû teå, mujn veldia Söta,
Ee teåli tej Oor tiil tujn:
Tåaji tujn Sonur eer tölv Aar geåmal,
Taa kjennur han Mouur fujna.

173. Teåk tû hetta Runar-Belti,
Bint um tujnar Lendar;
Teå kan ödlun Laafun leåfa,
Tujnar Sûtir rinda.

174. Taa feji Högnar Jûka Soon:
Nû verur ikkji laangur;
Ajtur gengur eåt Hjartanun;
So fölnaji nujtur Draangur.

175. Högnar leåt taa leåta Lujv,
Bûnu um han fum Drej.

Tag du hendes unge Søn,
I Buggen dem ombytte.

170. Hør Helvig Jarlsdatter hør,
Med List dig ei lad fange;
Du lade Gudrun, Søster min,
Først gjennem Døren gange.

171. Hør Helvig Jarlsdatter hør,
Jeg Sandhed sige maa:
Naar Svenden tolv Aar gammel er,
Da gak til Lindar Aa.

172. Hør Helvig Jarlsdatter hør,
Saa lyder Talen min:
Naar Sønnen din tolvaarig er,
Han kjender Moder sin.

173. Du dette Rune-Belte tag,
Og bind dig det om Lende,
Det alle Laase aabne kan,
Og Sorg til Glæde vende.

174. Saa taled' Høgnar Gjuka Søn,
Til Død han sig maa lave;
Den Edder gik til Hjerterod;
Da blegned' Drengen brave.

175. Saa Høgnar maatte lade Liv; —
I Skarlag klædtes hen.

Valdu nû um ſo virilia,
Löddu Lùjk uj Hejg.

176. Helvig leåt teå ſujggja aa,
Högnar munni deja;
Sujani grou hoon tan Drej uj Hejg,
Suḿ Draangjir Deålin aja.

175. De klædte ham herligen ſom i Skarlag eller Purpur, pyntede ham ſaa værdigen og lagde Liget i Høi. Drei er vel af Drejra, isl. Dreiri ɔ: Blod.

I Hoien Liget sattes ned,
Var pyntet herligen.

176. Ei Helvig lagde Dølgsmaal paa,
De Høgnar monne veie.
Hun Skarlag grov i Hoien ned,
Hvor Drenge Dalen rie.

176. Helvig lod det see paa sig, at Høgnar monne døe; siden grov hun Skarlag i Høien. Drei skal vel her være det i Purpur pyntede Liig.

No. 5.

ALDRIAS THAATTUR.

1. Teâr genga ſeâr vi Bödnunun
Nujggju Maanar ſujnar,
Tiil eât tajrra Stundun lujur,
Teâr föa Svajnar frujar.

Niurleâi.
Greâni beâr Gudli eâv Haji &c.

2. Helvig ungan Sonin aar,
Tung man Sorgjini fadla;
Sujani beâ hoon Preſti bera,
Aldrias beâ hoon kadla.

3. Gurin ungan Sonin aar,
Tung man Sorgjini fadla;
Sujani beâ hoon Preſti bera,
Svajn beâ Mouur kadla.

---

1. Jeg har her adſkilt Aldrias Thaat fra Høgnar Thaat, hvorvel nogle ſynge den ud i Eet med den foregaaende. Teâr er

No. 5.

Aldrians Qvad.

1. De Fruer gik med Barnene
Alt udi Maaner ni;
Da Stunden kommer, føder hver
En Søn saa fro og fri.

Omqvæde.
Grane bar Guldet af Hede ꝛc.

2. En Ungersvend sig Helvig fik,
Tung monne Smerten falde;
Til Præsten bares Svenden hen,
Hun Aldrian lod kalde.

3. En Ungersvend sig Gudrun fik,
Tung monne Smerten falde;
Til Præsten bares Svenden hen,
Hun bad ham Svend sig kalde.

Nom. plur. fœm.; altsaa: disse tvende Fruentimre; isl. thær
a. Aar ɔ: ajur; deraf aat ɔ: eiede; isl. á, átti, eiga.

4. Louu teâr uj ſujnari Saang,
Latta tekur Vanda;
Nû eer lii eât tajrra Tuj,
Bâar ſkulu ûtganga.

5. Inni ſoutu teâr uj Deâr,
Inni ſoutu teâr uj traa;
Inntiil tan hin tria,
Teâr ſkulu ûtgaa.

6. Teâ veâr Gurin Jûka Döttur,
Brugur mikla Liſt;
Bujur Helvig, Jalſins Döttur,
Eât Duurun ganga fiſt.

7. Gurin ſo tiil Orar tekur,
Fiſta Ori taa:
Höjr tû, Helvig Jalſins Döttur,
Tû ſkeâl ût firi gaa.

8. Sveâraji Helvig Jalſins Döttur,
Leât taa Angjiſt o Vanda:
Tû beer högru Hövur inn Ee;
Tû manſt ût firi ganga.

9. Hoon aatti ſeâr ajn ungan Soon,
Gurin vildi han pujna;

---

4. Baanden begyndte at lettes, formindſkes. Latta isl. létta ɔ: lette, lindre. Mér léttir ɔ: jeg føler Lettelse, Lindring.
6. Dür, Dirr, Duur, isl. Dyr ɔ: Dør, Døraabning, ligesom

4. De Fruer laae hver i sin Seng,
Ei følte Vaande lange,
Snart lakker det ad deres Tid
De begge skal udgange.

5. De inde sad' i Dagene,
De inde sad' i to;
Indtil det tredde Dageskjær,
Da kunde de udgaae.

6. Det Gudrun Gjuka Datter var,
Hun bruger Lister mange;
Hun Helvig Jarledatter bød
Ad Døren først udgange.

7. Gudrun da til Orde tog,
Og saa hun tale maa:
Hør, Helvig Jarledatter, hør,
Nu først du ud skal gaae.

8. Helvig hertil svarede,
Hun glemte Sorger mange:
Du høire Hoved har end jeg,
Thi bør Du først udgange.

9. Den unge Søn, som Helvig har,
Ham vilde Gudrun hugge;

Didnar; see V. 39 nedenfor.
8. Hövur, isl. Höfud ɔ: Hoved.
9. Gudrun vilde pine eller dræbe ham.

Helvig touk Gurins ungan Soon,
O leji uj Vöggji ſujna.

10. Inn koom Gurin aarla Morgun,
Fedl ſo veål uj Leå;
Hoon touk ût ſujn lujtil Knujv,
O ſnajdi Höddi eåv.

11. So eer ſagt fraa Aldrias,
Mikjil geåv han Vext,
Majra vöx han uj ajn Maåna,
Inn önnur Bödn uj ſex.

12. Han vöx up uj Rujkjinun
Tiil gjevelian Mann,
Hunalands Kongurin
Foſtraji han.

13 Aarla veår um Morgunun,
Soulin feåvurt braa;
Teå veår Helvig, Jalſins Döttur,
Hoon rujur tiil Lindar Aa.

14. Teå veår Helvig, Jalſins Döttur,
So genga Sögur fraa,
Mötti hoon ſujnun unga Soni
Eſtur firi Lindar Aa.

---

10. Det faldt ſaa vel i Lag. Snajda, isl. ſneida ɔ: ſnitte, ſkiære.

Thi tog hun Gudruns unge Søn
Og lagde i sin Vugge.

10. Gudrun ganger aarle ind,
Det saa for hende traf;
Og tog hun ud sin liden Kniv
Og skar hans Hoved af.

11. Saa gik det til med Albrian,
At frodig tog han Vext,
I Maaned een han voxte meer,
End andre Børn i sex.

12. Voxte han i Riget op
Alt til saa gjev en Mand,
Hos Kongen han opfostret blev
Alt udi Hunaland.

13. Det var en aarle Morgenstund,
Da Soel skjan yndig ned;
Det Helvig Jarlsdatter var,
Til Lindar Aa hun reed.

14. Det Helvig Jarlsdatter var,
Saa Sagnet gange maa,
Og mødte hun sin unge Søn
Alt øst for Lindar Aa.

12. Hunalands Konge (Atle) opfostrede ham. — Det stemmer overeens med den islandske Fortælling.

15. Helvig so tiil Orar tekur,
Smujlist undur Lujn:
Teâ svörji Ee aa mujnari Trygv,
Eât tû eer Sonur mujn.

16. Sveâraji Aldrias, Högnar Soon,
Han stendur uj Manna Mygva:
Ee heâvi aj satt ajna lâara Konu,
Kunni so veâl eât lygva.

17. Teâk tû ût tujn lujtil Knujv,
Higg uj veâl han bujtur;
Tujna Mouur uj Armin skjer,
Vita um Hjarta nujtur.

18. Han drou ût sujn lujtil Knujv,
Higgur, veâl han bajt;
Sujna Mouur uj Armin skeâr,
So fast uj Hjarta najt.

19. Sveâraji Aldrias, Högnar Soon,
Soulin aa honun skujn:
Teâ suggji Ee aa sjaalvun meâr,
Eât tû eer Mouur mujn.

20. Helvig so tiil Orar tekur,
Smujlist undur Lujn:

16. Han staaer i en Folkestimmel. Jeg har et seet en lavere Kone. Mygva er vist det isl. Múgi ɔ: Mængde.

15. Helvig da til Orde tog.
Hun smiled' under Liin:
Det sværger jeg alt paa min Troe,
At du er Sønnen min.

16. Svared' dertil Albrian,
Han stod blandt Mænd vel tyve:
Jeg aldrig nogen Qvinde saae,
Der bedre kunde lyve.

17. Tag du dig din liden Kniv,
Forsøg du oppebie;
Din Moder du i Armen skær,
Da Hjertet dit vil svie.

18. Drog han ud sin liden Kniv,
Og saae, om den vel beed;
Sin Moder han i Armen skar,
I Hjertet hans det sveed.

19. Svared' derpaa Albrian,
Han stod i Solens Skin:
Jeg i mit Hjerte føler det,
At du er Moder min.

20. Helvig da til Orde tog,
Hun smiled' under Liin:

17. See til, om den bider vel. — See, om Hjertet svier.
18. Han seer, at den beed vel. Higgur ɔ: seer, af Hyggia.

Sujg ſo tiil um aj lenga Tuj,
Tû hevnir Feâjir tujn.

21. Hoon tekur up teâ Runar Kjelv,
Sujnun Soni feâr:
Hetta geâv tujn hiin ſeâli Feâjir,
Uj mikjil Got unti meâr.

22. Svajnur touk vi Runar Kjelvi,
Niur firi ſee ſaa;
Braſt hanſara Belti,
Ljitur uj han braa.

23. Braſt hanſara Belti,
Ljitur uj han braa,
Han ſaa ſujn hiin Feâjirs Deja,
Standa heâr uppaa.

24. Teâk tû hetta Runar Belti,
Bint um tujnar Lendar;
Teâ kan ödlun Laaſun leâſa,
Adlar Sûtir rinda.

25. Tâaji tû kjemur tiil Hadlar hajm,
Sujla idla ſnimma:
Sujg ſo tiil uj lenga Tuj,
Leât aangjin aa teâr finna.

21. Runar Kjelv ɔ: Runekøvle, Runeſtok. Denne havde hun formedentlig faaet af Hagnar tilligemed Runebeltet; ſee Hognars Qv. Vers 173.

See til, at du om feie Tid
Faaer hevnet Fader din.

21. Hun tager op en Runestok,
Og siger til Aldrian:
Din hulde Fader gav mig den,
Han var min bedste Mand.

22. Svenden tog mod Runestok,
Og ned for sig han saae;
Hans Lendebelte sønder brast,
Han Farve skifte maa.

23. Hans Lendebelte sønder brast,
Han Farve skifte maa;
Sin Faders Død afbildet han
Paa Runestokken saae.

24. Mod dette Runebelte tag,
Og bind dig det om Lende;
Det alle Laase aabne kan,
Og Sorg til Glæde vende.

25. Naar du til Hallen kommer hjem,
Tag mine Ord til Minde:
See til, at ingen nagentid
Skal Beltet hos dig finde.

22. Ljitur, isl. Litr ɔ: Farve.
25. Silde eller tidlig. Aangjin, isl. eingi ɔ: ingen.

26. Aarla veâr um Morgunun,
Soulin ſkujn ſo vuja,
Teâ veâr Aldrias, Högnar Soon,
Han vildi tiil Hadlar ruja.

27. Svajnur gjek uj Hadlina inn,
Han ſkuldi Ljauſi ſkeâra,
Brendi gjögnum Fouta-Bleâ,
Han touk ſce ikkji veâra.

28. Svajnur veâr ungur eâv Aldrunun,
Han ſkuldi ſkeâra Ljaus;
Brendi gjögnum Fouta-Bleâ,
Niur uj Hadlar-Gölv.

29. Artala Kongur tiil Orar tekur,
Mjövur blandi rennur:
Qveât hugſar tû, Svajn, ſo djupt,
Tu gâar aj, eât tû brennur?

30. Teâ hugſi Ee, Artala Kongur,
Eât tû ajur miklan Ei;
Teâ verur helſt aa tujnari Eâvi,
Tû tiggur Vatn o Brej.

31. Tuj ſveâraji Artala Kongur:
Ee aji miklan Ei;

29. Den blandede Mjød render ɔ: der drikkes Mjød. Mjövur, isl. Miödur ɔ: Mjød. Du agter ei, at du brænder. Gåar ɔ: agter paa, er vel af det isl. Gát ɔ: Agtſomhed. Hugſa,

26. Det var en aarle Morgenstund,
Solen skinned' vide,
Da lystede det Aldrian
Til Hallen hjem at ride.

27. Svenden gik i Hallen ind,
Han skulde Lyset skjære,
Men Branden brændte Fodeplad,
Ei agtsom han mon være.

28. Svenden var af Alder ung,
At brande Lys bereed,
Brand brændte gjennem Fodens Brist,
Og Hallens Gulv den sveed.

29. Kong Atle da til Orde tog,
Mens Mjød i Hornet render:
Hvad tænker du saa saare paa,
Og agter ei, du brænder?

30. Her, Atle Kong, jeg tænker paa,
Hvor du i Guld mon ligge;
Det letteligt dog hænde kan,
Du Vand og Brød maa tigge.

31. Kong Atle hertil svarede:
Det har ei nogen Nød;

isl. hugsa o: tænke.

30. Du eier megen Eiendom, Pleonasmus. Ei, isl. Eiga o: Eiendom. Vérur for verdur o: vorder, bliver, af det isl. at verda.

Teâ verur ikkji aa mujnari Eâvi,
Ee tiggji Vatn ó Brej.

32. Aarla veâr um Morgunun,
Soul touk feâvurt eât ſkujna:
Viil tû neâka, Artala Kongur,
Uj Deâ aa Skogvin ruja.

33. Aarla veâr um Morgunun,
Fedl ſo veâl uj Leâ,
Liſta tajr aa Skogvin burtur,
Svajnur o Kongurin bâajir.

34. Teâ eêr inn, ſum ófta firr,
Mengur ſkortar Fuggja;
Genga tajr tiil Gudl-Bjőrgji,
Teâ mikla Gudl eât ſujggja.

35. Ruja tajr aa Skogvin burtur,
Frujir uj Hua fudl;
Han vujſti honun aa Huuſi teâ,
Uj tat veâr innan vi Gudl.

36. Tuj ſveâraji Artala Kongur,
Fiſta Ori taa:

32. Skogvin, isl. Skogr ɔ: Skov.
33. Leâ, isl. Lag ɔ: Maade, rette Skik.
34. Mangen sitter gjerne til sit Liggendesæ, bestuer gjerne sit Guld. — Skortar, seer ofte til, flotter til; saaledes Faros boerne; det betyder og at fattes, mangle; af det isl. korta.

Det skeer ei i min Levetid,
Jeg tigger Vand og Brød.

32. Det var en aarle Morgenstund,
Solen skinned' vide:
Har du ei Lyst, o Atle Kong,
I Dag til Skov at ride.

33. Det var en aarle Morgenstund,
Det faldt saa vel i Lag;
Den Svend og Kongen rede bort
Til Skoven samme Dag.

34. Det gaaer nu til som ofte før,
Vel yndes Guld og Fæe;
Det Guldbjerg glad' de ile til,
Det meget Guld at see.

35. Ride de til Skoven bort,
Saa froe og haabefuld',
Han viske ham det dyre Huus
Med tæt opstablet Guld.

36. Thi taled' Konnung Atle da,
Og første Ord var saa:

— Fuggja er det samme som Fea, Liggendefæe, Skat, Penge.
35. Som inden i var tæt besat med Guld. See Peder Syvs Kæmpeviser 1 Part No. IV. V. 36. Tat, isl. thiettr ɔ: tæt.
36. See Peder Syvs Kæmpeviser 1 Part No. IV. V. 42. Udvalgte Viser 1 D. Pag. 30 fg.

Höjr tû teâ nû, Harra Svajn,
Tû skeâlt heâr firi inngaa.

37. Tuj sveâraji Harra Svajn
Uj anna Ori taa;
Tû beert högru Kroununa,
Tû skeâlt inn firi gaa.

38. Artala Kongur uj Hunalandi
Inn um Didnar saa;
Teâ veâr indi Harra Svajn,
Han smelti Huur uj Laas.

39. Svajnur veâr ungur eâv Aldrinun,
Lattur veâr han tiil Maals;
Teâ eer meâr eâv Sonnun sagt,
Han smelti Huur uj Laas.

40. Teâ hugsi Ee, Harra mujn,
Houast tû ajur miklan Ei,
Viil tû nû neâka, Artala Kongur,
Tiggja Vatn o Brej.

41. Teâ hugsi Ee, Harra Svajn,
Eât Ee aji miklan Ei;
Gjarna viil Ee nû, Harra Svajn,
Tiggja câv teâr Vatn o Brej.

---

39. Let var hans Mæle, eller, som det hedder andre Steder: Han var en snild Tunge. — Didnar, isl. Dyrnar er en Dørs

Hør mig nu, du Herresvend,
Du først derind skal gaae.

37. Det svarede den Herresvend,
Og andet Ord var saa:
Du høire Krone bær, end jeg;
Thi bør du først indgaae.

38. Kong Atle udi Hunaland
Til Guldet tog sin Kaas;
Det var Herresvenden selv,
Han smækked' Dør i Laas.

39. Svenden var af Alder ung,
Dog bær han Guildheds Roes;
Og er det mig af Sandhed sagt,
Han smækked' Dør i Laas.

40. Derpaa jeg tænker, Herre min,
Hvorvel du Rigdom nød,
Det dog kan hændes, at du nu
Vil tigge Vand og Brød.

41. Derpaa jeg tænker, Herresvend,
Hvorvel i Guld jeg flød,
Jeg nu dog gjerne tigge vil
Af dig lidt Vand og Brød.

Aabning, Dørhullet. Huur, isl. Hurd, er Døren selv.

42. Aldrias gjek eâv Gudlbjörgjinun
Ajna Morgun ſnimma;
Svörji Ee tan Aj aa mujna Trygv,
Heâr lasſti han Kongurin inna.

43. Teâ veâr Aldrias, Högnar Soon,
Mikjil Gudl han fek;
Han koom ikkji attur uj Gudlbjörgji,
Firinn Kongurin ſkeârpur hek.

44. Aldrias gjiſti ſujna Mouur,
Sujla Deâ aa Qvöldi;
Sujani raj han heâni burtur
Tiil Kongjin uj Deâna-Veldi.

---

42. Her lukkede han Kongen inde. Nogle ſynge: Heâr lasſti han báaji inna ɔ: her lukkede han begge inde, nemlig baade Kong Atle og Dronning Gudrun; men dette ſtemmer ei vel overeens med det foregaaende, ei heller med Wilkinaſaga; derimod ſtemmer det nogenlunde overeens med Peder Syvs Kæmpeviſe 1ſte Part No. 7 V. 41, hvor det hedder: Nanke hedde den Kæmpe, Han hevned' ſin Faders Død; Grimild qvaltes af Hungers Qvide Hos Niflungs Skat uden Brød. See og udvalgte danſke Viſer 1ſte Deel Pag. 116.

42. Guldbjerget Albrian forlod
En aarle Morgenstunde;
Og sværger jeg det paa min Troe,
Han Kongen' lod' derinde.

43. Det var Albrian, den Svend,
Fik meget Guld for Gang;
Guldbjerget han ei meer gik til
For Kongen tørret hang.

44. Han Moder sin da gjæstede,
Det silde var om Qvælde;
Han siden reed til Kongen hen
Alt udi Danevælde.

---

43. Skeárpur ɔ: tørret, af det isl. at skérpa ɔ: hærde, tørre. deraf Skjærpekjød, det er Kjød, som uden nogen foregaaende Saltning er hængt op i Luften og tørret. Det bruges meget paa Færøe. — Mikjil udtales og mikji, af det isl. mikit ɔ: meget. Hek, isl. héck ɔ: hang, af hánga ɔ: hænge.

44. Siden reed han herfra bort til Kongen i Danmark. — Danavelldi er et islandsk Navn paa Danmark med alle dets tilliggende Lande; ellers Danmörk.

No. 6.

RAGNAR THAATTUR.

1. Villja teâr nû luja
Mujnun Orun aa;
Kongurin reâvur firi Uplandi,
Veâna Döttur aar.

S t e v i.
Borgarhjortur biggjur aa Taarni fruja,
Inn eer hoon fagrari inn Randar Soul,
Hoon kan adlar Fuglalistin eât tuja.

1. Ville I nu lyde (lytte, høre) paa mine Ord. Kongen raader for Upland, og eier en væn Datter. Luja er vel af det isl. hlióda ɔ: lyde. — Der er en isl. Vise, som begynder omtrent ligesaa: Vilied thèr nockud hlýda mier, medan eg segi framm. See danske Kæmpeviser ny Udg. 5 Deel S. 73. — Efter Regnar Lodbroas Saga, hvormed denne Sang stemmer vel overeens, var det en Jarl (ikke en Konge) ved

No. 6.

Regnars Qvad.

1. Ville I nu lytte til,
Og høre paa min Sang;
Om Uplands Kongedatter væn,
Jeg synger denne Sang.

Omqvæde:
Borgarhjort opbygte Taarn mon pryde,
Fagrere er hun end Randar-Soel,
Hun kan alle Fuglesprog udtyde.

Navn Herraud i Gothland (ikke Upland,) som havde Thora Borgarhjort til Datter. Niurleki og Stevi, isl. Stef ɔ: Omqvæde. Borgarhjort bygger Taarnet skjønne; end er hun fagrere end Randarsoel. — Randarsoul er vel af det isl. Ran ɔ: Hav, og Sól ɔ: Solen; altsaa Havets eller Horizontens Soel ɔ: den op- eller nedgaaende Soel. Fuglalistir ɔ: Fuglekunster, Fuglesprog. List ɔ: Kunst.

2. Kongurin ajur feâr ajna Döttur
Vi miklun mentar Pruji;
Tuj hoon beer ödl Laafini
Eât ödlun Borgar-Lii.

3. Aatti han feâr fo veâna Döttur,
Bâaji vi Spekt o Pruji;
Tuj fitur hoon uj Haafeâti
Ivur ödlun Borgar-Lii.

4. Mojggjar fouru aa Skogvi burtur,
Biggja fkuldi Seâl;
Ee fâaji ikkji Tal aa tajm,
Tuj teâr eru mengar uj Tali.

5. Han leât henni Seâlin biggja
Eâv teâ fkujnandi Gudl;
Sjaalvur lajur han fujna Döttur,
Frouur uj Hua fudl.

6. Aarla veâr um Morgunun,
Teâ ruar fiûi Soul;
Toura eer gingjin aa Skogvi burtur
Vi Filgjis Mojggjar tölv.

---

2. Han eier sig en Datter med megen mærkelig Skjønhed. — Borgerleed isl. Borgar-hlid ɔ: Slotsport. Skreed betyder i Jylland glat, skjøn, af det isl. skrida ɔ: glide.
3. Baade med Beskedenhed og Prydelse. Spekt ɔ: Sagtmo-

2. Kongen sig en Datter har,
Hun deilig er og skreed;
Hun bær Laas og Nøglène
Til alle Borgerleed.

3. Han har sig en Datter væn,
Med Yndigheder blide;
Thi sidder i Høisædet hun
Alt over Borgerlide.

4. De Møer gik i Skoven bort,
At bygge sig en Sal;
I Mængde ginge de derhen,
Ei vides deres Tal.

5. Kongen Salen bygge lod
Alt af det klare Guld;
Selv leder han sin Datter ind,
Var hende saare huld.

6. Det var en aarle Morgenstund,
Steeg Soel fra Havets Bølge;
Thora gik til Skoven bort
Med Terner tolv i Følge.

---

dighed, Viisdom, Pruji, isl. Prydi ɔ: Smykke, Prydelse.
4. Jeg faaer ikke Tal paa dem; thi de ere mange i Antal.
6. Følgemøer ɔ: pedissequæ; Fruerpiger, Terner.

7. Mojggjar fouru aa Skogvi burtur
Höddu Gudl tiil Fuggja;
Taa munnu teår so lujti Veål
Niur firi seår fujggja.

8. Mojggjar fouru aa Skogvi burtur,
Funnu Orm aa Grandi;
Ofta hendist eåv Marleåti
Angjist o mikjil Vanda.

9. Mojggjar fouru aa Skogvi burtur
Båaji vi Gleåi o Glajm;
Touku teår hiin freånar Orm,
Fördu tiil Hadlar hajm.

10. Touku teår hiin freånar Orm,
Löldu uj Kjistu niur;
Han vöx sjött aa skamri Stund,
Båaji mikjil o dijur.

11. Touku teår hiin freånar Orm,
Gouvu honun Fingur Gudl;
Han vöx sjött aa skamri Stund,
Båaji mikjil o dijur.

7. De havde Guld til Fæe; de havde Guld og Liggendefæe nok med sig. Veål forklare Indvaanerne ved en liden Orm; formodentlig er dette Ord det isl. Val ɔ: Valg; altsaa: de gjorde et lidet Valg, Udbytte.

8. De fandt en Orm paa en liden Høi. Grandi isl. Grandi ɔ: en Bakke. — Marleåti, egentlig at have Lyst til upassende Mad, dernæst utidig Lyst, bruges og om unyttige For-

7. De Møer gik til Skoven bort,
De havde Guld og Fæe;
Da monne de et lidet Kryb
For sig paa Jorden see.

8. De Møer gik til Skoven bort,
Paa Hoi en Orm de funde;
Ofte volder Lystenhed
Angst saa mangenlunde.

9. De Møer gik til Skoven bort,
Med Gammen ile frem,
Og toge de den spragled' Orm
Med sig til Hallen hjem.

10. Toge de hiin spragled' Orm,
I Kiste lagde ned;
Den voxte snart og føie Stund,
Blev baade stor og feed.

11. Toge de hiin spragled' Orm,
Og gav den Fingerguld;
Den voxte snart og føie Stund
Tog til i Vaxt og Huld.

---

søg; af det isl. Marglæti ɔ: Omgængelighed, Uafholdenhed.
9. Baade med Glæde og Fryd, isl. Glèdi og Glaumr.
10. Dijur, isl. digr ɔ: tyk, feed. F. Ex. Gouur o dijur Mjolk ɔ: god feed Melk; men diggur, isl. dyggr er tro, som man kan stole paa; see Regin Smeds Qv. V. 22 og 53.
11. Fingurgudl, isl. fingur-gull ɔ: Guldring.

12. Nægvar vouru Mojggjinar,
Seâlin skulu biggja,
Ormurin fek ikkji inni Rum
Uj Mojggja - Seâli eât liggja.

13. Touku teâr hiin freânar Orm,
Löddu han ût firi Soul;
Han vöx ljött aa skamri Stund
O Sporl ivur Höddi dron.

14. Löddu teâr ût tan freânar Orm,
Teâr sluppu eâv Angjist o Vanda,
Högri vaisti han Bugtir up,
Inn höa Borgjir standa.

15. Tan viil Ee nû Kongasooni
Mujna Döttur gjeva;
Veja viil tan freânar Orm
O skjilja Mojg vi Treva.

16. Tan viil Ee nû blujan Soni
Mujna Döttur jåa,
Veja viil tan freânar Orm,
O skjilja Mojg vi Traa.

12. Nok vare Møer, som Salen skulde bygge. Nægvar adject. af nögv, nok.
13. Sporl, Hale; isl. Spordr ɔ: Fiskenes Hale.
15. Treva isl. Tregi ɔ: Sorg, Hinder. Man siger paa Færøe: Han heár Treva firi ɔ: han afslog det, gjorde Forhindring deri.

12\. Ei Mangel var af Jomfruer
Forinden Salens Muur;
Og Ormen snart ei rummes kan
Udi det Jomfru-Buur.

13\. Toge de hiin spragled' Orm,
Og ud i Solen jog;
Den voxte fiur og Halen den
Snart over Hoved drog.

14\. De joge ud den spragled' Orm,
De slap fra Angst og Vaande;
Den reiste Bugter hoire op,
End høie Borger stande.

15\. Den Kongesøn jeg stille vil
Alt ved min Datters Side,
Som dræbe kan den spragled' Orm,
Og stille Møe fra Qvide.

16\. Den Kæmpe bold jeg give vil
Min Datter udi Borg,
Som dræbe kan den spragled' Orm,
Og stille Møe fra Sorg.

16\. Den blide Søn vil jeg nu tilsige, love min Datter. Jåa, isl. játa ɔ: sige Ja til, bejae; deraf jætte, forjætte. Jætte bruges og i Udv. danske Viser 3 Deel Pag. 102 V. 20. Jeg vil holde hende i Agt og Ære, Hvad skal jeg mere jætte.

17. Grajvin kjemur inn aarla Morgun,
Vekkjir up Draangjir ſneâjrar:
Nû viljun Veâr tan Ormin gjeſta,
Laangji hevur Mojgna veâra.

18. Vundu up ſujna Silkji Segl
Uteâv Glaſtri Skaj;
Ormin höjrdu tajr blaaſa,
Tåaji tajr komu midt aa Laj.

19. Ormin höjrdu tajr blaaſa,
Tåaji tajr komu midt aa Fjör;
Outtaſt touk taa Grajvurin
Alt um ſujn Seâjil Gjör.

20. Vendi um okkra Silkji Segl,
Ajkji oos aj tan Våa;
Ormurin maa firi okkara Skjild,
Laangji firi Mojgna råa.

21. Inn teâ fratti Ragnar Kongur,
Sonur Sjûra Ring;
Ormurin liggur vi Mojgna Seâl,
Han beer Mers uj Kring.

22. Ragnar leât ſeâr Kleâjir ſkera,
Båaji eâv Tjöru o Sand;

18. Glaſtri Skaj ɔ: Glarſnekke; poetiſk; jevnf. Hognars Sang V. 36 og Vers 25 nedenfor.
19. At grue begyndte da Greven, Alt for hans Sadbelgjord. Digte-

17. Den Greve ganger aarle ind,
Opvækker sine Drenge:
Vi gieste vil den Orm, som har
Den Møe forvaret længe.

18. Vandt de op de Silkeseil
Alt udaf Glastri-Skai;
Ormen blæse hørte de,
Der de kom midt paa Vei.

19. Ormen blæse hørte de,
Der de kom midt paa Fiord;
Rædsel Greven da betog
Alt om hans Saddelgjord.

20. Vend om, vend om de Silkeseil,
Og vold os ei den Vaade;
Den Orm for vor Skyld længe nok
Maa hist for Møen raade.

21. Det spørger Regnar Konge bold,
En Søn af Sigurd Ring:
Den Orm omvinder Møers Sal
Og snoer sig rundt omkring.

22. Sig Regnar Klæder skjære lod
Af Tjære og af Sand;

ren forglemmer her, snorrigt nok, at han har ladet sin Helt feile.
22. Grand isl. Grand ɔ: Skade; deraf at granda, skade; see Høgnars Qv. V. 143. Qvørsins Qv. Vers 15.

Tuj han ſkuldi eåv Ormins Ajtur
Ikkji fåa Grand.

23. Ragnar kjemur inn aarla Morgun,
Vekkjir up Draangjar beſti:
Nû viljun Veår vi Friun feåra,
Freânar Orm eåt gjeſta.

24. Gingu tajr tiil Strandar oman,
Rujkjir Menn o reſtir,
Lunnar bruſtu o Jörin ſkalv,
Tajr dronu ſujna Knör ûr Neſti.

25. Vundu up ſujna Silkji Segl
Ut eåv Glaſtri Skaj;
Ormin höjrdu tajr blaaſa,
Tåaji tajr komu midt aa Laj.

26. Ormin höjrdu tajr blaaſa,
Tåaji tajr komu ſkamt tiil Landa;
Ragnar beâ taa ſujna Menn,
So kaatan Mjöin blanda.

27. Ormin höjrdu tajr blaaſa,
Tåaji tajr komu ſkamt tiil Lans;

24. Rige Mænd og raſke. At Rullerne under Snekken braſt vil ſige: De kaſtede dem haſtigen og med Larm; de Tyndre ſig at komme til Söes. Udtrykket bruges endnu om Baade med raſt Mandſkab. — Om Neſt eller Nöſt o: Baadehuus ſee

At han af Ormens Edder ei
Skal faae den mindste Gran.

23. Regnar ganger aarle ind,
Opvækker Drenge bedste:
Vi vil nu fare bort med Fred,
For Ormen hiin at gjeste.

24. Ginge de til Stranden ned
Med Guld og mandig Trøst;
Ruller brast, og Jorden skjalv,
Der de drog Knor af Nøst.

25. Vandt de op de Silkeseil
Alt udaf Glastri-Skai;
Ormen blæse hørte de,
Der de kom midt paa Vei.

26. Ormen blæse hørte de,
Der de kom nær til Lande;
Regnar bød da fine Mænd
Den glade Mjød at blande.

27. Ormen blæse hørte de
Der de kom nær til Lands;

Hegnars Sang Vers 35. Restur, isl. hraustr ɔ: rask, sund.
26. Kaat isl. kátr ɔ: glad. Deraf vel det danske Adjectiv: kaad. Mjøden kaldes glad, fordi den gjør Folk glade.

Ragnar beå taa ſujna Menn,
So kaatan drekka hans.

28. Hajlir eru adlir mujnir Menn,
Teår ſkulu mujnun Baåndun graja;
Meni Ee gengji up aa Land
Tan Ura - Sej eåt raja.

29. Adlir viljun Veår filgja teår,
O fremja ſo tujn Vilja;
Teå eer ikkji ajn Mans Föri,
Hans Hövur fraa Bûkji eåt ſkilja.

30. Hajlir eru adlir mujnir Menn,
Teår ſkulu mujnun Skjipun feſta,
Meni Ee gengji up aa Land,
Eåt ſnakka vi oukunniar Gjeſtir.

31. Ragnar gengur aa Greåſa - Geåri,
Sum Ormurin firi laa;
Han veår mikjil o egveliur,
Kongurin undraſt aa.

32. Ee vekkji tee up, tû freånar Orm,
Andſar tû neåka meår;

28. I ſkulle mine Tougværk gjøre tilrette. — Uraſei er egentl. en Graaſei (gadus virens) ſom opholder ſig ved Ûrerne ɔ: de fra Fjeldene i Søen nedfaldne Stene og Klippemaſſer; diſſe Fiſk ere ſom oftest ſtore og fede. Meningen er vel: Jeg behøver ikke, at have nogen af Jer med mig; mit Foretagen-

Regnar bød da sine Mænd
At drikke Skaalen hans.

28. Sunde er' I, alle Mand,
Hal ind det Tougværk lange;
Imens jeg gaaer i Landet op
For de smaae Fisk at fange.

29. Vi alle ville følge dig,
Og fremme saa din Villie;
Det er og ikke een Mands Værk,
Den Orm ved Liv at skille.

30. Sunde er' I, alle Mand,
I Skibet nu maae fæste;
Imens jeg gaaer i Landet op
For Fremmede at gjæste.

31. Regnar gaaer mod grønne Gaard,
Hvor Ormen foran laa;
Den saare stor og gruelig var,
Han undredes derpaa.

32. Jeg vækker dig, du spragled' Orm,
Mon du vel ændser mig?

---

de anseer jeg ikke for at være af større Betydenhed, end at fange en Graasei.

29. At skille dens Hoved fra Kroppen; Búkur isl. Búkr ɔ: et Legeme uden Hoved og Lemmer, Krop, truncus.

30. At snakke med ubekjendte Gjæster.

Fratti teå Toura Borgarhjort,
Ee ſtjeåliſt aj aa teår.

33. Qvör eer ſo hiin Hudjarvi,
Uj mee vekkjir ûr Dveåla?
Tan man Toura agta ſeår,
Teå Borgarhjort eåt heåva.

34. Ragnar högg ſo ſtourt ajt Hög,
Eåt ödlun tjikti Undur;
Han högg tan hiin freånar Orm
Eåv uj Miun ſundur.

35. Ragnar vaa eåv Ormurin,
Meåvurin veår han heppin;
Han four undan vi Skaftinun,
Men Svöri, teå ſtou ettur.

36. Han four ûr tajmun tjörgavun Kleåvun,
Leji tej ſeår uj kjaa;
Attur uj rejt Skeårlak,
So veånur veår Garpi eåt ſjaa.

---

32. Jeg ſkjæler mig ei paa dig.
33. Hudjærv ɔ: modig; qvaſi: hugar-diarfr eller hugadr.
35. Regnar var i Baade af Ormen; han var en heldig Mand; heppin isl. heppinn ɔ: heldig. Han veeg bort med Skaftet, men Sværdet ſtod tilbage. — Dette er en Beſkrivelſe over Ormens Drab. Den tumlede ſig ſaaledes, at Sværdet eller Spydet gik af Skaftet. Saaledes Grindehvalerne (Delphinus Grinda,) naar de dræbes og kaſte ſig paa Hval-

Spørge skal Thora Borgarhjort,
Jeg lumsk ei dræber dig.

33. Hvo er den hudjærve Mand,
Af Dvale vækker mig?
Han vist nok Thora Borgarhjort
Til Løn mon vente sig.

34. Da hug han Regnar bristelig,
At alle tyktes Under;
Og hug han da hiin spragled' Orm
Alt udi Midten sønder.

35. Af Ormen Regnar ængstedes,
Dog heldig var hans Færd;
Sværdskaftet han i Haand beholdt,
I Ormen blev det Sværd.

36. De tjæred' Klæder trak han af,
Med andre skiftede;
Og atter i Skarlagen rød
Var Kæmpen væn at see.

vaabnene; da gaaer Skaftet i Stykker og Vaabenet bliver siddende i Grinden. Skaftet søger Manden at beholde i Haanden, for at vise sin Mandhaftighed, og tillige for at faae Skadebod. Saaledes Regnar her. Den, som ei er heppin, mister Skaftet.

36. Han foer af de tjærede Klæder, (see 79de Vers nedenfor,) og lagde dem hos sig. — Veänur isl. vænn ɔ: væn, smuk.

37. Han four ûr tajmun tjörgavun Kleåvun,
Leji aa Hejggji-kvujta;
Attur uj rejt Skeårlak,
So veånur veår Garpi eåt lujta.

38. Mojggjar ſtenda uj Glar Glugga,
Blanda Mjö uj Skaal;
Snarlia ſkundar han ſujna Feer
Attur tiil Skjipun eåt gaa.

39. Mojggjar ſtenda uj Glar Glugga,
Blanda Mjö o Vujn;
Snarlia qvaſt han ſkundar ſeår
Attur tiil Skjipun ſujn.

40. Treålurin vappar adlan Deå,
Qvujlu vildi tiggja;
Han koom heår ſo ſujla aa Qvöldi,
O Orm ſaa dejan liggja.

41. Treålurin vappar adlan Deå,
Bajnini touku eåt möa;
Ikkji tordi ſo Vendi-Loukur,
Dejan Ormin röra.

---

37. Han lagde dem paa Høien den hvide. — Høien kaldes hvid blot for Rimets Skyld.
38. Glargluggen v. Glaslugen ɔ: Vinduet, det islandske Glergluggi; Gluggr betyder ogsaa et Hul, en Glug, en Aabning.
39. Qvaſt ɔ: brat, haſtig.
40. Vappar isl. vappa, ɔ: gaaer og rokker som en And, gaaer sagte. Treålur, isl. thræll ɔ: en Træl, Slave. Sujla isl.

37. De tjæred' Klæder trak han af,
Blev lagt paa Hoiens Bue;
Og atter i Skarlagen red
Var Kæmpen væn at skue.

38. Skjøn Jomfruer i Glar=Gluggen staae
Med Mjød i Hornet lange;
Snarlig skynder han sin Færd,
Til Snekken ned at gange.

39. Skjøn Jomfruer i Glar=Gluggen staae
Og blande Mjød og Viin;
Snarlig skynder han sin Færd
Igjen til Snekken sin.

40. Den Træl krøb om den hele Dag,
Han Hvile vilde tigge;
Saa silde han om Qvælde kom,
Saae Ormen død der ligge.

41. Den Træl krøb om den hele Dag,
Blev træt i Benene;
Den uselig Stymper torde knap
Den døde Orm besee.

---

sidla ɔ: silde.

41. Benene begyndte at mødes, trættes. — Vendi-Loukur er et Haansord om den, der er seenbrægtig, og vender om fra halvgjort Arbeide. Eà louka Tegv er at spinde Tov, Uld, saaledes, at Traadene eller Garnet er for libt tvunden, eller snoet.

42. Tegdi han ſee ſo lengan ût,
Tiil Belti ſprak um Miu;
Taa fek han teå bûna Svör,
Uj Ragnar beår fraa Smiu.

43. Han touk teå hit bûna Svör,
Kongji beår tiil Handa:
Ee heâvi vijin tan freånar Orm,
O ſkjilt Tikkra Döttur fraa Vanda

44. Teå eer inn, ſum ofta firr,
Lengt eer eåt vera inna;
Toura eer rijin tiil Hadlar hajm
Feâir o Mouur eåt finna.

45. Tû leåt teår ikkji idla lujka,
Houaſt Ee gjifti tee Treåli;
Mannin tan, uj Ormin vaa,
Döttur mujna ſeåla.

46. Trigv ikkji, trigv ikkji, Feâir mujn,
Qveât uj tan Treålin ſeji;
Han veår eåv ödlun meåtari,
Uj Spjout uj Ormurin leji.

47. Ee ſaa tan, uj Ormin vaa,
Han veår oulujkur Treåli;

42. Tegdi er imperf. af det isl. tegia ɔ: udſtrække.
46. Han var frem for alle fortrinligere. Meåtari, Comparativ af det isl. mætr ɔ: fortrinlig. Spiout, isl. Spiót ɔ: Spyd.

42. Han strakte sig saa langlig ud,
At Beltet sprak om Middje,
Og trak til sig det bovne Sværd,
Som Regnar bar fra Smiddje.

43. Og tog han dette bovne Sværd,
Bar Kongen det til Haande:
Jeg veiet har den spragled' Orm,
Og skilt Jer Barn fra Vaande.

44. Det gaaer nu til, som ofte før,
Det kjeder at være inde;
Thora er reden til Hallen hjem,
Fader og Moder at finde.

45. Du ilde det ei hove maa,
Jeg giver dig en Træl;
See der den Mand, som Ormen vog,
Min Datter vennesæl.

46. Troe ei min Fader, troe det ei,
Hvad som den Træl der sagde;
Den Mand langt hæderliger' var,
Som Spyd i Ormen lagde.

47. Jeg saae den Mand, som Ormen vog,
Han var en Træl ei liig;

47. Han var sig fra andre Lande, Kongesønnen vennesæl, huld. Sealli, isl. sæll ɔ: lykkelig. See Brynhildes Qv. V. 11.

Han veâr ſeâr eâv ödrum Londum,
Kongaſonurin ſeâli.

48. Kongurin leât taa Thingji ſetja,
So eer Virin vendur,
Han ſtou hagſtur aa Thingjinun,
Uj Svöri beâr uj Hendi.

49. Ragnar lifti Durinun,
Meâvurin veâr han baldur:
Meâr veâr leâa eât aja Mojg
Adlan hennara Aldur.

50. Ragnar lifti Durinun,
Meâvurin veâr han frujur,
Meâr veâr leâa eât aja Mojg
Adlar hennara Tuj.

51. Ragnar lifti Durinun.
Treâlinun vildi Sût;
Teâ viſti aangjin innan Hadla,
Qveâr uj han ſnaitiſt ût.

52. Teâ veâr Ragnar Kongur,
Fedl uppaa ſujnari Kneâ,

48. Saa er Lykken vendt. Værdien, Belønningen blev tilbageholden. — Kongen vil ei give Trællen den udlovede Belønning (ſin Datter,) førend Sagen nøiere er underſøgt paa Thinge.
49. Baldur, isl. ballr ɔ: bold, tapper, drabelig, ypperlig.

Han var sig vist fra fjerne Land
En Kongeson saa riig.

48. Kongen Thing da sætte lod,
Sig Bladet snart kan vende;
Høiest han paa Thinget stod,
Som Sværdet bar i Hænde.

49. Da lukker Regnar Døren op,
Saa bold man hannem kalder:
At eie Møe var mig bestjært
Al hendes Levealder.

50. Kong Regnar lukker Døren op,
En Mand saa bold og blid:
At eie Møe var mig bestjært
Al hendes Levetid.

51. Kong Regnar lukker Døren op,
Og voldte Trællen Skræk;
Og vidste ingen i den Hal,
Hvor Trællen sneg sig væk.

52. Det var Regnar Konge bold,
Han faldt paa sine Knæe,

---

51. Regnar løftede Døren op; han løftede formodentlig Slaaen eller Klinken i Veiret for at aabne Døren. At sneida sig hiá ɔ: at undvige, løbe bort.

Meni han Toura Borgarhjort
Tiil Egta festi seår.

53. Drujkkji veår tajrra Bridleipi,
Kaat veår tajrra Lujv;
Båaji gingu uj ajnari Saang,
Ragnar o hans Vujv.

54. Teå eer inn, sum ofta firr,
Teå koom tiil so braat,
Frygvin sökti Helsot
Hesa seåmu Naat.

55. Louu tej uj sujnari Saang,
Tej snakka um teå båajir:
Tû skeålt teår teå Jomfru bia,
Uj veål nujtur mujnar Kleåjir.

56. Tu skeålt teår teå Jomfru lova,
Bujir firi Sunnan Heåv;
Veål eer hoon eåv Ættun komin,
Tou lujtla hevur hoon Magt.

57. Frygvin veår lagt aa Saangar Stok,
Blikna touk tan rujka;

54. Helsot hjemsøgte Fruen.
55. De snakke om det begge.
56. Vel er hun af Ætten kommen, dog liden har hun Magt. — Kong Regnar fik Aslaug at see ved Lindesnæs i Norge, som,

Imens hans Thora Borgarhjort
Til Ægte fæstede.

53. Den Bryllupsfest blev drukket vel,
Og glad var deres Liv;
Begge gik i samme Seng,
Kong Regnar og hans Viv.

54. Det gaaer nu til, som ofte før,
Det hændte sig saa brat,
Med Helsot Fruen hjemsøgt blev
Alt udi samme Nat.

55. Begge laae i deres Seng,
Og saa hun Regnar beder:
Du frie skal til den Jomfrue, som
Kan passe mine Klæder.

56. Du dig den Møe troelove skal,
Som boer for Sønden Hav;
Vel har hun nu kun liden Magt,
Dog Ætten er hun af.

57. Da blev hun lagt paa Sengestok,
Snart Livets Lys svandt hen;

---

fra Færøe at regne, ligger mod Sønden.

57. At blegne begyndte den rige ɔ: den fornemme Frue. **Blikna**, isl. **bleikna**. **Bruvur** og **Bruur**, isl. **Brúdr** ɔ: Brud; bruges ofte for Kone. See og Skrymners Riim V. 25.

Sajnt man Ee, ſeji Ragnar Kongur,
Fåa meår Bruur ſlujka.

58. Frygvin veår lagt aa Saangar-Stok,
Blikna touk' tan balda;
Sajnt man Ee, ſeji Ragnar Kongur,
Fåa meår Bruur eåra.

59. Aarla veår um Morgunun,
Soul touk feåvurt eåt ſkujna;
Ragnar gjek ûr Hadlini
Fraa dejari Drotning ſujna.

60. Eſtan undur Hejggjini,
Sum Draangjir aja Fold;
Grouvu tajr teå hit ljouſa Lujk
Niur uj dökkan Mold.

61. Grouvu tajr teå hit ljouſa Lujk
Niur uj dökkan Fold;
Ragnar ſtou o ſaa heår aa,
Han ſortnaji ſum ajn Mold.

62. Tuj ſveåraji Ragnar Kongur,
Aa Greåvar Bakka ſtou:

---

58. At blegne begyndte den bolde. Eåra, isl. adra, en anden. Acc. ſing. fæm. af annar, önnur, anna.

60. Øſten under Høien; andre ſynge: Eſtan undur Kirkjini, øſten under Kirken. Fold ɔ: Jord, isl. Folld ɔ: Græsmark.

Seent vil jeg, sagde Regnar Kong,
Faae slig en Brud igjen.

58. Da blev hun lagt paa Sengestok,
Og Livets Lys gik ud;
Seent vil jeg, sagde Regnar Kong,
Igjen faae slig en Brud.

59. Det var en aarle Morgenstund,
Og klart var Solens Skin;
Kong Regnar gik bedrøvet bort
Fra døde Dronning sin.

60. Østen under Høiens Jord,
Hvor Drenge eie Fold,
Begrove de hiint lyse Liig
Alt under sorten Muld.

61. Begrove de hiint lyse Liig
Alt under sorten Fold;
Ude Konning Regnar stod,
Han sortned' som en Muld.

62. Kong Regnar stod ved Gravens Høi,
Saa sorrigfuld i Sinde:

61. Han sortnede som en Muld. Saaledes i Kæmpeviserne Ny Udg. 3 D. P. 87. Ude saa stod Herr Peder, han sortned' som en Jord. See og sammesteds 3 D. P. 32 og 108. Stolt Adeluds Kinder, som før vare røde, de sortnede som en Jord. — Dökkur, isl. Döckr ɔ: sort, mørk. Ljous, isl. liós ɔ: lys, klar.

Teâ verur ikkji, mian Ee livi,
Ee elſkji meâr anna Fljaui.

63. Ikkji fek taa Ragnar Kongur
Fri Naat idla Deâ;
Firinn han heji Knörri ſmuja
Suur ivur Heâv.

64. Svajnar ruja uj Landi up,
Breji ſkulu beâka:
Heâkar Riſi firi raaddi,
Han ajur Döttur ſpeâka.

65. Attur komu Svajnarnir,
Lujti höddu vunni;
Veâr hövun ſatt teâ ſtoltu Jomfru,
O tujlujka aangan funnu.

66. Veâr hövun ſatt teâ ſtoltu Jomfru,
Båaji vi Spekt o Keâti;
Aatög veâr hoon tiara Drotning,
Heji hoon havt hennara Meâti.

---

62. Mian og Meni, isl. medan ɔ: imidlertid, imedens.

64. Heâkar ɔ: Ake. — Speâka, ſpag, mild, er det isl. Spaka ɔ: venlig. — At Ake, ſom efter den islandſke Saga var en Bondemand, der med ſin Kone Grima boede paa Spangerhede ved Lindesnæs i Norge, og der opfoſtrede Aslaug, her er gjort til en Riſe, det maa den færøiſke Digter forſvare, ſom han kan bedſt. — I Qvadet: Riſen i Holmgaard, nævnes Heâkar Riſe, Filkuus Fader, ſom Birgar Belants Søn dræbte. Det er formodentlig en Forvexling dermed.

Det skeer ei, mens jeg lever end,
Jeg elsker anden Qvinde.

63. Kong Regnar derpaa hog ei fik
Frist enten Nat, ei Dag,
Før han sig Knorren havde bygt
At seile syd paa Hav.

64. De Svende reed i Landet op,
De Brød sig skulde bage;
Ake raadede derfor,
Han eier Datter spage.

65. De Svende atter komme hjem,
De lidet havde vunden;
Vi saae en Jomfrue saare skjøn,
En slig er aldrig funden.

66. Vi saae en Jomfrue saare skjøn,
Med Hæder og med Ære;
Din Dronning var hun saare liig,
Hvis Pynt hun kunde bære.

---

65. Isteden for at passe paa Brødet, forgabte de sig i den deilige Krakedatter, der, som vi siden skulle høre, var Aslaug selv.

66. Baade med Beskedenhed og Munterhed; Spekt, isl. Spekt ɔ: Sagtmodighed, Viisdom. Aatög ɔ: liig i visse Henseender. Aatög skulde vel ikke være en Forbreielse af det danske Ord: Aftryk (?). Tiara ɔ: Eders, et Hæders Udtryk til fornemme Personer. — Meáti ɔ: Magt, Rigdom, Pynt; isl. Mæti ɔ: Høiagtelse.

67. Tuj ſveâraji Ragnar Kongur,
Teâlar Orun blujt:
Outuj eér hoon veâl vorin,
Veân tou ikkji eer ſlujk.

68. Bii heâna koma tiil Skjips uj Morgun,
Heâva vi ſeâr Svajn;
Heâva tan Svajn, ſum ikkji eer Svajn,
O koma ſo bygvin hajm.

69. Bii heâna koma tiil Skjips uj Morgun,
Heâva vi ſeâr Kleâjir;
Vera kleât, o ikkji kleât,
O koma ſo bygvin bâaji.

70. Svajnar ruja uj Landi up,
Breji ſkulu beâka;
Heâkar Riſi firi raaddi,
Han ajur Döttur ſpeâka.

71. Han biur tee koma tiil Skjips uj Morgun,
Heâva vi teâr Svajn;
Heâva tan Svajn, ſum ikkji eer Svajn,
O koma ſo bygvin hajm.

---

67. I Utide er hun velſkabt; dog ikke er, eller kan hun være, ſaa væn (ſom Thora). — Vorin, isl. farinn ɔ: beſkaffen; deraf vel det danſke encliticum v o r n, ſom knurvorn, ſladdervorn.
68. Efter Regner Lodbrogs Saga bad Regner hende, hun ſkulde komme til ham, hverken klædt eller uklædt, baade uden at være faſtende og at have ſpiiſt, hverken ene eller med noget Men-

67. Kong Regnar hertil svared' saa,
Og blide Ord lod sende:
Hun i Utide velskabt er,
Det passer ei paa hende.

68. Dog komme hun i Morgen hid,
Og have med sig Svend,
En Svend, som ikke dog er Svend,
Og komme pyntet hen.

69. Dog komme hun i Morgen hid,
Og klæde sig med Flid;
Hun være klædt, og ikke klædt,
Og komme pyntet hid.

70. De Svende reed i Landet op,
De Brød sig skulle bage;
Ake raadede derfor,
Han eier Datter spage.

71. Kom du ombord i Morgen hisk,
Du have med din Svend;
En Svend, som ikke dog er Svend,
Og komme pyntet hen.

neske i Følge. (Regnar vilde ved disse gaadefulde Ord formodentlig prøve hendes Forstand.) Krakedatteren kom i et Fiskernet, havde smagt paa et Løg, og havde sin Hund med. Jevnf. Müll. Sagabibl. 2 D. Pag. 465. — Man seer heraf, at den færøiske Vise paa nærværende Sted er ufuldstændig.
69. Bygvin, isl. búinn ɔ: moden, fuldfærdig, paaklædt.

72. Han biur tee koma tiil Skjips uj Morgun.
Heâva vi teâr. Kleâjir,
Vera kleât, o ikkji kleât,
O koma ſo bygvin båaji.

73. Aarla veâr um Morgunun,
Baaran brujtur aa Bilgju,
Hoon kjempur ſujt Haar uj Leâ,
O leâtur ſujn Rakka filgja.

74. Frygv ſtaj innan Snekkja Boor,
Teâ munni aangjin veâra;
Orm beâr hoon uj Eja aa ſeâr,
Döttur Sjûra ſneâri.

75. Ragnar yrkjir Orun aa,
Teâlar vi Frygvin blujt:
Sii meâr ſannan Feâir eât teâr.
Ee ſpirji teâr Ajti tujt.

76. Heâkji Kadl eer Feâir eât meâr,
Qvör Deâ gojmi Ee Gajt;
Kraaka eri Ee kadlaſt ſjaalv,
Teâ eer tiil Navns eât lajta.

---

73. Toppen paa Bølgen brydes i Skum. — Baara ɔ: det øverſte paa Bølgens Top, naar den brydes, det isl. Bára ɔ: Bølge. Rakka ɔ: en liden Hund; isl. Racki.

74. Dette Vers er neppe rigtigt; men fremſtiller blot en dunkel Reminiſcens af et gammelt Sagn. Efter Sagaerne var det ikke Aslaug ſelv, men hendes Søn med Regnar Lodbrog ved Navn Sigurd, der havde en Slange eller Orm afbildet i ſit

72. Kom du ombord i Morgen hist,
Du klæde dig med Flid;
Du være klædt, og ikke klædt,
Og komme pyntet did.

73. Det var en aarle Morgenstund,
Da brødes Skum paa Bølge;
Sit Haar hun kæmmer ret i Lag,
Bad liden Hund sig følge.

74. Den Møe stod inden Snekkens Bord,
Derpaa tog ingen vare,
At Orm hun bar i Øiet sit,
Som Datter Sigurds Snare.

75. Regnar føier Ordet vel,
Tiltaler Fruen blidt:
Siig mig for sanden Fader din,
Siig mig og Navnet dit.

76. Ake hedder Fader min,
Hver Dag jeg vogter Geed;
Krakedatter kaldes jeg,
Nu Navnet mit du veed.

Øie, og derfor hedte han Sigurd Snogøie.

75. Yrkjir ɔ: digter, bearbeider; isl. yrkja; som yrkja Jörd ɔ: dyrke Jorden. I Jylland siges endnu stedse af Bønderne: at yrke Jorden; de sige aldrig: dyrke. — At yrkja ordi á ɔ: tiltale Een. — Ajti, isl. Heiti ɔ: Navn.

76. Saa er mit Navn at oplede.

77. Silkji Serk, o Skeårlak rejt,
Alt uj ajnun Knujti:
Teåk vi Kraaka, Kadls Döttur,
O vita, um tû nujtur.

78. Skeårlak-Stak, o bygvin Skegv,
Alt uj ajnun Knujti:
Teåk vi, Kraaka Kadls Döttur,
O vita, um tû nujtur.

79. Silkji Serk o Skeårlak rejt,
Jamt vi Jöruna drevur;
Oftari heåvi Ee Gajtar gojmt,
Inn feåri uj bygvin Kleåjir.

80. Oftari heåvi Ee Gajtar gojmt,
Inn feåri uj bygvin Skov,
Silkji Serk o Skeårlak rejt
Jamt vi Jöruna drou.

81. Stakkur hennara ſtou aa Jör,
Fouturin veår ſum Lajka;

77. Alt i en Knude eller Bundt. Knujta, isl. hnútr ɔ: Knude.
79. Jevnt, lige med Jorden drager. Oftere har jeg vogtet Geder, end faren (trukken) i pyntede Klæder. Færøeboerne ſige ſtedſe at fare af og i fine Klæder ɔ: trække fine Klæder af og paa; ſee Vers 36 og 37 foran. — Hun foer i en Silkeſerk. — At trække fine Strømper paa, hedder om Mandfolk, at fare i Hoſer, om Fruentimre, at fare i Saaker; Ordet Strømpe er indført fra de Danſke, og bruges ſjeldent. —

77. See Silkeserk og Skarlag rød,
Alt saare pyntelig:
Krakebatter, tag mod dem,
Prøv, om de passe dig.

78. See, Skarlagkjole, Silkeskoe,
Alt bunden i en Knude:
Prøv, hvor de monne passe dig,
O Krakebatter prude.

79. Den Silkeserk, det Skarlag rød,
Det naaer mig ned til Jord;
Jeg vogtede min Gedeflok,
Ei udi Silke foer.

80. Jeg vogtede min Gedeflok,
Ei kjendte Silkeskoe;
Silkeserk og Skarlag rød
Til Jorden ned mon naae.

81. De Klæder naae til Jorden ned,
Om hendes Fødder lege;

Gojt er det islandske Geit.

81. Stakkur er en Fruentimmerkjole, isl. Stackr ɔ: Kappe, Overkjole. Hendes Kjole stod paa Jorden; Foden var som en Dukke. — Digteren vil her beskrive hendes Skjønhed. Thoras Kjole, som hun trak paa, var saa siid, at den netop naaede til Jorden; den passede hende altsaa godt; nette Fødder ere ligesaa en Skjønhed. — Det hele gjør et saa dybt Indtryk paa Regnar, at han skifter Farve.

Meni ſitur Ragnar Kongur
Vi rejar Kjinnar ó blajkar.

82. Tû eer ikkji Kadls Döttur,
Tou-eât tû ſiur ſo;
Meâtari Meâvur eer Feâir eât teâr,
Teâ ſujggji Ee aa Bruun o Braa.

83. Ragnar yrkjir Orun aa,
Teâlar vi Frygvin blujt:
Sii meâr ſannan Feâir eât teâr,
Ee ſpirji teâr Ajti tujt.

84. Sjûrur freâji veâr Feâir eât meâr,
Han ſtou uj Ormſins Bloui;
Aasla eri Ee kadla ſjaalv,
Frygv Brinild veâr mujn Mouur.

85. Kadlin kjemur aa Bakkan óman,
Roupar eât veâl hart:
Teâr heâva tikji mujna ſeâla Döttur,
Grajun heâna attur ſnart.

86. Kadlin kjemur aa Bakkan oman,
Roupar eât veâl haat:

---

82. Meâtari ɔ: fortrinligere, af det isl. mætr ɔ: ypperlig. Det ſeer jeg paa dine Ọinebryne og dine Ọinelaage; isl. brún og brá ɔ: paa din Skjønhed og yndige Laader.

84. Han ſtod i Ormens Blod. — Ved Baun, ſom i Danſken er brugt for Rimets Skyld, forſtaaes i Jylland et Baal paa en

Imidlertid Kong Regnar sad
Med røde Kinder og blege.

82. Du ikke Krakebatter er,
Hvorvel du siger saa;
En mægtig Mand var Fader din,
Det man dig lade maa.

83. Regnar føier Ordet vel,
Tiltaler Fruen blidt:
Siig mig for sanden Fader din,
Siig mig og Navnet dit.

84. Sigurd, han var Fader min,
Han stod i Fofners Baun;
Frue Brynhilde var Moder min,
Og Aslaug er mit Navn.

85. Der kom en Mand af Bakken ned,
Og raaber høit derhen:
I, som har røvet Datter min,
Giv hende mig igjen.

86. Der kom en Mand af Bakken ned,
Ei uden Raab og Klage:

Høi, hvorpaa der i Krigstider holdes Vagt; deraf Baunhøi.

85. Karlen eller Manden, som her omtales, er Ake, Aslaugs Pleiefader. Kadl, isl. Karl ɔ: en Mandsperson, ogsaa en gammel Mand.

Teâr heâva tikji mujna seâla Döttur,
Grajun heâna attur braat.

87. Settu tajr Frygv uj Lifting up,
Vi so mikji Noos;
Gouvu Kadluna Gudl o Feâ:
Frygv skeâl filgja oos.

88. Touku tajr Frygv uj Lifting up,
Settu midlun Draangjir;
Ee kan ikkji qvöa teâ,
Uj orkt eer ikkji laangur.

---

87. De satte Fruen paa Skandsen med saa megen Varsomhed, Omhue. Lifting eller Lofting ɔ: Skandsen, Agterenden paa et Skib, som var høiere end den øvrige Deel af Dækket, Ruf; see Hr. Jacob Aals Bemærkning i Saga 1ste B. Pag. 182; af det isl. Lopt ɔ: andet Stokværk, Loftsal. Noos, isl. Hnos ɔ: Anstrængelse.

I, som har røvet Datter min,
Giv hende mig tilbage.

87. De førte Møe i Lifting hen,
Med Omhu stor derhos;
De gave Manden Guld og Fæ:
Den Møe skal følge os.

88. De førte Møe i Lifting hen,
Og satte mellem Drenge;
Jeg ikke mere qvæde kan,
Hvad ei er rimet længer.

88. Sangen, som blot har omhandlet en liden Deel af Begyndelsen af Regnar Lodbrogs Saga, og ender efter egen Tilstaaelse afbrudt, kan dog betragtes, som et selvstændigt Heelt, da man har faaet at vide, at Regnar fik Aslaug i sin afdøde Dronning Thora Borgarhjorts Sted. Orkt eller yrkt o: digtet, af yrkja.

No. 7.

AASLA RUJMA. *)

1. Gjeſtur gjek ſeår nian vi Aa,
Stevi: Eåt danſa.
Saa han, qveår uj Harpan laa.
Stevi: Veål eer meår Andſa,
Heår viil Ee aa Gölvi fram
Eåt danſa;
Houaſt tû vilt meår Vujvil vanda,
Veål eer meår Andſa.

*) I Brynhildes Qvad, Vers 161, omtales Aslaug, Sigurds og Brynhildes Datter; efter Moderens Befaling blev hun ſtrax efter Fødſelen ſat ud paa Elvens Vand; ſiden have vi ikke hørt noget til hende, førend vi traf hende i næſtforegaaende Regnars Qvad, V. 84. og nu atter høre hende her ſærſkildt beſjungen. — Efter Volſungaſaga blev Aslaug førſt opfoſtret hos Heimer paa Heimdal; da han ſpurgte, at man efter hendes Forældres Død vilde dræbe hende, lod han ſig gjøre en ſtor Harpe, hvori han ſkjulte hende, og begav ſig derpaa til Norden. Tilſidſt kom han til en eenlig Gaard i Norge, hvor der boede en Mand, ſom heed Ake og hans Kone Grima; disſe Bønderfolk dræbte Heimer, ſlog Harpen itu, og fandt Aslaug liggende deri, ſom Barn; de kaldte hende Krake og op-

No. 7.

Aslaugs Qvad.

1\. Gjest sig nede gik ved Aa,

Omqvæde: At dandse.

Fandt det Sted, hvor Harpen laa.

Omqvæde: Vel er mig Andsé,
Her vil jeg paa Gulvet frem
At dandse.
Hvorvel du vil mig Vivild vande,
Vel er mig Andse.

---

fostrede hende. Hun vogtede deres Faar og Geder paa Spargerhede ved Lindesnæs, og maatte forrette det værste Arbeide. Her voxte hun op i megen Armod. Jevnf. Müllers Sagabibl. 2 D. Pag. 93. Tilsidst lagde Regnar Lodbrog til Land ved Lindesnæs med sine Skibe; saae hende, blev forliebt, og ægtede hende. Hun fødte ham en Søn, som blev kaldet Sigurd Snogøie. — Visen, saaledes som den her haves, er mangelhaftig baade i Begyndelsen og Enden; dog har jeg ikke villet forbigaae den, eftersom den hører til den hele Cyclus af Sange om Sigurd Fofnersbane og hans Familie. — Denne Vise kaldes af nogle Færøeboere Gjest-Rujma, og er saaledes benævnet i Indledningen Pag. 16.

1\. Stevi, Omqvædet, er her tvujflatta ɔ: dobbelt. — Det

2. Gjeſtur gjördi ſeår majri Oumeåk,
Harpuna touk han aa ſujt Beåk.

3. Gjeſtur gjek ſeår uj ajn Geår,
Gjiſti Mojg, ſum Kjedling veår.

4. Gjeſtur, dvölſt kjaa meår uj Naat,
Heåkji kjemur eåv Skogvin braat.

5. Gjeſtur livur vi lujti Veldi,
Harpuna ſetur han fram eåt Eldi.

6. Gjeſtur dvöldiſt kjaa henni aa Naat,
Heåkji koom eåv Skogvin braat.

7. Kjedling teålar Orun braat,
Viit ſkuljun drepa Gjeſt uj Naat.

8. Ee drepi ikkji henda Mann,
Eð vajt aanka Seåk vi han.

9. Vilt tû ikkji drepa han,
Gjeſtur ſkeål vera mujn ajin Mann.

10. Kjedling veår uj Raaun veſt,
Hoon four ût eåt drepa Gjeſt.

---

første Vers er uden Tvivl (for at faae en Begyndelse) suppleret af et lignende Vers i Harperimet, eller den underbare Harpe, som er aftrykt i Kjøbenhavns Skilderie 1821, No. 63; men Begyndelsen er urigtig; thi det var, som vi vide, ikke Gest (Nornegest?) men Heimer, der bar Aslaug i en Harpe. Dog, da disse Viser fra utænkelige Tider ere gangne fra Mund til Mund, uden at have været nogensinde opskrevne, er det ikke at undre over, om nogen Afvigelse i Navnene kan have indsneget sig. Færøeboerne kjendte desuden for Tiden aldeles intet til de islandske Frasagn; deres

2. Gjest sig gjorde meer Umag',
Harpen tog han paa sin Bag.

3. Gjest sig gik udi en Gaard,
Gjested' Møe, en Kjelling-Moer.

4. Gjest, dvæl du hos mig i Nat;
Ake kommer af Skoven brat.

5. Gjest han sad med liden Magt,
Han Harpen har ved Ilden lagt.

6. Gjest han dvæled' der den Nat,
Ake kom fra Skoven brat.

7. Kjellingen taler Ordet brat:
Vi ville dræbe Gjest i Nat.

8. Jeg dræber ikke denne Mand,
Jeg veed ei nogen Sag med ham.

9. Vil du ei dræbe Gjest for sand,
Da bliver jeg hans Banemand.

10. Kjellingen var i Raadet værst,
Hun foer ud at dræbe Gjest.

Viser ere isolerede, ligesom deres Øer; de have derfor ikke kunnet, om de endog havde villet, restituere det Afvigende. Kan og være, at Gjestur her intet Egetnavn er, men, som det islandske Gestr, en Gjest, Fremmed i Almindelighed. — Vel er mig Andse, Anledning; (nogle oversætte det: Man passer godt paa mig.) Vivild vande; disse Ord forstaaes ikke; nogle synge: Vujvi vanda, Viv formene; andre: Lujvi uj Vanda ɔ: Liv i Vaande. — Denne Vise bruges meest ved de hurtigere gamle Dandse, sjeldnere ved den almindelige runde Dands.

11. Kjedling ajur ajn lujtlan Knujv,
Snarlia ſjildi han Gjeſt vi Lujv.

12. Hoon brejt up Harpuna ettir hans Dej,
Hoon fann ajna Mojg uj Skeârlak rej.

13. Tû ſkeâl liva vi lujtla Pujnu,
Ajta Kraaka Döttur mujn.

14. Houaſt Ee livi vi lujtla Pujnu,
Ee ajti aj Kraaka Döttur tujn.

15. Ragnar leji Skjip undur Brû,
So gengu tajr uj Heâka Tûn.

16. Ragnar leji Skjip undur Fleâka,
So gengu tajr vi Brej eât beâka.

17. Teâ koom ajn Jomfru inn o rann,
Tajr ſtardu aa heâna, meni Breji brann.

18. Hoon ſtojti ivur heâna Brigju Keâr:
Kraaka, tû ſkeâl ſitja heâr.

19. Hoon ſtojti eâv ſeâr Brigju Keâr;
Fâaji tan Skam, uj ſitur heâr.

20. Kjedling ſlou ſujna Döttur aa Grygvu,
Taa dat eâv henni Nævur-Hygva.

15. Brû, isl. Brú ɔ: Broe, Brygge. Tûn isl. Tún ɔ: en By; paa engelſk Town; ſee Brynhildes Qv. V. 38.
16. Brej, isl. Braud ɔ: Brød.
19. Faae den Skam, ſom ſidder her. Keâr, isl. Kér ɔ: et Kar.
20. Grygvu ɔ: Ildſtedet, Arnen; deraf endnu paa danſk Gruen, hvori Gruekjedlen ſidder. — Næve, isl. Næfr ɔ: Barken paa

11\. Kjellingen har sig en liden Kniv,
Snarlig skilte den Gjest ved Liv.

12\. Brød op Harpen efter hans Død,
Fandt en Møe i Skarlag rød.

13\. Du skal leve med liden Pin',
Hedde Krakedatter min.

14\. Skjøndt jeg lever med liden Pin',
Jeg hedder ei Krakedatter din.

15\. Regnar lagde Skib under Broe,
Saa ginge de til Akes Boe.

16\. Regnar lagde Skib under Flag,
Saa ginge de for Brød at bag'.

17\. Der kom en Jomfrue ind og randt,
De stirred' paa hende, mens Brødet brandt.

18\. Hun styrter over hende et Bryggerkar:
Krake, der din Plads du har.

19\. Hun kasted' af sig det Bryggerkar:
Skam faae den, som saadant bar.

20\. Kjellingen slog sin Datter mod Gruen;
Da faldt af hende Næve-Huen.

Birketræer, som bruges til Huustækning. Næverne lægges inderst paa Bræddere og Lægterne, og oven derpaa Grønsvær. En Nævehue er altsaa en Hue af ringeste Slags. Ved Slaget faldt Huen af Aslaugs Hoved, og hendes smukke Ansigt og fagre Haar kom tilsyne.

21. Höjr teå, Kjedling ſjaaldan bluj,
Qvuj ſleårt tû ſo feåvurt Vujv?

22. Höjr teå, Kjedling ſjaaldan gou,
Qvuj ſleårt tû ſo feåvurt Fljau?

23. Svajnar ſtiltu Staal firi Stok,
Slidu ajt Haar ûr Mojgna Lok.

24. Svajpu tajr teå ûtuj ajn Klût,
Tajr bouru teå ſo tiil Skjipar ût.

25. Ragnar teålar Orun ſnilt:
Tiit heåva adla vora Föslu ſpilt.

26. Teå koom ajn Jomfru inn o rann,
Viit ſtardu aa heåna, meni Breji brann.

27. Viit hövun ſatt ſo veånt ajt Vujv,
Teå veår fagrari inn Toura uj Lujv.

28. Viit hövun ſatt ſo veånt ajt Sprund,
Teå veår fagrari inn Toura uj Lund.

29. Svajnar, halda Tiit mee firi Haa,
Tiit ſkulu adlir aa Golgan gaa.

30. Svajnar, halda Tiit mee firi Spot,
Tiit ſkulu adlir aa Golgan braat.

31. Svajnar ſtiltu Staal firi Stok,
Tajr vujſtu ajt Haar ûr Mojgna-Lok.

---

23. Stille Staal for Stak ɔ: ſætte Sværdet for Bryſtet. Stak eller Stok isl. Staka ɔ: Hud; ſee Brynhildes Qvad Vers 171.
25. Föslu ɔ: Føde, Proviant, formodentlig det isl. Vörslu ɔ: Kjøbmandſkab. Matroſerne bragte formodentlig ikke noget bagt Brød med; havde altſaa ikke udrettet deres Ærinde uden

21. Hor du Kjelling, sjelden blid,
Hvi slaaer du saa fager Viv?

22. Hør du Kjelling, leed og ond,
Hvi slaaer du saa fager Sprund?

23. De Svende stilled' Staal for Stok,
Slede et Haar af Møens Lok.

24. Svøbte de det udi en Klud,
Og bare det saa til Skibet ud.

25. Regnar taler Ordet snildt:
I har al vor Føde spildt.

26. Der kom en Jomfrue ind og randt,
Vi stirred' paa hende, mens Brødet brandt.

27. Vi have seet saa væn en Viv,
Fagrere end Thora i Liv.

28. Vi have seet saa væn en Sprund,
Fagrere en Thora i Lund.

29. Svende! holde I mig for Nar?
I skal alle til Galgen far'.

30. Svende! holde I mig for Tort?
I skal alle til Galgen bort.

31. De Svende stilled' Staal for Stok,
Viste et Haar af Møens Lok.

---

slet. Tiit Dualis staaer her, som oftere, for Pluralis Teär.
27. Thora det er Thora Borgarhjort, Regnars afdød. Dronning.
29. Haa ɔ: Haan; i Peder Syvs Kæmpeviser bruges Haad; f. Ex. 4de Part No. 92 V. 3. Byde dem Spot og Haad.

32. Feâri hajm o ſii henni fraa,
Ragnar Kongur viil heâna ſjaa.

33. Tajr fouru hajm o ſöddu henni fraa:
Ragnar Kongur viil tee ſjaa.

34. Aasla gengur uj grönari Lund,
Kadlar vi ſeâr lujtil Hund.

35. Aasla gengur aa Kirkju Bakka,
Kadlar vi ſeâr lujtil Rakka.

32. Denne Haarlokke maa have været noget ſmuk, ſiden Regnar deraf tog Anledning til at ſee den Perſon, af hvem den var tagen.

35. Længere ſynges denne Viſe ikke af nogen paa Suderøe; den er altſaa defect; men Skaden er ikke ſtor, da vi af den foregaaende Regnars Sang vide Udfaldet. — Rakka, isl. Racki

32. Farer derhen og siger til:
Regnar Kong hende skue vil.

33. De foere derhen og sagde til:
Regnar Kong dig skue vil.

34. Aslaug ganger i grønne Lund,
Kalder til sig sin liden Hund.

35. Aslaug ganger paa Kirkebakke,
Kalder til sig sin liden Rakke.

ɔ: en Hund, engelsk rach; see Regnars Qv. V. 73. og Regin Smeds Qv. V. 45. Conform med dette sidste Citat findes flere Steder i Peder Syvs Kæmpeviser, f. Ex. Op da voxer den unge Rakke Med hvasse Tænder i Munde; see 1 Part No. 11. V. 20. — 2 P. No. 20. V. 16. — 4 P. No. 69. V. 50; jevnf. Udv. Viser 1 D. Pag. 76. — 2 D. Pag. 110. — 4 D. Pag. 193.

No. 8.

NODNAGJEST RUJMA. *)

1. Ajt eer Fröji um Nodnagjest,
   Stevi: Tû tart aankji Raa gjeva uj Vanda.

   Tujlujkun Gouun gjek teâ best.
   Stevi: Qvör tan Svajn gjera so.

2. Oxar tölv vouru lajtir aa Torv,
   O so fram aa fruju Borg.

3. Kongurin atlar eât högga tajm,
   Tujlujkun Gouun gjek teâ vi Glajm.

*) Nornegest er bekjendt af de isl. Sagaer. — En Tradition haves paa Færøerne om Nornegest, og den supplerer Visen saaledes: Nornegest kunde ikke døe førend et Lys var udbrændt, som var givet hans Forældre ved hans Fødsel. Disse lode det lægge i en tæt Blyedaase og nedsænke i en Fjord. Da han nu var gammel og keed af Livet, reiser han til den for sin Viisdom bekjendte Oluf Tryggesen i Norge, fortæller ham dette med mere. Kongen beholder ham en Tid hos sig, men da han ynkes over hans Alderdoms Svaghed og Keede af Livet, lader han ham vide, hvor Blyedaasen var nedsænket, og

No. 8.

Nornegests Qvad.

1. Et er Qvadet om Nornegest,
   Omqvæde: Du tør intet Raad give i Vaande.
   Saadanne Godtfolk gik det bedst.
   Omqvæde: Hver en Svend gjøre saa.

2. Over tolv var' ledte til Torv,
   Og saa frem til skjønne Borg.

3. Kongèn agter at hugge dem,
   Saadanne gaae med Gammen frem.

Een dykker ned og opfisker den. Nornegest lader sig døbe af en Præst Kørner, og døer, da Lyset var udbrændt.

Man seer, det hele Sagn har sin Oprindelse fra Nornegests Saga i det Islandske.

1. Fröji, Qvád, er vel af det isl. Frædi o: Videnskab, Lære.

3. Kongen, som her omtales, er Kong Oluf Tryggesen i Norge, til hvem Nornegest kom efter Sagaen. Denne Konge var bekjendt saavel for Styrke som Hændighed, og næst efter ham Færøeboerren Sigmund Brestesen; see norske Krønike Pag. 166, 167.

4. Kongurin kjou ſo mikji Högg,
Ajt Bragdar-Braa vi Benjar-Dögg.

5. Adlir dattu tajr dejir niur,
Öxin ſtou uj Stokkji vi.

6. Adlir lovaju Hilmara Högg,
Bloui drajv um Benjar-Dögg.

7. Heår koom Kadl vi Höggji tveår,
Studdi ſo faſt aa båar teår.

8. Kongurin krevur Kadlin blujt:
Qvuj lovar tû ikkji Höggji mujt?

9. Ivri, Harri, veår Höggji tujt,
Uj Forun ſaa Ee veånari ſlujkt.

10. Taa ſkalv båaji Leiv o Lundur,
Sjûrur högg Ormin uj miun ſundur.

11. Kanſt tû ſia fraa Sjûra Svajn?
Han veår freåvur eåv Fodnun ajn.

12. Teå kan Ee ſia Sjûra fraa,
Tujlujkan aangjin vi Ejun ſaa.

13. Taa ſkalv båaji Leiv o Lund,
Ormin högg han uj miun ſundur.

---

4. Bragdar-Braa ɔ: et Heltehug; Bragd ɔ: en Bedrift, ſtor Gjerning; Benjar-Dögg, Benenes eller Saarenes Dug ɔ: megen Blods Udgydelſe. Benjar-Dögg ſtaaer her uden Tvivl for Rimets Skyld iſteden for Benjar-Kolv ɔ: et Sværd; ſee Regin Smeds Qv. V. 108. Kolv ɔ: en Piil nævnes i Udv. Viſer 2 D. Pag. 105: Staalbuen ſpendte Eſkill, lagde paa ſin Kolv; jevnf. P. Syvs Kæmpeviſer 4 P. No. 53. V. 15.

5. Dattu, de faldt, er af det isl. detta ɔ: falde, dratte.

4. Kongen hæved' saa mægtigt et Hug,
Et Heltesving med megen Dug.

5. Alle fulde de døde ned,
Oren sad fast i Stokken med.

6. Alle loved' det mandige Hug,
Blodet strømmed' med megen Dug.

7. En Mand med Krykker to kom frem,
Han stytted' sig paa baade dem.

8. Kongen spørger Manden blidt:
Hvi lover du ikke Hugget mit?

9. Ivrigt, Herre, var Hugget dit,
Fordum saae jeg dog vænere sligt.

10. Da skjalv baade Løv og Lund,
Sigurd hug Ormen i samme Stund.

11. Kan du fortælle om Sigurd Svend,
Han var kjækker' end nogen er end.

12. Det kan jeg sige Sigurd fra,
Snildere ingen med Øine jeg saae.

13. Da skjalv baade Løv og Lund,
Han hug Ormen den samme Stund.

---

6. Hilmara Högg ɔ: et kongeligt, mandigt Hug; see Bryn. Qv. V. 188.

7. Det er Nornegest, som her omtales; at han forestilles at bruge Krykker, kommer vel deraf, at han dengang var gammel, og nærved de 300 Aar; Nornegest er altsaa den skandinaviske Nestor. Kadl, isl. Karl og Kall ɔ: en Mandsperson, en gammel Mand.

11. Han var en berømt Mand iblandt de Gamle. Fodnun, isl. Forn ɔ: gammel.

14. Högnar veâr ajn Hajurs Mann,
Ljoutan eâv Lii ſo kjendi Ee han.

15. Högnar veâr ajn Hajurs Mann,
Dökkan eâv Ljiti kjendi Ee han.

16. Gunnar veâr ſo reſtur o rujkur,
Frouur o blujur o Gunild lujkur.

17. Frouur o blujur o Gunild lujkur,
Sajnt man föaſt annar ſlujkur.

18. Gunnar veâr ſo reſtur o rujkur,
Geâmal o graa o Grimild lujkur.

19. Geâmal o graa o Grimild lujkur,
Sajnt man föaſt annar ſlujkur.

20. Feâir mujn aatti frídligt Bu,
Fjoul teâ mikji um menga Ku.

21. Ee ſeât aa Skogvi o gojmti Heſt,
Helſt tàaji Vegri teâ veâr beſt.

22. Ruju tajr um Dujkji hajm,
Gunnar o Högnar o Sjûrur Svajn.

23. Ruju tajr uni Dujkji taa,
Ee veâr Svajn, o ſaa heâr aa.

24. Gunnars Heſtur ſprak um fiſt,
Gunnar kjendi veâl tan Diſt.

---

14. Høgnar foreſtilles ſom en Kriger, der ſtræber efter Ære, men var grim. Ljoutur, isl. leidr ɔ: leed, grim.

16. Gunnar har havt Normegeſts Inteeſt, ſmuk, men ikke ſaa modig, ſom Høgnar. Hvo Gunild er, vides ikke; maaſkee Bryn-

14. Hognar var en Hæders Mand,
Styg i Gvledet kjendte jeg ham.

15. Hognar var en Hæders Mand,
Sortbrun af Farve kjendte jeg ham.

16. Gunnar var saa rask og riig,
Froe og blid og Gunild liig.

17. Froe og blid og Gunild liig,
Seent mon fødes en anden slig.

18. Gunnar var saa rask og riig,
Gammel og graa og Grimild liig.

19. Gammel og graa og Grimild liig,
Seent mon fødes en anden slig.

20. Min Fader eied' et fredeligt Boe,
Det gik saa vel for mangen Koe.

21. Jeg sad i Skoven og vogtede Hest,
Helst naar Veiret det var bedst.

22. Ride de sig om Sumpen hen,
Gunnar og Hognar og Sigurd Svend.

23. Ride de sig om Sumpen froe,
Jeg var Svend, og saae derpaa.

24. Gunnars Hest sprang over først,
Gunnar kjendte vel den Dyst.

Hildes Moder; hun omtales og i Ismals Qvad V. 48.
21. Goima, isl. géuma ɔ: gjemme, vogte.
22. Dujki, isl. Diki ɔ: Sump, ogsaa et Dige.

25. Högnar Heſtur ſpak um taa,
Greâni feſtur uj Feâni laa.

26. Sjûra Heſtur ſprak um ſujſt,
Taa geâv Gud meâr gouan Liſt.

27. Greâni fedl uj Feâni faſt,
Galtir Gjörin ſundur braſt.

28. Adlir ſtouu ûr Söglun tajr,
Gunnar o Högnar o Sjûrur Svajn.

29. Adlir tua aa dujran Heſt,
Sjûrur tuar aa Tejmar meſt.

30. Ofta heâvi Ee um Dujkji traat,
Bååji Deâ o dökka Naat.

31. Gjeſtur, gjer meâr Viljan ajn,
Tu faa mujn gouan Gengara rajn.

32. Silgjan, uj ſundur braſt firi meâr,
Gjeſtur, viil Ee gjeva teâr.

33. Ruju ſo fram eât ajna Aa,
Aangjin kundi tiil Manna ſjaa.

34. Ee tvååji hans Bröſt o Brinju rajn,
Hans Leâr o Legg o lenga Bajn.

35. 'Gouan Gengara gjördi Ee rajn,
Sujani heji mee Sjûrur tiil Svajn.

25. Feâni, isl. Fen ɔ: Moradſ.
32. At Nornegeſt fik det ſønderbrudte Sabelſpænde er allerede omtalt i Regin Smeds Qvad, B. 131.

25. Høgnars Hest da over sprang,
Grane fast udi Dyndet hang.

26. Sigurds Hest sprang over sidst,
Da gav Gud mig goden List.

27. Grane sad i Dyndet fast,
Overgjorden sondeskrast.

28. Alle stode af Sadlen ned,
Gunnar og Høgnar og Sigurd med.

29. Alle trak paa den dyre Hest,
Sigurd trækker paa Tømmen meest.

30. Ofte har jeg over Sumper traadt,
Baade om Dag og mørken Nat.

31. Gest, gjør du mig Villighed een,
Toe mig min gode Ganger reen.

32. Det Spændestykke, som brast for mig,
Gest, det vil jeg give dig.

33. De rede saa frem alt til en Aa,
Ingen dernæst til Mændene saae.

34 Jeg toed' ham Bryst og Bringe reen,
Hans Laar og Læg og lange Been.

35. Den gode Ganger toed' jeg reen,
Siden beholdt mig Sigurd til Svend.

---

34. Brinja, isl. Bringa ɔ: Bringe, Bryst, Barm; men Brinja er og Brynie, Pantser, Brystharnisk, det isl. Brynia.

36. Veår rijun ſo fram aa Fovnis Boul,
Heår ſkajn Gudl, ſum gaiſar eåv Soul.

37. Ee touk ajt Haar eåv ſeåmu Heſt,
Teå veår ſujt o vaxi meſt.

38. Ajt veår Haar uj Heåli aa Heſt,
Teå veår Favn o Fedi meſt.

39. Teå veår Favn o' Fedi ſujt,
Glegvaji rat, ſum Silvur qvujt.

40. Ee heåvi uj Forun feåra vujt,
O funna Ljaus o Lujvi mujt,

41. Kongurin geåv honun Skaft o Skaj,
O ſjaalvur' ſeji han Kadli Laj.

42. Frökka Land vi Voknun vujt,
Teå veår Longd ûr Lujvi mujt.

43. Teå veår Longd ûr Lujvi mujt,
Tuj heåvi Ee uj Forun feåra vujt.

44. Laangji keåvaji kurtis Mann,
Aarin han bajnt aa Blujkkji fann.

---

36. Paa det Sted ſynges alletider det rigtige: Fovni, Fofner; ikke ſom paa andre Steder freånar Orm, den ſpraglede, glindſende Orm. — Boul, isl. Ból ɔ: et Boelſted, dernæſt en Hule, hvor vilde Dyr ligge. Gajſar ɔ: at lue høit; bruges endnu paa Færøe; det er af det isl. geiſa ɔ: bryde frem. Deraf Geiſeren, den bekjendte hede Kilde ved Reikavik paa Island.

38. Et Favn og et Fjed er omtrent 7 Fod lang.

41. Kongen gav ham Skaft og Skaj ɔ: Redſkab og Skib, nemlig til at finde Blyedaaſen, og ſelv ſagde han Oldingen Veien, eller hvad Kaas han ſkulde reiſe for at finde Blyedaaſen.

36. Vi rede saa frem til Fofners Boel,
Guldet der skjan, som Ild fra Soel.

37. Jeg tog et Haar af samme Hest,
Det var siidt og voxet meest.

38. Et Haar i Halen paa Hesten hang,
Et Favn og Fjed det fast var langt.

39. Et Favn og Fjed det fast var siidt,
Og glimrede, som Sølvet hvidt.

40. Jeg fordum Tid har vandret vidt,
Og fandt Lys og Livet mit.

41. Kongen gav ham Skaft og Skei,
Og selv han viste Manden Vei.

42. At speide Land med Vaaben vidt,
Det var Længden af Livet mit.

43. Det var Længden af Livet mit,
Thi har jeg fordum vandret vidt.

44. Længe bukked' den raske Mand,
Forend han lige paa Blyet fandt.

---

hvori hans Livs Lys var forvaret.

42. Frökka er nok det samme som fratta, isl. at frá ɔ: at spørge efter, udspeide. Ifølge foregaaende Vers synge nogle dette saaledes:

Uj Frökkaland uj Vatni vujt, I Frankerland i Vandet vidt,
Heár eer L aus o Lujvi tujt. Der er Lys og Livet dit.

Der antages altsaa, at Kong Oluf selv viste ham den rette Vei til Blyedaasen.

44. Kurtis Mann forklare Færøeboerne ved en Skotlænder; men Grunden til dette Navn vides ikke. Maaskee det snarere kan

45. Körbar Prestur skujrdi han,
Taa laj Lujv, sum Ljausi brann.

46. Tåaji Ljaus uj Ligtu veâr brent,
Taa veâr Lujv o Levna ent.

---

forklares af det isl. kurteis høflig, beleven, rask. — Keåva, isl. Kafa ɔ: dykke under Vandet.

45. Skujra, isl. Skira ɔ: døbe. Det hedder og paa isl. at primsigna, hvilket dog egentlig er at betegne med Korsets Tegn. Om der i Sagaerne skulde findes nogen Præst, ved Navn

45. Af Korner Præsten døbtes han,
Da lakkede Livet, som Lyset brandt.

46. Da Lys i Lygten var udbrændt,
Da var Liv og Levnet endt.

Kørnar, bekjendt fra Oluf Tryggesens Tider, vides ikke. — I Sigmunds Qvad forekommer Præsten Tambor, som den, der i Kong Olufs Tid drog med Sigmund til Færøe for at christne Landet.

No. 9.

RISIN UJ HOLGÖRUM.

1. Ee vajt ajna Rujmuna,
Gjört um Virgar ſterkji,
Tujrikji Kongji tjonur han,
Eâv rejar Gudl beer han Merkji.

Stevi: Greâni beâr Gudli eâv Haji &c.

2. Trujggjar eru Göturnar,
Ajn liggur uj fraa;
Virgar eer rijin aa Hejggji fram,
Sum hans Eâvi laa.

3. Trujggjar eru Göturnar,
Ajn vujkjur fraa Higgji;

1. Nogle begynde denne Sang, ligesom den følgende: Heâvi nû Stevi o ſtuji aa &c. Tjona ɔ: tjene, af det isl. thióna ɔ: tjene. I Kæmpeviſen: De vare ſyv og ſyvſindstyve, hedder det i 7de Vers: Der ſkinner i det andet Skjold, En Hammer og en Tang; Dem fører Vibrek Verlandsſøn — Han ſlaaer og griber ingen til Fange.
2. Tre ere Veiene, een ligger noget fra eller afſides. Geâta og

No. 9.

Risen i Holmgaard.

1. Et Oldtids Riim og Digt jeg veed,
Er gjort om Virgar stærke;
Didrik Konge tjener han,
Af Guldet bær han Mærke.

Omqvæde: Grane bar Guldet af Hede rc.

2. Der ere Vei' og Stier tre,
Den ene finde faa;
Virgar reed hentil den Høi,
Hvor hans Farfader laa.

3. Der ere Vei' og Stier tre,
Ei let man seer den ene;

Göta, isl. Gata ɔ: Vei, plur. Götur; deraf det danske Gade og Gyde. — Eávi ɔ: Farfader, obsoletum; nu bruges Abbi, af det isl. Afi ɔ: Bedstefader.

3. Een viger fra Synet, er vanskelig at faae Øie paa. Higgji af det isl. Hyggia ɔ: Eftersyn. Hejggiur, isl. Haugr ɔ: en Høi, Gravhøi.

Virgar eer rijin aa Hejggji fram,
Sum hans Eâvi liggur.

4. Veegjir tû uj Hejggjinun,
Seâli Eâvi mujn?
Hetta eer Virgar Veâlants Soon,
Fostur-Sonur tujn.

5. Um inn tû eer mujn Fostur-Soon,
Ee tujn Eâvin besti,
Um inn teâ rivna Deâlar o Fjödl,
Ee feâri ikkji ût uj Heesti.

6. Um inn tû eer mujn Fostur-Soon,
Ee tujn Eâvin betur,
Um inn teâ rivna Deâlar o Fjödl,
Ee feâri ikkji ût uj Vetur.

7. Viil tú ikkji, Disja Dölgur,
Brandin senda meâr;
Ee skeâl Eld uj Hejggjin leggja,
Brenna up ivur teâr.

5. Som en Curiositet vil jeg anføre Navnene paa det forsikke Slægtregister i opstigende Linie:

a.	Feâir (i Barnesproget Paapi)	Fader.
	Mouur (i Barnesp. Mamma)	Moder.
b.	Abbi (isl. Afi)	Bedstefader.
	Omma (isl. Amma) . . .	Bedstemoder.
c.	Leng Abbi	Oldefader.
	Leng Omma (isl. Edda) .	Oldemoder.
d.	Paapi til leng Abbi . . .	Tipoldefader.
	Mamma til leng Omma .	Tipoldemoder.

Virgar reed den til den Hoi,
Som gjemmer Abbens Bene.

4. Vaager du i Hoien her,
Hulde Abbe min?
Jeg er Virgar Velants Son,
Sonnesennen din.

5. Om du end er min Sonneson,
Og jeg din Abbe prud,
Om der end revne Dal og Fjeld,
Jeg kommer dog ei ud.

6. Om du end er min Sonneson,
Og jeg din Oldefader,
Om der end revne Dal og Fjeld,
Jeg ei mit Sted forlader.

7. Vil du, o Dysseboaner, ei
Dit Sværd tilrække mig;
Jeg skal paa Hoien lægge Ild,
Og snart opbrænde dig.

---

e. {Abbi til leng Abbi . . . Tiptipoldefader.
Omma til leng Omma . . . Tiptipoldemoder.}

f. {Leng Abbi til leng Abbi . Tiptipoldef. Fader.
Leng Omma til leng Omma Tiptipoldem. Moder.}

g. {Paapi til leng Abbi til leng Abbi.
Mamma til leng Omma til leng Omma o. s. v.}

6. Uj Vetur ɔ: i Vinter. Uj Heesti isl. Hausti ɔ: i Hosten.

7. Disja-Dölgur ɔ: en Hois tause Indvaaner; af Disja islandsk Dis ɔ: en Dysse, Hoi, og Dölgur ɔ: en doven Karl; formodentlig det isl. thögull ɔ: taus.

8. Viil tû ikkji, Diſja Dölgur,
Brandin ſenda ût;
Ee ſkeâl Eld uj Hejggjin leggja,
Brenna up tujna Buu.

9. Ikkji vildi Diſja Dölgur
Hejggjin leâta brouta;
Båar Hendur um Mimring heji,
Beâ Foſtur Soon.ſujn njauta.

10. Ikkji vildi Diſja Dölgur
Hejggjin leâta brenna;
Båar Hendur um Mimring trajv,
Um Brandin ût eât ſenda.

11. Han fek honun Svöri teâ,
Sum nû eer um eât röa,

---

8. Jeg skal brænde din Bolig op over Dig.

9. Mimmering eller Mimring var Virgar Velantssens Sværd, ligesom Skjemming hans Hest. Begge Navne forekomme ogsaa i de danske Kæmpeviser, f. Ex. 1ste Part No. IV. om Langbeen Rise og No. XI. om Ulf van Jern.

10. Denne Aandebesværgelse har nogen Liighed med hvad der fortælles i Hervararsaga om Hervora, at hun besværger sin Faders Angantyrs Aand, for at faae den Døde til at udlevere sit gode Sværd Tyrfing fra Gravhøiens Gjemme. Verſene her ere uden tvivl en Efterligning deraf. I det færøiske Arngrims Qvad (Ajngrujms Sinir) besynges dette mere overeensstemmende med Hervararsaga. — Hrvujk (Hervik, Hervora) gaaer til sin Faders Aangantujrs (Angantyrs) Gravhøi, og besværger hans Aand, at udsende Sværdet Tirving (Tyrfing); det hedder:

8. Vil du, o Dysse=Vaaner, ei
Mig Sværdet villig sende,
Jeg skal paa Høien lægge Ild,
Og Bolig din opbrænde.

9. Men Dysse=Vaaner vilde ei
Den Høi igjennembryde;
I Hænderne han Mimring holdt,
Bad saa den Søn det nyde.

10. Den Dysse=Vaaner vilde ei,
At Høien skulde brænde;
Med Hænderne han Mimring greb,
Mon Sværdet saa udsende.

11. Han rakte hannem Sværdet da,
Hvorom jeg nu vil mæle;

Ikkji vildi Aangantujr
Hejggjin leàta brouta;
Båar sujnar Hendur um Tirving trajv,
Han beå sujna Döttur njauta.

Ikke vilde Anganthr
Den Høi igjennembryde;
Med Hænderne han Tyrsing greb,
Bad Datteren det nyde.

Med Sværdet Tyrsing drog derpaa Hervig bort og dræbte Orvarod, hendes Faders Bane. — Som Pendant hertil kan nævnes Kæmpevisen hos P. Syv 1 Part No. 15. V. 19—34, og 1ste P. No. 19. V. 12—24, hvor Den Ungersvend gaaer til sin Fader Sigfreds Gravhøi og faaer af ham Sværdet Birting, med hvilket han siden gaaer i Kreds med Berner Rise, og fælder ham. — Det selvsamme Sagn ligger ogsaa til Grund for Kæmpevisen hos P. Syv 4. P. No. 24. Det var un-

Qvör ſum Skajn eâv tuj fek,
Ajngjin man teà gröa.

12. Han fek honun Svöri teâ,
Mikji veâr teâ vert,
Teâ veâr aatjan Eâlin lengt,
Uj Aitri veâr teâ hert.

13. Tû hevur nû fingji Svör ſo gou,
Teâ bujtur aa Staal ſüm Stajni;
Uj Morgin ſkeâlt tû rojna teâ
Uj hörun Riſa Bajni.

14. Sveâraji Virgar Veâlants Soon,
Mimmering heldi uj Hand:
Qveâr vajſt tû tan Hajluvaa,
Meſtan vera uj Land.

15. Teâ ſtendur ajt Huus uj Holgörum,
Heâr eru fàajir füſir;
Heâr beer Laas o Ljikjil cât
Tan ſterkji Filkuus.

---

gen Svedger o. ſ. v. Jevnf. Udvalgte Viſer 1 D. Pag. 375 i Anmærkningerne.

11. Skajn, isl. Skadi ɔ: Skade; hedder endnu i det jydſke Bondeſprog ved Randerskanten Skai, ɔ: Skade; han er ſkannov ɔ: ſygelig.

14. Hajluyaa ɔ: det bedſte Medikament til at læge; koſtbar Salve; af hajlur ɔ: ſund, og Vaa eller Vaavur ɔ: lægende Vædſke, Salve. Endnu bruges Hajluvaavur i denne Bemærkelſe paa Færøe.

Enhver, som Skade af det fik,
Ham ingen kunde hele.

12. Han rakte hannem Sværdet da,
Og meget var det værdt;
Atten Alen var det langt,
I Edder var det hærd't.

13. Du har nu fanget Sværd saa godt,
Det bider Staal og Stene;
I Morgen skal du prøve det
I Risens haarde Bene.

14. Svared' Virgar Velants Søn,
Han Mimring holdt i Haand:
Hvor er det meste Lægedom
At finde her i Land.

15. I Holmgaard stander der et Huus,
Kun faa har bedre Værke;
Og Laas og Nøgel dertil bær
Hiin Wilkinus den stærke.

15. Holmgaarden eller Holmgaardene; hvor Digteren har tænkt sig deres Beliggenhed, lader sig ikke bestemme. — I følgende Sang: Risen fra Letraberg, siges i 8de Vers, at den laa i Norges Rige. — Her er faa fúsir ɔ: villige, kampvillige eller raske Mænd. Filknus er vel den berømte Wilkinus, der efter Wilkinasaga regjerede over hele Sverrig, Skaane, Sjelland, Jylland, Wenden og flere Lande; see Müll. Sagabibl. 2 D. Pag. 180. Hans Fader var efter vor Sang Risen Ake; begge boede i Holmgaard, bleve dræbte af Virgar og Sigurd Fofnersbane, hvorpaa Sigurd siden residerte i Holmgaard.

16. Teå ſtendur ajt Huus ùj Holgörum,
Teå vendur tiil Riſans Soon,
Teå eer fudl eåv Hajluvaa
O aangun örun Muun.

17. Heår bujta aangjir Brandar aa,
O aj teår bitru Eggjar;
Aatjan Eålin eer Jadnſtang tajrra
Tiil adlar Riſans Seggjar.

18. Qvittar tû uj Holgeårar
Aa heſun ſeåma Heſti,
Leåt han ikkji ettur ſitja
Tan ſnarpa Nodnagjeſt.

19. Leåt han ikkji ettur ſitja
Tan ſnarpa Nodnagjeſt,
O han Sjûrur, Sigmunda Soon,
Tan Avris-Kappin reſti.

20. Leåt tajr ikkji ettur ſitja,
Tan ſnarpa Nodnagjeſt,
O han Sjûrur, Sigmunda Soon,
Tan Fovnis Beånan reſti.

---

16. Og ingen andre Goder, isl. af eingum ödrum munum. Muun ɔ: Mængde af gode Sager. Svarer maaſkee til det isl. munir ɔ: Riigdom.

17. Seggjar betyder Kamper; isl. Seggr, en tapper Mand, ſom

16. I Holmgaard stander der et Huus,
Tilhører Risens Søn;
Det er fyldt med Lægedom
Og gjemmer Skat i Løn.

17. Der bider intet Sværd derpaa,
Og ei de skarpe Egge;
En Staalstang, atten Alen lang,
Gaaer langs med Husets Vægge.

18. Hvis du til Holmgaard ride vil
Alt paa din rappe Hest,
Da hjemme du ei lade skal
Den raske Nornegest.

19. Da hjemme du ei lade skal
Den raske Nornegest,
Ei Sigurd, Sigmunds Søn, som gi'r
Hver anden Helt sin Rest.

20. Da hjemme du ei lade skal
Hiin Nornegest, og Grane,
Ei heller Sigurd, Sigmunds Søn,
Hiin Fafner Ormens Bane.

---

oftere forekommer.

19. Den stærke og raske Kæmpe. Rektur, isl. Hraustur ɔ: stærk rask. Avriskappi isl. Afreks Kappi ɔ: en udmærket Helt; see Brynhildes Kvad V. 138, og Haggaards Kv. V. 47.

21. Virgar leipur lattur aa
Sujn goua Gengara graa;
Rujur han ſo aa Sjûra Fund,
Sum Fötur bera maa.

22. Midt uj miun Greâſa-Geâri
Axlar han ſujt Skjin,
O ſo bygvin gengur han
Uj höar Hadlar inn.

23. O ſo bygvin gengur han
Uj höar Hadlar inn,
Sum Hjalprek Kongur aa Bori ſitur
Vi Mann o Hundra fim.

24. Virgar gjek uj Hadlina inn,
Sum Sögur genga fraa,
Naſti Meâvur Hjalprek Kongji
Sjûrur ſitur taa.

25. Virgar ſtendur aa Hadlar Gölvi,
Veâl kan Tunga rinna:
Ee vajt nægvan Hajluvaa,
Um lujta viit han eât vinna.

21. Han rider ſaa haſtig, for at finde Sigurd, ſom Heſtens Fødder kunne bære ham.
22. Axle Skind ɔ: lave ſig til, klæde ſig paa. Skind betyder al Slags Klædesmon til Kroppen og Hovedet.
23. Nogle ſynge: Vi Monnum hundra fim ɔ: med 500 Mand,

21. Virgar sprang saa let og rast
Alt paa sin Ganger graa,
Og reed saa fast til Sigurds Fund,
Som Fodder bære maae.

22. Midt udi den grønne Gaard,
Der axler han sit Skind,
Og skjøn og pyntet ganger han
I høie Haller ind.

23. Og skjøn og pyntet ganger han
I høie Haller frem,
Hvor Hjalprek Kong ved Bordet sad
Med Mand og Hundred' fem.

24. Virgar gik i Hallen ind,
Saa Sagnet ganger fra,
Og næste Mand ved Hjalprek Kong
Sad unge Sigurd da.

25. Virgar stod paa Hallens Gulv,
Og taled' snildt derinde:
Jeg veed, hvor der er Lægedom,
Hvis vi den blot kan vinde."

---

som vist nok er rigtigere; det samme gjelder om V. 37. nedenfor, Ismals Qvad V. 4. Risen fra Letraberg V. 51, og flere Steder.

25. Dersom vi kan lide paa, at vi kunne vinde den.

26. Teâ ſtendur ajt Huus uj Holgörum,
Heâr eru fáajir fûſir;
Heâr beer Laas o Ljikjil eât
Tan ſterkji Filkuus.

27. Teâ ſtendur ajt Huus uj Holgörum,
Teâ vendur tiil Riſans Soon;
Teâ eer füdl eâv Hajluvaa,
O aangun örun Muun.

28. Heâr bujta aangjir Brandar aa,
O aj teâr bitru Eggjar;
Aatjan Eâlin eer Jadnſtang tajrra
Tiil adlar Riſans Seggjar.

29. Teâ manſtû bigva tajr bitru veâl,
O gjirdi tujn vi Svör,
Um inn tú hevur ajt aatjan Hundra,
Tujlujkar Reâkar tû feert.

30. Teâ manſtû bigva tajr bitru veâl,
O gjira tujn Heſt vi Sporar;
Um inn tû hevur ajt aatjan Hundra,
Tû tart honun lujti fora.

---

26. Ljikjil, isl. Lykill o: en Nøgel.
29. Tujlujkar Reâkar tû feert, ſkal vel betyde: Saadan Hevn du faaer; Reâkar, isl. Ræki o: Hevn. Tujlujkur, isl.

26. I Holmgaard staaer der et Huus,
Kun faa har bedre Værke,
Og Laas og Nogel dertil bær
Hiin Wilkinus den stærke.

27. I Holmgaard stander der et Huus,
Tilhører Risens Søn,
Det er fyldt med Lægedom,
Og gjemmer Skat i Løn.

28. Der bider intet Sværd derpaa,
Og ei de skarpe Egge;
En Staalstang, atten Alen lang,
Er lagt for Kæmpens Vægge.

29. Du klæde dine Stridsmænd vel,
Omgjord dig selv med Sværd,
Har du end atten hundred' Mand,
Forgjæves bli'r din Færd.

30. Du hvæsse dine Sværde vel,
Og giv din Hest af Spore,
Har du end atten hundred' Mand,
Forgjæves bli'r din Fore.

---

thvilikr, saadan. Tillige (saabanne) bruges og i de danske Kæmpeviser, see 1ste Part No. V. V. 69. Saa mænt du gjorde det af Rød; du togst op tillige Blomme.

31. Teâ manſtû bigva tajr bitru veâl,
O gjira tujn Heſt vi Gajri,
Um inn tû hevur ajt aatjan Hundra,
Tarvdi teâr haalvar ſlajri.

32. Virgar ſtendur aa Hadlar Gölvi,
Meâlur firi ſeâr:
Nû vajſt tû eâv tan Hajluvaa,
Sjûrur, ſilg nû meâr.

33. Stuja aa ſujnar Heſtanar,
Reſtir Kjempur ſeâman,
Qvîttu ſo uj Holgeârar,
Tajr huldu ſeâr eât Geâman.

34. Teâ vouru beſar reſti Kjempur,
Hajm uj Geârin fouru,
Uti Riſin uj Holgörum
Firi tajmun ſtou.

35. Teâ veâr Virgar Veâlants Soon,
Han ſujnun Svöri braa,
Han klejv Heâkar Riſan
Sundur uj Lutir tvaa.

36. Up uj miun Greâſa - Geâri,
Axla tajr ſujt Skjin,

31. Da maa du bygge de ſtarpe vel, hvæsſe de ſtarpe Sværd (?). Affkriften er her uden Tvivl feilagtig. — Gajri ɔ: Stab=

31. Du hvæsse dine Sværde vel,
Lad Hesten pyntet gange,
Har du end atten hundred' Mand,
Du brugte halv saa mange.

32. Virgar stod paa Hallens Gulv
Og mæled' saa for sig:
Nu kjender du den Lægedom,
Følg, Sigurd, følg nu mig.

33. Sprunge hver alt paa sin Hest,
De Kæmper rask tilsammen,
Til Holmgaard de da stande lob
Med Glæde og med Gammen.

34. Det var Kæmper, raske Mænd,
De hen til Gaarden foer;
Det Risen var i Holmegaard,
Han ude for den staaer.

35. Det var Virgar Velants Søn,
Han med sit Sværd mon slaae,
Han Hake Rise kløvede
Alt udi Stykker to.

36. Midt udi den grønne Gaard,
De axle deres Skind,

---

rak; maaskee af det isl. Gøra ɔ: et Faareskind med Ulden paa.

O-ſo bûnir genga tajr
Uj höar Hadlar inn.

37. O ſo bûnir genga tajr
Uj höar Hadlar inn,
Sum Filkuus Riſi aa Bori ſeât
Vi Mann o Hundra fim.

38. Sjûrur ſtendur aa Hadlar Gölvi,
Meâlur firi ſeâr:
Hevur tû neâkra Hajluvaa,
Afloup ſeilg tû meâr.

39. Ee heâvi aangan Hajluvaa,
Tiil Afloup heâr kjaa meâr;
Qveâni eer heſin mikli Meâvur,
Sjûrur, uj filgjir teâr?

40. Hetta man vera Meâvur tan,
Sum okkun tjikjir uj Muun,
Han vaa Heâkar Riſan,
Tan ſterkji Veâlants Soon.

41. Tak heâvi, eât tû ſeji meâr,
Nû Ee teâ ikkji viſti;
Nû eer eât brinja ût Lii ödl,
Tuj Ee veâr tan, uj miſti.

38. Afloup og Tiil Afloup, isl. Afhlaup o: tilløb.

Og skjøn og pyntet gange de
I høie Haller ind.

37. Og skjøn og pyntet gange de
I høie Haller frem,
Hvor Vilkinus ved Bordet sad
Med Mand og Hundred' fem.

38. Sigurd staaer paa Hallens Gulv
Og mæler saa for sig:
Har du vel nogen Lægedom
At kunne sælge mig?

39. Jeg ingen Lægemidler har
Tilovers her hos mig;
Men hvo er denne store Mand,
Som, Sigurd, følger dig?

40. Det er en saadan Mand, som kan
Udrette Helte-Værke;
Han Hake Rise veiede,
Han Velquts Søn den stærke.

41. Tak have du for dine Ord,
Hans Daad jeg ikke vidste;
Jeg hele Hæren ruster ud,
Jeg Fader min mon miste.

40. Som os synes at være i Monnet; uj Muun, formodentlig det isl. i munum ɔ: i Rigdom, af munir ɔ: Formue.

42. Aarla veâr um Morgunun,
Teâ ruar firi Soul,
Taa heji Filkuus Rifans Soon
Brinja ût Hundra tölv.

43. Taa heji Filkuus Rifans Soon
Brinja ût Hundra tölv;
Sjûrur o Virgar Veâlants Soon,
Tajr ruja tajm ujmout.

44. Sjûrur o Virgar Veâlants Soon,
Tajr ruja tajm ödlun ujmouti,
Fudlu fo Bûkar aa Jöruna niur,
Sum tajr varpa Groutti.

45. Bardift tögva fudla Deâr,
Dublur henga vi Stengur,
Mödift Virgar, Veâlants Soon,
Uj Bloui, heâr han ftendur.

46. Bardift tögva fudla Deâr,
Dublur henga vi Skuj,
Mödift Virgar, Veâlants Soon,
O Bloui ftendur han uj.

47. Mödift Virgar, Veâlants Soon,
Veâr komin uj ftoura Trajt:

45. Dobler hænge ved Stænger, Hestenes Bidsler. Bardift af det isl. berja, bardi, flage, prygle.
46. Dobler (Skummet) hænge ved Skye.

42. Det var en aarle Morgenstund,
Det rødmede for Soel,
Da havde Vilkus Risens Søn
Udrustet hundred' tolv.

43. Da havde Vilkus Risens Søn
Udrustet hundred' tolv;
Sigurd, Virgar Velants Søn,
De rede mod dem bold.

44. Sigurd, Virgar Velants Søn
Imod dem alle rider,
Paa Jord faldt døde Kroppe ned,
Som naar man Stene smider.

45. De sloges fulde Dage to,
Saa Skum de Stænger vander;
Da mødes Virgar, Velants Søn,
I Blodet, der han stander.

46. De sloges fulde Dage to,
Saa Skum til Skyer naaer;
Da mødes Virgar, Velants Søn,
I Blodet, der han gaaer.

47. Da mødes Virgar, Velants Søn,
Var kommen i stor Qvide:

---

47. Trajtur, isl. thraut ɔ: besværligt Foretagende, Treide Træde (see P. Syvs Kæmpevise: Herr Bugge han bygger op Hald med Ære. V. 47, hvor det hedder: De Medelfar Mænd,

Höjr tû, ſnarpi Nodnagjeſtur,
Beer mee heâni aa Brajt.

48. Teâ veâr hiin ſnarpi Nodnagjeſtur,
Brandin undur han ſjejt,
Teâ gjördi han aa ſkamri Stund,
Beâr han aa fagra Brajt.

49. Virgar liggur undur Hejggjinun,
Kjendi ſeâr Moui o Majn;
Teâ veâr hiin ungji Sjûrur,
Han maatti taa berjaſt ajn.

50. Fram raj Sjûrur vi miklari Raji,
Han viil ikkji undan flujggja,
Aflajis trou han Riſans Heer,
Han traangdi han ſundur uj nujggju.

51. Sjûrur traangur uj Heerin fram,
Sum Filkuus eer uj Longd,
Trujggjar Deâr uj Struji ſtou,
Han ruddi firi ſeâr Gongd.

52. Virgar liggur uj Hejggjinun,
Möin eâv honun ran;

Chriſt give dem Træde, De vog Herr Bugge i fredelig Leide.)
h. l. Baande; om Thraut, ſee og Noten til Lokes Sang V.
2. — Brajt forklare Færøeboerne ved Skjul; maaſkee ſnarere
af det isl. á bravt ɔ: bort.
48. Han ſkjød Sværdet under ham. Sværdet ſtaaer her for Skjold;

Hør du mig, raske Nornegest,
Du bær mig lidt tilside.

48. Det var raske Nornegest,
Han løfted' ham paa Skjold;
Det gjørde han i stakket Stund,
Var ham i god Behold.

49. Virgar under Høien laa,
Han føled' Mød' og Meen;
Det den unge Sigurd var,
I Kamp han ene treen.

50. Med Vrede Sigurd rider frem,
Han monne ei forsage;
Af Veien jog han Risens Hær,
Og trængte den tilbage.

51. Sigurd foer i Kampen frem,
Hvor Vilkus var saa lang;
I trende Dage Striden stod,
Han rydded' for sin Gang.

52. Virgar under Høien laa,
Til Møden fra ham svandt;

see Brynhildes Qv. V. 209.
50. Han trængte den sønder i ni. Aflajis, isl. Afleidis ɔ: af Veien.
52. Merkjis Meâvur ɔ: Mærkemand, Fanemand; af det islandske Merki ɔ: en Fane. See Brynhildes Qv. V. 68.

Taa veâr han tiil Feerar fûſur,
Han feldi Merkjis Mann.

53. So raj Virgar, Veâlants Soon,
Vuja Vejin fram,
Klujvur qvön um tvörar Herar,
Ujmouti honun rann.

54. So raj Sjûrur, Sigmunda Soon,
Vuja Vejin fram;
Klujvur qvön um tvörar Herar,
Ujmouti honun rann.

55. Kligva tajr qvön um tvörar Herar,
Ujmouti tajmun rann;
Ettur ſtou Filkuus, Riſans Soon,
Vi ſujn tria Mann.

56. Teâ veâr Filkuus, Riſans Soon,
Han krejp undur Borgar Lii:
Höjr tû teâ, hiin ungji Sjûrur,
Tû gjev meâr Lujv o Grid.

57. Gjarnâ Ec gjevi teâr Lujv o Grid,
Um lujtur tû heâpa eât faa;
Heâr koom Virgar, Veâlants Soon,
Han högg hans Hövur fraa.

56. Han krøb under Borgerleed; (isl. Borgarhlid ɔ: Slotsport) denne Talemaade findes og i de danske Kæmpeviser. Grid,

Da atter han paa Færde var,
Og fælded' Fanemand.

53. Saa rider Birgar, Belants Søn,
Frem paa den Vei saa bred;
Tvert over Skuldren kløver han
Enhver, som mod ham reed.

54. Saa reed Sigurd, Sigmunds Søn,
Til brede Vei han vender;
Tvert over Skuldren kløver han
Enhver, som mod ham render.

55. Tvert over Skuldren kløves hver,
Som mod dem rende kan;
Endnu stod Vilkus, Risens Søn,
Alt med sin tredde Mand.

56. Det var Vilkus, Risens Søn,
Krøb under Borgerleed:
Hør du, Sigurd Ungersvend,
Vil du mig unde Fred?

57. Jeg gjerne Fred dig unde vil,
Hvis du den blot kan faae;
Da kom Birgar, Belants Søn,
Og hug ham Hoved fra.

---

isl. Grid ɔ: Fred.
57. Lujtur ɔ: lider paa, af det isl. lita ɔ: see, skole paa.

58. Teâ veâr Virgar, Veâlants Soon,
Han ſveâraji Sjûra an:
Tû ſkeâlt râa firi Holgörum,
Tuj tû veâr tan, uj vann.

59. Virgar raj eâv Geâri burtur
Vi ſujnar Gengari tvaa;
Sujani heji Sjûrur ungji
Firi Holgörum Raa.

60. Virgar raj eâv Geâri burtur
Vi ſujnar Gengari fujra;
Sjûrur raaddi firi Holgörum
Adla Eâvi ſujna.

---

58. Sveâraji an er Tmeſis for anſveâraji ɔ: ſvarede; af Anſveâr, isl. Andſvar ɔ: Svar, Gjenſvar, engelſk anſwer; Anſvar bruges og i denne Betydning i de gamle Kæmpeviſer; f. Ex. Ny Udgave 1ſte Deel Pag. 140, 144, 345 o. ſ. v.

58. Det var Birgar, Belants Søn,
Saa Svar til Sigurd randt:
For Holmgaard du nu raade maa,
Thi du var den, som vandt.

59. Birgar reed fra Gaarden bort
Med sine Sanger' baade,
Og Sigurd siden var den Mand,
For Holmgaard monne raade.

60. Med fire Heste Birgar reed
Fra Gaarden bort med Flid,
For Holmgaard Sigurd raadede
Hans hele Levetid.

Herre! vil I mig Eders Datter give? I vide mig strax Ansvar. See og Ismals Qv. V. 7, 10.

60. Eävi, isl. æfi o: Tid, Levetid; det latinske æv m; see Brynhildes Qv. V. 215.

No. 10.

QVÖRFINS THAATTUR.

1. Heåvi nû Stevi, o ſtuji aa,
Meni veår gengun uj Dans;
Ee qvöi um Virgar, Veålants Soon,
Hovverkjini hans.

Stevi:
Greåni beår Gudli eåv Haji &c.

2. Tujrikur ſitur aa Brattingsborg,
Han ſkujn ſum rejar Gudl;

1. Haver eller iagttager nu Omqvædet, og træder frem, mens vi gaae i Dands. Hovværker ɔ: Heltebedrifter, findes og brugt i de danske Kæmpeviser 1 Part No. VI. Vers 32. De Kæmper lod see de store Hofverk. — Stevi, isl. Stef ɔ: Omqvæde; dette kaldtes endnu i Peder Syvs Tid af nogle Stevet, af andre Staven, see danske Kæmpeviser, Fortalen §. 15. Det kaldes endnu af den svenske Almue Ordståf; see Svenska Folkvisor 1ste D. No. 17 Anmærkning.

2. Ved at høre om den berømte Didrik af Bern, eller her Brattingsborg, hvis Bedrifter saa hyppigen ere besjungne i de nordiske (som og tydske) Viser, ledes man lettelig til at tænke paa den østgothiske Konge Theodorik, der erobrede Italien

No. 10.

Qvørsins Qvad.

1\. Passer nu baade paa Takt og paa Trin,
Imens vi ganger i Dands;
Jeg synger om Virgar, Velants Søn,
Og Helte-Værket hans.

Omqvæde:
Grane bar Guldet af Hede 2c.

2\. Didrik sidder paa Brattingsborg,
Saa blank som røden Guld;

fra Odbacer og ofte residerte i Verona (Bern). Dog kan den romantiske Fortælling om Didrik og Viserne om ham aldeles ikke forenes med den virkelige Historie; jevnf. Müllers Sagabibliothek 2 D. Pag. 349. — Brattingsborg betegner, som P. Syv i sin Forklaring over gamle Ord, foran de danske Kæmpeviser, allerede har bemærket, en Fæstning i Almindelighed. Brattingsborg kaldtes og en gammel Fæstning paa Samsøe. Ordet betegner en Fæstning, anlagt paa et brat Sted; af brattr ɔ: brat, steil, og Borg ɔ: Bjergfæstning. — Denne Sang kaldes et Dværgeqvad, forbi den især skal omhandle Dværgen (Trolden) Qvørsin, som dog først forekommer Vers 61, og blot spiller en underordnet Rolle.

Nû skeål rujma ajt Dvörga Fröjl,
Nû gjerst mujn Rujma fudl.

3. Tujrikur situr aa Brattingsborg,
Hån seår ût so vuja;
Nû fujsir meår aa Birting Skogv,
Aa Hajdni Mark eåt ruja.

4. Sveåraji Virgar, Veålants Soon,
Fista Ori taa:
Rujur tû aa Birtingskogv,
Tû kjemur heår ikkji fraa.

5. Ut veår lojstur Gangarin,
Tujrikur skuldi eåt ruja;
Hajma seåt Virgar, Veålants Soon,
Ajna so lüjtla Tuj.

6. Hajma seåt Virgar, Veålants Soon,
Ajna so lujtla Stund,

---

3. Fujsir meår, isl. fysir mér ɔ: jeg har Lyst til.
4. Virgar Velantsen, en af Didriks Kæmper, kaldes i de danske Kæmpeviser Vidrik Verlandsen; see 4de Vise hos P. Syv; i de gamle tydske Sange kaldes han Wibgas; han var en Søn af den berømte Kunstner og Guldsmed Vaulundur (Volund), den nordiske Dædalus, som her kaldes Velant, ligesom i Vilkinasaga; deraf Volundsværk ɔ: en Labyrinth. Fordi Faderen var Smed, fører Sønnen en Hammer og Tang i sit Skjold, see Risen i Holmgaard V. 1 i Noten. — Birtingskov nævnes og i de danske Viser; see 1ste Part No. 4, V. 6; dog oftere Birtingsland, Birtings Hede. I Anmærk-

Nu rimer jeg et Dværge-Qvad,
Snart er min Rime fuld.

3. Didrik sidder paa Brattingsborg,
Og seer han ud saa vide:
Nu lyster mig til Birtingskov,
Til Hede-Mark at ride.

4. Svared' Virgar, Velants Søn,
Og første Ord var da:
Rider du til Birtingskov,
Du kommer ei derfra.

5. Den Gangerhest dog løses ud,
Og Didrik rider bid;
Hjemme Virgar, Velants Søn,
Sad en saa liden Tid.

6. Hjemme Virgar, Velants Søn,
Sad en saa liden Stund;

---

ningerne til den ny Udgave af danske Kæmpeviser 1ste Deel Pag. 367 hedder det: Birtingsland er udentvivl Navnet paa ethvert stribart Land med krigerske Folk, og neppe betegnes derved Bretagne, som Grimm antager (Dän. Heldenlieder Pag. 491). — Birting, isl. Birting ɔ: Daggry, Lysning (af biartr, lys, klar), bruges endnu i Hardanger i Norge, men blot i Bemærkelse af Lynild; see Norske Vid. Selsk. Skr. Nye Saml. 1ste B. Pag. 309.

5. Lojsa, isl. leysa, løse.

6. Han reed bort for at finde sin Herve. Fund, isl. Fundr ɔ: en funden Ting, et Fund.

Han leât feâila Skjemming taa,
Raj aa fujn Harras' Fund.

7. Virgar ftaj aa Skjemmings Beâk,
Vi Mimmaring uj Hendi,
Skjemmingur ftou aa grönun Vödli,
Aa Birtingfkogv han rendi.

8. Teâ veâr Virgar, Veâlants Soon,
Aa Skjemmings Beâk han ftaj;
Skjemming rendi aa Birtingfkogv,
Han Kongjin ettur raj.

9. Teâ fveâraji han, Tujrikur,
Tâaji han Virgar kjendi:
Qvör eer hefin eâv Tujrika Görpun,
Uj mee man ettur renda?

10. Sveâraji Virgar, Veâlants Soon,
Han faa ivur Skogvin fruja:
Ee leât feâila meâr Skjemming taa,
Ee vildi aj hajma buja.

11. Ruju tajr aa Birtingfkogv,
Sögur genga fraa:
Tujrikur biur Heftar Qvujla,
Viit fkuljun aa Skogvin gaa.

---

7. Skjemming var Virgars Hest; Mimring, hans Sværd, ligesom i de danske Viser. — Efter foregaaende Qvad, havde Virgar faaet dette Sværd udaf sin Farfaders Gravhøi ved at besværge denne Gravbeboer (Dyssevaaner) til at udlevere det;

Han derpaa Skjemming sadle lod,
Reed til sin Herres Fund.

7. Virgar steeg paa Skjemmings Bag
Med Mimmering i Hænde,
Paa grønne Mark lod Skjemming staae
Til Birtingskov at rende.

8. Det var Virgar, Velants Søn,
Paa Skjemmings Bag var stædt;
Skjemming lod til Birtingskov,
Han Kongen efter reed.

9. Dibrik hertil svared' saa,
Der han kan Virgar kjende:
Af Dibriks Garper hvo er den,
Som mig mon efterrende?

10. Svared' Virgar, Velants Søn,
Paa Vei mon sig begive:
Jeg sadle lod mig Skjemming Hest,
Ei hjemme vilde blive.

11. Ride de til Birtingskov,
Saa Sagnet gange maa;
De Heste Dibrik Hvile bød,
Der de til Skoven naae.

---

see Risen i Holmgaard Vers 2 til 13.
10. Han saae over Skoven den smukke.
11. Qvujla, isl. Hvilld o: Hvile. Vüt er egentlig Dual. Vi to, for Plur. Vetr.

12. Louu tajr aa Birting Skogv,
Ajna lujtla Stund;
Vaknaji Virgar, Veâlants Soon,
Han höjrdi Hesta-Dund.

13. Virgar lejp aa Skjemmings Beâk,
Aankji outtast han taa;
Han seâr ajna so mikla Kjempu,
Ruja seâr skamt ujfraa.

14. Virgar lejp aa Skjemmings Beâk,
Aa sujt Svör han lujtur;
Nû skeâl teâka tiil Mimmaring,
O vita, qvussi bujtur.

---

12. Han hørte Hestehovers Dundren, Trampen. Dund, isl. Dunr ɔ: Drøn, Dundren.

13. Skamt, af det isl. skammr, skémri, skémstr ɔ: kort, kortere, kortest. Skamri Stund see Regin Smeds Qv. V. 95.

14. Qvussi, som ofte forekommer, er det isl. hversu eller hvórsu ɔ: hvorledes; i Kæmpeviserne ofte: huru, hure og hureledes; f. Ex. 2. P. No. 15 V. 10. Forsøg, hure det vil gange. Udv. Viser 3 D. Pag. 252. Huru liden Kirsten sin Sorrig ei forvandt. — Qvussi bruges i samme Bemærkelse i Norge; jeg har hørt det ved Spangereid (det ved Aslaugs Qvad Anmærkn. * omtalte Spangerhede) og ved Undal, da jeg fra Svinøer Havn tog derhen for at see den bekjendte Peder Claussøns Portrait, som hænger i Undal Kirke. — Som en Curiositet vil jeg, i Anledning af Ordet Qvussi, her anføre noget om Færøeboernes Tidsbestemmelse; de sige nemlig: Qvussi eer fram? Hvorlangt er Tiden eller Solen gaaen frem? Eller efter vor Talebrug: Hvormange er Klokken? For at forstaae Svaret, maa man forud bemærke: Beboerne paa Landet have i Almindelighed ingen Stueuhre; de

12. De lagde sig i Birkingskov,
Dog kun en liden Stund;
Da vaagned' Virgar Velants Søn,
Han hørte Heste-Dund.

13. Virgar sprang paa Skjemmings Bag,
Han intet frygter da;
Han saae en Kæmpe stor og bold,
At ride lidt derfra.

14. Virgar sprang paa Skjemmings Bag,
Han paa sit Sværd mon lide:
Nu skal jeg tage Mimring fat,
Og see hvor den kan bide.

kjende derfor ikke de deraf flydende Benævnelser paa Tidens Inddeling, men regne efter nogle Hovedpunkter eller Solemærker paa Himlen, især Estur (Øst), Landsur (Sydost), Middea (Middag), og Noun (Kl. 3); hvoraf hver indbefatter 3 Timer, og dette Tidsrum kaldes en Ogt; isl. Eikt; disse inddeles igjen i halve Dele, hvoraf hver indeholder halvanden Time, og betegnes ved Ordet Holva (halv), som sættes foran. Naar man altsaa spørger: Qvussi eer fram? (Hvormange er Klokken?) da svares: Soulin eer uj holva Estur, eller kortere: Tea eer holva Estur ɔ: Klokken er 4½ om Morgenen. Dette er det første Solemærke, de bruge. Fremdeles:

Tea eer Estur	Klokken er 6 om Morgenen.		
— — holva Landsur .	—	— 7½	
— — Landsur	—	— 9.	
— — holva Middea .	—	— 10½	
— — Middea . . .	—	— 12.	
— — holva Noun .	—	— 1½.	
— — Noun	—	— 3 Eftermiddag.	

15. Teâ veâr Virgar, Veâlants Soon,
Lout eât Skogvin standa;
Mötti honun ajna mikla Kjempa,
Faat kundi henni granda.

16. Sveâraji Virgar, Veâlants Soon,
Han saa tan miklan Mann?
Qvuj rujur tû uj Birting Skogv
Uj mujn Harras Land?

17. Ivri drou eât Sjûra ungji,
Sögur genga fraa:
Han heji up sujt bygvin Svör,
Han teâ uj Lofti braa.

18. Sjûrur braa sujnun bitra Brandi,
Han rojndi goua Griipi;
Virgar situr aa Skjemmings Beâkji,
Loftaji qvörji Siipu.

Teâ eer holva Vestur . .	Klokken er $4\frac{1}{2}$	Eftermiddag.
— — Vestur . . .	— — 6.	
— — holva Ytnering	— — $7\frac{1}{2}$.	
— — Ytnering . . .	— — 9.	
— — holva Midnaat	— — $10\frac{1}{2}$.	
— — Midnaat . . .	— — 12 om Natten.	

Landsûr, isl. Landsudr ɔ: Sydost. — Noun, isl. Nón ɔ: Kl. 3 Eftermiddags; deraf det engelske Noon, og det jydske Fornoun og Efternoun ɔ: Formiddag og Eftermiddag. — Ut-neringur, isl. Utnyrdingr ɔ: Nordvestvind. — Ligesaa siges: Ee veâr sit Ögt firi Deâ ɔ: Jeg var ude 3 Timer før Dag. Teâ eer Ögt aa Qvöldi ɔ: Det er 3 Timer, siden Solen gik ned.

15. Det var Virgar, Velants Søn,
Han lod til Skoven stande,
Der mødte ham en Kæmpe bold,
Kun faa kan hannem grande.

16. Svared' Virgar, Velants Søn,
Han saae den djerve Mand:
Hvi rider du i Virting Skov
Udi min Herres Land?

17. Sigurd ivrig blev i Hu,
Saa lyder Skaldens Sang,
Han hævede sit skarpe Sværd
Og det i Luften svang.

18. Sigurd svang sit skarpe Sværd,
Og proved' gode Drag,
Virgar sad paa Skjemmings Ryg,
Afbødte hvert et Slag.

---

15. Henni (hende) er Dat. sing. fæm. fordi Kjempa i det Færøiske, ligesom i det Islandske, er fæm. — Han og hun deklineres i Færøisken saaledes:

Nom.	Han.	Hoon,
Gen.	Hans og Hansara.	Henna og Hennara.
Dat.	Honun.	Henni.
Acc.	Han.	Heann.

Resten ganske som i det Islandske. — Granda, islandsk granda ɔ: skade; see Regnars Qvad Vers 22. Høgnars Qvad Vers 143.

17. Iver betog nu Sigurd.

18. Lofta ɔ: at gribe noget f. Ex. en Bold, i Luften; afparere.

19. Taa vaknaji han, Tujrikur,
Han höjrur Brandar fadla,
Tekur han tiil ſujt goua Svör,
Han leâtur aa Virgar kadla.

20. Inn teâ outtaſt Tujrikur,
Han höjrur Brandar ſingja,
Burtur veâr Virgar, Veâlants Soon,
Vi Heſti o Mimmaringji.

21. Sjûrur högdi egvelia,
Veâl mundi Gramur dua,
Flujur ſo Eldur ûr Virgars Brinju,
Eât Skogvin ſtou uj Lua.

22. Tujrikur leât tiil Hadlar ſtanda,
Hajm eâv Skogvin feâr,
Glojmti ettur aa Birting Skogv
Bâaji Skjold o Svör.

23. Sjûrur högdi egvelia,
Inntiil han veâr mouur;
Settiſt niur aa grönun Vödli,
Ikkji vouru Draangjir frouir.

---

20. Han hører Sværd at ſynge. Outtaſt, isl. óttaz ɔ: forſkrækkes, frygte, grue; ſee ovenfor V. 13 og Regnars Qv. V. 19.
21. Gram var, ſom bekjendt, Sigurds Sværd, ſee Regin Smeds Qvad V. 90.
22. For at redde den gode Didriks Ære forklare Færøeboerne dette Sted ſaaledes, at Didrik ikke tog Flugten af egentlig Frygt,

19. Da vaagnede han, Diderik,
Han hørde Brande falde;
Og greb han til sit gode Sværd
Og lod paa Virgar falde.

20. Og frygtede sig Diderik,
Der han saae Sværdesving;
Bort foer Virgar, Velants Søn,
Med Hest og Minmering.

21. Sigurd hug saa djærvelig,
Dertil vel Gram kan due,
Af Virgars Brynje Gnister fløi,
Som Skoven stod i Lue.

22. Diderik lod til Hallen staae
Alt hjem med ilsom Færd,
Og glemte udi Birtingskov
Alt baade Skjold og Sværd.

23. Sigurd hug da djærvelig,
Og mødig man ham saae;
Han sad sig ned paa grønne Mark,
Der var ei Kæmper froe.

---

men af klog Forsigtighed; dette behøves dog ikke; thi efter de danske Kæmpeviser 1ste Part No. 12 V. 26, gik det ikke Dibrik et Haar bedre en anden Sinde, da han vilde skatte Danmark; det hedder: Da tog Dibrik til sine Been, han saae ikke meget tilbage; Sverting glemte at sige God Nat, Til Bern lode de drage.

24. Sveåraji Virgar, Veålants Soon,
Uj Vujkji heji steâji:
Sii skeâl tú meâr, mikli Meåvur,
Qveâr eer tû eåv Frenda Rèâji?

25. Sjûra skeâlt tû nevna mee,
Ee sii teâr satt uj fraa;
Nasti Meâvur Hjalprek Kongji,
Båaji uj Guls o Raa.

26. Greâni ajtur Gengari mujn,
Sjûra skeâlt tû mee nevna,
Nasti Meârur Hjalprek Kongji,
Båaji tiil Guls o Evna.

27. Sveåraji Virgar, Veålants Soon,
Eåv so tungun Breâji:
Heji tû högt vi Mimmaringji,
Ee heji teâr ikkji besteâji.

28. Sveåraji Sjûrur, Sigmunda Soon,
Täaji han Virgar kjendi:
Qveâr eer sjaalvur Tujrikur,
Uj tee hiar sendi.

29. Sveåraji Virgar, Veålants Soon,
Han kan veâl Orun grajna:

---

24. Hvorfra er du af Frende-Rad; Siig mig dit Slægtregister. Vujkur, isl. Vig ɔ: Drab, Kamp.
25. Jeg fortæller dig sandt. — Sia fraa, isl. sógia frá ɔ: sige

24. Svared' Birgar, Belants Søn,
I Kamp han vel bestod:
Siig mig, o djærve Mand, din Æt,
Nævn mig din Frende-Rod.

25. Mit Navn er Sigurd Simundsen,
Det vidne kan min Daad;
Jeg sidder Hjalprek Konge næst
I Guld, som og i Raad.

25. Grane hedder Ganger min,
Mig Sigurd du skal nævne,
Jeg sidder Hjalprek Konge næst
I Guld, som og i Evne.

27. Svared' Birgar, Belants Søn,
Haardt stred de med hinanden:
Hvis du min Mimring havde havt,
Ei havde jeg bestanden.

28. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Da han mon Birgar kjende:
Hvor er Didrik, Konge bold,
Som dig mon hidhen sende?

29. Svared' Birgar, Belants Søn,
Han vel kan Orde kjende:

fra, fortælle; deraf Frasagn, Fortælling; isl. fráſaga; see Regin Smeds Qv. V. 42.

27. Af saa tung en Gjerning. Breáji (isl. bragd?) ɔ: List, Bedrift.

Tujrikur raj aa Skogvin burtur
Vi adlar sujnar Svajnar.

30. Sveâraji Virgar, Veâlants Soon,
Han leât Orun birja:
Nû skeâl ruja firi Tujrik hajm
O slajri Sömdir spirja.

31. Sveâraji Sjûrur, Sigmunda Soon,
Han sjejt tan Lajk eâv Hendi:
Teâ eer aangjin aa Brattingshörg,
Mujnun Gengari torur eât venda.

32. Sjaaldan sjiljast Lajkjir veâl,
Gjeri teâ aj eât lojna;
Sjûrur o Virgar Veâlants Soon,
Tajr mundi qvör annan rojna.

33. Sveâraji Sjûrur, Sigmundá Soón,
Han meâlur aa seâmu Sinni:
Viit skuljun ruja aa Skogvin fram,
O slajri Rojsnir vinna.

34. Aarla veâr um Morgunun,
Soulin skujn so vuja;
Sjûrur o Virgar, Veâlants Soon,
Aa Hajdna Markjir ruja.

---

30. Sömdir er af det islandske Sæmd, plur. Sæmdir ɔ: Hæder, Ære.

Didrik reed til Skoven bort
Med alle sine Svende.

30. Svared' Virgar, Velants Søn,
Alt udi samme Sinde:
Jeg ride vil til Didrik hjem
For Hæder meer at vinde.

31. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Han skjød den Leeg af Hænde:
Der ingen er paa Brattingsborg,
Som Ganger min tør vende.

32. Sjelden skilles Lege vel,
Naar Mandbom man vil øve,
Sigurd, Virgar Velants Søn,
Hverandens Kraft vil prøve.

33. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Han mæler samme Sinde:
Vi ride vil til Skoven frem
For Hofværk meer at vinde.

34. Det var en aarle Morgenstund,
Solen skinned' vide:
Sigurd, Virgar, Velants Søn,
Paa Hede Marker ride.

32. Det nytter ei at dølge. Lojna, isl. Leyna o: skjule, dølge.

35. Sterkjir rojna ſtinna Alva,
Aj man tajmun bedla,
Heſtar loipa, Garpar flitaſt,
Jör um Begva fedla.

36. Sterkjir rojna ſtinna Alva,
Svör vi Sporun dreâa,
Heſtar lojpa, Garpar flitaſt,
Jör um Begva veàa.

37. Heſtar lojpa, Garpar flitaſt,
Svör vi Sporun ringja,
Tajmar ſkujna, Grymar ſtujra,
Gjiltar Kjaałmar ſingja.

38. Ruja ivur Birting Skogv,
Aa tuj ſeâmu Sinni;
Aj vbâr anna tujłujkt Lii,
Draangjir, leggja uj Minni.

39. Ruja ivur Birting Skogv
Ivur Mark o blejta Mujru,

35. Stærke prøve ſtore Kræfter, intet mon dem fattes. Heſte løbe, Kæmper ſlyttes, Jord om Boven falder. Stinna Alva, forklares ved ſtive, ſtærke Kræfter. Stin isl. ſtinnr ɔ: ſtiv, ſtærk; ſee Hegnars Ov. B. 151. Ordet bruges endnu i Jylland, f. Ex. Tøiverne ere ſtinne af Froſten. Om en ſvag Heſt ſiges at den ei kan ſtinne (ɔ: ſtivne) en Stagle. Alva, isl. Afl ɔ: Styrke.
36. Veâa, veit, dække.
37. Sværd tilligemed Sporer klinge; Tømmer ſkinne, Grimer ſtyre, forgyldte Hjelme ſynge. Diſſe tre Vers ſkulle være

35. De Kæmper prøve Mandboms Værk,
Og herligen det gled;
Saa under Ridtet Hestebug
Til Jorden synker ned.

36. De Kæmper prøve Mandboms Værk,
De Sværd[1] og Sporer drage,
Saa under Ridtet Hestebug
Sank ned til Jord saa fage.

37. Og under Ridt og Hesteløb
De Sværd og Sporer klinge,
De Bidsler funkede af Guld,
De gyldne Hjelme svinge.

38. Ride de til Birtingskov
Alt udi samme Sinde;
Saa skjønt et Tog vel aldrig saaes,
Tag, Drenge, det til Minde.

39. Ride de til Birtingskov,
Alt over Mark og Myre,

---

en Beskrivelse over de tvende Heltes lange og hurtige Galop-Ridt; de prøve om Grane eller Skjemming kan løbe bedst; synes ikke ilde udført i det Færøiske. Naar muntre Karle dandse efter disse Vers, skal det gaae som i en Galop. See Svend Vonveds Vise hos P. Syv V. 14: Hans Hjelm var blinkend, Hans Spore var klinkend, Hans Hest den var springend, Selv var den Herre saa svingend.

39. Over Mark og bløde Mose. — Blojta, blød, isl. bleyta. — Ivur, isl. Yfir o: over. — Mujri, isl. Myri o: Myre, Mose, Moradš.

Aj veâr anna lujlujkt Lii,
Eât sitja tiil Steâila dujra..

40. Ruja ivur Birting Skogv,
Sum Risar uj Hömrun biggja,
Dvörgar kleâ frujan Seâl,
O Trödl firi Foutun liggja.

41. Sujla veâr um Aftanin,
Deâvurin touk eât qvölda,
Dreâkar teâka eât yla hot,
O Ulvar teâka eât gjedla.

42. Ulvar teâka eât gjedla hot,
Teâ drevur eât mirkjun Eâli;
Souu qvörkji Himmil idla Jör,
O vadla Sti firi Seâili.

43. Soun qvörkji Himmil idla Jör,
O vadla Sti firi Seâili;
Aj höddu flajri tujlujkjir Garpar
Veri uj verri Veâli.

44. Eât singja touk uj Hömrun hot,
Risar Halgjir njauta;

---

40. H a m r a r ɔ: Afsatser paa Fjeldene, dernæst Fjeldene selv, isl. Hamar. Ordet findes og brugt i P. Syvs Kæmpeviser f. Ex. 1ste Part No. 7, V. 39. End dog han (Helt Hogen) tre Kæmper, de vare ikke af de mindste; Saa gik han til H a m m e r e n, sin Faders Skat monne finde.

Saa skjønt et Tog vel aldrig sages,
Udi de Sadler dyre.

40. Ride de til Birtingskov,
Til Risers Klippe-Kamre,
Hvor Dværge klæde prude Sal,
Og Trold for Fødder hamre.

41. Det var en silde Aftenstund,
Der Dag tog til at qvælde,
De Drager hylede saa høit,
De Ulve monne gjelde.

42. De Ulve gjeldede saa høit,
Trak op saa mørk en Ahl,
Der saaes ei Himmel eller Jord,
Og neppe Stie og Sadl.

43. Der saaes ei Himmel eller Jord,
Og neppe Stie for Haande,
Ei nogen Kæmpe været har
I større Nød og Vaande.

44. En Sang i Fjeldet hørtes da,
De Riser Gammen nyde;

41. Gjedla, isl. Gelta ɔ: gjelde, tude, gjøe. Yla, isl. yla ɔ: hyle. Dreakur h. l. Trödl, isl. tröll ɔ: Trold, Risse; af det græske troglé ɔ: en Høi.
42. Eali, isl. El ɔ: en Ahl, Byge, Storm og Uveir med overtrukken Himmel. See og Skrymners Riim V. 2 og 3. — Seail, isl. Södull ɔ: en Sadel.

Hajtan Eld vi Foutun trua;
Heârar Malmar eât brjauta.

45. Heârir Stajnar sundur sprungu,
Malmur vi Ajtri rennur;
Dreâkar hamra stoura Stengur,
Eldur uj Smiu brennur.

46. Dreâkar hamra stoura Stengur,
Gjiltar Brandar fleggja;
Outtast Virgar Veâlants Soon,
Ilt veâr um eât eggja.

47. Sveâraji Virgar Veâlants Soon,
Nû eer attur eât venda;
So veâr Svör uj Slujrun hajt,
Han kundi teâ ikkji henda.

48. Sveâraji Sjûrur Sigmunda Sonur,
Han leât so Orun birja:
Leâti teâ ikkji frattast hajm,
Aj Tujrika Garpar spirja.

---

44. Malgjirnjanta, er egentlig holde Helligdag; her maa det forstaaes om at nyde Fryd og Glæde. Riserne forestilles altsaa her, at glæde sig ved at arbeide i Fjeldene, og der tilberede den haarde Malm. Overtroen ansaae Metallerne for et Product af Trolde, Bjerges Indvaanere. Deres Arbeide meentes at skee under Sang og Larm, som kunde høres langt fra; derfor kaldes endnu paa Færøe ufornødent Bulder og støiende Glæde under et Arbeide: Trödlalouti,

Med Fødder traadtes heden Ild
For haarden Malm at lyde.

45. De haarde Stene sonder sprang,
Den Malm med Edder render:
De Nisser hamre Jernets Stang,
Mens Ild paa Essen brænder.

46. De Nisser hamre Jernets Stang,
Og hærde gylden Sværd.
Og grued' Virgar, Velants Søn,
Der han saae slig en Færd.

47. Svared' Virgar Velants Søn:
Jeg hjem igjen vil vende;
Hans Sværd i Sliren var saa heed,
At han det ei kan hænde.

48. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Og taled' Ord saa blide:
Lad dette ikke spørges hjem,
Ei Didriks Garper vide.

Troldelyd, Troldefæder.

46. See Vers 73 nedenfor og Høgners Qv. V. 74.

47. Slujra isl. Slidrir, ɔ: Skede; deraf Slujra-Knujvur, Slireknív ɔ: Sværd. Han kunde for Hedens Skyld ei holde sit Sværd i Haanden.

48. Birja, isl. byria ɔ: begynde. — Fratta, isl. fretta, fregna, frá ɔ: fraage, spørge.

49. Sveåraji Sjûrur, Sigmunda Sonur,
Han heldur åa bûnun Staali;
Minni ſijiſt firi Tujrika Görpun,
Sum Draangjir gjita vi Maali.

50. Sveåraji Sjûrur, Sigmunda Sonur:
Viit ſkuljun eåt Skogvin ruja;
Höjra faaun viit annan Sang,
Tåaji Naåttur tekur eåt luja.

51. Ruja tajr aa Skogvin fram,
Mirkt veår tajmun firi Eja;
Komu eåt tuj Borgjinun,
Teå ſkujn ſum Gudli reja.

52. Sveåraji Sjûrur, Sigmunda Sonur,
Viit ſkuljun kjaa Konnn gjiſta;
Morgun ſkuljun viit föra hajm
Alt teå, uj Lujv kan liſta.

53. Sveåraji Sjûrur Sigmunda Sonur,
Viit feårun ikkji ûti eåt ſtanda:
Viit ſkuljun gjiſta heår uj Naat,
Uj Morgjin rojna Branda.

---

49. Mindre end dette kan ſiges til Dibriks Kæmper, at jo diſſe Kæmper omtale det ved Mælet. Sigurd vil altſaa ſige: Det er bedſt, at du bliver, hvor du er, og ei lader dig mærke med, at du er bleven bange. Gjita, isl. Geta ɔ: avle, undfange, omtale.

49. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Han holdt paa skarpen Klinge:
Ei Didriks Garper vide det,
De kan ei Maalet tvinge.

50. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Vi vil til Skoven ride:
Hen ud paa Natten anden Sang
Vi fange vel at vide.

51. Ride de til Skoven bort,
Mørkt det var og øde;
Og komme de da til en Borg,
Der skjan som Guldet røde.

52. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Vi vil hos Fruen gjeste;
I Morgen vil vi føre hjem,
Hvad synes os det bedste.

53. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Vi vil ei ude stande:
Vi ville gjeste her i Nat,
I Morgen prøve Brande.

---

50. Vi faae nok en anden Sang at høre, naar Natten begynder at lide; naar det bliver længere ud paa Natten.
52. Alt det, som Livet kan forlyste.

54. Sveâraji Virgar, Veâlants Soon,
Han touk taa tiil eât teâla:
Nû skeâl leggja Kjaalmar eâv,
Uj Morgjin Hestar seâila.

55. Gingu tajr uj Huusi inn,
Teâ skajn sum Gudli reja,
Souu firi Bori stenda
Mengar Brandar bejar.

56. Souu firi Bori standa
Mengar Brandar bejar,
Soutu firi Mojggjar tveâr,
Teâr skujna sum Gudli reja.

57. Soutu firi Mojggjar tveâr,
Kladdar uj Silkji smaa,
Dujrur Drekkur aa Bori stendur,
Sögur genga fraa.

58. Sjûrur touk tajr dujru Drekkjir,
Han mundi aj mangan bia,
Stidlar soutu Mojggjar tveâr,
Teâ tökti tajmun best eât tia.

59. Teâ veâr Sjûrur, Sigmunda Sonur,
Han leât so Orun birja:

55. Mange krumme Sværd. Bejar er vel af det isl. Beygia, ɔ: at krumme.

54. Svared' Virgar, Velants Son,
Saa tog han til at tale:
Vi Hjelmene vil lægge af,
I Morgen Heste sadle.

55. Ginge de i Huset ind,
Som Guldet rød det Kjan,
Og saae de der for Bordet staae
Saa mangen deilig Brand.

56. Saae de der for Bordet staae
Saa mangt et deiligt Sværd;
Der sadde for dem Møer to,
I Glands som Guldet hær.

57. Der sadde for dem Møer to,
Var klædt i Silke smaa;
Kostbar Drik paa Bordet staaer,
Saa Sagnet gange maa.

58. Sigurd tog den dyre Drik,
Ei længe han mon bie,
De tvende Møer stille sad
Dem tyktes bedst at tie.

59. Det var Sigurd, Sigmunds Søn,
Lod høre Ord saa blide:

---

59. Han lod saa Ordene begynde; — Det raader jeg først at spørge.

Qvör reâvur firi hesari Borg,
Teâ raji Ee fist eât spirja.

60. Sveâraji Virgar, Veâlants Soon,
Viít skuljun uj Borgjin biggja;
Villja Tiit ikkji attur sveâra,
Tiit skulu firi Brondun liggja.

61. Sveâraji önnur Dvörga Mojggjir,
Ödl uj Gudli skujn:
Harri reâvur firi hesari Borg,
Eer Qvörfin, Feâir mujn.

62. Sveâraji Sjûrur, Sigmunda Sonur,
Aj veâr Draangur raddur:
Eer tujn Feâir aa Skogvin burtur,
Idla eer han hajma staddur?

63. Feâir mujn eer aa Skogvin burtur,
Mojggjin tekur eât tellja;
Qvörja Naat vi Risar berjast,
Molm ûr Hömrun eât vellja.

64. Sveâraji Virgar, Veâlants Soon,
Han slou teâ up uj Glajm:

61. Hun ganske i Guldet skinnede. Adlur, ödl er det isl. allr, öll ɔ: totus, tota; ödl er altsaa fæm. gen.
62. Raddur, isl. hræddur ɔ: frygtsom, ræd. Staddur, isl. Staddr ɔ: nærværende, stædt.
63. Moen begyndte at fortælle; hver Nat slaaes han med Riser

Hvo raader her for denne Borg,
Det lyster mig at vide?

60. Svared' Birgar, Belants Søn,
Den Borg jeg skjøn maa kalde;
Vil I ei Gjensvar give os,
I skal for Staalet falde.

61. Svared' een af Dværgemøer,
Var klædt i Guldet fiin:
Den Mand, som raader for den Borg,
Er Qvørfin, Fader min.

62. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Den Kæmpe ei var ræd:
Er Fader din i Skoven hist,
Er han her hjemme stæd?

63. Min Fader er i Skoven hist,
Saa Møen svared' brat,
For Malmen ud af Fjeld at faae,
Han hamrer hver en Nat.

64. Svared' Birgar, Belants Søn,
Han glad de Ord lod høre:

for Malm udaf Fjeldene at vælge. Tellja, isl. telia ɔ: tælle, sige, forsikkre. Molm, isl. málmr ɔ: Metal. Hammar, isl. Hamar ɔ: en steil Klippe; Affatser paa de særdeles Fjelde kaldes Hamre. Vellja, isl. Velia ɔ: vælge, eller maaskee af vellta eller velkia ɔ: vælte.

Nû ſkuljun teâka Mojggjar tveâr,
O föra tiil Hadlar hajm.

65. Virgar touk teâr Mojggjar tveâr,
Setti aa Skjemming fruja;
Sjûrur touk teâ beſta Svör,
Sum Dvörgurin heji ſmuja.

66. Sjûrur touk teâ beſta Svör,
Sum Dvörgurin heji ſmuja,
Sujani adlar eârar Brandar,
Stökkjir eâv um Miu.

67. Sjûrur touk taa Gudl o Silvur,
Alt teâ ûj Greâni beâr;
Sujani ſkundar han ſujnari Feer
Eâv Dvörga Borg aſteâ.

68. Ruja tajr ettur Skogvin fram,
Tajr ſpeâra aj fljoutar Heſtar,
Taa ſkalv hâaji Himmil o Jör,
Tâaji Deâvurin touk eât breſta.

69. Teâ lujſir ivur Hajdna Skogv,
Soulin tekur eât branda;
Dreâkar teâka eât yla hot,
Tâaji Riſar uj Hadlir genga.

---

68. Da Dagen begyndte at briſte. Fljoutur, isl. fliótr ɔ: hurtig, ilende. Tâaji, isl. thaed ɔ: da. — Deâvur, isl. Dagr ɔ: Dag.

Vi tage vil de Dværgemøer,
Og hjem til Hallen føre.

65. Virgar tog de tvende Møer,
Paa Skjemming ud dem bar;
Og Sigurd tog det bedste Sværd,
Som Dværge smeddet har.

66. Sigurd tog det bedste Sværd,
Var gjort i Dværge-Smidje;
Og derpaa hver en anden Brand
Han bryder af i Middje.

67. Sigurd fik der Guld og Sølv,
Han alt paa Grane smed;
Og derpaa fra den Dværgeborg
Han iled' brat afsted.

68. Ride de fra Skoven bort,
Ei raske Heste spare;
Jord og Himmel rystede,
Der Dag tog til at klare.

69. Det lysner over Hede-Skov,
Alt Solens Straaler brænde;
De Drager hylede saa høit,
Da hjem sig Riser vende.

70. Qvörfin koom eâv Skogvin hajm,
Han tjiktist vera komin uj Vanda,
Han seâr opnar Hadlis Dir
Firi seâr eât standa.

71. Dvörgurin gjek uj Hadlina inn,
Aankji uj han siur;
Han seâr liggja aa brajun Bori
Brandar eâv um Miu.

72. Qvörfin gjek uj Hadlina inn,
Ilt eer Skap eât eggja;
Saa han um tiil Mojggjar tveâr,
Han kundi teâr ikkji sujggja.

73. Dvörgurin lejp um Hadlar Gölv,
Ilt veâr um eât eggja;
Kjendi Eld uj stouru Smiu,
Brandar attur eât sleggja.

74. Dvörgurin lejp um Hadlar Gölv,
Ilt veâr um eât eggja:
Nû skeâl genga eât stourun Stia,
Brandar attur eât sleggja.

---

72. Ondt er det at opægge Sindet. Eggja, isl. egna ɔ: ægge, drille. See Noten til Hognars Qv. V. 74.
73. Ondt var det at opægge ham; saaledes synge Færøeboerne det; see ellers foregaaende Vers. Han lagde Ild i den store

70. Da kom af Skoven Qvørfin hjem,
Han var udi stor Vaande,
Da han saae Hallens aabne Dør
For sig saadan at staande.

71. Dværgen gik i Hallen ind,
Han taler ei et Ord;
De sønderbrudte Sværd han seer
For sig paa breden Bord.

72. Qvørfin gik i Hallen ind,
Og vel han maatte grue;
Han leder om de Møer to,
Kan ingensteds dem skue.

73. Den Dværg løb om paa Hallens Gulv,
Til Vrede let at ægge;
Han tændte Ild paa Essen sin
For Sværd deri at lægge.

74. Den Dværg løb om paa Hallens Gulv,
Til Vrede let at ægge:
Til store Ambolt jeg vil gaae
De Sværd igjen at lægge.

Smidie, for Sværdene atter at sleggja, hamre sammen, isl. slengia saman. Kjenda Eld, isl. Kinda Elld ɔ: nære Ilden; h. l. tænde Ild.
74. Leip, isl. hlaup ɔ: løb af hlaupa.

75. Dvörgurin lejp um Hadlar Gölv,
Aj veår tiil Gous eåt bera,
Hevndar skulu Mojggjar tveår
Vi hörun Sömdun vera.

76. Sjûrur o Virgar Veålants Soon,
Hajm uj Geårin four,
Uti sjaalvur Hjalprek Kongur
Firi tajmun stou.

77. Veer veâlkomin, Sjûrur,
Hajm eåv hesari Feer;
Tû hevur vunni aa Hajin Mark
Gudl o bygvin Svör.

78. Teå sveåraji Hjalprek Kongur,
Meâlur firi Munni aa seår:
Qveât eer hetta firi mikla Kjempa,
Uj förur Mojggjar tveår.

79. Sveåraji Sjûrur, Sigmunda Soon,
Fista Ori taa:
Hetta eer Virgar, Veålants Soon,
Tujrikji Kongji fraa.

---

75. Ei var det til det Gode at bære. Alt, hvad Qvorfin saae, maatte opirre ham, og der var ingen, som kunde formilde hans Vrede. Gous, isl. góts ɔ: Gods, Rigdom.
77. Hajin Mark, maaskee Hedins Mark; see Noten til Bryn-

75. Den Dværg løb om paa Hallens Gulv,
Sin Sorg han ei kan hæmme:
De tvende Møer hevnes skal,
Jeg haarden Hevn skal fremme.

76. Sigurd, Virgar Velants Søn,
Til Hjemmet stande lod,
Og Hjalprek selv, den Konning bold,
Han ude for dem stod.

77. Velkommen Sigurd atter hid
Her hjem fra denne Færd;
Du vunden har paa Hede-Mark
Det Guld og bovne Sværd.

78. Svared' derpaa Hjalprek Kong,
Og mælede saa blid:
Hvad er det for en Kæmpe bold,
De Møer bringer hid?

79. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Da først saa mangefold:
Det er Virgar, Velants Søn,
Fra Didrik Konge bold.

---

hildes Qv. V. 183 eller af det isl. Heidi ɔ: en Hedestrækning, en af Mennesker ubeboet Fjeldstrækning, hvor ovenmeldte Riser og Dværge, og navnlig Qvørfin, kan antages at have havt deres Tilhold. See og Noten til Hagnars Qv. V. 4.

80. Hetta eer Virgar, Veålants Soon,
Uj förur Mojggjar tveår:
Han hevur veri uj hesari Feer
Aa Hajin Mark vi meår.

81. Tuj sveåraji Hjalprek Kongur,
Han meålur firi Munni sujnun;
Virgar, gak uj Hadlina inn,
Vi Dvörga Mojggjar tujnun.

82. So veår han eåv Feerun mouur,
Sögur genga eåv;
Trujggjar Neåtur Virgar sterkji
Kjaa Hjalprek Kongji sveåv.

83. Aarla veår um Morgunun,
Soulin skajn so vuja;
Virgar kleåddist firi sujnari Saang,
Han famnar Mojggjar frujar.

84. Virgar gengur firi Hjalprek Kong,
Biur han Dugna gjera:
Leåna meår Skûtu eåv Landi ût,
Mojggjar um Sund eåt föra.

85. Tuj sveåraji Hjalprek Kongur,
Skûtu skeålt tû fåa;

---

82. I tre Nætter Virgar den stærke hos Hjalprek Konge sov. — Mouur, isl. módr ɔ: mødig, træt.
83. Virgar klædte sig paa; see Högnars Qvad Vers 65.

80. Det er Virgar, Velants Søn,
Som bringer Møer Kjær;
Paa Hede-Mark han været har
Med mig i denne Færd.

81. Thi svared' Hjalprek, Konge bold,
Lod Ordene udsende:
Gak, Virgar, gak i Hallen ind
Med Dværge's Møer tvende.

82. Af Færden var han mød' og træt,
Saa lyde Sagnets Ord;
Og trende Nætter Virgar blev
I Hjalprek Konges Gaard.

83. Det var en aarle Morgenstund,
Solen skinned' vide;
Virgar klæbede sig paa
Og favner Mær hvide.

84. Virgar gik for Hjalprek Kong,
Bad ham sig Bistand gjøre:
Laan mig en Snekke, for de Møer
Hen over Sund at føre.

85. Thi svared' Hjalprek Konge bold,
For Snekken maa du raade,

---

84. **Dugna gjera** ɔ: skaffe tilstrækkelig Hjelp. **Dugna** af det isl. **Dugnadr** ɔ: Hjelp, det hedder og **Dugna vajta.**
85. **Flitta**, isl. flytia, at føre, transportere, flytte; bruges

Flitta ivur Singjar Fjör
Dvörga Mojggjar båar.

86. Tuj ſveåraji Hjalprek Kongur;
Skûtu leåni Ee teår,
Flitta ivur Singjar Fjör
Dvörga Mojggjar tveår.

87. Virgar leåt eåv Lunni ſkura
Ajna firigjilta Skaj;
Sildi ivur Singjar Fjör
So feåvur veår tan Laj.

88. Teå veår Virgar, Veålants Soon,
Sögur genga fraa,
Flitti Mojggjar aa Selgjar Land,
Heår leåt han Borgjir ſlaa.

89. Virgar leåt aa Selgjar Land
Gjiltar Borgjir gjera;
Setti inni Mójggjar tveår,
Teår ſkuldu Sijkji bera.

meget i det Færøiſke. Naar man faaer Skyts over Land, eller tilſøeś, ſiges man altid at blive flyttet fra Sted til andet. Hvor Singarfjorden monne være beliggende, vides ikke.
87. Skura eåv Lunni ɔ: haſtigen at trække en Baad paa Rulleſtokkene ned i Søen. — Skaj ɔ: Skib. Saa ſkjøn var denne Vei eller Overfart.

At flytte over Singarfjord
De Dværge Møer baade.

86. Thi svared' Hjalprek Konge bold:
Jeg gi'r dig Skib i Hænde:
At flytte over Singarfjord
De Dværge Møer tvende.

87. Paa Ruller Virgar løbe lod
En gylden Snekke skjøn;
Saa seiled' over Singar Fjord
Den raske Velants Søn.

88. Det var Virgar Velants Søn,
Saa Sagnet gange maa,
Han flytted' Møer til Selgjar Land,
Der lod han Borger slaae.

89. Virgar lod paa Selgjar Land
Forgyldte Borger slaae;
De tvende Møer derudi sad
I Silkeklæder smaae.

---

88. Selgjar-Land kjendes ligesaalidet, som Singarfjord i forrige Vers; begge ere, saa at sige, mythologiske Navne; thi det skulde vel aldrig være vort Sjælland, hvorpaa Visens Forfatter har tænkt.

90. Setti inni Mojggjar tveâr,
Teâr skuldu Silkji virka,
Sujani four Virgar, Veâlants Soon,
Attur firi Tujrikji sterkji.

90. De tvende Møer derudi sad,
De skulde Silke virke,
Og saa foer Virgar, Velants Søn,
Igjen til Didrik stærke.

No. 11.

RISIN EÂV LATTRABJÖRGJI.

1. Ee vajt ajna Rujmuna,
Inni hevur liji laangji;
Rifin liggur aa Lattrabjörgji,
Teâlar vi sujnar Draangjir.

Niurleâi.
Greâni beâr Gudli eâv Haji &c.

2. Rifin teâlar vi sujnar Draangjir,
Got eer eât teâka tiil Evna:
Qveâr vita Teâr mujn Feâirs Beâna?
Nû fujfir meâr han eât hevna.

---

1. Jeg veed et Riim, som inde har ligget længe. Maaskee Digteren ved Lattrabjörg har tænkt sig Lethraborg i Sælland, det gamle Kongesæde Leire. — Niurleâi ɔ: Omqvæde, egentlig Underlag. — Björg, isl. Biarg, plur. Biörg ɔ: Bjerg. I Jylland ved Randerskanten udtales dette Ord endnu, som Bjørg; f. Ex. han boer paa Bjørget; ligesaa Fingerbjørg, isl. fingur-biörg ɔ: Fingerbølle.
2. Hvor vide I min Fabers Bane. — Fujfir meâr, isl. fyrir mér, ligesom Qværfins Nr. 3. — Efter andet Vers synge

No. 11.

Risen fra Letraberg.

1. Et Oldtids Riim og Digt jeg veed,
Som dulgt har været længe;
Den Rise boer paa Letraberg,
Tiltaler sine Drenge.

Omqvæde.
Grane bar Guldet af Hede 2c.

2. Tiltaler sine Drenge saa,
Og godt at have Evne:
Hvor boer min Faders Banemand?
Mig lyster ham at hevne.

nogle: Adlir dryptu Höddi niur, Aangjin fordi eåt teåla, Uttan hansara Hövidsmeåvur Betri heji han teåa ɔ: Alle da dukked' de Hoved ned, Og ingen torde ham svare, Foruden Risens Høvidsmand, Han agted' ingen Fare. Dette Vers er conform med P. Syvs 1ste P. No. XI. V. 7, hvor det hedder: Alle da skjøde de Hætte for Mund Og ingen torde Kongen svare, Foruden Vidrik Verlandsøn, Han gjorde deraf en Påre (Gjækkesnak); see og Udvalgte Viser 1ste D. Pag. 74 V. 7.

3. Höjr tû, freâji Filkjir Sonur,
Sija skeâlt tû meâr:
Uj qvör veâr mujn Feâirs Beâni,
Idlá Ee höggi Höddi eâv teâr.

4. Teâ veâr freâji Filkjir Sonur,
Taa tagdi han so laangji,
Um inn Eé sii tujn Feâirs Beâna,
Aa honun vinnur tû aankji.

5. Höjr tû, freâji Filkjir Sonur,
Sii meâr satt ujfraa:
Qvussi veâr han aa Navni nevndur,
Uj mujn Feâir vaa?

6. Sveâraji freâji Filkjir Sonur,
Tjikjir uj tuj Muun:
So eer han aa Navni nevndur,
Sjûrur, Sigmunda Soon.

7. Teâ veâr Risin aa Lattrabjörgji,
Leât sujni Oor so snygva:
Höjr tû, freâji Filkjir Sonur,
Qveâr man Sjûrur bygva.

---

3. Ellers hugger jeg Hovedet af dig. — Beâni, isl. bani og banamadr ɔ: Banemand, af bana, dræbe. — Idla, isl. Ella ɔ: ellers.

4. Freâjur, isl. frægr ɔ: berømt, ferm, som ofte forekommer, bruges endnu i Hardanger i Norge; see Norske Vid. Selsk.

3. Hør du, raske Filkjir Søn,
Sige skal du mig:
Hvo min Faders Bane var,
Jeg ellers klover dig.

4. Det var raske Filkjir Søn,
Det Svar paa Tunge rinder:
Om du hans Bane vide faaer,
Du ham ei overvinder.

5. Hør du, raske Filkjir Søn,
Du sandt mig sige dog:
Hvad Navnet var paa Manden, som
Min elskte Fader vog.

6. Svared' raske Filkjir Søn,
Han Riigdom havde skjøn:
Den Mand, som Fader din mon slaae,
Var Sigurd, Sigmunds Søn.

7. Det Risen var paa Letraberg,
Lod sine Ord saa snøe:
Hør du, raske Filkjir Søn,
Hvor mon den Sigurd boe?

Skr. Nye Saml. 1ste B. Pag. 320.

5. Veja, isl. vega, dræbe, imperf. vog. — Vejin, isl. Veginn, dræbt, bruges ogsaa i de danske Kæmpeviser, f. Ex. 2 P. No. 31 V. 49. Veien er han Konnung Herre Erik, i Finderup ligger han død.

8. Sveraji freâji Filkjir Sohur
Vi trejun o tungun Vanda!
Han buir feâr uj Holgörum,
Uj Nörrujkjis Landi.

9. Han hevur mengan Rifan dripi
Firi fujt qvasſi Svör;
Kjemur tû firi Holgeârar,
Tujlujkar Reâkar tû feert.

10. Teâ veâr Rifin uj Lattrabjörgji,
Leâtur aa Raji renna:
Firi tû fpottar o happar mee,
Tû ſkeâlt aa Baali brenna.

11. Um tû leâtur mee ſtajkja,
Um tû leâtur mee brenna,
Sjûrur verur ikkji tujn Fengji,
Teâ feert tû eât kjenna.

12. Sveâraji freâji Filkjir Sohur,
Kladdur uj Brinju nujggja:
Sjûrur verur ikkji tujn Fengji,
Teâ feert tû eât fujggja.

13. Rifin four feâr heâni buftur
Vi tajrri feâmu Feer;

9) Saadan Hevn du faaer. See Risen i Holmgaard V. 29.

8. Svared' raske Filkjir Søn
Med træg og tungen Vaande:
Han boer sig udi Holmegaard
Alt udi Norges Lande.

9. Han mange Riser veiet har
Alt med sit hvasse Sværd;
Hvis du til Holmgaard kommer hen,
Du bli'r i samme Færd.

10. Det Risen var paa Letraberg,
Han lod sin Vrede rende:
Fordi du spotter, haaner mig,
Du skal paa Baalet brænde.

11. Om du end lader slege mig,
Og mig end lader brænde,
Ei Sigurd bliver Fange din,
Det faaer du vel at kjende.

12. Svared' raske Filkjir Søn,
Var klædt i Brynje blaa:
Ei Sigurd bliver Fange din,
Det faaer du at forstaae.

13. Risen iler derpaa bort
Alt i den samme Færd,

---

10) Happa ɔ: vanære med Ord; saaledes forklare Færøboerne dette Ord.

So four han uj Smiuna,
Eåt ſmuja ſeår Skjold o Svör.

14. Riſin ſmujar Jadnſtangjina,
Egvelit aa eåt lujta;
Aatjan Eålin veår hoon leng,
Hoon glegvar ſum Silvuri qvujta.

15. So leåtur Riſin eåv Lattrabjörgji
Sujnun Skjipun gjera;
Adlar leåtur han Strangjinar
Eåv rejar Gudli vera.

16. So leåtur Riſin eåv Lattrabjörgji,
Sujnun Skjipun bygva,
Adlar leåtur han Strangjinar
Eåv rejar Gudli ſnygva.

17. Riſin gjek tiil Strandar oman,
Frour uj Hua fudl;
Han leåar uj ſujn ſirigjilta Knör
Veål tjuvu Tunnur Gudl.

18. Riſin gjek tiil Strandar oman,
Bujdiſt aj vi Fri;
Torkjild vi Strond o Tourur aa Grund,
Tajr fouru honun vi.

---

14. Grueligt at ſee; Egveliur ɔ: gruelig; isl. igldr ɔ: truende, gruelig; ſee Hagnars Ov. B. 54. Glegvar isl. glóar ɔ: gloer, glimrer, glindſer.

Og til sin Esse farer han,
At smedde Skjold og Sværd.

14. Den Rise smedder Staalstang stor,
Man vel derfor maa grue;
Atten Alen var den lang,
Som hvide Sølv at skue.

15. Det Risen var fra Letraberg,
Han lader Skibe gjøre,
Og alle Stenge lader han
Af røden Guld tilføre.

16. Det Risen var fra Letraberg,
Han Snekken bygger fro,
Og alle Strenge lader han
Af Guldet røde snoe.

17. Den Rise gik til Stranden ned,
Var glad og længselfuld;
I gylden Knor han bærer ind
Vel tyve Tønder Guld.

18. Risen gik til Stranden ned,
Han tænkte ei paa Fred;
Thor og Thorkild til den Strand
Da fulgte hannem med.

15. Strengene paa et Skib, det er Tougværket; af det isl. Strengr
ɔ: Toug, Reeb, Streng.

19. Risin gjek tiil Strandar oman,
Sögur genga eâv;
Han stujrur uj sujn firigjilta Knör,
So Stokkurin gjek uj Keâv.

20. Vindur up sujni Silkji Segl,
Gudl vi Raaun bran,
Strikar aj aa Bunkan niur
Firinn vi Nörrujkjis Land.

21. Vindur up sujni Silkji Segl,
So eer grajt firi meâr;
Strikar aj aa Bunkan niur
Firinn vi Holgeâr.

22. Smeâlu Svajn uj Lujini situr,
Gojmur eât Smeâlu o Gajt:
Ee seâr Skjep ettur Heâvi koma,
Havnir vilja lajta.

23. Adlar rekur hàn Smeâlunar
Seâman aa grönan Vödl:
Sujani axlar han Kaapu blaa,
Han gengur uj Kongjins Hödl.

---

19. Sögur genga eâv, eller efter Rimets Leilighed, Sögur genga fraa (see Qværf. Qv. V. 88) ɔ: Sagn gaaer deraf. Saaledes i P. Syvs Kæmpeviser 1 Part No. 7. V. 43. Blandt Riddere og blandt Kæmper, der gaaer saa vidt af Savn (Sagn); ligesaa 1 Part No. 15. V. 43. Hvo er os denne lille Mand, som gaaer saa vidt af Savn (Sagn). I den ny Udgave 1 Deel, Pag. 62. V. 43. ere disse sidste Ord forandrede til: „Som

19. Risen gik til Stranden ned,
Saa Sagnet gaaer blandt andet;
Han styred' sin forgyldte Knor,
Saa Rehling løb i Vandet.

20. Vandt han op sit Silke Seil,
Det Guld i Raaer brandt,
Han strøg ei Seil paa Bunken ned,
Før tæt ved Norges Land.

21. Vandt han op sit Silke Seil,
Grandt er mig det Ord;
Han strøg ei Seil paa Bunken ned,
Før tæt ved Holmegaard.

22. Den Hyrdedreng paa Fjeldet sad,
Han vogted' Faar og Geed:
Han Skib paa Havet øinede,
Saae det mod Havnen gled.

23. Han snarlig paa den grønne Mark
Tilsammen drev sin Hjord;
Trled' derpaa Kaaben blaa,
Gik ind i Kongens Gaard.

---

gaaer paa hviden Sand," hvortil Aarsagen ikke er angivet. — Keåv ɔ: Dykning; af det isl. kafa ɔ: dykke under Vandet.
22. Smeålu-Svajnur isl. Smalamadr ɔ: Faarehyrde. Et Faar hedder ellers egentlig paa Færøe Söjd; som er det isl. Saudr. Et sygeligt Faar hedder Arin. Luja, isl. hlid ɔ: Lide, Fjeldside, Fjeldlie. Gojma, isl. geyma ɔ: vogte, passe paa.
23. Rekur, driver, af det isl. reka ɔ: at drive.

24. Sujan axlar han Kaapu blaa,
Han gengur uj Kongjins Hödl:
Ee eri meâr eâv ajnun Lûti
Vujsari inn Teâr eru ödl.

25. Ee eri meâr eâv ajnun Lûti
Vujsari inn Teâr eru ödl:
Ee sujggji Skjip ettur Heâvi koma,
Seglini qvujt sum Mjödl.

26. Seâr tû Skjip ettur Heâvi koma
Seglini qvujt sum Lujn:
Vera man Risin aa Lattrabjörgj
Eât hevna Feâir sujn.

27. Tuj sveâraji Smeâlu Svajnur,
Firi braja Bori ston:
Tjikti meâr eât ajn grujmur Risi
Fram ettur Bunkan four.

28. Teâ veâr Sjûrur, Sigmunda Soon,
Touk tuj Oor uj Gejmma:
Undaligt hevur firi meâr borist
Hesa Naat uj Drejma.

---

24. Jeg er mig i eet Stykke visere. Sujan, isl. sidan; det isl. d bortkastes ofte midt i Ordene; saaledes sujla, silde, af sidla.
25. Mjödl, isl. Mióll, Frostsnee, fiin Snee.
27. Bunka ɔ: Skibsdække; Ordet bruges og i Peder Syvs Kæmpeviser 2 Part No. 15, V. 3 og flere Steder. Nye Udg. 2 D.

24. Trlede han Kaaben blaa,
Gik ind i Kongens Halle:
Jeg er mig libet klogere
End I nu ere alle.

25. Jeg er mig libet klogere,
Det skal I alle see:
Paa Havet jeg har sinet Skib,
Med Seile hvide som Snee.

26. Har du paa Havet sinet Skib
Med Seile hvide som Snee,
Da Risen visst fra Letraberg
Sin Faders Hevn vil see.

27. Den Hyrdebreng da svared' saa,
For breden Bord mon stande:
Saa grim en Rise synes mig
Paa Bunken frem at gange.

28. Det var Sigurd, Sigmunds Søn,
Han mælede saa brat:
Det bares underlig mig for
I Drømme denne Nat.

Pag. 15. See og Hognars Qvad V. 6. I Glossariet til Ny Udgave af Kæmpeviserne 1 D. Pag. 420 forklares det ved: Banden i et Fartøi; hvilken Forklaring kan og passe til det citerte Sted: Satte han hende i Bunken ned, Det gialdt i hver hendes Tarm. See Peder Syvs Kæmpeviser 1 Part No. 25. V. 20.

29. Meâr drojmdi, eât Greâni
Uti ſeâilavur ſtou:
Meâr drojmdi, eât firi honun
Ran ſo mikji Blou.

30. Meâr drojmdi, eât Spjouti mujt
Fedl fraa mujnun Belti,
Meâr drojmdi, eât mujt goua Svör
Aa blankun Brinjun gjelti.

31. Meâr drojmdi, eât Hjelmurin
Uj mujnun Hondun veâr;
Meâr drojmdi, eât mujt goua Svör
Ujgjögnum Riſar ſkeâr.

32. Feâvur veâr tan Snekkjan,
Hoon kjendi feâvurt Land,
Leât han ſujni Ajkkjir fadla
Aa tan qvujta Sand.

33. Leât han ſujni Ajkkjir fadla
Aa tan qvujta Sand;
Fiſtur ſtaj Riſin aa Lattrabjörgji
Sujnun Foutun aa Land.

34. Fiſtur ſtaj Riſin aa Lattrabjörgji
Sujnun Foutun aa Land,

29. Jeg drømte; Drojma er impersonale i det Færøiske; saaledes og i Udv. Viser 3 D. Pag. 48. Mig drømte jeg drog at bede (jage) de Dyr Udi de grønne Lande.

29. I Drømme bares det mig for,
At Grane sadlet stod,
Mig syntes, at der for ham flød
Saa saare meget Blod.

30. Mig drømte og, at Spydet mit
Ned fra mit Belte faldt,
Og at mit gode skarpe Sværd
Paa blanke Brynje gjaldt.

31. Mig drømte og, at Hjelmen jeg
I mine Hænder bar,
Og at mit gode skarpe Sværd
I Risers Kroppe skar.

32. Den Snekke fager var og skjøn,
Den kjendte fagert Land;
Han sine Ankre falde lod
Alt paa den hvide Sand.

33. Han sine Ankre falde lod
Alt paa den hvide Sand,
Det Risen var fra Letraberg,
Først satte Fod paa Land.

34. Det Risen var fra Letraberg,
Først satte Fod paa Land.

---

32. Ajkkjir, isl. akkéri ɔ: Anker; i Hardanger i Norge udtales det ligesaa Akkjær; see Norske Vid. Selsk. Skr. Nye Saml. 1ste B. Pag. 307.

O han, hiin freâji Filkjir Sonur,
Undur hans högru Hand.

35. Gingu tajr fraa Strandun nian,
Rujkjir Menn o reſtir;
Lunnar bruſtu, o Jörin ſkalv,
Tajr drouu ſujna Knör uj Neſti.

36. Sjûrur ſtendur uj Glasglugga,
Kan veâl Randi rjoua:
Nû ſkeâl ajn tiil Strandar oman,
Riſanun Vrii eât bjoua.

37. Si, Sjûrur bujur tajm ödlun hajm,
Gleâvur foruttan Ekka;
Sitja ivur brajun Bori,
Tan bruna Mjö eât drekka.

38. Sjûrur bujur tajm ödlun hajm,
Majri eâv Monnun o minna;
Um tajr vilja halda Frii,
O aangar Najſur vinna.

---

35. Nian, isl. nidr ɔ: nedenfra opad. Oman isl. ofán ɔ: nedad. See Regnars Sang V. 24, hvor det ſamme forekommer. Pendant hertil findes i Kæmpeviſen hos P. Syv 1ſte Part No. 20. V. 18. De rede ud af Brattingsborg, Saa mange Helte træſte, Der maatte Stenene revne ved, Og Jorden under dem briſte.

36. Glargluggen ɔ: Vinduet. — Randi rjoná ɔ: ſætte Hæren i Orden til Slág; ſaaledes forklarer Paſtor Schrøter det.

Og gik hiin [illegible]ske Filkjir Søn
Alt ved hans høire Haand.

35. Fra Stranden gik de rige Mænd
Med Mod og mandig Trøst;
De Ruller brast og Jorden skjalv,
Der de trak Knor i Nøst.

36. Sigurd i Glar-Gluggen staaer,
De Stridsmænd vel ham lyde:
Nu een til Stranden gange maa,
Den Rise Fred at byde.

37. Siig, Sigurd byder alle hjem,
Han glad er, frygter ikke;
At sidde over breden Bord
Og brune Mjød at drikke.

38. Sigurd byder alle hjem,
Hver Mand med bedste Sinde,
Om de vil holde Fred og Roe,
Og ingen Ufred vinde.

I Osmund Aalsons Qveài V. 15 (Hentzes Manuskript) forekommer noget lignende: Ödlun leàtur Sjùrur Foutur, Uj fujt Bridleip bjouva, Uttan Osmund Aalson, Uj vcàl kyn Randi ljouva. Hvad der er rettest, enten rjoua eller ljoua, skal jeg lade usagt.

38. Flere eller færre af Mændene. Najsur vinna isl. Neisur vinna ɔ: volde Skam og Skade. Neisa ɔ: Skam, Beskjæmmelse. Ufred isl. Ofridr ɔ: Krig; see Regin Smeds Qv. V. 4.

39. Um tajr vilja halda Frii,
O aangar Najſur vinna;
Verur oos neåka Ouljou boji,
So meåli Ee um minna.

40. Riſin o adlar hanſara Menn,
Tajr gingu aa qvujtan Sandi;
Teá eer han, Sjûra, Sendu-Svajn,
Rujur niur tiil Strandar.

41. Sjûrur bujur Tikkun ödlun hajm
Gleåjir foruttan Ekka;
Sitja ivur brajun Bori
Tan bruna Mjö eåt drekka

42. Sjûrur bujur ödlun hajm
Majri eåv Monnun o minna,
Um teår vilja halda Frii,
O aangar Najſur vinna.

43. Um teår vilja halda Frii
O aangar Najſur vinna,
Verur oos neåka Ouljou boji,
So meålur han um minna.

44. Riſin gjek fraa Strandun nian,
Vi ödlun ſujnun Lii,

---

39. Nogle ſynge i dette, ſom i det 43 V. Verur oos neåka vanboji ɔ: bliver os noget Vanbud gjort, misbyder man os, til=

39. Om de vil holde Fred og Roe,
Og ingen Ufred vinde;
Men byder de os ringe til,
Vi tage det til Minde.

40. Risen og hans hele Hær
Gaaer frem paa hviden Sand;
Da rider Sigurds Sendebud
Til dennem ned paa Strand.

41. Sigurd byder Eder hjem,
Er glad og frygter ikke,
At sidde ved hans brede Bord
Og brune Mjød at drikke.

42. Sigurd byder Eder hjem,
Hver Mand med bedste Sinde,
Om I vil holde Fred og Roe,
Og ingen Ufred vinde.

43. Om I vil holde Fred og Roe,
Og ingen Ufred vinde;
Men byder I ham ringe til,
Han tager det til Minde.

44. Fra Stranden gik den Rise op
Med hele hans Geleed;

---

byder man os Fred paa ringe Vilkaar. Ouljou er Uljd, Mislang; maaskee af det isl. Olid o: Hindring, Uheld.

Tekur han Sjûra Sendu - Svajn,
Bajt han eâv uj Miu.

45. Bajt han han uj Miu ſundur,
Sögur genga fraa;
Sjûrur ſtou uj Glasglugga,
Fudl gjödla han teâ ſaa.

46. Sjûrur bujur ſujnar Menn
Gjera ſee vi Svör:
Teâ ſujggji Ee aa Riſanun,
Eât nû eer ilt aa Feer.

47. Sjûrur bujur ſujnar Menn,
Kleâjiſt uj Brinjur gouar;
Ikkji outtaſt Riſans Heer,
Houaſt han ſujniſt ſtourur.

48. Sjûrur bujur ſujnar Menn,
Kleâjiſt uj Brinju bjarta,
Stenda nû ſo mannalia,
Ikkji heâva Kolva Hjarta.

49. Sjûrur bindur ſujt Kjaalva - Band,
Gjeſtur ſtou honun naſt;
Aangan Tuj uj Eâvuni
Bandt han teâ ſo faſt.

---

44. Fra al ſin Krigshær. — Han beed ham af i Midten. — Uj Miu, isl. i midiu. Gjödla isl. gjörla og gerla ɔ: nøie, tydelig, grandgivelig. —

Og tog han Sigurds Sendebud
Og af i Midten beed.

45. Og beed han ham i Midten af,
Saa Sagnet gange maa,
Sigurd i Glar-Gluggen stod,
Fuld nøie han det saae.

46. Sigurd byder sine Mænd
Omgjorde sig med Sværd:
Det mærker jeg paa Risens Gang,
Her bli'r saa haard en Færd.

47. Sigurd byder sine Mænd
At tage Brynjer gjæve:
Skjønt Risens Hær den synes stor,
I derfor ei skal bæve.

48. Sigurd byder sine Mænd
I Brynjer klæde sig,
Ei have Kalve-Hjerter, men
At stande mandelig.

49. Sigurd bandt sit Hjelmebaand,
Stod hos ham Nornegest,
Og aldrig i hans hele Liv
Han bandt det Baand saa fast.

47. At klæde sig i Brynjer gode, (see Høgnars Sang V. 65); ikke at frygte Risens Hær, skjønt den synes stor.

50. Up uj miun Greåſa-Geåri
Axlar Riſin Skjin,
O ſo bygvin gengur han
Uj höar Hadlar inn.

51. O ſo bygvin gengur han
Uj höar Hadlar inn,
Sum Sjûrur freåji aa Bori ſeåt
Vi Mann ó Hundra ſim.

52. Veer veålkomin, Riſin,
Hiar nû tiil mujn;
Drek nû qveåt teår betri lujkar
Mjöin idla Vujn.

53. Lujti eer meår um Mjöin tujn,
Haalvan minni um Vujn,
Önnur heåvi Ee Örindini
Hiar nû tiil tujn.

54. Lujti eer meår um Mjöin tujn,
Haalvan minni um Vujn;
Ee heåvi aangar Bötir fingji
Firi ſeåla Feåir mujn.

---

51. Med 500 Mand; ſee Noten til Riſen i Holmgaard V. 23.
53. I Kæmpeviſerne Ny Udgave 3 Deel Pag. 118. hedder det li-geſaa: Ikke vil jeg den brune Mjød, Og ikke den klare Viin.
54. Maaſkee man kan antage, at Kæmpen fra Letraberg er en Bro-der til den i forrige Sang nævnte Filkuus (Vilkinus), ſom

50. Midt udi den grønne Gaard,
Der axler Risen Skind,
Og saa pyntet ganger han
I høie Haller ind.

51. Og saa pyntet ganger han
I høie Haller frem,
Hvor Sigurd Svend for Bordet sad
Med Mand og Hundred' fem.

52. Vær velkommen, Rise, hid,
Alt udi Hallen min;
Drik nu hvad du lider bedst,
Om Mjøden eller Viin.

53. Din Mjød kun lidet rager mig,
Langt mindere din Viin;
Jeg har et andet Ærinde
Herhid til Hallen din.

54. Din Mjød kun lidet rager mig,
Langt mindere din Viin;
Jeg ingen Boder fanget har
For hulde Fader min.

Sigurd dræbte tilligemed hans Fader, Ake Rise fra Holmgaard. — Bötir, af det isl. bót, betyder her Opreisning, Erstatning, Hevn. — Seali, isl. sæll, lykkelig, salig, huld, som ofte forekommer, er maaskee Stammeordet til det i Jylland brugelige Sølle ɔ: stakkel; see Brynh. Ov. B. 11, i det mindste er

55. Sveâraji Sjûrur, Sigmunda Soon,
Fedl ſo veâl uj Leâ:
Hevur tû aangar Bötir fingji,
Aangar fert tû uj Deâ.

56. Riſin gjek eât Borinun,
Rajkjar Nevan haat,
Sjûrur ſitur uj Haaſeâti,
Han beâr ſee undan braat.

57. Riſin gjek eât brajun Bori,
Ilſku atlar eât pröva,
Knujtur han Neva uj miklun Alvi,
Sjûra aa Neâſar eât gjeva.

58. Tekur han Hendur um Sjûra Haals,
Han ettur Haari eât dreâa;
Ikkji vigajiſt Kappin reſti,
Heldrin uj Björg heji ſteâji.

59. Sveâraji Sjûrur, Sigmunda Soon,
Heâr yppiſt ajn nujggjur Sijur,
Teâ hevur aangjin rojnt, uttan tû,
Mee ettur Haari eât dreâa.

---

det isl. Vesæll, ſtakkel; deraf det i Kæmpeviserne brugelige: Uſelig; f. Ex. 1 Part No. 8. V. 6: Sid du neder, du uſelig Dreng.

57. Ondſkab eller Vrede agter han at prøve, isl. Illſka, Ondſkab. Atla, isl. Ætla ɔ: mene, beſlutte.

55. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Det faldt saa vel i Lag:
Hvis Du ei Boder fanget har,
Du ingen faaer i Dag.

56. Risen gik for Bordet frem,
Oplefted' stærken Næve,
Sigurd i Høisædet sad,
Han brat sig monne hæve.

57. Risen gik for breden Bord
Og vred var han den Stund,
Han knytter Næven kraftelig,
Slog Sigurd udi Mund.

58. Hans Hænder greb om Sigurds Hals,
De sig om Haaret blander;
Den raske Kæmpe rokkes ei,
Som Bjerget fast han stander.

59. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Ny Sæd her yppes fage;
Det ingen proved' har før du,
Mig efter Haar at drage.

---

58. Ham efter Haar at drage. Heldrin for heldri inn, hel-
lere end i Bjerget havde han staaet.
59. Sijur, isl. sidr ɔ: Sæd, Sædvane; see Høgnars Ov. B. 138.
Yppa, isl. yppa ɔ: begynde; egentlig at oppe, løfte op,
af upp.

60. Sjûrur lejp ûr Haaſeâti,
Eer meâr aj uj tuj Houl;
Bâaji Boor o Boorſtoul,
Teâ fördi han fram aa Gölv.

61. Sjûrur braa ſujnun bitra Brandi,
Ee gjeri teâ aj eât lajna;
Atlaji Riſanun Beâna Saar,
O Odd uj Kjaalmi eât rojna.

62. Sjûrur braa ſujnun bitra Brandi,
Sögur genga ſraa,
Oddin barſt uj Silvur Bjolka,
Ikkji bajt Staali aa.

63. Adlir ſoutu Sjûra Menn,
Sum gjirdir vouru vi Svör,
Viſti ikkji qveâr uj tajr vouru,
Himli idla aa Jör.

64. Tajr högga tujt, tajr lujva lujt,
Taa veâr Breák uj Hödl,
Övijan bardi han Riſan taa,
Ut aa grönari Vödl.

---

60. Der er for mig ei beri Pral; Houl, isl. Hól ɔ: Roes, Brouten.
61. Jeg vil det ikke dølge. — Lajna, isl. leyna ɔ: ſkjule, dølge. Atlaji, imperf. af atla, isl. ætla ɔ: tænke, mene, beſlutte, foreſætte ſig noget. I Norge bruges at æsle ſig et Sted hen:

60. Sigurd af Høisædet sprang,
Jeg Sandhed vil omrøre;
Han Bord og Stole væltede
Og frem paa Gulv mon føre.

61. Sigurd svang sit skarpe Sværd,
Ei lysted' ham at tøve;
Han agted' Risen Banesaar,
Og Odd i Hjelm at prøve.

62. Sigurd svang sit skarpe Sværd,
Saa Sagnet gange maa,
I Sølver-Bjelke Odden brast,
Og ei beed Staalet paa.

63. Alle sadde Sigurds Mænd
Om Liv med Sværde-Gjord,
De vidste ikke, hvor de var',
I Himmel eller Jord.

64. De hugge tit, de spare lidt,
Det runged' udi Loft;
Han kasted' Risen baglænds da
Alt ud paa grønne Toft.

---

see Saga 1ste Bind, Side 14 og 23.

64. Da var der Brag i Hallen. — Övijan bardi han han ɔ: fegtende jog han ham baglænds ud af Døren. — Vödl, isl. Völlr ɔ: Mark. Övijan er formodentlig det isl. afvegis ɔ: paa Afvei, af Veien.

65. Ee four meâr eâv Lattrabjörgji,
Buidist aj vi Frii:
Sjûrur, kòom eâv Hadlin ût,
Tû brinja ût ödl tujt Lii.

66. Aarla veâr um Morgunun,
Soulin ruar uj Fjödl,
Taa heji Sjûrur, Sigmunda Soon,
Brinja ût Hundra ödl.

67. Taa heji Sjûrur, Sigmunda Soon,
Brinja ût hundra ödl;
Tajr löddu sujnun Bardögun
So skamt fraa Kongjins Hödl.

68. Tajr löddu sujnun Bardögun
Ettur qvössun Groutti;
Teâ veâr Risin eâv Lattrabjörgji,
Han rujur heâr ujmouti.

69. Teâ veâr Risin eâv Lattrabjörgji,
Han rujur heâr ujmoutti,
Bûkar fudlu aa Jörina,
Sum tajr varpa Groutti,

70. So rujur freâji Filkjir Sonur,
Vuja Vödlin fram,

65. Han tænkte ei paa Fred, see Vers 18 foran.
66. Solen rødmer i Fjeldene.

65. Jeg foer mig bort fra Letraberg,
Og tænkte ei paa Fred:
Kom, Sigurd, kom af Hallen ud,
Udrust nu dit Geleed.

66. Det var en aarle Morgenstund,
Paa Fjeldet Lys mon falde,
Da havde Sigurd, Sigmunds Søn,
Udrustet Hundred' alle.

67. Da havde Sigurd, Sigmunds Søn,
Udrustet Hundred' alle,
Den Kamp og Strid begyndte da
Ei langt fra Kongens Halle.

68. Den Kamp og Strid begyndte da
Iblandt de hvasse Stene;
Det Risen var fra Letraberg,
Han reed mod dem alene.

69. Det Risen var fra Letraberg,
Han mod dem alle rider,
Paa Jord faldt døde Kroppe ned,
Som naar man Stene smider.

70. Saa reed den raske Filkjir Søn
Paa Kampepladsen bred,

67. De begyndte deres Fegtning tæt ved Kongens Hal.
70. Frem paa den vide Mark.

Klujvur qvön am tvörar Herar,
Ujmoutti honun ran.

71. Sjûrur ſjaalvur teâlar taa
Tiil ſneârpa Nornagjeſt:
Tû ſeâila meâr nû Greâna,
Mujn goua Gengara Heſt.

72. Sjûrur rujur uj Struji fram,
Rojnur gouar Griipar,
Niúr feldi han Riſans Menn,
Tujggju firi qvörjun Siipan.

73. So rujur han Filkjir Sonur,
Hevur uj Handa Hou,
Klujvur qvön um tvörar Herar,
Varpar ût aa Sjou.

74. Sjûrur four uj Heerin fram,
Eâv beâr Badna-Geâman,
Mötir honun freâji Filkjir Sonur,
Nû beâr baaun ſeâman.

75. Mötir honun freâji Filkjir Sonur,
Egveligt eât lujta;
Han veâr adlur uj Jadni kladdur,
Aankji Svör kan bujta.

---

27. Rojna, isl. reyna ɔ: prøve; ſee Hagnars Qv. V. 135.

Tvertover Skuldren kloved' han
Enhver, som mod ham reed.

71. Da taled' Sigurd, Sigmunds Søn,
Til raske Nornegest:
Du Grane mig nu sadle maa,
Min gode Gangerhest,

72. Sigurd reed i Kampen frem
Og prøved' gode Drag,
Han Risens Mænd da fældede,
Saa ti faldt for hvert Slag.

73. Frem reed den raske Filkjir Søn
Og havde Hug i Haand,
Han over Skuldren kløv enhver
Og kasted' ud i Strand.

74. Sigurd foer i Kampen frem,
Det var ei Bornegammen;
Ham mødte raske Filkjir Søn,
De bares baade sammen.

75. Ham mødte raske Filkjirson,
Det grueligt er at vide;
Og heel han var med Jern beklædt,
Som intet Sværd kan bide.

---

73. Hou for Högg ɔ: Hug, h. l. huggende Sværd.

76. Tajr högga tujt, tajr lujva lujt,
Eâv beâr Badna-Geâman,
Eldur draiv ûr Svörunun,
Tâaji Oddur bouru ſeâman.

77. Tajr högga tujt, tajr lujva lujt,
Tajr trua Jör tiil Kolva,
Dvörgamaal ſang uj qvörjun Hamri,
Vörildin touk eât ſkjelva.

78. Sjûrur högdi egvelia,
Mengt veâr honun tiil Majni,
Ikkji bajt Svör aa Heiſi hans,
Heldrin Knujvur aa hörum Stajni.

79. Teâ veâr Sjûrur, Sigmunda Soon,
Han högdi till ſo faſt,
Heiſirin aa Filkjirſoni
Forinnan Kjaalmin braſt.

80. Teâ veâr Sjûrur, Sigmunda Soon,
Sujnun Svöri braa,
Han klejv freâji Filkjir Soon
Sundur uj Lutir tvaa.

---

77. De træde Jord til Kalv. Kalv, isl. Kalfi, ɔ: Læggen paa Benene; Ordet bruges endnu i Jylland. — Dvörgamaal isl. Dvergmál ɔ: Dværgemaal, Dværgenes eller Bjergbo-

76. De hugge tit, de spare lidt,
Det var ei Bornegammen;
Ildgnister udaf Sværde foer,
Naar Odde stødte sammen.

77. De hugge tit, de spare lidt,
Nedtræde Jord til Kalv,
Det Gjenlyd gav i hvert et Fjeld
Og hele Jorden skjalv.

78. Sigurd hug saa gruelig til,
Og fast han dertil treen,
Sværd beed ikke meer paa ham,
End Kniv paa haarden Steen.

79. Det var Sigurd, Sigmunds Søn,
Han hugged' til saa fast,
At Hovedet paa Filkjir Søn
I Hjelmens Indre brast.

80. Det var Sigurd, Sigmunds Søn,
Han med sit Sværd mon slaae,
Og kløv han raske Filkjir Søn,
Alt udi Stykker to.

---

ernes Tungemaal, d. e. Gjenlyd i Fjeldene, Ekko; see V. 95. nedenfor, som er conform hermed.

78. Meget er ham til Meen. — Heiss ɔ: Hoved, et Haansord.

81. Teâ veâr Sjûrur, Sigmunda Soon,
Han tiilbeâka saa,
Alt veâr fadli Lii hans,
Teâ livdi ganska faa.

82. Sjûrur four uj Heerin fram,
Rojnur gouar Griipar;
Niur feldi han Risans Menn,
Tujggju firi qvörjun Siipan.

83. Sjûrur four uj Heerin fram
Aj veâr Badna-Geâman,
Mötir han Risin aa Lattrabjörgji,
Nû beâr baaun seâman.

84. Risin rajkjar Jadnstangjini
Egvelia fast,
Greâni skaagaji undan honun,
Han mistaji fista Kast.

85. Risin rajkjar Jadnstangjini,
Kundi veâl tan List,
Greâni skaagaji undan honun,
Teâ anna Sleâji han misti.

---

82. See Hegnars Qvad Vers 118, 135. — Heer, isl. her ɔ: Hær, Krigshær.
84. Risen slænger Jernstangen grueligen fast eller stærk. — Rajkja ɔ: svinge frem og tilbage. — Skaaga ɔ: springe til Siden; maaskee af det isl. skaka ɔ: ryste.
85. Grane var en udmærket Hest; den siges i Brynhildes Qv.

81. Det var Sigurd, Sigmunds Søn,
Han sig tilbage saae,
Hans hele Mandskab fældet var,
Der levede kuns faa.

82. Sigurd foer i Kampen frem
Og prøved' gode Drag,
Han Risens Mænd da fældede,
Saa ti faldt for hvert Slag.

83. Sigurd foer i Kampen frem,
Det var ei Børne-Gammen,
Nu Risen kom af Letraberg,
De bares baade sammen.

84. Den Rise har en Stang af Staal,
Han svinged' den saa fast,
Men Grane gav et Sidespring,
Ei traf det første Kast.

85. Den Rise har en Stang af Staal,
Forstaaer at bruge List;
Til Side Grane sprang for ham
Og andet Slag var mist.

V. 72 og 73 at have havt Menneskeforstand. I Peder Syvs Kæmpeviser 1ste Part No. 17 V. 8, hvor den kaldes Graamand, tiltaler Sigurds Moder sin Søn saaledes: Du vogte dig vel for Graamand din Hest, Han kan saa mange Sned. (Sned, isl. snid o: Snit, Kneb; deraf i Dansken at forstaae sit Snit; Qvindesned nævnes hos P. Syv Pag. 650 Vers 135).

86. Risin rajkjar Jadnstangjini
Egvelia fast,
Stangjin koom uj Jörina,
Uj trujggjar Lutir brast.

87. Teâ veâr Risin aa Lattrabjörgji
Four ettur grönari Jör,
Attur uj sujt goua Skjip
Eât sökja seâr Skjold o Svör.

88. Teâ veâr Risin aa Lattrabjörgji
Firar aj sujnun Lujvi,
Aatjan Eâlin uj qvört Loop,
Heâr attur eâv Skjipi.

89. Höjr tû, Sjûrur, Sigmunda Soon,
Tou tû kanst veâl eât ruja,
Nû skeâl tû koma firi tan,
Uj tee skeâl leâra eât struja.

90. Tajr högga tujt, tajr lujva lujt,
Dvörgamaal sang uj Fjödlun:
Betri veâr meâr inni eât lija,
Inn berjast mouti Trödlun.

---

86. See danske Kæmpeviser 1 Part No. IV. Vers 27. Det var Langbeen Rise, greb sin Staalstang i Hænde; han slog et Slag efter Vidrich, at Stangen i Bjerget vendte.
87. Han foer efter, eller afsted, paa den grønne Jord.
88. Firar ɔ: frygter. Da han kunde tage 18 Alen (nogle sige endog 18 Favne) i hvert Trin, kunde han med Rette kaldes Langbeen, og sammenlignes med Langbeen Rise i de danske

86. Den Rise har en Stang af Staal,
Saa gruelig og saa fast;
Men Stangen traf i Jorden ned,
I tvende Stykker brast.

87. Det Risen var fra Letraberg,
Han iled' i sin Færd,
Foer atter til sit gode Skib
At hente Skjold og Sværd.

88. Det Risen var fra Letraberg,
Han foer til Skibet hen;
Tog atten Alen i hvert Spring,
Kom snarlig saa igjen.

89. Hør du, Sigurd, Sigmunds Søn,
Du vel forstaaer at ride;
Nu skal du stande for den Mand,
Kan lære dig at stride.

90. De hugge tit, de spare lidt,
I Fjeldet Ekko runger:
Det bedre var i Hjemmet mit,
End slaaes med Trolde-Unger.

Kæmpeviser, see 1 Part 4 Vise. Aatjan, isl. átián; udtales a t i a n i Harbanger i Norge; see Norske Vid. Selsk. Skr. Ny Samling 1ste B. Pag. 307. — Atten er ellers Færoeboernes Yndlings Tal; det forekommer ofte i deres Sange. — Loop, isl. hlaup ɔ: Løb.

90. Bedre var det mig at ligge inde, end fegte med Trolde.

91. Gjeſtur, han ſtou honun naſt,
Vildi ikkji undan flujggja,
Setur han niur aa Sjûra Höddi
Trinna Kjaalmar nujggjar.

92. Teå veår Riſin eåv Lattrabjörgji,
Vildi aj undan flujggja;
Höggur han niur eâv Sjûra Höddi
Trinna Kjaalmar nujggjar.

93. Sjûrur bindur up Kjaalmin tan,
Skajn ſum Gudli reja,
Tan han fek fraa Dvörga Mojg
Ettur tan Dagmars Deja.

94. Gjeſtur, han ſtou honun naſt,
Egveligt aa eât lujta:
Hög nû, Sjûrur, Sigmunda Soon,
Nû man aankji aa bujta.

95. Tajr högga tujt, tajr lujva lujt,
Tajr trua Jör tiil Kolva,
Dvörgamaal ſang uj qvörjun Hamri,
Vörildin touk eât ſkjelva.

96. Sveåraji Sjûrur, Sigmunda Soon,
Leâtur-ſo Orun lûka:

93. Der ſkal paa Færøe være fire Viſer i Omløb om nogle Dvær-gemøer, (ſee Indledningen S. 16) ſom gave Sigurd nogle Foræringer, hvortil dette Vers formodentligen ſigter.

91. Næst Sigurd stander Nornegest,
Ham lyster ei at flye;
Paa Sigurds Hoved satte han
Alt trende Hjelmer nye.

92. Det Risen var fra Letraberg,
Ham lyster ei at flye;
Af Sigurds Hoved hug han ned
De trende Hjelmer nye.

93. Sigurd binder Hjelmen paa,
Den skjan som Guldet rød;
Af Dværgemøen han den fik
Alt efter Dagmars Død.

94. Næst Sigurd stander Nornegest,
Den Svend han paa kan lide:
Hug, Sigurd, Sigmunds Søn, hug til,
Ei Sværd dig nu kan bide.

95. De hugge til, de spare lidt,
De træde Jord til Kalv;
De Dværgemaal i Fjelde sang,
Og hele Jorden skjalv.

96. Svared' Sigurd, Sigmunds Søn,
Og saadan Talen endte:

---

94. Det grueligt var at see paa; see V. 14 foran.
95. See Vers 77 foran. Verden tog til (ɔ: begyndte) at skjælve; isl. Taka til ɔ: begynde.

Nû eer eåt teåka up Lißir teår,
Uj Ee heåvi ſjaaldan bruka.

97. Teå veår Sjûrur, Sigmunda Soon,
Kjendi veål tan Liſt;
Snarlia vendi han Greåna burtur
Tiil eåt ruja Dißt.

98. Sjûrur raj tan fißta Dißt,
Stak han inn eåt Bajni,
Ikki bajt taa Svöri aa,
Heldrin Knujvur aa hörun Stajni.

99. Sjûrur raj tan anna Dißt,
Stak han inn eåt Hjarta;
Ajtur drajv uj Himna haat,
Taa ſortnaji Soulin bjarta.

100. Sjûrur raj tan tria Dißt,
Ödlun tikti Undur,
Höggur han Riſan eåv Lattrabjörgji
Eåv uj Knujggjun ſundur.

101. Höggur han Riſan aa Lattrabjörgji
Eåv uj Knujggjun taa:

---

96. Orun lûka ɔ: trække paa Ordene, tale langſomt; eller maaſkee rettere af det isl. lúka ɔ: ende, han endte saaledes ſine Ord.

97. Hvori Liſten eller Kunſten beſtod, kan man ei vide, da Digteren tier derom.

Nu maa jeg gribe til den List,
Hvis Brug mig sjelden hændte.

97. Det var Sigurd, Sigmunds Søn,
Han farer frem med List;
Han snarlig vendte Grane hen,
At ride første Dyst.

98. Sigurd reed den første Dyst,
Stak Risen ind til Bene;
Det Sværd beed ikke meer paa ham
End Kniv paa haarde Stene.

99. Sigurd reed den anden Dyst,
Stak Risen ind til Hjerte;
Den Edder foer i Skyen op,
Og fortned' Solens Kjerte.

100. Sigurd reed den tredde Dyst,
Saa alle tyktes Under,
Han Risen hug fra Letraberg
Alt udi Knæer sønder.

101. Han Risen hug fra Letraberg
Alt udi Knæer af:

---

99. Da blev den blanke Soel sort; da fordunkledes Solens Skin. — Kjerte isl. Kórta ɔ: Lys.

101. Han hug ham af i Knæerne; ligesom Orm Ungersvend gjorde ved Berner Rise, see Peder Syvs Kæmpeviser 1ste Part No. 15 V. 38. Det var Orm Ungersvend, Og han sit Sværd

Ligg nû heâr aa grönun Vödli
Filkjir Soni kjaa.

102. Sjûrur vendi Greâna attur
Båaji vi Gleâji o Glajm:
Svörji Ee tan Aj aa müjnari Trygv,
Han raj tiil Hadlar hajm.

103. Sjûrur settist uj Haaseâti,
Gleâvur foruttan Ekka,
Teâlar tiil snarpa Nodnagjest,
Han biur han skojnka Drekka.

104. Tåaji han heji drukkji
Adla sujna List,
Gramdi han see um Greâna,
Sujn goua Gengara Hest.

105. Sjûrur gjek tiil Strandar oman,
Frouur uj Hua fudl,
Heâr fek han aà Risans Skjip
Veâl tjuvu Tunnur Gudl.

---

udbrog; Det var høien Berner Rise, Han af i Knæerne hug. Ved dette Udtryk vil Visens Forfatter betegne Risens Høide og Storhed; thi ellers var det ikke Kæmpesæd, Hinanden saa nederlig at fælde; see Udv. Viser 1ste Deel Pag. 376; men Orm angiver en skjellig Grund: Jeg var lav og du var høi, Vi vare baade Kæmper stærke; Jeg hug dig af udi Knæerne, Jeg kunde ikke længere række.

Liig du nu der paa grønne Mark,
Hos Filkjir Søn saa brav.

102. Sigurd atter Grane bort
Fra Kamp med Glæde vendte;
Og sværger jeg det paa min Troe,
Han glad til Hallen rendte.

103. Sigurd i Høisædet sad,
Var glad og frygted' ikke;
Han taled' da til Nornegest,
Og bad ham skjenke Drikke.

104. Saa drak han Drik med Hjertens Lyst,
Saa drak og Nornegest,
For Grane han da Omsorg bar,
Sin gode Ganger-Hest.

105. Sigurd gik til Stranden ned,
Var froe og vennehuld,
Og fik han sig paa Risens Skib
Vel tyve Tønder Guld.

---

104. Da han havde drukket al sin Lyst, græmmede han sig for Grane. Det vil vel sige: han sørgede ↄ: drog Omsorg for Hesten efter denne haarde Færd; ligerviis som Kong Didrik efter sin haarde Kamp med Lindormen; see Peder Syvs Kæmpeviser 1ste Part No. 13 V. 35, hvor det hedder: Der han nu kom af Bjerget ud, Han sørged' for sin Hest; Paa hannem torde han vel lide, De havde hinanden frist (prøvet).

106. Ee kan ikkji qvöa majr,
Inn ſagt eer uj heſun Thaatti,
Sjûrur ſettiſt uj Stoulin ſujn,
Uj han ſjaalvur aatti.

107. Ee kan ikkji qvöa majr,
Inn qvöji eer firi meâr,
Sjúrur reâvur firi Holgörum
Lujka inn ſum firr.

106. Jeg ikke mere qvæde kan
End siges i vor Thaat;
Sigurd i Høisædet sad,
Som han med Foie aat.

107. Jeg ikke mere qvæde kan,
End qvædet er for mig;
Sigurd raader end, som før,
For Holmgaard mandelig.

B.

Anhang.

No. 1.

SKRUJMSLI RUJMA. *)

1. Teâ veâr um ajn aarla Morgun,
Mee man rat um Minna,
Bondin four aa Skogvin burt,
Æpli o Aldan eât finna.

S t e v i.
Vintirin lujur, Summarin kjemur,
Jörin gerst so bluja,
Grör so feâvurt Aldan undir Luja.

*) Skrujmski Rujma er egentlig Spøgelse-Rimet; af det isl. Skrimsl ɔ: en Vanskabning, et Uhyre, Spøgelse. Pastor Schrøter bemærker, efter Tradition, at Qvadet har faaet dette Spøgelse-Navn isteden for Skrymners Riim i Munkenes Tid, da det af dem under Straf var forbuden at synges; det ansees paa Færøe, som en Levning fra Hedenskabets Tid. Hos Svabo hedder det Skrujsli, see Indledn. S. 10, som er efter en fordreiet Udtale. — I Anledning af Prof. Müllers Yttring i Indledningen Side 20, hvor dette og følgende Qvad (Loka Thaat) omtales, maa Udgiveren bemærke, at det senere befandtes, at der ikke fra Pastor Schrøter var nedsendt nogen egentlig færøisk Afskrift af disse tvende

No. 1.

Skrymners Riim.

1. Det var en aarle Morgenstund,
Det er mig vel i Minde,
Da Bonden foer til grønne Lund,
For Æbler der at finde.

Omqvæde.
Vinteren glider, Sommeren kommer,
Marker blier saa blide;
Der groe saa fagre Urter under Lide.

Sange, men blot Oversættelserne og nogle af de første Vers, optegnede i denne Dialekt, som Prøve paa Scansionen; desaarsag den færøiske Text er hidsat efter Amtsprovst Hentzes Manuskript, som Hr. Professoren har havt den Godhed at tilsende mig. Nogle Vers, som der fattedes, men havdes i Pastor Schrøters Oversættelse, ere hentede andensteds fra. Ogsaa maa Udgiveren tilføie, at han har forandret Pastor Schrøters Oversættelse saaledes, at den er bleven nogenlunde metrisk.

1) Nogle synge den første Linie: Teâ veâr um ajn halgjin Deâ ɔ: en hellig Dag. Begyndelsen af dette Qvad er anderledes optegnet af Schrøter; see Indledn. S. 22. Jeg har

2. Teâ drevur eât tuj mirka Eâli,
Soulin lujur aa Fjadli,
Bondin vildi fejin aa fûſur
Hajma vera tiil Hadla.

3. Teâ drevur eât tuj mirka Eâli,
Deâvurin laj eât Qvöldi,
Bondin vildi fejin o fûſur
Hajma vera uj Veldi.

4. Tiâ lujſir uj teâ mirka Eâli,
Lujſir um Laj ſo langa,
Bondin ſaa aa Skogvin Skrujmſli,
Mikjil mout ſeâr ganga.

5. Skrujmſli koom ûr Jörina up,
Mikjil um Ouvans Evni,

---

her valgt den Læſemaade, ſom ſyntes mig den ſimpleſte og bedſte. — Bondi, isl. Bóndi ɔ: en Huusfader, Bonde; qvaſi búandi ɔ: boende, ſom er boeſat og har Gaard. Ordet tages altid paa Færøe i god og hæderlig Betydning; her kan det betyde, hvad vi kalde en Herremand. I Kæmpeviſen 1ſte Part No. 13, V. 16, kalder en Lindorm ſig Bonde: Det da var den unge Lindorm, Saae Bjerget ſtaae i Lue: Hvo gjorde Bonden her Ufred Udi ſin egen Stue. — Æpli, isl. epli ɔ: Æble. — Aldan, isl. Aldin ɔ: Urter, Haveurter, Træefrugt, iſær Olden. — Lujur, isl. lidr ɔ: lider, glider; af at lida. — Grör isl. grær ɔ: grønnes, groe. — Luja, isl. hlid ɔ: en Lide, græsbegroet Skraaning paa Fjeldſiderne; ſaaledes i P. Syvs Kæmpeviſer Pag. 76. Det var Vidrik Verlandſøn, han holdt under grønne Lide.

2) Drevur eât, isl. dregir at ɔ: trækker til, trækker ſammen.

2. Da trak op den mørke Ahl,
Solens Skin tog Ende;
Bonden vilde glad og fuus
Hjem til sin Bolig vende.

3. Da trak op den mørke Ahl,
Ad Qvæld gled Dagen snare,
Bonden vilde glad og fuus
Hjem til sin Bolig fare.

4. Det lysner i den mørke Ahl,
Det lysner ad Veien lange;
I Skoven Bonden Skrymner saae
Saa mægtig mod sig gange.

5. Skrymner steeg af Jorden op,
Stærk ved Odins Evne;

---

af draga. — Mirkur, isl. myrkr ɔ: mørk. — Eál, isl. él og jel ɔ: Byge, Regnbyge. — Fejin, isl. feginn ɔ: glad. — Fáfur, isl. fús ɔ: tilbøielig, beredvillig, ilende; (deraf illfús ɔ: skadefro). Ordet bruges endnu i Harbanger i Norge; see Norske Vid. Selsk. Skr. Nye Saml. 1ste B. Pag. 321.

4. Lujsir, isl. lysir ɔ: det lyser, klares op. — D e t l y s n e r bruges endnu i Jylland; men blot i Bemærkelsen af Lynildens Blink. — Laj, isl. Leid ɔ: Vei.

5. Jöör, isl. Jörd ɔ: Jord. — Ouvin, isl. Ódin, er fordreiet for Oudin. Der paastaaes, at dette Navn, ligesom Skrymners, er i Munkenes Tid forandret fra Oudin til Ouvin ɔ: den Galne; maaskee af det isl. Óvænn ɔ: den desperate, den fortvivlede; thi da Visen, som hedensk, ei maatte synges, fordreiede Indvaanerne, der holdt af deres gamle Sange, de hedenske Navne; det var da ei hedenske Guder, men Skjemt

Tijil Talv uj Hendi beâr,
O bajnt aa Bondin ſtevnir.

6. Tijil Talv uj Hendi beâr
Eâv qvujta Elfihbajni;
So vouru tajr Terningar
Eâv rejar Gudli rajna.

7. Rifin ſo tiil Orar tekur,
Rujkur eâv trelſkum Alvi:
Sedift niur, Söti mujn,
Viit lajkum tujt vi Talvi.

8. Bondin ſveâraji o ſeji Naj,
Teâ man aj ſo vera,
Ee heâvi ikkji lart eât lajka Talv,
Idla neâkra Skjemtan gjera.

---

man ſang, og Mulcten, ſom var paalagt for Overtrædelſen, ſlap man for at betale. Loke, ſom omtales i følgende Sang, behøvede man ei at fordreie, da dette Ord, isl. Loki, betyder en Lokker, en Bedrager, altſaa noget Ondt. Ved Odin forſtode eller ſ vore gamle nordiſke Forfædre Verdens Skaber og Beherſker. Rimeligviis er dette Ord en ved Vocalernes Omverling forandret Udtale af Adon, Hebræernes Adonai ɔ: Herren, Gud; thi naar man ſvemſætter de hebr. Radices af dette Ord, kan man ligeſaa godt læſe Odin ſom Adon. — Tijil Talv ɔ: Tegltavl, et Brætſpil, Skakſpil, Tavlebord af Teglſteen eller Porcellain; af det isl. Tigl ɔ: Teglſteen, og Tabl. ɔ: Brætſpil. Færøboerne ſkal være gode Skakſpillere. Lucas Debes ſiger i hans Færoa reſerata Pag. 252. „Udi deris Orckeløsheb forlyſte de ſig meget med Stack-Spil, hvorudi mange ere vel

Han Tavlebræt i Hænde bar,
Paa Bonden beent mon stevne.

6. Han Tavlebræt i Hænde bar
Af hviden Elfenbeen;
De Terninger ei andet var
End Guldet rød og reen.

7. Risen saa til Orde tog,
Af riig og arger Ut:
Siid ned hos mig, min gode Ven,
Vi lege vil i Bræt.

8. Bonden svared' dertil: Nei,
Kan ikke saadant gjøre;
Jeg har ei lært at lege Tavl,
Ei nogen Skjemt at føre.

øvede, Qvinfolkene saavelsom Mandfolkene." Skaktavl var i Oldtiden bekjendt og brugelig; det hedder om Sigurd Fofnersbane: „Reigin opfostrede Sigurd i Hjalpreks Gaard, og lærte ham Tidens Kunster, Skaktavl, Runer og mange Tungemaal." See Müllers Sagabibl. 2 D. Pag. 54. — Bajnt, af det isl. beinn ɔ: lige, snorlige; det bruges endnu i Norge. Stevna, isl. stefna ɔ: styre Kaasen etsteds hen.

7. Riig (isl. rikr) af ondskabsfuld Styrke. Trelskur er vel af det isl. thrælslund ɔ: Trælkesind, ondt Gemyt. Viit, isl. vid, er Dualis, Vi to, ligesom Tiit, thid; ellers Veár, Teár, isl. Vér, Tér. — Alvi per metathesin for Avli, isl. Afl ɔ: Styrke, ligesom Talv, for Tavl; see og Jsmals Ov. V. 32.

8. Neákra, isl. nockra, af nockr ɔ: nogen.

9. Tû manst ljouta aa Lajka Talv,
Seji tan Thussin heâri;
Kosta skeâl Hövur mujt idla tujt,
Qvörkji Gous, aj Geârar.

10. Bondin stendur aa grönari Vödli,
Han fann up aa tej Raa;
Han drevur up sujnun Sijurshanskar
Sijur vildi han faa.

11. Bondin leât taa lajka Talv,
Houast han trejur vildi,
So fedl tajrra Findi aa,
Eât han fck Sijur-Skjildri.

12. Hesir Theknar talva tujt,
Qvörkji um Gous, aj Geârar,
Risin misti Lujv o Lund,
Hövur o Heisi heâra.

13. Uj Talvi hevur tû vunni mee,
O man veâl eâv Gavun rousa;

9. Thussur, isl. Thuss ɔ: en Jette. Thusser og Thurser betegne nok ellers egentlig Thyrser, Thyrsageter, thraciske Geter. Gous, isl. Góts ɔ: Gods. Heâri, haard, isl. hardlegr,
10. Sijur, isl. sigr ɔ: Seir. Bijur, isl. bidur ɔ: beder, byder, befaler. Dette Vers er maaskee interpoleret.
11. Trejur, isl. tregr ɔ: træg, nødig.
12. Theknar, fornemme Mænd, af det isl. Thegn ɔ: en fri Mand, modsat Træl. Talva for Tavla, isl. tebla ɔ: spille Brætspil. — Der findes her og flere Steder i denne Sang

9. Du maa dog til at lege Tavl,
Saa taled' Jetten haarde:
Lad koste Hoved dit eller mit,
Men hverken Gods eller Gaarde.

10. Bonden staaer paa grønne Mark,
Og Raad han tænker paa;
Stridshandskerne han drager op
For Seier at kunne faae.

11. Bonden lod da lege Leeg,
Hvorvel han træger vilde;
Saa faldt deres Tavlen ud,
At Risen stod sig ilde.

12. Disse Thegne tavle tit,
Hverken om Gods eller Gaarde;
Risen tabte Liv og Lund,
Hans Hals og Hoved haarde.

13. I Brættet har du vunden mig,
Det gavner dig saa saare;

Rimbogstaver, (isl. liódstafir, see Rasks islandske Grammat. S. 211), hvilket og er Tilfældet i de andre Qvæder, f. Ex. Ismals Qv. V. 1. Denne Alliteration kan og tjene som et godt indvortes Beviis for disse Sanges høie Ælde. — Lund, isl. Lund ɔ: Gemyt, Sindsstemning; jeg har i Oversættelsen beholdt Ordet for Rimbogstavets Skyld.

13. Kjousa ɔ: keise, kaare, udvælge; maaskee af kéra ɔ: vælge; deraf kjörinn, udkaaret, udvalgt.

Lova nû meâr eât lojsa Lujv,
Sum sjaalvur tû viil kjousa.

14. Lovi Ee teâr eât lojsa Lujv,
Taa fliid meâr fram uj fista
Virt o Vujn o Aldansvujn,
Alt teâ, uj Lujv kan lista.

15. Tû skeâl meâr tiil Hadlar föra
Braja Borg o langa,
Båaji vi Virt o Vujngeârar,
Adla Eâvi standa.

16. Heâr skeâl Gölv eâv Grundun vera
Tijilstajn sum Tidna,
Teâkji takt vi Blujkkji blaat,
Teâ besta sum man kan finna.

17. Heâr skeâl Gölv aa Grundun vera
Eâv qvujtum Marmorastajni;
Rævur eâv sajum Sidris Viji,
Veggjar eâv Fujlabajni.

18. Heâr skulu Seggja Saangjir sujggjast,
Gjordar vi Gölvi niri,

14. Fliid meâr ɔ: skaf mig; af flytia, isl. fái mér.
16. Tidna per metathesin for Tinda, isl. Tindr ɔ: Tinde, Spidse. Teák, isl. thak ɔ: Huustag.
17. Rævur, isl. Ræf ɔ: ræfur ɔ: Tag paa et Huus. — Sajur, isl. feigr ɔ: feig. — Sidris Viji isl. Sedrus-

Lov mig nu at løse mit Liv
Med hvad du selv vil kaare.

14. Laver jeg dig at løse dit Liv,
Da skye mig for det første
Øl og Viin og Oldensviin,
Alt hvad mig kan forlyste.

15. Du mig til Hallen føre skal
En Borg saa bred og lang,
Med Øl og Viin og Ranker i,
Alt udaf første Rang.

16. I Grunden Gulvet være skal
Som Teglsteen paa Tinde;
Taget lagt med Blyet blaat,
Det bedste man kan finde.

17. I Grunden Gulvet være skal
Af hviden Marmorsteen,
Med Tag af feie Cedertræe,
Og Vægge af Elfenbeen.

18. Der skulle Kæmpesenge sees,
Ved Gulvet gjorte være,

vidr ɔ: Cedertræe; nogle synge Sifris Viji, som kan forklares ved Cypresstræe. — Veggjar af det isl. veggr ɔ: Væg. — Fujlabajn, isl. Filabein ɔ: Filsbeen, Elfenbeen. I Udvalgte Viser 3 Deel Pag. 28 hedder det: De Stolper ere af hvide Filsbeen, Forgyldte saa ere de Tinde.

Båaji vi Blæum o Bordum aa,
O fudlar eâv Fenixfiri.

19. Heâr skulu Seggja Saangjir sujggjast
Eâv Sveâna Dujni fudl;
Sujan alt vi Purpurkleâir,
O rajna rejar Gudl.

20. Heâr skeâl Kjedla kurtali,
Gouvan Grip skeâl kadla,
Fudl vi dujri Drikkji taa
Vujt um Vörild adla.

21. Heâr skeâl Kjelda kurtali,
So vujt um Vijir renna,
Heâr skeâl aangjin Livandi
Tiil Sût idla Sjukdom kjenna.

22. Heâr skeâl aangjin sjukur vera,
Firinn sjaalvur liftir eât deja,
Idla Ee höggji Hövur eâv teâr,
Sum ajn Hund tiil Hej.

23. Heâr skeâl aangjin sjukur vera
Firinn sjaalvur liftir eât vellja;

18. Blæa, isl. blæa ɔ: en Blee, Sengelagen, Teppe. — Bordur, isl. bordi ɔ: Bord, Bræmme, ogsaa kostbart Tapete. — For Fenixfiri, synge nogle Fauisfiri, som maaskee kunde betegne Paafuglefjære; see Pastor Schrøters Opskrift af dette Vers i Indledningen Pag. 22.

Med Tepper og Tapeter paa
Og fulde af Phoenixfjære.

19. Der skulle Kæmpesenge sees
Af Svanedunet fuld',
Af Purpurklæder være alt
Og rene røden Guld.

20. En fager Kumme være der,
Man Goden-Grip kan kalde,
Af kostbar Drik den være fuld,
Berømt i Riger alle.

21. En fager Kumme være der,
Den vidt om Træer rinde;
Der skal ingen Levende
Til Sot og Sygdom kjende.

22. Der skal ingen være krank,
Før selver han vil døe,
Jeg ellers kløver Hoved dit,
Ret som en Hund til Høe.

23. Der skal ingen være krank,
Før selv han Død vil vælge;

20. Kjelda, isl. Kélda o: Kjær, Moradb, Sump, h. l. Vandspring, Vandkumme, Bassin. Kurtali er vel af det isl. Kurteys o: artig, smuk. — Gouvur Grip, isl. gódr gripr o: en god, kostbar Ting. — Vörild, isl. Verölld o: Verden.
21. Vijur, isl. vidr o: Veed, Træe, Skov.

Idla Ee höggji Hövur eâv teâr,
Sum ajn Hund tiil Helja.

24. Heâr ſkeâl båaji Meâtur o Drekka.
Flidaſt fram aa Bori. —
Riſin viil ikkji lèâta Lujv,
Han jaattur uj qvörjun Ori.

25. Bondin fagnar Bruvur blujt,
Han kjemur hajm aa Qvöldi,
Vanta man Ee Viri mujt
Vaxa braat uj Veldi.

26. Bondans Koña tiil Orar tekur,
Touk ſo heârt eât graata;
So man Skrujmſli ſkjiliaſt vi tee,
Tû manſt Lujvi laata.

27. Bondin ſovnar alveâl faſt,
Blujt aa Bruar Armi,
Riſin ſavnar Gudli ſeâman,
Trojttur o tungur eâv Harmi.

28. Skrujmſli four båaji um Sjegv o Sand,
Deâlir o færſli Fjödl,

---

23. Vellja, isl. velia ɔ: vælge. Helja er vel det isl. Helia ɔ: Døden; eller maaſkee af Helgrindur ɔ: de Dødes indhegnede Opholdsſted hos Gudinden Hel; af Hel og Grind ɔ: Sprinkelværk.

24. Jaattur, isl. játa ɔ: ſige Ja til, love; deraf jætte, forjætte;

Jeg ællers Hover Hevrd bit,
Ret som en Hund til Helge.

24. Der baade Mad og Drikke selv
Sig flytte frem paa Bord. —
Den Rise vil ei lade Liv,
Han jætter hvert et Ord.

25. Den Bonde favner Bruden blidt,
Der han kom hjem om Qvælde:
Nu maa jeg vente, at mit Værd
Vil voxe brat i Vælde.

26. Den Bondeviv til Orde tog,
I Graad hun monne briste:
Vel Kiltes Skrymner saa fra dig,
At du maa Livet miste.

27. Den Bonde rolig sov og blidt
Alt udi Brudens Arme;
Mens Risen sammensanker Guld,
Saa træt og tung af Harme.

28. Paa Søe og Land foer Skrymner om,
I Dale og paa Fjelde,

fee Regnars Qv. V. 16.
25. Bruvur og Bruur, isl. brúdr ɔ: Brud, h. l. Kone. See Brynhildes Qv. V. 211 og Regnars Qv. V. 57 og 58.
27. Savna, isl. safna ɔ: samle. — Trojktur, isl. threytir ɔ: træt.
28. Færsli Fjödl ɔ: Fjelde, som kunne befares, bestiges; af Fær-

Han flutti Borg uj Bondans Geår
Vi Gons o Gripun ödl.

29. Han mundi honun tiil Hadlar föra,
Teå veår uj teå fifta,
Viri o Vujn o Aldanſvujn,
Alt uj Lujv kundi lifta.

30. Han mundi honun tiil Hadlar föra
Braja Borg o langa,
Båaji vi Virtur o Vujngeårar,
Adla Eåvi ſtanda.

31. Heår mundi Gölv eåv Grundun vera
Tijilſtajn ſum Tidna;
Teåkji takt vi Blujkkji blaat,
Teå beſta han kundi finna.

32. Heår mundi Gölv aa Grundun vera
Eåv qvujtum Marmoraſtajni,
Rævur eåv ſajum Sidris Viji,
Veggjar eåv Fujlabajni.

33. Heår mundi Seggja Saangjir ſujggjaſt,
Gjordar vi Gölvi niri,
Båaji vi Blæum o Bordum aa,
O fudlar eåv Fenixfiri.

Ha ↄ: Færſel. Han flyttede en Borg ind i Bondens Gaard med Gods og alle Slags Koſtbarheder.

Han flytted' Borg i Bondens Gaard
Med Gods og Guld og Vælde.

29. Han ham til Hallen føre lod,
Og gav ham for det første
Øl og Viin og Oldensviin,
Hvad kunde ham forlyste.

30. Han ham til Hallen føre lod
En Borg saa bred og lang,
Med Øl og Viin og Ranker i,
Alt udaf første Rang.

31. I Grunden Gulvet dernæst var
Af Teglsteen som Tinde,
Taget var af Blyet blaat,
Det bedste han kunde finde.

32. I Grunden Gulvet dernæst var
Af hviden Marmorsteen,
Taget af feie Cedertræe,
Og Vægge af Elfenbeen.

33. Her monne Kæmpesenge sees,
Ved Gulvet gjorte være,
Med Tepper og Tapeter paa
Og fulde af Phoenixfjære.

---

30. Baade med Øl- og Viingaarde, som altid kan staae.

54. Heâr mundi Seggja Saangjir ſujggjaſt,
Eâv Sveâna Dujni fudl,
Sujan alt vi Purpurkleâír,
O rajna rejar Gudl.

55. Heâr mundi Kjelda kurtali,
Gouvan Grip ſkeâl kadla,
Fudl vi dujrar Drekkjir taa
Vujt um Vörild adla.

56. Heâr ſkeâl Kjelda kurtali
Vujt um Vijir renna,
Heâr mundi aangjin Livandi
Tiil Sût idla Sjukdom kjenna.

57. Heâr mundi bâají Meâtur o Drekka
Flida ſee fram aa Boor. —
Riſin vildi aj leâta Lujv,
Han helt veâl ſujni Oor.

58. Bondin kjemur ût aarla Morgun,
Gleâvur foruttan Vanda,
Han ſeâr ajna ſtoura Borg
Firi ſujnun Durun ſtanda.

59. Bondin kjemur ût aarla Morgun,
Seâr ſee aankji aa Majni;

57. At den ſtærke Skrymner ſaa nøiagtig opfyldte ſit Løfte, er, overeensſtemmende med det færøiſke Ordſprog: Trûr ſum

34. Her monne Kæmpesenge sees,
Af Svanedunet fuld',
Af Purpurklæder alting var,
Og rene røden Guld.

35. En fager Kumme var og der,
Man Goden-Grip mon kalde,
Af kostbar Drikke var den fuld,
Berømt i Riger alle.

36. Er fager Kumme var og der,
Om Træer vidt den rendte,
Her var ingen Levende,
Som Sot og Sygdom kjendte.

37. Her baade Mad og Drikke selv
Sig flytted' frem paa Bord. —
Ei vilde Risen lade Liv;
Thi holdt han vel sit Ord.

38. Aarle ganger Bonden ud,
Glad foruden Vaande,
Og seer han denne store Borg
For Døren sin at stande.

39. Aarle ganger Bonden ud,
Han seer sig uden Meen;

Trödlir ɔ: troe, som Trolde; vi sige i Dansken: troe, som Guld.

38. Gleávur, isl. gladr ɔ: glad; gladr utanfyri Vanda.

Rissin trajv um hansara Leâr,
Han klouraji han inn eât Bajni.

40. Bondin stendur aa grönvn Vödli,
Mestur eer han o dijur,
Tajr studdu han inn uj Borgjina,
Han kjendi aj tiil Nej.

41. Bondin hajlsaji Bruvur blujt,
Taa han koom hajm aa Qvöldi:
Teâ eru Kongar tujggju idla tölv,
Minni heâva Magt o Völdi.

42. Bondin eer bâaji fejin o blujur,
Mildur eâv Javnalujkji:
Teâ eru Kongar tujggju idla tölv,
Minni heâva Raa o Rujkji.

43. Bondans Kona eer bygvin vi Badn,
Skruvur aa Skeârlak rej:
Ee eri tou rædd eâv Risans Raavun,
Han trojggjar aa Bondans Dej.

44. Bondin hevur alt uj Lüjv kan lista,
Bâaji ùti o inni. —
Trojttast man nû Tunga mujn,
Ee skjemti aj laangur aa Sinni.

---

40. Mestr og digr ɔ: stor og feed.
41. Völdi, isl. Völld ɔ: Vælde, Magt.
43. Tou, isl. thó ɔ: dog. — Rædd, isl. hræddr ɔ: ræd, bange;

Den Rise griber i sit Laar
Og kløer sig ind til Been.

40. Den Bonde staaer i grønne Gaard,
Er baade feed og rød;
De lede ham i Vorgen ind,
Han kjender ei til Nød.

41. Bonden hilser Bruden blidt,
Der han kom hjem om Qvælde:
Der er vel Konger ti, ja tolv,
Har mindre Magt og Vælde.

42. Den Bonde baade glad og blid,
Er mild blandt sine Lige:
Der er vel Konger ti, ja tolv,
Har mindre Raad og Rige.

43. Den Bondeviv er riig paa Barn,
Paa Skrud og Skarlag rød:
Jeg er dog ræd for Risens Raad,
Han agter vist din Død.

44. Den Bonde har til Livets Lyst
Alt ude og alt inde.
Trættes mon nu Tungen min,
Jeg skjemter ei meer den Sinde.

---

voraf hræddaz ɔ: ræddes, forskrækkes; see Jsmals Ov. V. 29. — Trojggja er vel det isl. trua ɔ: troe. Han troer eller stoler paa Bondens Død.

No. 2.

LOKA THAATTUR. *)

1. Risin o Bondi lajgdi Lajg,
Risin vann o Bondin vajg.

Stevi.
Qveât skeâl meâr Harpan undir mujna Hand,
Viil ikkji freâvur filgja meâr aa anna Land.

2. Ee heâvi lûka Trajtin mujn,
Nû viil Ee fåa Sonin tujn.

---

*) Dette Qvad kan ansees som en Fortsættelse af det foregaaende, hvorvel Versemaalet er anderledes. Bonden har her atter ladet sig af Skrymner forlokke til at spille Skaktavl, skjøndt han vel, som forrige Gang, nødigen vilde; men det løber ikke saa heldig af for ham, som sidste Gang; han taber sin Søn, som man maa antage at have været sat paa Spil.

1. Dette Vers kunde ogsaa, overeensstemmende med adskillige i Kæmpeviserne, udtrykkes saaledes: De Guldterninger paa Tavleborbet randt, Bonden han tabte, og Risen han vandt; see Sangerpilten, Udv. Viser 4 Deel Pag. 122. — Omqvædet synges her af nogle anderledes og dobbelt, nemlig efter første Strophe: Rujta meâr teâ heâraa (ɔ: Skriv mig dette

No. 8.

Lokes Sang.

1. Risen og Bonden legede Leeg,
Risen vandt og Bonden veeg.

Omqvæde.
Hvad skal mig Harpen under min
Haand,
Vil ei den Fregder følge mig til
andet Land.

2. Jeg har udført Treiden min,
Nu vil jeg have Sønnen din.

derpaa), og efter anden Strophe: Mujn Jomfru, tû gojmé veál tujna Eâru (ɔ: Min Jomfru, du gjem vel din Ære). — Fregder, isl. frægr ɔ: rask, tapper; bruges og hos P. Syv 2 Part No. 40 V. 29. Han var en Konning, fregder og bold.

2. Lúka Trajtir ɔ: udføre et besværligt Foretagende, saasom her, at overvinde sin Modstander i Skaktavl; af at lúka ɔ: ende, fuldende, og Thraut ɔ: et vanskeligt Arbeide. Ligesaa siges: eât leggja Trajtir um ajn, isl. leggia Thrautir fyri mann ɔ: paalægge En et farligt Arbeide. Eât vinna Trajtir, see Ismals Ov. V. 23, see og Risen i Holmgaard V. 47. Deraf formodentlig Træde, som findes hos

3. Ee viil heåvi Sonin fraa teår,
Uttarſ tû gojmar-han firi meår.

4. Bondin hajtur aa Svajnar tvaa:
Tiit bii Ouvan firi mee ingaa.

5. Hajti aa Ouvin, Eåſa Kong,
Taa man Gojmſlan gjeraſt long.

6. Ee vildi mujn Ouvin vera tiil,
Vita, qvusſi Gojmſlan genga viil.

7. Aarin tajr höddu holv teåla Oor,
Taa veår Ouvin inn firi Boor.

8. Höjr tû, Ouvin, Ee-teåli tiil tujn:
Tû ſkeål gojma Sonin mujn.

9. Ouvin four vi Svajni ût,
Bruvur o Bondi bouru Sût.

10. Ouvin bijur vaxa braat,
Agurin up aa ajnari Naat.

11. Ouvin bijur nû vera Svajn,
Midt uj Agri Axi ajt.

12. Midt uj Agri Axi ajt,
Midt uj Axi Bigkodn ajt.

P. Syv 2 Part No. 42 V. 47. Chriſt give dem Træde; ſee Udvalgte Viſer 2 Deel Pag. 391, hvor dette Ord i Gloſſariet neppe rigtig forklares af det isl. Tregi ɔ: Sorg; thi Treide paſſer i Rimet ganſke til Leide.

3. Gojma, isl. géyma ɔ: gjemme, ſjele, ſkjule.

5. Gojmſla, isl. géymſla ɔ: Gjemſel, Forvaring, Varetægt, og ſaa Gjemmeſted.

3. Jeg vil have Sønnen fra dig,
Hvis du ei gjemmer ham for mig.

4. Bonden hedder paa Svende to:
I bede Odin for mig indgaae.

5. Gid Odin, Asakong var her,
At hjelpe ved din Gjemsels Færd.

6. Jeg vilde, min Odin var villig til,
At vide, hvor Gjemslen gange vil.

7. Førend de havde halv talet Ord,
Da var Odin ind for Bord.

8. Hør du Odin, jeg taler til dig:
Du skal gjemme Sønnen for mig.

9. Odin foer med Svenden ud,
Bruden og Bonden bare Sud.

10. Odin bød en Ager brat,
At voxe op en eneste Nat.

11. Odin bød da Svenden strax
At gjemme sig i Agrens Ax.

12. At gjemme sig i Agrens Ax,
Midt i et lidet Bygkorn strax.

---

7. Aarin, contracte for Aavur inn, isl. ádr enn ɔ: førend.
9. Bruur, brúdr, Brud, h. l. Kone, saaledes flere Steder. Sút ɔ: Sorg; de bare Sorg, vare bekymrede for Udfaldet og Sønnens Skjebne.
12. Bigkodn, isl. byggkorn ɔ: Bygkorn, Bygkjerne. Paa Færøe dyrkes ingen anden Kornsort, end Byg.

13. Veer heårnj vi aanga Pujnu,
Tåaji Ee kadli, koom tiil mujn.

14. Veer heåruj vi aanga Sût,
Tåaji Ee kadli, koom heår ût.

15. *Skrujmsli hevur Hjarta, hart sum Hodn,
Ribar nû Fangji fudl vi Kodn.

16. Ribar nû Kodn uj Fangji aa seår,
O bitra Brand uj Hendi beår.

17. O bitra Brand uj Hendi beår,
Han atlar eåt högga Svajnin heår.

18. Taa veår Svajnin komin tiil Sût,
Bigkodn krejp ûr Nœva ût.

19. Taa veår Svajnin komin tiil Pujnu,
Ouvin kadlar han tiil sujn.

20. Ouvin four vi Svajni hajm,
Bruvur o Bondi fagna tajm.

21. Heår eer hiin ungji Alfi tujn,
Nû eer uppi Gojmsla mujn.

22. Bondin haftur aa Svajnar tvaa:
Tiit bii Höner firi mee ingaa.

---

17. Atla, isl. ætla ɔ: tænke, mene. See Risen fra Letraberg B. 61.

21. Alfi, isl. Arfi ɔ: Arving. Uppi ɔ: oppe h. l. forbi. Nu er min Treide forbi, siger Odin; nu er min Forretning med at gjemme din Søn for Skrymner vel tilendebragt.

22. Høner skal formodentlig være Hæner eller Hødur, een af Åsernes; nogle synge Høgnar, som er en Fordreielse. I Volsungasaga forekommer Hæner just i Forbindelse med Odin og

13. Vær deri saa listelig,
Naar jeg kalder, kom til mig.

14. Vær deri foruden Sud,
Naar jeg kalder, da kom ud.

15. Skrymmer har Hjerte, haardt som Horn,
Han griber nu Favnen fuld af Korn.

16. Han griber nu Korn i Favnen der,
Og skarpe Sværd i Hænde bær.

17. Og skarpe Sværd i Hænde bær,
Han agter at hugge Svenden der.

18. Da var Svenden kommen i Sud,
Bygkornet krøb af Ræven ud.

19. Da var Svenden i Pine stæd,
Odin kalder han til sig ned.

20. Odin foer med Svenden hjem;
Bruden og Bonden favne dem.

21. Her er hiin unge Arving din,
Nu er oppe Gjemslen min.

22. Bonden hedder paa Svende to:
Beder Hæner for mig indgaae.

Loke; see Prof. Müllers Sagabibl. 2 Deel Pag. 54, hvor det hedder: „Hreidmar havde trende Sønner: Fofner, Ottur og Reigin. Ottur kunde forvandle sig til en Odder og i den Skikkelse pleiede han at fange Fisk i Andvers Fos i Nabolauget. Der sad han just med en Lax, da Odin, Loke og Hæner kom gaaende; Loke tog en Steen og slog ham ihjel."

23. Ee vildi mujn Höner vera tiil,
Vita, qvussi Gojmslan genga viil.

24. Aarin tajr höddu holv teâla Oor;
Taa veâr Höner inn firi Boor.

25. Höjr tû, Höner, Ee teâli tiil'tujn:
Tû skeâl gojma Sonin mujn.

26. Höner four vi Svajni ût,
Bruvar o Bondi bouru Sût.

27. Höner gengur aa grönari Grund,
Sveânir sjej tajr fluvu um Sund.

28. Firi Estan fluvu Sveânir tvajr,
Niür kjaa Höner settust tajr.

29. Höner bijur nû vera Svajn,
Midt uj Knokkji Fjevur ajn.

30. Veer heâruj vi aanga Pujnu,
Tâaji Ee kadli, koom tiil mujn.

31. Veer heâruj vi aanga Sût,
Tâaji Ee kadli, koom heâr ût.

32. Skrujmsli lejpur aa grönari Grund,
Sveânir sjej tajr fluvu um Sund.

---

27. I det Færøiske nævnes her syv Svaner, og i følgende Vers nævnes to; jeg har for Rimets og Overeensstemmelsens Skyld ladet dem være tre paa begge Steder.

29. Knokkji isl. Hnacki ɔ: Nakke. Fjevur og Fjövur, isl. sidr eller Fjödur ɔ: Fjær.

23. Jeg vilde min Hœner var villig til,
At vide, hvor Gjemslen gange vil.

24. Førend de havde halv talet Ord,
Da var Hœner ind for Bord.

25. Hør du, Hœner, jeg taler til dig,
Du skal gjemme Sønnen for mig.

26. Hœner foer med Svenden ud,
Bruden og Bonden bare Sud.

27. Hœner ganger paa grønne Grund,
Svaner tre fløi over Sund.

28. Om Sundet fløi de Svaner tre,
Ned hos Hœner satte sig de.

29. Hœner byder nu Svenden være,
Midt i Svanens Nakkefjære.

30. Vær deri saa listelig,
Naar jeg kalder kom til mig.

31. Vær deri foruden Sud,
Naar jeg kalder, da kom ud.

32. Skrymner løber paa grønne Grund,
Svaner tre fløi over Sund.

---

30. Vær deri med ingen Pine. Listelig, som er brugt i Oversættelsen, betyder i de gamle Kæmpeviser: kunstigen, behændigen.

33. Riſin fedl aa ſujnari Kneâ,
Tan fremſta Sveânin fek han eâv tajm.

34. Tan fremſta Sveânin han eâvbajt,
Holſin niur uj Herar ſlajt.

35. Taa veâr Svajnin komin tiil Sût,
Fjerin ſmaj ûr Kjafti ût.

36. Taa veâr Svajnin komin tiil Pujn,
Höner kadlaji han tiil ſujn.

37. Höner four vi Svajni hajm,
Bruvur o Bondi fagna tajm.

38. Heâr eer hiin ungji Alſi tujn,
Nû eer uppi Gojmſla mujn.

39. Bondin hajtur aa Svajnar tvaa:
Tiit bii Lokkji ſiri mee ingaa.

40. Ee vildi, mujn Lokkji vera tiil,
Vita, qvusſi Gojmſlan genga viil.

41. Aarin tajr höddu holv teâla Oor,
Taa veâr Lokkji inn ſiri Boor.

42. Tû vajt aankji eâv mujnari Nej,
Skrujmſli atlar mujn Sonar Dej.

43. Höjr tû, Lokkji, Ee teâli tiil tujn:
Tû ſkeâl gojma Sonin mujn.

44. Gojm han veâl, ſo ſum tû kan,
Leât ikkji Skrujmſli fâa han.

---

34. Herar, isl. herdar ɔ: Skuldre.

33. Risen snublede, faldt paa Knæe,
Fremmerste Svane kneb han af de.

34. Fremmerste Svane kneb han af de,
Beed Halsen af ved Herderne.

35. Da var Svenden kommen i Sud,
Fjæren smutted' af Kjæften ud.

36. Da var Svenden i Pine stæd,
Hæner kalder ham til sig ned.

37. Hæner foer med Svenden hjem,
Bruden og Bonden favne dem.

38. Her' er hiin unge Arving din,
Nu er oppe Gjemslen min.

39. Bonden hedder paa Svende to:
I bede Loke for mig indgaae.

40. Jeg vilde, min Loke var villig til,
At vide, hvor Gjemslen gange vil.

41. Forend de havde halv talet Ord,
Da var Loke ind for Bord.

42. Du veed slet intet af al min Nød,
Den Skrymner volder min Søn hans Død.

43. Hør du, Loke, jeg taler til dig,
Du skal gjemme Sønnen for mig.

44. Gjem ham vel, saa vel du kan,
Lad' ikke Skrymner fange ham.

---

35. Kjaftur, isl. Kiaftr ɔ: Kjæft. Smaj ut er vel af det isl. at smegia sér burt ɔ: snige sig bort.

45. Skeâl Ee gojma Sonin tujn,
Taa manstû lûka Trajtir mujn.

46. Tû skeâl leâti Nesti gjera,
Meni Ee man burtur vera.

47. Vujan Gluggan skjer tû aa,
Jadnkjelvi tû leg heâr kjaa.

48. Lokkji four vi Svajni ût,
Bruvur o Bondi bouru Sût.

49. Lokkji gengur ettir Sandi,
Sum Skûtan flejt for Landi.

50. Lokkji röör nû aa igsta Klak,
So eer uj fodnum Fröji sagt.

51. Lokkji hevur aj flajri Oor,
Ongil o Stajn han varpar for Boor.

52. Ongil o Stajn vi Grunni vou,
Snarlia higgjin han Flundru drou.

---

47. Glugga, isl. gluggi og gluggr ɔ: et Vindue, et Hul, en Glugge. Baadehusene (Nøsterne), som ere anbragte noget oppe paa Land, eller paa Klipper, hvor Bølgerne ei formodes at skulle naae til, have gemeenlig en Glugge eller Aabning i den Ende, som vender ind ad mod Landet, for at en Mand kan, hvis Brændingen bliver stærk, krybe derind og binde Baadene fast, saa at de ei skulle flyde bort, hvilket dog undertiden ved meget overhaands Veir kan indtræffe. At Bonden havde Glugge paa Røstet, var derfor ei usædvanligt; men den i Gluggen hængende Jernkøvle var noget Nyt. Viid (isl. vidr) maatte Gluggen være, hvis Risen skulde prøve paa at komme derigjennem. Jadnkjelvi, isl. Járnkefli ɔ: en tyk Jernstang eller Kølle.

45. Skal jeg gjemme Sønnen din,
Da maa du udføre Treiden min.

46. Et Baadehuus du lade slaae,
Imens jeg borte være maa.

47. En Glugge viid du gjør derpaa,
Jernkovle deri hænge maa.

48. Loke foer med Svenden ud,
Bruden og Bonden bare Sud.

49. Loke ganger ned til Strand,
Hvor lette Snekke flød for Land.

50. Loke roer til yderste Klakt,
Saa er i gamle Qvæde sagt.

51. Loke taler ei mange Ord,
Angel og Steen han kaster over Bord.

52. Angel og Steen til Grunden sank,
Saa drog han Flyndre paa Fiskebank.

---

49. Skúta, isl. Skúta ɔ: Skude, Jolle.
50. Igsta Klak ɔ: den yderste, længstbortliggende Fiskebank. Klak ɔ: Fiskemeed; maaskee af det isl. Klak ɔ: Fugleskrig, fordi Søefuglene flyve og skrige idelig, især over saadanne mindre dybe Steder paa Havet. — Igstur ɔ: yderst; isl. ytstr, Superlativ af út, ud. — Fodn, isl. forn ɔ: gammel. — Fröji, isl. Frædi ɔ: Videnskab, Digt; see Kornegests Qv. V. 1.
51. Ongil, isl. aungull ɔ: Angel, Fiskekrog. Ved Fiskekrogen hænger et stort Blylod, undertiden bruges og Stene. Varpa, isl. varpa ɔ: kaste.
52. Vou, isl. vóg af vega (færøisk veja) ɔ; veie, dræbe, svinge. Higgjin af det isl. hygginn ɔ: klog, forsigtig, behændig; ligesom Brynh. Qv. V. 84.

53. Drevur han ajna, o drevur han tvaa,
Tan tria hoon veår ſvert aa ljaa.

54. Lokkji bijur nû vera Svajn,
Midt uj Rognakodni ajt.

55. Veér heåruj vi aanga Pujna,
Tåaji Ee kadli, koom tiil mujn.

56. Veer heåruj vi aanga Sût,
Tåaji Ee kadli, koom heår ût.

57. Lokkji röör nû attur tiil Land,
Riſin ſtaar for honun aa Sand.

58. Riſin meålti ſo Orun braat:
Lokkji, qveår hevur tû veri uj Naat?

59. Lujtla man Ee heåva Rou,
Flakka o feåra um adlan Sjou.

60. Riſin oman ſujn Jadnnakka ſjujtur,
Lokkji roupar eåt han brujtur.

61. Lokkji teålar ſo firi ſeår:
Riſin, leåt mee filgja teår.

62. Riſin touk ſeår Stujri uj Hand,
Lokkji röör nû ût fraa Land.

---

54. Rognur, isl. Hrogn ɔ: Fiſkerogn.
59. Rou, isl. Ró ɔ: Roe, Hvile; kan og betyde Glæde; f. Ex. Peder Syvs Kæmpeviſer 2 Part No. 3 V. 19. Saa brukke de deres Bryllup med Glæde og megen Roe; ligeſaa Udvalgte Viſer 3 D. Pag. 108. Min Herre vil mig i Leding ſende, fra Eder, min høieſte Roe. Deraf det endnu i Jylland brugelige: Roeſomt eller Rovſomt ɔ: moerſomt, fornøieligt.

53. Drog hán een, og drog han to,
Den tredde hun var svær at faae.

54. Loke byder den Svend tilforn,
At gjemme sig i et Rognkorn.

55. Vær deri saa listelig,
Naar jeg kalder, kom til mig.

56. Vær deri foruden Sud,
Naar jeg kalder, da kom ud.

57. Loke roer nu atter til Land,
Risen staaer for ham paa Sand.

58. Risen mæled' de Ord saa brat,
Hvor har du, Loke, været i Nat?

59. Kun liden Roe jeg nyde kan,
Maae flakke om paa Søe og Land.

60. Risen ned sin Jernnakke skyder;
Loke raaber: Hvor Søen bryder!

61. Loke taler saa for sig:
Rise, lad mig følge dig.

62. Risen tog sig Styret i Hand,
Loke begynder at roe fra Land.

---

60. Jadnnakka ɔ: Jernbaad. Nakka skal vel betyde Jettens Baad; Ordet har nogen Liighed med det franske nacelle, en Baad. — Sjujtur, isl. skytr af skióta ɔ: skyder frem. — Brujtur, isl. brytr af brióta ɔ: bryde; f. Ex. Hér brytr ó ɔ: Her er der stærk Brænding.
62. Stujri, isl. Styri ɔ: Roeret paa et Skib.

63. Lokkji röör vi langa Laj,
Ikkji viil Jadnnakkjin genga ûr Steâ.

64. Lokkji svör vi sujna Trû,
Ee kan betur eât stujra inn tû.

65. Risin sek tiil Aarur eât rou,
Jadnnakkjin flejt um adlan Sjou.

66. Risin röör vi laangan Favn,
Nastum Lokka attur um Stavn.

67. Risin röör nû aa igsta Klak,
So eer uj fodnun Fröji sagt.

68. Risin hevur aj flajra Oor,
Ongil o Stajn han varpar for Boor.

69. Ongil o Stajnur vi Grunni vevur,
Snarlia higgjin han Flundru drevur.

70. Drevur han ajna, o drevur han tvaa,
Tan tria hoon veâr svert eât sjaa.

71. Lokkji svör aa sujnari List:
Risin, gjev meâr henda Fisk.

72. Risin sveâraji o seji: Naj;
Naj, mujn Lokkji, tû feârt han aj.

73. Han setti tan Fisk midlun Knujggjar aa seâr,
Taldi qvört Kodn uj Rogni veâr.

74. Taldi qvört Kodn, uj Rogni veâr,
Han atlaji eât fanga Svajnin heâr.

---

65. Sek er wol det isl. Söck ɔ: sank, jydsk sak; h. l. satte sig, af sökva, synke.

63. Loke roer med god Beskeed,
Jernnakken vil slet ikke afsted.

64. Loke da svarede, rask i Hu.:
Bedre jeg styre kan end du.

65. Risen stædes til Aarer at roe,
Jernnakken paa Eden snart skyde maa.

66. Risen roer med sit lange Favn,
Da ryster Loke agter om Stavn.

67. Risen roer til yderste Klakt,
Saa er i gamle Qvæde sagt.

68. Risen taler ei mange Ord,
Angel og Steen han kaster over Bord.

69. Angel og Steen til Grunden sank,
Saa drog han Flyndre paa Fiskebank.

70. Drog han een, og drog han to,
Den tredde, hun var svær at faae.

71. Loke taler saa listelig:
Rise, den Fisk du maa give mig.

72. Risen svared' og sagde: Nei,
Saamænd, min Loke, du faaer den ei.

73. Han satte den Fisk imellem Knæe,
Talte hver Korn i Rognene.

74. Talte hver Rognkorn, som var der,
Han agter at fange Svenden her.

75. Taa veår Svajnin komin tiil Sût,
Kodni krejp ûr Næva ût.

76. Taa veår Svajnin komin tiil Pujnu,
Lokkji kadlar han tiil Sujn.

77. Sėdist niur firiattan mee,
Leât ikkji Risin sujggja tee.

78. Tû manst lejpa so lattur aa Land,
Ikkji merka Spor uj Sand.

79. Risin rӧӧr nû attur tiil Land,
Bajnt ujmouti qvujtan Sand.

80. Risin rӧӧr tiil Landi taa,
Lokkji snûir Jadnnakka fraa.

81. Risin sjûjtur Atturstavni aa Sand,
Svajnurin lejpur so lattur aa Land.

82. Risin seårt see up aa Land,
Svajnin stendur firi honun aa Sand.

83. Svajnin lejp so lattur aa Land,
Ikkji merkti Spor uj Sand.

84. Risin lejp so tungur aa Land,
Up tiil Knujggjar niur uj Sand.

85. Svajnin lejp, sum han kundi best,
Lejp ujgjӧgnum Feåirs Nest.

---

77. Firiattan, bagved, af det isl. fyrir og aftan ɔ: bagved.
78. Leipa, isl. hlaupa ɔ: løbe. Lattur, isl. léttr ɔ: let.

75. Da var Svenden kommen i Sud,
Rognkornet krøb af Næven ud.

76. Da var Svenden i Pine stæd,
Loke kalder ham til sig ned.

77. Sæt dig ned her agter for mig,
Lad ei Risen faae Øie paa dig.

78. Du maa løbe saa let paa Land,
At der ei mærkes Spor i Sand.

79. Risen roer sig nu til Land,
Lige mod den hvide Sand.

80. Risen roer til Landet da,
Loke snoer Jernnakken fra.

81. Risen skyder Bagstavn mod Strand,
Svenden springer saa let paa Land.

82. Risen seer sig op paa Land,
Svenden staaer for ham paa Sand.

83. Svenden løb saa let paa Land,
Der mærkedes ikke Spor i Sand.

84. Risen løb saa tung paa Land,
Lige til Knæer han sank i Sand.

85. Den Svend, han løb, som han kunde bedst,
Han foer igjennem sin Faders Nest.

---

81. Atturstavni, isl. Aftrstafn ɔ: Bagstavn.
82. Firi honun, isl. fyrir hönum ɔ: for ham.

86. Han lejp ujgjögnum Feâirs Neſt,
Riſin ettur vi fuldgod Treſt.

87. Riſin ſtou uj Glugga faſtur,
Jadnkjelvi uj Heiſi braſt.

88. Lokkji veâr taa ikkji ſajn,
Kjou eâv Riſin teâ ajna Bajn.

89. Riſin heldur éât tuj Geâman,
Saari gröddi ſnart tiilſeâman.

90. Lokkji veâr taa ikkji ſajn,
Kjou eâv Riſin teâ anna Bajn.

91. Kjou eâv honun teâ anna Bajn,
Kaſtaji midlun Stok o Stajn.

92. Svajnin higgur aa vi Geâman,
Qvusſi Riſin lejp bâaji ſundur o ſeâman.

93. Lokkji four vi Svăjni hajm,
Bruvur o Bondi fagna tajm.

94. Heer eer hiin ungji Alſi tujn,
Nû eer uppi Gojmſlan mujn.

95. Nû eer uppi Gojmſlan mujn,
Ee heâvi lûka Trajtin tujn.

96. Ee heâvi halda Trû ſiri viſt,
Nû hevur Riſin Lujvi miſt.

---

86. Fuldgod, maaſkee af det isl. fullgér ɔ: fuldkommen; bruges og i P. Syvs Kæmpeviser 1 P. No. 15, V. 34 og 41, Nye Udg. 1 D. Pag. 61 og 62. Saa liſted' han ad Kongens Gaard Udi ſaa fuldgod Mag.

92. Higgja aa, isl. hyggia at ɔ: ſee paa, lægge Mærke til, gi-

86. Han foer igjennem sin Faders Nøst,
Og Risen efter med fuldgod Trøst.

87. Den Rise stod udi Gluggen fast,
For Jernkøvlen hans Pande brast.

88. Loke var ei til det seen,
Hug af Risen det ene Been.

89. Risen holder det for Gammen,
Saaret groede snart tilsammen.

90. Loke var ei til det seen,
Hug af ham det andet Been.

91. Hug af ham det andet Been,
Kasted' mellem Stok og Steen.

92. Svenden seer dertil med Gammen,
Hvor Risen sank baade sønder og sammen.

93. Loke foer med Svenden hjem,
Bruden og Bonden favne dem.

94. Her er hiin unge Arving din,
Nu er oppe Gjemslen min.

95. Nu er oppe Gjemslen min,
Jeg har udført Treiden din.

96. Jeg har holdt min Troe for vist,
Nu har Risen Livet mist.

---

ve Agt paa; see Brynhildes Qv. V. 82, Aldrias Qv. V. 17 og 18. Geáman, isl. Gaman ɔ: Gammen, Skjemt, Spøg Løier; paa engelsk game.

96. Firi vist, isl. firi vist ɔ: ganske vist.

No. 5.

SANTA JAAKUP. *)

1. Santa Jaakup tekur uj vor Harras Hand,
Stevi: Vi Lii man han draga,
Lovi meâr eât christna Garsia Land,
Stevi: Vi Eâru sigla tajr,
Teâ glimur ivur adlan Skogvin.

2. Qvussi skeâlt tŷ teâ christna fâa,
Tû hevur aankji Skjip eât sigla aa?

*) Denne Vise bærer tydelig Præg af Catholicismen. St. Jacob, som her besynges, er vist nok St. Jacob af Compostella; thi denne Skytshelgen kan ikke have været Nordboerne ubekjendt, da de ofte gjorde Valfarter til Compostella; de kaldte og Gallicien i Spanien St. Jacobs Land. Jevnf. Skand. Litter. Selskabs. Skr. for 1814 Pag. 90.

1. Lii, isl. Lid ɔ: Hjelp, Hjelpetropper, Krigsfolk; ligesom Høgn. Qv. V. 153 og Qvørf. Qv. V. 38 o. fl. St.. — Jeg lover (ɔ: tiltroer) mig at christne Garsialand. Det personelle Pronomen udelades undertiden, see f. Ex. Qvørf. Qv. V. 30, og er skjult i Verbets Flexions Endelse. Lovi kunde og efter Udtalen skrives Lovije ɔ: Lovi Ee. — Garsialand, som St. Jacob christnede, maa være en Egn af Spanien, formodentlig Gallicien, hvor Staden Compostella lig-

No. 3.

St. Jacobs Vise.

1. Sanct Jacob tog i vor Herres Haand,
Omqvæde: Med Følge mon han fare:
Jeg agter at christne Garsia-Land.
Omqvæde: Med Ære seile de,
Det glimrer over alle Skove.

2. Hvordan vil du det christnet faae,
Du haver ei Skib at seile paa?

---

ger, i hvis Cathedralkirke Spaniens Patron St. Jacob den yngre foregives at være begravet. Man har en tydsk Almuehistorie af Musæus om Rolands Kæmper, Andiol, Amarin og Garron, hvilke paa deres æventyrlige Reiser engang kom til Asterga, hvor Kong Garsias af Suprarbien residerede, efterat han havde formælet sig med Princesse Urraca af Arragonien; jevnf. Musæus Die deutsche Volksmärchen 1 B. Pag. 218. Man seer heraf, at Garsialand, som Visen omtaler, ikke er valgt paa Slump, men at Sagnet om Garsialand og Kong Garsias, som har boet i Spanien, der fordum kaldtes af Nordboerne St. Jacobs Land, har, hvilket er mærkeligt nok, været udbredt, ikke alene paa Færøe, men og i Tydskland.

3. Störri eer nû Miſkundhajt tujn,
Tû kanſt ſkeâpa Skjipun mujn.

4. Tû gak teâr oman til Sjouar Strand,
Heâr ſtendur ajn lujtil Stajn firi Land.

5. Santa Jaakup tekur ſeâr Bouk uj Hand,
So gengur han niur tiil Sjouar Strand.

6. Santa Jaakup riſtir Kros ivur Stajn,
Stajnurin ût fraa Landi drajv.

7. Stajnurin touk eât genga
Ut firi Garſia Tenga.

8. Stajnurin touk eât luja,
Fim Hundra Mujlar eât ſkruja.

9. Inn kjemur lujtil ſmaa Draangur, o ſiur fraa,
Heâr kjemur ajn Stajnur, o Meâvur ſitur aa.

10. Inn koma Qvinnur, heâva tvâa ſee rajn:
Heâr kjemur ajn Meâvur, han ſitur aa Stajn.

11. Garſia Kongur tekur ſeâr Öx uj Hand,
So gengur han niur tiil Sjouar Strand.

12. Höjr tû, ſanta Jaakup, Ee teâli tiil tujn:
Qveât viil tû aa Landi hiar tiil mujn?

---

6. Riſta, isl. riſta ɔ: ſkjære, indſkjære Runer; dernæſt ſkrive, tegne. — Kros isl. Kroſs ɔ: Kors. — Stenen ud fra Landet drev.
7. Tenga, isl. Tángi ɔ: Tange, Landtunge. Stenen begyndte at gaae ud for Garſia-Tange.
10. Tvâa, isl. thvo, at toe, vaſke.
11. Öx, isl. Öx, en Øxe.

3. Din Miskundhed den er saa stor,
At skabe Skib du vel formaaer.

4. Gak du dig ned til Havets Strand,
Der ligger en liden Steen for Land.

5. Sanct Jacob tager sin Bog i Haand,
Saa ganger han ned til Havets Strand.

6. Sanct Jacob rister Kors over Steen,
Den til at flyde ei var seen.

7. Den Steen blev ved at flyde paa Vand,
Indtil den naaede Garsia-Land.

8. Den Steen saa underligen gleed,
Femhundred' Mile snart den skreed.

9. Ind kommer Smaadreng, og siger saa:
Der kommer en Steen, og en Mand sidder paa.

10. Ind kom Qvinder, vaskede reen:
Der kommer en Mand, og han sidder paa Steen.

11. Garsia Konning tog Øxe i Haand,
Saa ganger han ned til Havets Strand.

12. Hør du, Sanct Jacob, jeg taler til dig:
Hvad vil du i Landet her hos mig?

---

12. Pron. possessivum Mujn, Tujn, Sujn ɔ: Min, Din, Sin, bruges ofte, ligesom i Islandsken, for Accus. af Pron. personale, Mee, Tee, See ɔ: Mig, Dig, Sig. Hann tók hann til sin, han tog ham til sig; ligesaa i Danske Kæmpeviser; see Udv. Viser 1 D. Pag. 299. Han byder Dannerkongen hjem til sig. See og Ismals Qv. V. 60 og Brynh. Qv. V. 129.

13. Teå viil Ee aa Landi hiar tiil tujn,
Eåt mujn Skeâpari eer meåtari inn tujn.

14. Qveåt, eer tujn Skeåpari meåtari inn mujn?
Mujn drekkur i qvön Deå Mjö o Vujn.

15. Teâ eer mujn Skeâpari meåtari inn tujn,
Mujn kann venda Vatn tiil Vujn.

16. Mujn kann venda Mold tiil Brej,
Kann gjeva tajmun Lujv, ſum aavur eru dej.

17. Fåaji Ee attur Sonin mujn,
So ſkeâl Ee trygva aa Skeâpara tujn.

18. Fâaji Ee han attur vi Hold o Haar,
Sum han four firi ſimtan Aar.

19. Fåaji han attur vi Hejk o Hund,
Sum han four firi Sjouars Grund.

20. Fåaji han attur vi Hold o Haar,
Sum han heji ikkji kjent ſujt Beånaſaar.

21. Santa Jaakup niur uj Boukina ſaa:
Han eer ikkji gouur attur eât fåa.

22. Tâaji han heji ſteâi ajna lujtla Stund,
Taa meânaji han Mann fraa Vujtinis Grund.

---

13. Meåtari, comparativ af det isl. mætr ɔ: fortrinlig, eller máttugr ɔ: mægtig.
18. Hold, isl. hold ɔ: Kjød. Man ſiger endnu i Jylland: Han har et godt Hyld ɔ: Fyldighed, Fedme, det franſke embonpoint.
19. Det Udtryk Høg og Hund forekommer ikke ſjelden i de danſke Kæmpeviſer, f. Ex. 1ſte Part No. XI. V. 12. Det var ungen Hammer hiin graa, og hannem ſkinde Guld paa

13. Derfor er jeg seilet paa Stenen min,
At sige, min Skaber er bedre end din.

14. Hvad, er din Skaber bedre end min?
Min drikker hver Dag Mjød og Viin.

15. Da er min Skaber bedre end din,
Min kan vende Vand til Viin.

16. Min kan vende Muld til Brød,
Kan give dem Liv, som har været død.

17. Hvis du opvækker mig Sønnen min,
Da skal jeg troe paa Skaberen din.

18. Faaer jeg ham atter med Huld og Haar,
Som han forsvandt for femten Aar.

19. Faaer jeg ham atter med Høg og Hund,
Som han forsvandt i Havets Grund.

20. Faaer jeg ham atter med Huld og Haar,
Som han ei kjendte sit Banesaar.

21. Sanct Jacob ned udi Bogen saae:
Han er ei god tilbage at faae.

22. Sanct Jacob stander en liden Stund,
Saa maner han ham fra Jordens Grund.

Brynje; Og der kunde hverken Høg eller Hund Følge den Svend til Heste. Ligesaa i Vilkinasaga: Kong Thidrek reed altid med Høg og Hund; jevnf. Müllers Sagabibl. 2 D. Pag. 278. Udtrykket tyder venteligen hen paa Jagten, og vil vel her sige, at Sønnen er omkommen paa et Jagtpartie, da han havde Høg og Hund med, og styrtede ned af en Præcipice i Havet. — Hejk, isl. haukr ɔ: en Høg.

23. Nû hevur tû fingji han attur vi Hold o Haar,
Sum han four firi fimtan Aar.

24. Nû hevur tû fingji han attur vi Hejk o Hund,
Sum han four firi Sjouars Grund.

25. Nû hevur tû fingji han attur vi Hold o Haar,
Sum han heji ikkji kjent fujt Beânafaar.

26. Höjr tû, feâli Sonur mujn,
Qveât eer Tujt uj Ferun tujn?

27. Teâ eer Tujt uj Örun Hajm,
Aangjin kjennur aj annans Majn.

28. Teâ eer tan Konan, fum Bödnini hevur heâta,
Hoon kjemur ikkji eâv Orma-Geâta.

29. Teâ eer tan Konan, fum Bödnini hevur mirt,
Hoon gengur feâr alt Tuj vi Ajtur Svöri gjirt.

30. Teâ eer tej Kjepmenninir rujku,
Tajr fkruja uj Orma-Lujkji.

31. Teâ eer tej Sujflumenninir höru,
Tajr fkruja uj Orma-Görun.

32. O teâ eer Foutin vi fujn braja Hat,
Han fitur uj Helviti, o krevur Skat.

---

22. Meâna, isl. mana ɔ: udfordre, udæske, mane. — Vujti, isl. Viti ɔ: Straf, h. l. Straffested, Helvede.
26. Tujt ɔ: Nyt, Tidende; isl. Tidr, tid, tidt ɔ: hyppig, hastig. Hvad segir thú tidt? Hvad Nyt veed du at fortælle?
30. Dette og de 2 følgende Vers indeholde uden Tvivl sarkastiske Udfald eller satiriske Snært til de Kjøbmænd, Syßelmænd og Landfogder, som i de catholske Tider muligen have plaget Almuen, eller ikke viist den catholske Geistlighed Under-

23. Nu har du ham atter med Huld og Haar,
Som han forsvandt for femten Aar.

24. Nu har du ham atter med Høg og Hund,
Som han forsvandt i Havets Grund.

25. Nu har du ham atter med Huld og Haar,
Som han ei kjendte sit Banesaar.

26. Hør, min Søn, saa faver og fiin,
Hvad Nyt har du fra Færden din?

27. Det Nyt er i hint andet Hjem,
Den ene kjender ei Andens Meen.

28. Den Kone, som haver sit eget Noer,
Hun kommer ei ud af Ormegaard.

29. Den Kone, som myrder sit Barn saa skjær,
Gaaer stedse omgyrtet med Eddersværd.

30. De Kjøbmænd, som Riigdom opdynge her,
Hist strige i Orme-Lignelser.

31. De Syssełmænd, som ere saa haard',
De strige hisset i Ormegaard.

32. Og Fogden selv med sin brede Hat,
Han sidder i Helved' og kræver Skat.

---

vanighed nok. Visen er sagtens forfattet af en Munk. — Kjepmenninir, isl. Kaupmennirnir med den bestemte Artikel, Kjøbmændene.

31. Suisllumenninir, af det isl. syllumadr, Sysselmand, af sylla, et District.

32. Foutin, isl. fógeti ɔ: Fogden. — Helviti, isl. Helviti ɔ: Helvede, af Hel, Døden, Dødens Gudinde, og Viti ɔ: Forseelse, Brøde, Straf.

33. Nû heâvi Ee attur fingji Sonin mujn,
Tuj viil Ee trygva aa Skeâpari tujn.

34. Teâ gjördi Santa Jaakup, meni han veâr heâr,
Han christnaji Garsia Konnung, o alt heâr veâr.

33. Nu har jeg atter faaet Sønnen min,
Thi vil jeg troe paa Skaberen din.

34. Det gjorde Sanct Jacob, mens han var her,
Han christnede Kongen og al hans Hær.

No. 4.

SANTA GJÖRTRYGV. *)

1. Santa Gjörtrygv veår tan fagraſta Mojg,
Sum föt veår uj Kong Karlamagnusſa Ojg.
Stevi: Hajlia Jomfrygv,
Santa Gjörtrygv!
Hennara goui Guffeåir doji,
Han geåv henni Borgjir o Ojgjir.

2. Taa koom tan Hajdni Grajvi,
Han vildi henni tej Landani majna.

3. Santa Gjörtrygv tekur ſeår Bouk uj Hand,
So gengur hoon aa Kirkju-Geår.

4. Santa Gjörtrygv hoon båaji leås o ſeng,
Inntiil hoon fek tan deja Mann aa Geng.

5. Sta. Gjörtrygv hoon gjördi ſeår ſo ſtour ajn Oumeåk,
Hoon touk ſujn Gulfeåir aa ſujt Beåk.

*) Denne lille Viſe lader jeg løbe med de andre, da den, ligeſom den foregaaende, tydeligen forſkriver ſig fra de catholſke Tider, og altſaa er ældgammel. Jeg veed ellers ikke, om der ſkulde gives nogen Legende om St. Gjertrud, der kom overeens med denne Viſes Indhold.

No. 4.

St. Gjertruds Vise.

1. Sanct Gjertrud var den fagreste Moe,
Som fød var paa Kong Karlemagnus Øe.
Omqvæde: Hellige Jomfrue,
Sancta Gjertrud!
Hendes gode Gudfader døer,
Han gav hende Borger og Øer.

2. Da kom den hedenske Grevemand,
Formeente hende det skjønste Land.

3. Sanct Gjertrud tager sig Bogen stor,
Saa ganger hun ud paa Kirkegaard.

4. Sanct Gjertrud baade læste og sang,
Indtil hun fik den Døde paa Gang.

5. Sanct Gjertrud gjorde sig stor Umag,
Hun tog sin Gudfader paa si Bag.

---

2. Majna, isl. meina ɔ: hindre, formene.
4. Indtil hun fik den døde Mand manet frem af Graven, og paa Glid.
5. Beak, isl. bak ɔ: Ryg, Bag, ogsaa Hesteryg, engelsk back, horseback.

6. Tan Deji inn um Didnar ſaa,
Adlir tajr Livandu qvukku taa ſraa.

7. Heâr lûpu burtur, qvör ſum kann:
Skam ſâaji tû ſiri henda Mann.

8. Santa Gjörtrygv gjördi ſeâr majri Oumeâk,
Hoon beâr ſujn Guffeâir attur uj Greâv.

9. Qveât viil tû, Santa Gjörtrygv, gjeva ſiri teâ,
Ee teâkji tee ikkji livandi uj Gröwuna vi mee.

10. Frujggja Deâs Faſta viil Ee teâr gjeva,
O Sunnu-Deâs Leſtur, ſo lajngji Ee man liva.

11. So ſkeddi aankji majri taa,
Uttan hoon begrou ſujn Guffeâir attur ſum han laa.

---

6. Qvukku, imperf. af det isl. qvika ɔ: bevæge ſig; af qvikr ɔ: levende, vik.

10. Sunnu-Deâ, isl. Sunnudagr, Solens Dag, dies ſolis ɔ: Søndag, af Sunna, Soel. Ligeledes Mánadagr, Maanens Dag, dies lunæ, Mandag, af Máni, Maane. Tirsdag, Tyrsdag. Onsdag, Odins Dag. Torsdag, Thors Dag. Fre-

6. Den Døde ind ad Døren steeg,
Alle de Levende bort sig sneeg.

7. Løbe da bort, som løbe kan:
Skam faae du for saadan Mand.

8. Sanct Gjertrud gjorde sig mere Umag,
Hun bar den Døde atter tilbag'.

9. Hvad vil du, Sanct Gjertrud, nu give mig,
At jeg i Graven ei tager dig?

10. Jeg Fredags Faste dig vil tilstaae,
Og Søndags Læsning, om jeg leve maa.

11. Saa intet mere sig begav;
Den Døde kom atter i sin Grav.

---

dag, Freyas eller, efter det Færøiske, Friggas Dag. , Løverdag, isl. Laugardagr, af Laugar, Bade, varme Bade, eller Lauga, at vaske; altsaa egentlig Vaskedag; thi paa den Dag badede de Gamle sig; og endnu, siger Bjørn Haldorsen i hans islandske Lexicon, vaskes og bades Børn paa den Dag, adhuc infantes eo die lavantur. — Lestur, isl. Lestr ɔ: Læsning.

No. 5.

TORKJILS RUJMA.[1]

1. Torkjil ajur ſeâr Dötur tveâr,
   Stevi: Eât danſa;
   Laangji aa Modni ſova teâr.
   Stevi: Veâl eer meâr Anſa &c.

2. Teâr ſova ſeâr ſo laangji,
   Tiil Soul ſkujn aa tajrra Saangjir.

3. Teâr ſova ſeâr ſo laangji aa Deâ,
   Tiil Soul ſkujn aa tajrra Saangjir Stev.

4. Torkjil gengur tiil Bûar,
   Han vekjir up Dötur prûar.

5. Stat up, Keâtrun, Döttir mujn,
   Kirkju-Meâvurin bujar tujn.

6. Keâtrun ſeſt aa Saangjir,
   Hoon kleâjiſt veâl o laangji.

1. Denne Viſe finder jeg ikke omtalt hos Svabo, Schrøter eller Hentze. Omqvædet er her ligeſom ved Aslaugs Qvad; ſee foran.

No. 5.

Torkilds Riim eller St. Catharinæ Viise.

1. Torkild eier sig Døttre to,
   Omqvæde: At dandse.
Om Morgenen sove de med Roe.
   Omqvæde: Vel er mig Andse ꝛc.

2. Og sove sig saa længe de,
Til Solen skjan paa Sengene.

3. Og sove sig i Mag og Fred,
Til Solen skjan paa Sengested.

4. Torkild ganger til Jomfruebuur,
Opvækker de Prude af deres Luur.

5. Stat op, Katrine, min Datter riig,
Kirkemanden bier paa dig.

6. Katrine reiser sig skyndelig,
Hun snarlig og vel paaklæder sig.

5. Den 25de November i Almanaken hedder Catharina, og var helliget denne catholske Helgeninde. — Kirkju-Meåvur, isl. Kirkiu-madr, for Kirkiu-prestr ɔ: Sognepræst; kan og her betyde en Munk.

7. Hoon four uj ajn Silkji Serk,
Nujggju Mojggjars Handa Verk.

8. Uttan ivur Mettelin blaa,
Gudl ettir qvörjun Sejmi laa.

9. Keåtrun ſeſt aa Saangjir Stok,
So four hoon uj Skeårlaks Saak.

10. Skeårlaks Saak o bygvin Skegv,
Qvujtar Hendar vi Herar tvaa.

11. Keåtrun tekur ſujn goua Gudlkamp,
Hoon kjempur ſujt Haar vi Silkji Band.

12. Hoon kjempur ſujt Haar vi Silkji ſmaa,
Gudlkrûnuna ſetur hoon oman aa.

13. Keåtrun gengur uj Rosſahuus,
Graa Gengara hoon lojſir ût.

14. Hoon lojſir ût ajn, hoon lojſir ût tvaa,
Tan beſta leji hoon Seåilin aa.

15. Heår veår aangjin Knegtur kjaa,
Sjaalv leji Keåtrun Böxli aa.

16. Heår veår aangjin Knegtur uj Lund,
Sjaalv leji Keåtrun Böxli uj Mund.

17. So raj hoon aa Götina fram,
Teå glimdi, ſum henna Gengari rann.

---

8. Mettelin med den beſtemte Artikel, isl. möttull, en Kappe, det tydſke Mantel, det engelſke mantle.
11. Gudlkamp, isl. Gull-Kambr, Guldkam.
13. Rosſ, isl. hros, Heppe; det danſke Hors, og engelſke horſe.
14. Ligeſaa i P. Syvs Kæmpeviſer 4 D. No. 68 V. 16 og 17.

7. Hun foer udi en Silkeserk,
Ni fagre Moers Haandeværk.

8. Derover hun trak den Kaabe blaa,
Hvor Guldet i alle Somme laa.

9. Katrine sad sig paa Sengestok,
Saa foer hun udi en Skarlag-Saak.

10. Skarlags-Strømpe og Silkeskoe,
Snehvide Hænder paa Skuldre to.

11. Katrine hun tager sin gode Guldkam,
Og kæmmer sit Haar med Silkebaand.

12. Hun kæmmer sit Haar med Silke smaa,
Guldkronen sætter hun ovenpaa.

13. Katrine hun mon udi Stalden gaae,
Saa løser hun ud den Ganger graa.

14. Hun løser ud een, hun løser ud to,
Den bedste lagde hun Sadelen paa.

15. Der ingen Knegt tilrede mon staae,
Thi lagde Katrine selv Tømmen paa.

16. Der ingen Knegt stod rede den Stund,
Thi lagde Katrine selv Mile i Mund.

17. Saa foer hun frem paa Veien bred,
Det dundrede, alt som hun reed.

Herr Peder gik i Staalde, Han skuede de Foler bolde; Han skuede de gule, han skuede de graae, Den feierste lagde han Sadel paa.

15. Böxli, isl. beygsli o: Bidsel.

17. Geata og Göta, Vei; see Risen i Holmgaard V. 2. Paa

18. Tåaji hoon koom heâr ſuur uj Luj,
Möttu henni Vadlarar trujg.

19. Tåaji hoon koom heâr ſkamt ujfraa,
Möttu henni Vadlarar tvaa.

20. Tåaji hoon koom heâr midt aa Laj,
Mötti henni Vadlari ajn.

21. Höjr tû, Keâtrun, Ee teâli tiil tujn,
Viil tû vera mujt Qvöldar Vujv?

22. Firr viil Ee leâta mujt unga Lujv,
Inn Ee viil vera tujt Qvöldar Vujv.

23. Qveât, viil tû leâta tujt unga Lujv,
Heldur inn vera mujt Qvöldar Vujv.

24. Vadlarin ſujnun Svöri braa,
Han kjou Keâtrunu uj Lûtir tvaa.

25. Heâr ſum hennara Bloui drajv,
Tendriſt Ljaus aa qvörji Laj.

26. Heâr ſum hennara Höddi laa,
Sprak ajn Kjelda vi Hajluvåa.

27. Heâr ſum hennara Bûlurin laa,
Rajſtiſt ajn Kirkja o Kroſſur aa.

Færøe er der ingen egentlig Kjørevei (da Vogne der ikke bruges), men blot Gangſtier. De bredere Stier kaldes Rosſagötur ɔ: Heſteveie, de ſmalere Söjdarahs ɔ: Faareveie; af Söjdur, isl. Saudr, et Faar, og Rahs, isl. Rás ɔ: Gang, Løben. — Glimja, isl. glymia ɔ: ſtøie, larme, h. l. dundre.

18. Vadlari, isl. Vallari ɔ: Pillegrim. Indbyggerne forklare det om en Røver, men neppe rigtigt; ligeſaa glimdi i forrige Vers ved glimrede.

18. Og der hun kom her syd udi Lœe,
Der mødte hende Pillegrime tre.

19. Og der hun kom her syd paa Broe,
Der mødte hende Pillegrime to.

20. Og der hun kom her syd paa Steen,
Der mødte hende Pillegrim een.

21. Hør du, Katrine, jeg taler til dig,
Vil du være min Qvælde=Viv?

22. Før vil jeg lade mit unge Liv,
End jeg vil være din Qvælde=Viv.

23. Hvad, vil du lade dit unge Liv,
Heller' end være min Qvælde=Viv?

24. Den Pillegrim med sit Sværd mon slaae,
Han hug Katrine i Stykker to.

25. Hvor hendes røde Blod henrandt,
Der tændtes Lys paa hver en Kant.

26. Hvor hendes Hoved laa saa rød,
Et helligt Kildevæld udbrød.

27. Hvor hendes hvide Legem laa,
Der reistes en Kirke med Korset paa.

---

24. Vallari sinu sverdi brá. — De færøiske Viser gjøre gemeenligen kort Proces, og lade Folk hugge itu uden lang Omsvøb.

27. Búlur, isl. bolr ɔ: Krop, Legeme uden Hoved, ligesom det isl. búkr; see Hogn. Qv. V. 134. Ved Forvexling med Ordet bolr forklare Færøeboerne undertiden Búla (Kong Buddle) ved Legeme, Krop, see Noten Pag. 53 foran. — Krosſur, isl. Kross, Kors.

28. Vadlarin hajm uj Geårin four,
Uti eer Torkjil, firi honun stou.

29. Höjr tů, Vadlarin, Ee teåli tiil tujn,
Saastů ikkji Keåtrunu, Döttur mujn.

30. Jů so menn, Ee heåna saa,
Uj Marju Kirkju veår hoon uj Gjaar.

---

29. At den bestemte Artikel føies til Vocativs Endelse, er overeensstemmende med Islandsken.

30. Af Antiqvariske Annaler 3 Binds 2det Hefte Pag. 266 og følgende er det bekjendt, at her ved Kirkebøe paa Strømøe findes en ufuldført Kirkebygning, som for sin Vide, Varighed og Storhed er meget mærkelig. Den første Efterretning, jeg har funden om samme, er i Peder Claussøns Norriges oc omliggende Øers sandfærdige Bescrifuelse ꝛc. Kbhvn. 1632 4to Cap. XXXII. Pag. 147, hvor det hedder: „Paa den „Øe (Strømøe) er oc Biscopsstolen i Kirckebø, hvilcket er „som et lidet Fleck eller Kiøbstad. Der hafuer Bisp Hilarius funderit en Kircke i gammel tid, hvis Muer endnu „staar ufuldkommet, oc der sees 3 Biscopers Grafuer.“ Lucas Debes omtaler ligesaa i hans Færoa reserata Pag. 296 denne Kirkemuur, „som en aff Bisperne udi deris sid„ste Tider skal hafve ladet opbygge, ved Nafn Hilarius, „hvilcket er en herlig Bygning, aff slet huggen Steen, oc „Vindue-Hullerne ere giorde aff sær der til udhuggen Steen; „Muren staaer endnu nogenlunde beholden.“ Landt angiver, formodentlig efter Debes, Begyndelsen af det 12te Aarhundrede, som den Tid, da bemeldte Muur blev opført; dog melder Debes blot, at det er muligt, at en Bispestol kan være bleven oprettet paa Færøe udi Kong Sigurd Jorsalafars Tid udi det Seculo 1100, da Norriges Kongerige først var kommen i Rolighed, hvormed og Biskops Tallet stemmer bedst overeens. — Af ovenmeldte Antiqvariske Annaler l. c. Pag. 311 sees, at der i denne gamle Kirkemuurs østre Ende er indmuret en Steen med Munkeskrivt. Sammes Steenart, som ei findes paa Færøe, men er tilført, er efter Greb Bargas Bedemar den samme Grydesteen

28. Den Pillegrim hjem udi Gaarden foer,
Og Thorkild ude for ham staaer.

29. Hør du, Pillegrim, faver og fiin,
Saae, du ei Katrine, Datter min?

30. Jo saa mænd, jeg saae, hvorlunde hun foer,
I Mariæ Kirke vår hun i Gaar.

(Talc ollaire Hauy), hvoraf Cathedralkirken i Trondhjem er opbygget, og som endnu brydes ved Strinden i Nærheden af denne Bye. Efter Etatsraad Thorlacii og Secretair Thomsens Forklaring lyder Munke-Indskrivten, som jeg afcopierte, saaledes: „Hæc est habitacio harum sanctarum reliqviarum de ligno domini —— de ossibus „beati Magni, S —— Canuti, de tumulo sancti Thor„laci. De hostibus ecclesiæ Jesu serva, virgo Maria." ɔ: „Dette er Gjemmestedet for disse hellige Reliqvier af vor „Herres Korses Træe: af Hellig Magnusses og Hellig Knuds „Been; og fra Hellig Thorlacus's Grav. Fra Kirkens Fjen„der frels os, Jomfrue Maria." Nu var den hellige Thorlak, hvis Navn nævnes paa Stenen, født paa Island 1133. Efterat have reist udenlands til Paris, blev han 1178 Bisp i Skalholt og døde 1193. — 1198 bleve hans Been skrinlagte. 1199 blev Thorlaks Messe offentlig vedtaget at holdes paa Island og hele Norge den 23de December, som ogsaa endnu i Almanaken bærer hans Navn. See herom Danske Magazin 3 B. Pag. 8 sq. — Kirken kan altsaa ei være begyndt at bygges paa før efter Aar 1200, siden nogle af den hellige Thorlaks Been inden for Munke-Stenen skulle være henlagte, som Reliqvier. — Det er rimeligt, at man har villet give denne anseelige Bygning, som formodentlig af Biskoppen har været bestemt til Cathedralkirke, og hvis Mure endnu ere alle i god Behold, Navn af Mariæ eller vor Frue Kirke. — Mariæ Kirke, som nævnes i nærværende Vers, har givet mig Anledning til denne Anmærkning, hvorvel jeg ikke vil nægte, at jo Visen derfor ligefuldt kan være bragt fra Trondhjem, ligesaavel som Munkestenen; dog kan man ifølge Ovenstaaende nogenlunde antage, at Visen er henved 600 Aar gl.

31. Torkjil, Torkjil, leâna meâr Huus,
Ee eri meâr so saara sjuk.

32. Nögv eru Huus tiil rajar,
Um inn Vadlarnir vouru flajri.

33. Aasa lujtla, tendra Ljaus,
Vadlarin eer tiil Saangjir fûsur.

34. Aasa gengur tiil Saangjir,
Rajir undur sjukun Dráangur.

35. Aasa lujtla, sov kjaa meâr,
Ajn Silkji Serk gjevi Ee teâr.

36. Leât mee fist Serkjin sjaa,
Sujani skeâl Ee teâr sova kjaa.

37. Tåaji hoon tan Serkjin saa,
Sistur Merkji kjendi hoon aa.

38. Aasa lujtla, sov kjaa meâr,
Mettelin blaa gjevi Ee teâr.

39. Leât mee fist Mettelin sjaa,
Sujani skeâl Ee teâr sova kjaa.

40. Tåaji hoon tan Mettelin saa,
Sistur Merkji kjendi hoon aa.

41. Aasa lujtla, sov kjaa meâr,
Ajn Gudlkrûaa gjevi Ee teâr.

---

33. Aasa er Torkilds anden Datter. Aase har været et Fruentimmernavn i gamle Dage; see A. S. Vedels Indledning til Kæmpevisen om Svend Felding 1ste Part No. 24, hvor det hedder: Udi Seluf (nu Sjellev og Sjelle) Kirkebog findes indtegnet fore udi Calendario paa Latine skrevet, at den

31. Torkild, laan mig Huus hos dig,
Jeg saa saare syg er mig.

32. Mit Huus tilrede stander her,
Om Pillegrime end vare fler'.

33. Aasalil, tænd Lys i Huus,
Den Pillegrim er til Sengen fuus.

34. Aasa ganger til den Seng,
Og reder for den syge Dreng.

35. Aasa lille, sov hos mig,
En Silkeserk jeg giver dig.

36. Den Silkeserk du vise mig,
Jeg siden sove skal hos dig.

37. Og der hun Silkeserken saae,
Hun Søstermærket seer derpaa.

38. Aasa lille, sov hos mig,
En Kappe blaa jeg giver dig.

39. Den Kappe blaa du vise mig,
Jeg siden sove skal hos dig.

40. Og der hun saae den Kappe blaa,
Hun Søstermærket seer derpaa.

41. Aasa lille, sov hos mig,
Jeg en Guldkrone giver dig.

---

gamle Svend Felding er død paa S. Matthiæ Apostoli Dag; hans Hustrue Aase paa S. Michaelis Dag.

40. Disse Vers kunne her fortsættes om Skarlagstrømperne, Silkeskoene, og Guldkammen, men ere her for Korthcds Skyld udeladte.

42. Leât mee fist Gudlkrûnuna sjaa,
Sujani skeâl Ee teâr sova kjaa.

43. Tâaji hoon Gudlkrûnuna saa,
Sistur Merkji kjendi hoon aa.

44. Aasa kastaji Huur tiil Gaat:
Vadlarin, heâv nû ajn goua Naat.

45. Aasa gengur firi Feâir sujn:
Vadlarin hevur dripi Döttur tujn.

46. Qvör torur meâr tej Bo eât bera,
Idla qvör tordi tan Gjerning eât gjera?

47. Ee tori teâr tej Bo eât bera,
Vadlarin tordi tan Gjerning eât gjera.

48. Torkjil hajtur aa Svajnar tvaa:
Gengji aa Skogv o kjindi Baal.

49. Gengi aa Skogv o kjindi Baal,
Heâr skeâl Vadlarin brenna aa.

50. Teâ veâr um ajna Morgun nuj,
Vadlarin brann uj grönari Luj.

42. Guldkronen først du vise mig,
Jeg siden sove skal hos dig.

43. Og der hun den Guldkrone saae,
Hun Søstermærket seer derpaa.

44. Aasa lukker Døren brat:
Pillegrim, hav en god Nat.

45. Aasa ganger for Fader sin:
Den Pillegrim myrded' Datter din.

46. Hvo vover at bringe mig saadant Bud,
Hvo voved' at føre den Gjerning ud?

47. Jeg vover at bringe dig saadant Bud,
Den Pillegrim førte den Gjerning ud.

48. Torkild hedder paa Svende to:
Et Baal i Skoven I tænde maae.

49. Et Baal i Skoven I tænde maae,
Der skal den Pillegrim brænde paa.

50. Det var en aarle Morgenstund,
Den Pillegrim brændte i grønne Lund.

No. 6.

ČSKUDÖLGUR.[1]

1. Øſkudölgur o Soupakona
Halda ſeâr eât Geâman:
Qvusſi ſkuljun viit liva,
Tåaji viit komun ſeâman?

Stevi:
Ödl eer teå grönu Greås forgengjin.

2. Viit ſkuljun teåka okkun Traavu uj Hand
O genga nian vi Aa;
Fiſka okkun lujtil ſmaa Sujl,
O föa okkun ſo.

3. Qvusſi ſkuljun viit liva,
Tåaji Fiſkur eer aangjin uj Aa?

1. Med denne liden Bagatel, ſom og findes i Svabos Manuſkript med Overſkrivt Rujma (3die Hefte No. 6); og i Schrøters Fortegnelſe No. 50, vil jeg nu ſlutte nærværende Samling, ſom allerede er voxet op til et ſkikkelig tykt Bind. — Olſkudölgur ɔ: en, ſom gjerne vil ſidde og kukulure i Aſken, det er, ved Ildſtedet i Røgſtuen, en Aſkeſiis. — Soupakóna, en Feieqvinde, en Stuepige; af det isl. sópa ɔ: feie.

No. 6.

Den ophævede Forlovelse.

1. En Bondeknøs og en Fe' sprund,
De holde sig til Gammen;
Men hvoraf skal vi nære os,
Naar vi nu komme sammen?

Omqvæde.
Alt er det grønne Græs forgangen.

2. Vi tage Fiskesnor i Haand,
Med den i Elv at angle;
De Ørter smaa til Føde os
Vil ingensinde mangle.

3. Men hvoraf skal vi nære os,
Naar Fisk ei er i Aa?

2. Traavur, isl. thrádr ɔ: Traad, h. l. Fiskesnor. — Sujl er efter Lands Salmo Fario ɔ: en Forelle, en liden Ørte; det er vel oprindeligen det isl. sil eller sili, som efter Haldorsens Lexicon betyder en lang og smal Sild; her skal det betegne en Ferskvands Fisk. Sild hedder ellers paa islandsk Sild. — Okkun, isl. ockr er Dat. dualis af Viit.

Viit skuljun okkun aa Heâvi ût,
O störri Fiskar faa.

4. Qvussi skuljun viit liva,
Tâaji Toskurin viil ikkji bujta?
Viit skuljun hajm uj Bondans Geâr,
O treskja Kodni qvujta.

5. Qvussi skuljun viit liva,
Tâaji Bondin hevur aankji Kodn?
Viit skuljun teâka okkun Luur uj Hand,
O blaasa heârt uj Hodn.

6. Qvussi skuljun viit liva,
Tâaji Luurin viil ikkji laata?
Viit skuljun teâka okkun Heâmar o Taang,
O smuja Skjip o Baatar.

7. Qvussi skuljun viit liva,
Tâaji Baatin viil ikkji genga?
Feâr tû teâr tiil Majnvittis,
Ec viil ikkji vi teâr pranga.

---

4. Treskja, isl. threskia ɔ: tærske. Her i Jylland ved Gjesing Kanten sige Bønderne endnu stedse træske for tærske, som er reent Islandsk.

5. Luur, isl. Lúdr ɔ: Waldhorn, Trompet, Luur. Disse Lure vare først af Horn, og saaledes bruges og benævnes de endnu i Norge; men siden bleve de gjorte af Messing eller anden Materie; see Herr Jacob Aals Bemærkning i Saga, 1ste Bind Pag. 182. Da her nævnes Luur, som ei bruges paa Færøe, er Visen formodentlig kommen fra Norge. — Blaasa

Vi fare da paa Havet ud,
For større Fisk at faae.

4. Men hvoraf skal vi nære os,
Naar Torsken ei vil bide?
Vi gaae da hjem til Bondens Gaard,
Og tærske Kornet hvide.

5. Men hvoraf skal vi nære os,
Naar Bonden ei har Korn?
Vi tage os da Luur i Haand,
Og blæse høit i Horn.

6. Men hvoraf skal vi nære os,
Naar de vor Luur forsmaaede?
Vi tage os da Hammer og Tang,
Og smedde Skib og Baade.

7. Men hvoraf skal vi nære os,
Naar Baaden ei vil gange?
O, gaae du dig til Hækkenfeldt,
Jeg vil ei med dig prange.

ɔ: blæse, norsk blaasa. Det isl. Blásandi bir, blæsende Bør, strygende Vind.

7. Majnvitti, isl. Meinvætti ɔ: en ond Aand; deraf Vætter ɔ: Nisser, Aander. — Pranga, isl. pránga, drive Landhandel, prange, gjøre Akkord. Formedelst de mange urimelige Indvendinger vil Frieren ei have mere med Fæstemøen at bestille; jeg har derfor givet Visen den Overskrivt: Den ophævede Forlovelse.

No. 7.

Om nogle færøiske Omqvæder.

Da det vilde blive alt for vidtløftigt at udgive samtlige færøiske Viser, som jeg har ved Haanden, og hvoraf mange ogsaa ere saare ubetydelige, vil jeg her for Omqvædernes Skyld blot anføre Begyndelses-Versene tilligemed Omqvæderne af disse Viser; men, at der kan være mange flere Omqvæder i Omløb, vil letteligt skjønnes, naar man seer hen til den lange Vise-Fortegnelse, som Pastor Schrøter har opgivet (see Indledningen Pag. 16 sq.) og dog er denne schrøterske Fortegnelse endnu ikke ganske fuldstændig; thi blandt min liden Samling haves tvende, nemlig Torkilds Riim (see Anhang No. 5), og Herr Peders Vise, (see nedenfor No. 14) hvilke ikke findes deriblandt.

1. GRIMMARS QVEÂI.

Grimmar Kongur uj Geårarujkji, Han beer rejan Krans, Teå ruja so mengjir uj hans Geâr Tiil Hildu, Döttur hans. Stevi: Snekkjan brûna Sunnan gular Vindur aa, Hiar eer mujn

Huirin, Ee ftundi aa. — Et andet Stevi, som bruges paa Sandøe: Snekkjan liggur undur Ojg, Grön eer Vijalund, Hoon beer adlar Deâninar um Ejrafund.

Grimmar Konge i Garderige, Han bær røden Krands; Der ride saa mange i hans Gaard Til Hilda, Datter hans. — Omqvæde: Snekken brune Søndenvinden kuler paa, Dibhen er min Hue og Lyst Jeg ſkunder aa (til). Eller: Snekken ligger under Øe, Grøn er Vidielund, Hun bær alle Dannemænd om Øresund.

Anm. Gular, isl. kular ↄ: blæser, kuler. Qvadet er vidtløftigt, afdeelt i 3 Thaatter eller Afſnit.

2. BRÛSA JÖKJIL.

Teâ veâr um ajna Joula Tuj, Hundar fouru uj Band; Heâr koom Gengukadl gengendi, Beâr Heâkan undur Hand. Stevi: Heâr eer got eât dansa, Stovin hoon eer nuj; Stokkar eru eâv Staali gjördir, Teâkji eer eâv Bluj.

Det var om en Juletid, Hunde foer i Baand; Her kom frem en gammel Mand, Bar Hakken under Haand. — Omqvæde: Her er godt at dandse, Stuen den er ny; Stolper er af Staalet gjort, Og Taget er af Bly.

3. GANGU ROLVUR ↄ: Ganger Rolv.

Ee vajt ajna Rujmuna, Gjört um reftar Draangjir; Fodnar Kjempur eâv Nörrujkji, Sum gjiti man vera laangji. — Stevi: Orlov umbiun veâr

Arliir Menn, Dans skuljun veâr fremja, Eer ikkji Deâvur inn; Orlov umbiun veâr.

Et Oldtids Riim og Digt jeg kan, Om tappre raske Drenge, Gamle Kæmper af Norges Land, Som mindes ville længe. — Omqvæde: Orlov ombede vi, ærlige Mænd, Dands ville vi fremme, Er ikke Dagen end, Orlov ombede vi.

Anm. Denne Vise burde snarere hedde Rolands Vise; den ligner Viserne hos Peder Syv om Rosmer Hafmand. Om Risen, hvorledes han, efterat have baaren Ganger Rolv i en lappet Skindtroie igjennem Havet fra Troldebugt til Suderøe, blev forvandlet til Sumbøe-Munk (see Sommerfeldts Geographi Pag. 45), kan eftersees Antiqvariske Annaler 3 Bind 2 Hefte Pag. 295.

4. EDLINDUR BONDI AA JAGRI ɔ: Erling Bonde paa Jedderen.

Edlindur Bondi aa Jagri eftur, Han eer eâv Kongji Kjini; Veâl eer han tiil Badna borin, Treduvu ajur han Sinir. — Stevi: Glimur o Dansur uj Hödl, Sleâji Ring, Gleâjir ruja Normenn, Teâ eer tiil Elvar-Thing; eller Eât halda Vaar Thing. Et andet Omqvæde: Veâl maa mujn Gengar, Sujn Seâil beer, O sjaalvur meâr tiil Houar.

Erling Bonde paa Jedderen efter, Han er af Kongeslægt; Vel er han med Børn begavet, Tredive har han Sønner. — Omqvæde: Dundren og Dands i Hal, Slaaer Ring; Glade ride Nordmænd, Det er til Elvar-Thing; eller: At holde Vaarthing. Et

andet Omqvæde: Vel maa min Ganger Bære Sadel sin, Og selver mig til Hove.

Anm. Jedderen (Jadria, af det isl. Jadar ɔ: Strandbred, en Deel af de Gamles Rognland) betegner den syv Mile lange, paa Vestkysten af Norge mellem Lindesnæs og Stavanger, beliggende Landstrækning, som ved sin Fladhed kjenteligen udmærker sig fra det øvrige Klippeland. Her var Erik den Røde, Grønlands Opfinder, fød ved Aar 950. — Kjin, isl. kyn ɔ: Slægt, Kjøn. — Glimur, isl. glymr ɔ: Bulder, Allarm.

5. TRÖDLINI UJ HODNALONDUM ɔ: Troldene i Hornelen.

Ajn eer Rujman eâv Ujslandi komin, Skrujvi uj Bouk so braja; Neâka heâvi Ee um heâna höjrt, Summa kan Ee eât graja. — Stevi: Oulavur Kongur herjar han mout Trödlum, Hansara Segl eer Silkjirejt, Ormurin rennur o Arar lajkâ vi Todli.

Et Riim fra Island kommen er Udi den Bog saa brede, Noget har jeg om samme hørt, Og Noget kan jeg udrede. — Omqvæde: Oluf Konnung hærjer djærvt mod Trolde, Hvert hans Seil er silkerødt; Ormen render, og Aarer lege med Tolde.

Anm. Troldene i Hornlandene (ɔ: Hornelen) ligner for en Deel Peder Syvs Kæmpevise 2 P. No. 15, og Udv. Viser 2 D. Pag. 15. Det var St. Oluf Konning. — Hornlandet kaldes der Hornelummer, som uden Tvivl er den norske Øe Bremangerland, der ligger 6 à 7 Mile sønden for Stat under 61° 55′, altsaa under selvsamme Bredegrad, som Sandøe blandt Færøerne. Paa denne Øe findes det af P. H. Frimann i Forsøg i de skjønne Videnskaber XII. St. besjungne Field Hornelen, som

9. FRYGV DAGMOJG ɔ: Dronning Dagmar.

Strajngjir, viil tû meâr Bojini bera, Stevi: Firi mengan ajn gidlini Flej; — O inntiil Bojaland skeâlt tû feâra. Stevi: Nû sigli Junkarin Strajngjir tiil' Frygv Dagmojg; Ee saa Segl aa Sundi feâra, Firi mengan ajn gidlini Flej; Teâ mundi tan Harri Strajngjir vera; Nû siglir Junkarin Strajngjir tiil Frygv Dagmojg.

Strange! vil Du mig Buddene bære, Omqvæde: For mangen en gylden Fløi; — Og indtil Bøhmen mit Sendebud være. Omqvæde: Nu seiler Junkeren Strange til Frue Dagmøi; Jeg faae Seil paa Sundet fare, For mangen en gylden Fløi; Det monne den Herre Strange være; Nu seiler Junkeren Strange til Frue Dagmøi.

Anm. Omqvædet er her, som flere Steder, dobbelt. Denne Vise ligner P. Syvs 2 P. No. 22. Kynning Valdemar og Herr Strange. — De mange Viser, som have været i Omløb om Kong Valdemar den Andens Dronning Margrete, den bøhmiske Kong Premislai Datter, som for sin Skjønhed fik det Tilnavn Dagmar (ɔ: Dagens Møe, Soelsie, Morgenstjerne), vidne om, hvor elsket hun i sin Tid har været.

10. TUJINDI BIJIL ɔ: Den tyvende Beiler.

Ee raj meâr uj Bondans Geâr, Sum Bondin kou: Huusbondin, leâna meâr Huus uj Naat, Mujn Hest eer mouur. Stevi: Tan eer aangjin, uj tajrra torur hevna; Gleajir ruja mujnair Brövur tiil Thingar eât stevna; Tajr vilja

adlir teåka Bout; Tan eer aangjin, uj tajrra torur hevna.

Jeg reed mig i Bondens Gaard, Hvor Bonden stod: Huusbonde, laan mig Huus i Nat, min Hest er mod (træt). — Omqvæde: Der er ingen, som hennem tør hevne; Glade ride mine Brødre til Thinge at stevne; De ville alle tage Bod; der er ingen, som hennem tør hevne.

11. VEEV-PUJKAN ɔ: Vævpigen.

Ee veår bojin uj Bridleipi; Stevi: Tan Vujvil Krands; — Ee heji aankji Kleåjir; Stevi: Tiil Jomfru Dans; Taa veår Friurin hajma.

Jeg var buden til Bryllup hen; Omqvæde: Den Brudekrands; — Jeg havde ingen Klæder end. Omqv: Til Jomfrue Dands; da var Roelighed hjemme.

Anm. Omqvædet er her atter dobbelt, eller, som det og hedder, Visen har en dobbelt Omgang. Forresten er det en ganske ubetydelig Bagatel.

12. GUDLSTAJNUR ɔ: Herr Guldsteen.

Gudlſtajnur ſtendur uj höa Loft, O riſtir han ſujnar Ranſar; Bondin ſtendur o lujur aa, Han höjrir, qvuſſi Rúnur danſa. — Stevi: Lujti uppaa Bondan, Meni han danſar uj Rûnun.

Guldsteen han stander i høie Loft, Der rister han sine Ranser (Runer); Bonden stander og lyder paa, Han hør, huru Runer dandser. — Omqv: Lyder oppaa Bonden, Meden han dandser i Runer.

Anm. Denne Vise er, ligesom den forgaaende, heel ubetydelig.

15. LJOUMUR ɔ: En Psalme.

Hagstur hajluvur Andi,
Himna Kongurin sterkji!
So lovlia Lujv tû mee.
Gud signi oos aa Sjögv aa Landi,
Sannur ûj Vilja o Verkji,
Tû höjri, Ee hajti aa tee.
Fora tù meâr fraa Vondans Pûjnu o Dujkji,
Höttur eâv ödlun Qveâlun fraa meâr vujkji,
Meâr vaitsûû teâ Marju-Sonurin rujkji,
Maala kundi neâka Söttar lujkji.

Anm. Denne Sang eller Psalme, hvis første Vers her er fremsat, og som er en Oversættelse af det isl. Poem: Liómur (Udv. Vis. 5 D. Pag. 78), hører vel ikke egentlig herhid, da den intet Omqvæde har; dog har jeg ikke villet undlade at omtale den, deels for dens særegne Versebygnings Skyld, deels og formedelst en Bemærkning, som jeg vil hidsætte af Lucas Debes, denne Sang angaaende. Debes omtaler den i hans Færoa reserata Pag. 307 saaledes: „Det er en meget gammel Aandelig „Psalme, som de paa deris gamle Maal kalde Liomer: „Udi huilcken indeholdis den firesłags Mennistelige Kiøns „Stat; nemlig, Fuldkommenheds, Forkrenckelsens, Fornyelsens og fuldkommen Igiengifvelsens Stat udi det „evige Lif: huor udi tillige indføris Christi Fødsel, Pine „oc Død. Den siunes at være digtet udi Jisland: Eftersom der findis mange Jislandiske Ord der udi. Liomer „er saa meget paa Danske, som Lius eller Glands: thi „Solens Glands eller Skin kaldes endnu paa Færøeske „Soele Liom. Hvorfor efterdi Guds Ord udi Skriften „lignis ved et Lius, Glands eller Skin, da hafve de kaldet samme Psalme Liomer, saasom det beste Skin oc

„Lius aff Guds Ord. Jeg hafver søgt efter den, men „saa vit jeg hafver bekommet aff den, er den gandske „ufuldkommen. Det maa jeg billigen laste paa mine „Færøesker, i det den største Part kunne fast alle gamle „Kampe Viser, icke allene af den gamle Danske Kampe „Bog; men end ocsaa mange andre om de Norske Kæm„per, som muelig hos andre ere forglemde, oc her ere „udi friisk Hukommelse, oc brugis ideligen i deris Dantz: „Men denne dyrebare oc meget fornødne Vise om den „rette Israels Kæmpe Christo hafve de saa aldelis lagt „udi Glemme, at jeg hafver iblandt mange icke kundet „opspørge et eniste Menniske, som denne Sang veed fuld„kommen altsammen; Haffde voris Færøiske saa vel be„varet denne, som deris Kæmpe Viser; da haffde de icke „været synderlig at laste: Thi de gamle Forfædris Loff, „bør icke heller billigen slaaes udi Glemme-Bogen, dog „mueligt andre ny Psalmers Mangfoldighed hafver ført „denne i Foract, oc drefvet den hen udi Forglemmelsens „Land." — Svabo, som kalder den Ljeúmunar, isl. Liómur, og har 13 Vers af samme, angiver en anden Grund til dens Forglemmelse, naar han i Forerindringen siger: Man har havt den Overtroe, at den, som skulde lære den fra sig, maatte tilbageholde et Vers, ifald han ikke skulde fjeùlaatast ɔ: omkomme paa Søen; han tilføier, at den i de catholske Tider formodentlig har været brugt, som en Slags Catechismus, og affattet paa Vers, for desto bedre at huskes.

14. HARRA PEÂTURS VUJSA ɔ: Hr. Peders Vise.

Harri Peâtur ajur seâr Döttur so rujka, Aangjin uj Landi eer hennara Lujkji. — Stevi: So harli o so veâl, Heâr tajr traaddu.

1. Herr Peder har sig en Datter saa riig,
Ingen i Landet er hende liig.

Omqvæde: Saa herligt og saa vel Der de traadde.

2. Om hende bad baade Ridder og Svend,
Herr Peder bad dem alle reise igjen.

3. Thi hende faaer hverken Ridder eller Mand,
Saa længe jeg selver raade kan.

4. Thi hende faaer hverken Ridder eller Svend,
Saa længe jeg selver raader end.

5. En fattig Mands Søn monne Riber Ulf være,
Dog kunde han vel sine Vaaben regjere.

6. Riber Ulf lader de Lønbreve skrive,
Stolt Mette Lillie lader han dem give.

7. Riber Ulf taler til liden Smaadreng:
Bær mig de Breve Stolt Mette i Løn.

8. Det første Stolt Mette de Lønbreve saae:
Beder Riber Ulf for mig at indgaae.

9. Førend hun havde halv talet Ord,
Da var Riber Ulf ind for Bord.

10. Hør, Riber Ulf, hvad jeg dig spørge vil,
Med lønlige Breve hvad sigter du til?

11. Riber Ulf, han smilede under Skind:
Ville I være Allerkjæreste min?

12. Ak nei! Riber Ulf, tænk ikke derpaa,
Saalænge min Fader raade maa.

13. Thi mig faaer hverken Ridder eller Mand,
Saalænge min Fader raade kan.

14. Thi mig faaer hverken Ridder eller Svend,
Saalænge min Fader raader end.

15. Vil du, Rider Ulf, i femten Aar bie,
Saa vil jeg lægge dig ved min Side.

16. Saa kom der Orlog der paa Stand,
Svensken vil indtage Dannemarks Land.

17. Kongen lader et Udbud gjøre,
Den menige Mand udi Strid at føre.

18. Hvo ei haver Søn udi Strid at føre,
Maa lade sin Datter for Sønnen være.

19. Hvo, som haver Søn udi Strid at føre,
Herr Peder skal deres Hovidsmand være.

20. Fienden trængte saa haardt derpaa,
At Kongen maatte selv i Striden gaae.

21. Den Strid stod udi Dage fem,
For Kongen blev slagen syvtusinde Mænd.

22. Herr Peder, han mæler et Ord med Ære:
Ebers Hovedbanner jeg ei længer kan føre.

23. Men Rider Ulf tager til sin Kniv:
Saamænd Herr Peder, det skal koste dit Liv.

24. Hvis du Rider Ulf, vil skaane mit Liv,
Jeg gi'r dig min Datter den væne Viv.

25. Han satte Herr Peder oppaa sin Hest:
Dannerkongen ride skal du allernæst.

26. Riid du til Slottet med alle dine Svende,
Dit Hovedbanner jeg vil føre alene.

27. Rider Ulf rendte i Striden fram,
Der faldt for hannem saa mangen Mand.

28. Den svenske Kæmpe, han var saa stærk,
Han agted' at fælde Riber Ulf fra Hest.

29. Men Riber Ulf passed' saa vel derpaa,
At Sværdet igjennem hans Side monne gaae.

30. Den svenske Kæmpe faldt død fra Hest,
Det saae Svensk Konning, som hannem reed næst.

31. Den svenske Konge da taler et Ord:
Hvo er den Kæmpe, som strider saa haardt?

32. Da svarede Svenden, som hannem reed næst:
Det er Riber Ulf paa sin vælige Hest.

33. Hvis du, Riber Ulf, vil gaae mig til Haande,
Jeg giver dig Slotte udi mine Lande.

34. Ak nei! Svensk Konning, tænk ikke derpaa,
Saa længe som Sværdet mit holde maa.

35. Jeg haver min Herre forsvoren en Eed,
Og skal jeg end døe, jeg bliver derved.

36. Min naadige Herre jeg vil ikke svige,
Det maa jeg, Svensk Konning, dig visselig sige.

37. Men Konningen vrededes ved det Ord:
Han agted' at fælde Riber Ulf til Jord.

38. Men Riber Ulf var ved saa friet Mod,
Han spændte ham Boien snarlig om Fod.

39. Han satte Svensk Konning oppaa sin Hest,
Og reed til Slottet, som han kunde bedst.

40. Den Svenske ind ad Døren treen,
Den Danske staaer hannem op igjen.

41. Den Danske tog i den Svenskes Haand:
Velkommen, Svensk Konning, til Danmarks Land.

42. Vil du, Dannerkonning, lade mig i Live;
Hundred' Tønder Guld vil jeg dig give.

43. For dette skal Riber Ulf ene raade;
Thi han haver frelst mig selver af Vaade.

44. Konningen hedder paa Svende to:
I bede Riber Ulf for mig at indgaae.

45. Forend han havde halv talet Ord,
Da var Riber Ulf ind for Bord.

46. Riber Ulf, du for hans Liv skal raade,
Thi du haver frelst mig selver af Vaade.

47. Jeg er en fattig Mands Søn for sand;
Men I er Konning over Danmarks Land.

48. Først skal den Skat komme os til Hænde,
Forend han slipper udaf vore Lande.

49. Riber Ulf, han tager derpaa sin Hat:
Farvel Dannerkonning, hav nu en god Nat.

50. Konningen slog sin Haand udi Bard,
Og alt tænkte han paa Riber Ulfs Ord.

51. Saa foer der Bud til Sverriges Land,
At ham skulde løse den menige Mand.

52. Hundred' Tønder Guld blev veied' paa Stand,
Saa foer den Konning til Sverriges Land.

53. Riber Ulf monne sin Løn da faae,
Han blev Kongens gjæveste Raad.

54. Han blev Kongens gjæveste Mand,
Og fik Stolt Mette den Lillievand.

Anm. Da denne Vise omhandler Pseudonymen Rider Ulf (Udv. Vis. 2 D. Pag. 363), som i sin Tid maa have været en mærkelig Mand, da han besynges i flere Viser (Udv. Viser 2 D. Pag. 151 og 3 D. Pag. 19), og da den ei haves hos Svabo eller Henge, ei heller anføres i Schrøters Fortegnelse (see Indledningen) og da den fremdeles har samme Omqvæde, som Udv. Viser No. 112, saa har jeg troet, at det var Umagen værdt, at anføre den heel og holden, dog blot paa Dansk, eftersom den ellers ikke synes at være af stor Værd, og den færøiske Text kun er lidet forskjellig fra Dansken. — Den er tilligemed en stor Deel andre bleven mig i Aaret 1817 dicteret af John Jacobsen Kaldsmand, Fisker i Thorshavn (ellers kaldet Skaala-Jögvan ɔ: John fra Nordskaale paa Østerø); han var dengang 62 Aar, og havde som en Dreng paa 10 Aar lært dem af sin Bedstemoder, der var 92 Aar gammel, da hun i Aaret 1765 døde.

No. 8.

Fortegnelse

over en Deel jydske provincielle Ord, for det meste ubrugelige i det nuværende Skriftsprog, og for største Delen udledte af Islandsken; de anføres her i alphabetisk Orden i Forbindelse med de, som hist og her i Noterne ere omtalte.

A, isl. ég, éc, ék, færøisk Ee, Jeg.

Aalam, af det isl. á, plur. ær, et Hunlam.

Age, isl. aka, kjøre; han oog med mig; age, oog; har aget; aka, ók, hefr ekid.

Ahl, en Vandrende i Enge, ligesom Qvisfel i Sylten-ge; see nedenfor.

Ahlen i Jorden betegner et jernholdigt, steenhaardt Jordlag, som noglesteder, f. Ex. paa Heder, især paa Ahlheden, ligger nær ved det øverste Jordlag, og standser Vegetationen. — Ahl betegner og en Byge, Regnbyge; see Skrymners Riim V. 2; ellers paa jydsk en Ehl. — Ligesaa betyder Ahl en Sygdom hos Hornqvæg, Blodpis; Koen siges at ahle, naar der følger Blod med Urinen.

Amdam, Stivelse; maaskee det først er kommen fra Amsterdam.

Arken, Mælkeveien paa Himlen.

Auvs, Auvset, Tagskjæg; deraf Auvsfjel, maaskee af ás, Aas, Rygaas.

Auvse, at lægge den nederste Rad Langhalm paa et Huustag.

Aved, isl. öfugr, vrang, ogsaa baglænds. Kjolens avede Side, dens Vrangside; deraf bagaved, forkeert.

Baaner, see bater.

Baarer, Agre, som efter Kornsæden udlægges til Græsning.

Baas, isl. bás, en Koes Lukaf i et Nøddes, Koestald.

Baase, bása, sætte i Baas.

Barbenet, berbeinn, kaldes og barfodet.

Bater og Baaner, forslaaer; maaskee af batna, forbedres, eller og for baader, gavner.

Baun, et Blus i Krigstider paa en Høi, et Fyr, en Bære; deraf Baunhøi.

Bede, lade bide, lade Hestene faae Fodder, af det isl. bita, bide, eller af bit, Bid; deraf det Ordsprog: at bede og smøre, Guds Ord at høre, det intet tover (forsinker). Deraf et Bed, det Arbeide, som Hestene forrette udi Et, uden at bede, som et Plovbed.

Bels, en Dreng; deraf Ogbels, Koebels, Faarebels, i Vensyssel og Thye.

Betændelse, Forkjølelse; ligesaa, han er betændt, forkjølet.

Bjalder, støiende Snak; deraf bjaldre, støie; i Vensyssel.

Bidsel, beygsli, Tomme.

Billing, et lidet Bid, et lidet afbrudt Stykke, isl. bitlingr; eller af bila, bryde, brække; deraf Tørvebilling.

Bimer; det bimer, siges i Fyen, naar det i varmt og klart Veir, seer ud ved Horizonten, som om Marken bevægede sig i smaa Bølger, maaskee en Virkning af Spindelvæv; det ligner det engelske to beam, straale; the

beams of the sun, Soelstraalerne; men Brim er paa isl. og færøisk Havets Brusen, Brænding.

Blaane, at, isl. blána, blive blaa; f. Ex. det blaaner for Øinene; deraf

Blaane, en liden Skye; Marmorsblaaner ɔ: Mariemors Blaaner, smaa Skyer paa Himlen i Juli Maaned, omtrent ved Marie Besøgelses Dag, ogsaa kaldte Makrels Skyer; ligesaa Marmors Æg.

Blee, at blee i Træerne i Skoven, er at fortynde dem, naar de i den yngre Alder staae for tætte.

Blee, isl. blæa, Sengelagen; deraf Barneblee.

Blis, Bles, en hvid Plet i en Hestes Pande.

Blokke, korte Agre, i Vensyssel.

Boel, ból, et Boelsted fra ½ til 2 Tønder Hartkorn.

Boie, tilsige, beordre til Hoverie, isl. bióda, byde, befale.

Boiel, Gilde, Bryllup, i Thye.

Bos, kom Bos, siges naar man kalder paa en Koe, er et Onomatopojeticon, ligesom Pulle, Pulle, naar der kaldes paa Høns, latinsk pullus.

Boven, dygtig, fornem, isl. búinn, færdig, paaklædt.

Bovne, bugne; f. Ex. Træet er saa fuldt af Frugt, at Grenene bovne, isl. bogna, bøies; deraf boginn, bøiet, krum.

Brak, et skarpt Sted, ligesom Kag, begge i Vensyssel.

Brande, snyde et Lys; deraf Brandseiser, en Lysesax.

Bredbiil, Tømmermænds Bredøxe. Biil, isl. bylia, en Øxe.

Brum, brum, Blade og Blomster paa visse Planter, som Lyng, Pors, Humle.

Brusten, som har Brokskade, af brestr, Brøst, Meen; ellers er Qvidslit, Brok.

Bryne, skjære den skarpe Kant af en Ting, som af et Par Træskoe; betyder og undertiden at stryge, hvæsse en Kniv, isl. bryna, hvæsse; see Væne.

Brynge eller Bynning, en, et Halmknippe.

Bræe, at, smelte, isl. bræða; som bræe Smør, Talg, Snee. Solen bræer, optøer Sneen paa den søndre Side af Huustagene. Deraf det norske Jisbræe, en Gletscher.

Bulexe, isl. bolöx, en stor Øxe til at omhugge Træer med.

Buxer, buxur og brók, lat. braccæ; deraf Regnar Lodbrog ɔ: med de uldne Buxer, og Broukar paa Færøe.

Bøl, bauli, en castreret Tyr.

Bøs, vred, ond, streng. han seer bøs ud.

Daske; f. Ex. gaae og daske, sluntre afsted uden Hensigt; sidde og daske ved Brændeviinsflasken; betyder og at slaa; deraf give Een et Dask, Haanddask.

Davre, Froekost, Dagverdr, af Dagr, Dag, og Verdr, en Portion Mad.

Dige, Díki, Sump, Grøvt, Dige.

Disk, Bordblad, Skiven; isl. diskr, en Tallerken, et lidet rundt Fad, lat. discus; det tydske Tisch; deraf Kramboð-Disk. — Ver Disk og Dug er alt bereed o. s. v. er Begyndelsen af den gamle Bordbøn.

Doll, smuk.

Draller, et Drog, en Nøler, isl. dröllr, Følgesvend.

Draser, falder, drysser.

Drav, draf, Svinefode, Mask.

Drek, threckr, Snaus.

Dritte, lat. cacare, isl. kúka, siges om Børn, isl. drita.

Dræt, Seletøi paa en Hest, isl. dráttr, Trækken, Dragen; deraf drætfør og drætbuld, om en Hest, som har Styrke til Arbeide; isl. drattar-hestr.

Drøs, Rivelse, i Thye.

Drøv, siges om Parlysten Qvæg, i Vensyssel; ellers yxen; vraa om Svin; hestgal om Hopper.

Døge, opamme, deraf Døglam, Kjælledøge.

Døge sig, bare sig, lade være; han kan ei døge sig.
Egt, ikt, Gigt; han har Egten; ellers Tørværk.
Ehl, det samme som Ahl, Byge, Regn. Der kom en liden Ehl, der faldt lidt Regn; det er akkurat det isl. Él eller Jel, og bruges ikke sjeldent.
Eide, et, eydi, Øde, Eensomhed, især Landtunge; saaledes paa Færøerne og i Norge; maaskee og brugeligt i Jylland.
Eie, at, eiga, skylde, fortjene; f. Ex. A eier ham nogle Penge. A kunde nok eie en Dram.
Em eller Jem, eymr, Damp af kogende Vand.
Fager; det fager ei, det haster ei; deraf fage, snart.
Fanden, fiandi, Fiende, Menneskenes Fiende, Djævelen; af fiá, hade; paa Færøe kaldes han Trami, isl. Trami, en ond Aand.
Faren, beskaffen; han er vel faren, isl. farinn; saaledes thád er vel farid, det er vel.
Feire, fegra, gjøre fager, prybe, celebrere, af fagr, faur, smuk.
Fiddi, et, et Brovl, et vrøvlende Menneske.
Fjolter, et, et Menneske, som er tumlende i sin Gang, kan falde over sine egne Been.
Fix, isl. fyx, flink, ferm. Fix og ferm, Fyx og frægr. — Det var fix.
Fjøs, fiós, Koestald, bruges paa Færøe, i Jylland Nødes, Nodhuus; Fjøs bruges ogsaa uden Tvivl i Jylland, dog erindres ei hvor.
Fleen, Fliis, som: en Fleen i en Pen, i en Negl, isl. fleinn, et spidst Jern, en Piil.
Fliis, flís, en Splint.
Fohn, Sendelse eller Foræring til Gilder, Bryllupper og Barseler; bruges endnu i Jylland, ligesaa og i Norge, see Norske Vid. Selsk. Skr. Nye Saml. 1ste B. Pag. 319. Af det isl. fórn (udtales omtrent foudn) Offer, ligesaa Fórnfæring.

Fold, en, et Indelukke i Marken til Qvæg; ogsaa i Vendsyssel en Mødding, færdig til at føres ud paa Marken; isl. folld, Jord; tydsk Feld.

Forliig, Sammenligning; der er ingen Forliig, der kan ingen Sammenligning anstilles derimellem.

Fornoun, Formiddag, ligesom Efternoun, Eftermiddag, af Nón, Klokken 3 efter Middag, som i Thye kaldes Drivtildags; ad modum Sengtildags og Nutildags. Noun bruges ei uden i disse composita.

Fraage, frá, spørge; bruges endnu af gamle Folk.

Fram, fram, frem.

Frammers, Byggers, af frémstr, det fremmerste, forreste Sted af Huset; Superl. af fram.

Fravorn, undseelig. Du skal ei være fravorn, tag til dig af Retterne; see Vorn.

Friste, erfare, prøve. Friste en tung Skjebne.

Fritte, udfritte, udspeide, isl. frétta, spørge.

Frommer, gavner; det frommer kuns lidt, isl. framа, fremme, bringe frem, danne.

Fyger, sneer; sommesteder knyger, af fok, Snefog.

Fylli, en ung Hoppe, som ei har været drægtig, af fylia, bedække en Hoppe.

Fæmon, Qvæg, isl. fémunir, Riigdom. Han har meget Fæmon. Fæmonnet beiser.

Færd, för, Reise; hvorledes er du til Færds, agende, ridende, gaaende, drivende.

Føør, fær, stor og stærk af Lemmer. .a føør Karl, fær madr, en bygtig Mand; hann er fær fyri thví, han er Arbeidet voxen, han er føør nok dertil.

Gaar, igaar, isl. gær. I GaarMorges, i gær morgun.

Gade, gata, Vei, plur. götur, deraf Gyde.

Ganne, at ganne til Een, see ind til Een, besøge; maaskee af gana, fare frem.

Gavnløs, meget stærk. At lee sig gavnløs; er vel af det isl. gagnlaus, unyttig, skadelig.

Gjaldmælket Koe, den, som er overløben, som malker, uden at have kalvet dette Aar, isl. géldmiólk kú, af at géldaz, qvasi gildes, blive gold, holde op at give Mælk; saaledes kyrnar géldaz, Køerne sætte af.

Gjenne, drive; maaskee af gæta; at gæta nauta, at vogte Nød, Hornqvæg; eller af gana, fare afsted, bryde uforsigtig frem; eller af gégna, møde.

Gimmerlam, gimbrarlamb, et ungt Faar, som ei har været drægtig.

Gisten, utæt; om Trækar, som ei holde tæt, isl. gisinn, aaben, utæt, af gisna, revne, sprække; sommesteder hedder det stavrassen, see nedenfor.

Gjæv, smuk, rar; isl. gæfr, sagtmodig, bøielig, blød, mild.

Gjæft, en, en Portion Fodder til Kreature, en Brynge, isl. gæft og giöft.

Glarøine, Briller, isl. Gler-augu.

Gnadern, gnaven, knurvorn.

Grande, granni, Naboe, Gjenboe; deraf Grandelag.

Greddel, Hinde paa kogt Fløde.

Grimet, smudsig om Munden, af gríma, Maske, Hjelm, Grime.

Gruus, griót, Stene, Smaastene.

Grøde, gródr, Vegetation; der er Grøde i Jorden; og saa Vandhaar, Conferve, i Botaniken.

Grøtte, knuse, male grovt, af griót, Stene, eller grotta, Mølle; deraf grottu-verk, Grotteværket i en Mølle.

Guse, Havguse, Havtaage, af Gusa, Sprudning, Sprøitning.

Gusse, at; det gusser ham, han ryster, af gutla, ryste.

Gust, gustr, Vindstød, Blæst.

Halunk, en, en huul Karl, isl. hlúnkr, Gjenlyd fra et huult Sted.

Hamler, paa en Vogn. Det isl. hömlur betegner Roerpindene paa en Baad; deraf: hamle op med Een, slaae sig med Een.

Hammel, om Korn; hammelt ɔ: storkjœrnet Korn; isl. hamallt, kiledannet, tyk i den øverste Ende, af hamall, en Muurbrækker; liig det tydske Hammel, en Vædder.

Hare, jevne Eggen paa en Lee med en Hammer; deraf Harestoel, et Slags Ambolt; af hardr, haard. En Harehammer hedder ellers paa isl. dengslu-hamar.

Hege, efter Heie paa en Ting, repareie den; hege et Barn, pleie det, isl. hegda.

Helde, hella, øse, gyde. Helde Vandet af, hella út; deraf at staae paa Helde.

Hellemisse, en gammel udslæbt Hest, som er bestemt til at døe om Efteraaret ved Hellemisse ɔ: de Helliges Messe, Allehelgensdag.

Hersken, lækkersulten, isl. kérskinn, kaad, naragtig.

Hjatte, bære sig baarligt ad, af játa, sige Ja til Alting, snakke efter Munden; deraf et Hjat, et baarligt Fruentimmer.

Hjemmelt, i Dag hjemmelt, i Dag et Aar; bruges i Vensyssel. Det samme som Jammen.

Hip som Hap, slet, ringe. Hann er hvipp um hvapp, han render hist og her omkring.

Hvede, isl. hvetia, hvæsse, skjærpe.

Hvimse, vimse omkring; hvima, bevæge hastigen.

Hvingle, handle, tuske; deraf Hvingel, Tuskhandel; i Vensyssel.

Hvæhle, meget; f. Ex. hvæhle bitte, meget lille; bruges meget i Vensyssel af valldr, vældig.

Hvæle, at vende et Kar omkring, isl. hvelfa, hvælve; dernæst at skrige, isl. hvella, lyde, knalde.—Deraf Hvæl, isl. hvellr, Skrig, stærk Lyd; han gav et stort Hvæl af sig.

Hværresteen, Slibesteen, af hverfa, dreie omkring; deraf hværre Høe, vende Høe; hværre Syn, det siges om formeentlige Hexemestere eller Gøglere, som troes at kunne faae Folk til at see Ting, der ei virkelig passere.

Hyld, Huld, Førlighed, Fedme. Han har et godt Hyld; embonpoint, er corpulent; isl. hold, Kjød; deraf Kuld, Slægt; de ere af samme Kuld; ligesaa: lyse i Kuld og Kjøn.

Hytte, kaste; isl. yta, støde frem, af út, ud; hytte Steen.

Hytte sig, forvare sig.

Hægen, kræsen, lækkersulten; er vel af hygginn, klog, forsigtig, noieregnende.

Hæte; det hæter, holder op at regne, isl. hætta, holde op; sommesteder hedder det at hikne.

Høge ad Een, løfte en Stok i Veiret, for ligesom at ville slaae; maaskee af hóta, true, eller höggva, slaae.

Høifylde, Fuldmaane.

Høk, Betryk; der er ingen Høk; Mangel; isl. hökt, Halten.

Høkke til Een, sætte sig nærmere til Een; af hokra undan, flygte, drage sig tilbage, eller hökta, halte.

Høl, (kort ø) et, et dybt Vandsted i Enge; er vel af hola, en Hule.

Høved, et, Hornqvæg; maaskee af hófdyr, et Dyr, som har Hover; egentlig, som har hele Hover, som Hesten; Gjenne Høvderne hjem, flytte Høvderne. — Bruges og som et Haansord om Mennesker, liig Fæe.

Jammen; i Dag Jammen ɔ: Jamling; i Dag et Aar; saaledes Udv. Viser 1 D. Pag. 345. I bie mig en Jamling om til Ende; see og hjemmelt.

Jem, see Em.

Ih tu, Interjectio admirantis, Ih see! Ja vist!

Iler, det iler, er varmt; isl. ylia, varme; deraf Iling, isl. ylr.

Isterad, Ildstedrad, Stuehuus, see Maaling.

Iører, ivrig, rask, om Heste, ogsaa om Mennesker.

Kag, et skarpt Sted, dernæst en Kegle; spille Kag, et Slags Keglespil.

Karm, en, en Karet; deraf Vinduesfarm, af karma, giøre Indbelinger i et Huus. Karm bruges og i P. Syvs Kæmpeviser, f. Ex. Pag. 129 V. 25. De satte hende i forgyldene Karm (Vogn), Med Ædelstene besat.

Karnaille, en, en Skürk; kommer vel af det lat. carnalis, kjødelig, sandseligsindet.

Kavs, rask, brav; han er ligesaa kavs nu, som tilforn; han staaer sig kavs. Paa Færøe bruges kosin, udvalgt; liig det engelske to choose, vælge.

Kjelling, en gammel Kone, dernæst en feig Karl. Kjellinger deriveres af Carolinger, det er de Franske, som Normannerne fordum saa ilde behandlede; siden kaldtes alle feige Folk Carolinger, Kjellinger.

Kjeltring, en, et Skarn; deriveres af Kelterne, Celti, et vildt og balstyrrigt Folk; ikke som Franskmanden, der fortalte, at der i Danmark var et Folkefærd, som kaldtes les Keltrings, qvi ne sont pas si bien policés, qve les autres Danois. — Ligesaa Poltron af pollice truncus.

Kjende Raad, lære, give Raad; bruges endnu af Almuen; af kénna, lære; kjendes ved, kannaz vid.

Kimse, foragte; kimse ad noget, slaae Næsen høit.

Klabs, isl. klas, unyttigt Tøi. Det er Klabs, det duer ei.

Klam, fugtig, vaadladen, om Klæder, Snee o. s. v. af klambr, et Stykke Iis.

Klat, en liden ubetydelig Deel, af klatr, en uduelig Ting; deraf at klatte, overklatte, besudle; klatvorn, som ei duer til noget; see Vorn.

Kleg, sammenklæbende, f. Ex. om Brød, der ei har hævet sig.

Klemsel, Mavepine, af klemma, klemme.
Kline, opføre Leervægge, af klína, smøre, kline, lat. linere.
Knetens, smuk, knøv; siges om pyntede Piger, som kneise, bryste sig.
Knibe en Flaske, udtømme den til Bunden; af hnifa, udtømme.
Knog, Snefog; isl. fok; deraf knyge, snee; see fyger.
Knorpe, qvække, om Frøer, i Vensyssel.
Knyst, tør Hoste; deraf knystre, hoste.
Knæver, Mund; Knæveren løber paa hende; men Knævert er bonsbons, Slikkerie.
Knøs, en liden Høi, isl. hnaus, Jordklump; ogsaa en rask Gut.
Kómpen, en slet Krabat, om unge Karlfolk; men Kompán, en Pudsemager; det er en løierlig Kompán, han kan ei døge sig for Skjelmsstykker; isl. kompán, Kammerat, Staldbroder; deraf det engelske companion og company, og det franske compagnon og compagnie.
Korn, f. Ex. et bitte Korn, en lille Smule; ikke et Korn, isl. ecki korn, ikke det mindste.
Krank, isl. krankr, sygelig.
Krap, krappr, trang. Et Troie-Ærme er krappere i den ene Ende, end i den anden.
Krebbel og Krøbbel, kryppill, lam, halt, deraf Krøbling.
Kreppe, kruse Haar, isl. kreppa, bøie, krumme.
Kribben, stikken, haardnakket, paastaaende.
Krik, en mager Hest.
Kritte, kildre; det kritter i Øinene, Ørene; dernæst: han sidder og kritter ɔ: slaaer sig med Nød igjennem; isl. krita.
Krylter; Forbedring, Restitution; komme til Krylter, restitui, revalescere, komme sig.
Kryste, trykke mellem Hænderne.
Krænge, vende Vrangsiden ud, f. Ex. af Strømper.
Kukulure, at sidde i Kakelovnskrogen og intet bestille, af kukulur, en Snegl.

Kule, kúla, Blæst; deraf en Regnkule, Haglkule; ligesaa det kuler, kular, lufter, blæser.

Kuld, isl. kollr, Hoved, Hjerneskal; at slaae om Kuld; ligesaa Kuldbøtte; men Kuld, Slægt, see Hyld.

Kuldet, kollóttr, uden Horn; en kuldet Koe; en kuldet Kirke, som ei har Taarn eller Spir.

Kyle, kaste; kan du kyle den Steen derhen.

Kyne, tærske Axene (aristas) af Bygkjærner; tydsk körne.

Kære, ikke kære sig om noget; isl. kæra, klage, bekymre sig; deraf Kæremaal, isl. kærumál, Klagemaal.

Køvle, Cylinder, isl. kéfli, trind Stok.

Laad, Vinteruld, isl. lód.

Lag eller Lav, Lag, Maade, Viis; paa det Lag, paa den Maade.

Leed, leidr, grim.

Leile, leigill, en rund og fladtrykt Ølbunke af Træe.

Lem, en, hlemmr, Luge, Laag; men et Lem, lidamót, Ledemod.

Lide, vente; at lide paa Een.

Lime, en Feiekost, hvormed Pigen gjør Sand ɔ: reener i Stuen.

Lodder eller Lummer, Leerdynd, lat. lutum; deraf loddre eller lumre, gjøre Leervægge glatte; isl. lödra, skumme; i Thye kaldes det at smidde.

Lovning, Løfte; han har Lovning derpaa, man har lovet ham det.

Lummervarmt, meget varmt; ligesaa, det er lummert; see og Lodder.

Lure, blunde, slumre; deraf tage sig en Luur; af lúra, gjøre træt.

Lyre, et, isl. lióri, et Røghul, et Hul paa Mønningen af Taget, hvorigjennem Røgen trækker. Ordet gaaer med Tingen snart af Brug i Jylland, da Storstene

overalt skulle opføres. Ligesaa gaaer det og efterhaanden med Ordet Degn, diaconus, nu Kirkesanger.

Lysne; det lysner, lysir, bliver Dag, ogsaa Lynilden blinker; det lyner.

Lysning, lysing, Daggry. I Lysningen eller Lysnet.

Lød eller Lyd, litr, Farve.

Lømmel, en stor Karl, som intet giver bestille, isl. hlömm, en Prygl, Kjep.

Mahs, der er meget Mahs, strængt Arbeide, lat. massa, isl. mas; grovt Træ-Arbeide.

Men; med den Conjunction begynde Bønderne sædvanlig deres Tiltale, f. Ex. Men, — I vilde gjerne spørge. Medens de udtale Men eller Men ih tu med en Pause, forberede de sig paa det følgende, de ville sige.

Menge, menga, blande sammen.

Meje, høste.

Mile, isl. mel, miel, Mundstykke i et Bidsel; ogsaa bruges en Kulmile, en Dynge Træe, som forbrændes til Kul.

Mimre, bevæge Læberne, om Tandløse.

Minke, minka, formindskes, ophøre.

Moh, et, en Form til at støbe Blyekugler og Knapper i; isl. mót, Model, Form, fransk moule.

Mon, et, at faae Monnet ɔ: Overmagten, spille Mester, af munir, Rigdom, eller af munr, Behag; vera á mun, have til Behag, være i Monnet.

Morrødder, Gulerødder; isl. Gulrófa.

Mouen, (sommesteder kouen), mukken, isl. mockadr, skimlet, af mocka, Muk, Skimmel.

Mukketisse, et Slags rødt Halværme.

Mundlam, den, som ei kan tale godt for sig.

Mundskred, siges om Mad, der glider let over Tungen.

Mær, en gammel Hoppe; bruges og som Haansord om

Fruentimre; af Mær, en Jomfrue, Møe, eller af már, en Hest.

Møbding, en Møgdynge; af myki, Møg og dyngia, Dynge; deraf at møge eller moge, kaste Gjødningen ud af Stalden.

Nam; det har Nam, siges om to Gjenstande, der klemme paa hinanden; isl. Nám, Griben fat paa, Bemægtigelse; deraf annamme, modtage.

Natter, náttverdr, Nadvere, Aftensmad, see Davre.

Noden, vanskelig at fornøie, nøieregnende.

Nybær Koe, nybær kú, en Koe, som nylig har kalvet.

Nyde, tage for gyldigt, lade gjelde; f. Ex.: det nydes ikke, gjelder ikke; maaskee en fordreiet Udtale for nøies, man er ei fornøiet dermed.

Nyster, nysselig, snøg.

Nænne; jeg nænner det ikke, kan ei føre det over mit Sind; isl. nenna, gide.

Nænsomhed, Ømhed, det Sindelag, ei at nænne.

Nær og hu nær, naar; isl. nær og hu nær?

Nærensti, dersom; en Ellipsis for: Naar den Tid kommer; ogsaa: Omensti.

Nøddes, Nødhuus, Koestald; see Fjøs.

Opskiver, Opskjær, uppskéra, Høsten; ogsaa kaldet Stoftønde og Skaargilde.

Orke, orka, kunne; deraf ørkesløs, isl. orkulaus, svag, kraftesløs.

Orre, Levninger af Kreaturernes Fodder; maaskee af Overs, Tilovers.

Pirken, tør; en pirken Sild.

Pisten, mager, gusten, bleg.

Plag, en ung Hest; deraf Mærplag, en Fylli, en ung Hoppe; see Mær foran.

Prakker, en, isl. Prackari, en Skjelm, en svigagtig Skyldner.

Prang, práng, Handel mellem Bønder, Landprang; at prange, drive Handel, gjøre Akkord.

Prate, prata, sludre, snakke.

Pyller, et, et svagt, lidende Menneske; deraf pylre, klynke; pyllervorn, klynkende.

Pyt, en, pyttr, et Vandstade.

Pøne, pikke en Hoelee i Eggen; det samme som Hare.

Qvabbet, meget feed, af Qvap, løs og blød Fedme; deraf Aaleqvabbe.

Qvakle, forqvakle, fordærve, af Qvakl, forgjæves Forsøg paa at helbrede, deraf Qvakfalver.

Qvarre, knuse. Han fik sit Been qvarret.

Qvasse, en Fiskeqvasse, et lidet Fartøi.

Qvissel, i Fyen en Grøvt eller Rende, som Havet gjør i Syltenge, see Aahl; Qvissel er og Navnet paa en Bye i Vensyssel, beliggende ved en liden Bæk; af det isl. Qvísl, Green af en Elv.

Qvæge, Olbærme, i Thye.

Qvælde; Maanen qvælder, kommer silbig, af qvölldar, det bliver Aften. Deraf Qvældsnatter, den sidste Nadvere om hellige Aftener, naar det er Sengtilbags, af qvölld, Aften.

Qvær, stille; lig al qvær, lig ganske stille.

Qværk, en Sygdom hos Heste i Halsen, af Qverk, en Strube.

Raale, skrige, græde, om Børn i Thye; maaskee af róla, vanke omkring, eller maaskee snarere en fordreiet Udtale for skraale.

Raaling, Stuehuus, er vel af Roe og Længde; den Længde Huus, hvori man nyder Roe og Hvile; kaldes og Isterrad, den inderste Rad Huus eller Isdstedrad; ligesaa Isterraating, og paa sine Steder Piselrad.

Rabalder, Allarm; ogsaa et støiende Fruentimmer; af riballdi, et heftigt, oprørsk Menneske, qvasi rif-valldi, som foraarsager Split.

Rag, Hevngjerrighed, isl. ræki, Hevn, tydsk Rache; at faae Rag til Een; men Rag adject. er stivhaaret, grovuldet; er vel af riga blive stiv, eller rigr Stivhed, lat. rigor.

Ram, Slag, af ramma, ramme; faae Ram til Een; men Ram adject. er stærk, fast, isl. ramr, som: ram Ost, ram Alvor, ramme Runer; deraf at ramme Pæle ned, slaae dem stærkt i Jorden.

Rane eller Raan, det Sted, hvor Hønsene overnatte; de siges at flyve til Raan; er vel af rannr, et aflangt Huus; eller i riafrinu, under Taget.

Rappe sig, skynde sig, isl. rápa, løbe idelig hid og did; deraf Rap, hastig.

Redskjel, Rede, ret Skjel; han veed ingen Redskjel derpaa, kan ei hitte Rede deri; af reida, Rede, og skil, Forskjel.

Rimme, vrindske, om Heste, i Vensyssel; isl. rymia, brøle, skrige.

Rinke, oprinke, tillave, egentlig om Kreaturernes Toiier, isl. kríngia, omringe; deraf oprinket, tillavet, færdig, ligesom skjæftet, see nedenfor.

Roe, at, more, fornøie; f. Ex. at roe sig med noget; bliv og roe mig; deraf Subst. Roe, Glæde, at have Roe af Een; ligesaa Roesom, eller Rovsom, moersom; af det isl. Ró, Hvile, Glæde; see og Lokes Sang V. 59.

Rummel, Støi, Allarm, Rumsteren, isl. rómr, Rygte, lat. rumor, samt Røst, Stemme.

Ryge, trække tilbage, f. Ex. ryge Heste og Vogn; af ryga, anstrænge sig, eller riúka, røge, falde om; hann rauk um koll, han faldt omkuld, paa Hovedet.

Ryller, unge lavstammede Bøge, maaskee af rilla, vakle, slingre.; eller maaskee forbreiet for Rød Løv.

Ræg, Riim; deraf Rægtaage; det ræger, rimer; isl. hrím.

Samler, sandser. Han samler ikke, hvad han siger; deraf Samling, Forstand; f. Ex. han er ikke ved sin Samling.
Sandten, paa min Sandten, et Mundheld, isl. á minn sann, efter min Mening.
Seen, siges om en Koe, som ophører at malke.
Selvanden, frugtsommelig.
Sige fra, isl. segia frá, fortælle.
Siige, at; Vandet siger, trænger sig frem gjennem Aarerne i Jorden; deraf en Siig, isl. siki, Sump, et lavt Vandstøde i Marken.
Sime, en, et Halmreeb til at tække Huse med; kaldes og en Dokke.
Skagen i Vensyssel, isl. Skagi, en Odde.
Skak, skraa, isl. skackr, skjæv, krum; det gaaer paa skak; deraf Skaktavl.
Skannov, sygelig, som har taget Skade; skædr, skadelig.
Skjel, Nytte, Fordeel, isl. skil, Forskjel, Ret og Skjel. Du vil have god Skjel deraf, det vil være dig fordeelagtigt.
Skive, Bordblad; f. Ex. det staaer paa Skiven.
Skjæfte, egentlig sætte Skaft paa, skéfta; dernæst tillave, tilberede; deraf: han er skjæftet, færdig, i Thye.!
Skjæv, skraa, isl. skeifr, skjæv, krum.
Skreed, glat, smuk, af at skrída, glide; see Snøg.
Skrælling, en mager og uanseelig Person, en Knæling, af skræla, hentørre.
Skræv, skref, Trin, Skridt; det over Skræver gaaer.
Skræve, skrefa, maale med Skridt.
Skvalder, see Svalder.
Slaa, en, slá, Skaabe.
Sleeg, slægr, underfundig, snu, polisk; at slege, siges om Katte, som gnide sig paa Folk; at slege for et Barn, at kjæle for det, stryge det paa Kinden.

Slot, en voxen Tos; maaskee af snót, et Fruentimmer, eller flóttr, et stort Legeme; ogsaa som adject. Famsfuld, undseelig.

Smidde, see Loddre.

Smou, en snæver Gang mellem Huse, isl. smiúgr, en Gang, man kan krybe igjennem, eller af Smuga, en Sprække; deraf i Smug, i Londom; ligesaa Smughandel.

Smære, Klover, isl. smári, hvid Kløver.

Smærst, mindst; tag mig de smærste Stene. Superl. af Smaa, isl. smár, smærri, smærstr.

Snaller, et, som er ureenlig i Klæder og Adfærd; ogsaa en Noler; deraf Snallervorn.

Snap, snart, isl. snarpr, hastig.

Snit, Kneb, isl. snid; see Risen fra Letrab. V. 85.

Snog, smuk, reenlig og pæn, glat om Hagen, isl. snöggr, glat, hurtig; bruges og i Udv. Vis. 2 D. Pag. 105. Der de kom til Rylbere Hoi, Sig reiste en Hind, saa meget snøg.

Snøl, et, en Noler; deraf at snøle, nøle, ingen Vei komme i sine Bestillinger; ligesaa snølvorn, nølende, langsom, lang i Vendingen, isl. seinn á sér.

Soleslav, isl. sólsetr, Solens Op- eller Nedgang; i Vensyssel.

Sot, Sotten, Sprinkler, Forraadnelsesfeber, isl. sótt, Sygdom, især enhver Feber; deraf Helsot, dødelig Sygdom; Sottefeng, Sygeseng.

Spédelsk, grumme, forskrækkelig; f. Ex. han er spédelsk god, særdeles god; denne bizarre og contradictoriske Ordføining bruges hyppig i Vensyssel; ellers kommer Ordet af det isl. spitelskr, spedalsk, et Hospitalslem, af Spitali, Hospital.

Spilde, spilde paa sig, tabe flydende Madvare paa sine Klæder, isl. spilla, spilde, fordærve; ogsaa penta.

Spær og Spar, Spændtræe i et Huus; isl. spiör, Spyd.

Stakkel, en Tigger, en Olding, isl. stafkall, af stafr, Stav, og kall, en gammel Mand, som behøver at gaae ved Stok.

Stalde; Hesten stalder, stiller sig ved Urinen; isl. stall-dra, staae stille en liden Stund, standse.

Stavrassen, utæt, aaben, det samme som Giften ovenfor; af stafr, en Stave i et Trækar, og rás, Vei, som Vats-rás, Vandløb, Strøm; altsaa et Kar, hvor der imellem Staverne er Vei for Vandets Udløb.

Steil, et, det nederste Lag Neger i et Ladegulv, hvilke steiles, sættes omtrent lodrette.

Stikke i Rend, begynde at løbe, af stöckva, springe, see Høgn. Ov. B. 111.

Stin, isl. stinnr, stiv, det modsatte af veeg; see Qvørf. Ov. B. 35.

Stodhest, Hingst, isl. stódhestr.

Stof, staup, et Bæger, især Sølvstof, Sølvbæger.

Stout, superb, ypperlig.

Strag, smuk, pyntet, pæn.

Stredig, fast, stærk; en stredig Kjep, at staae stredig paa sine Been.

Strik, en Skjelm, isl. strákr, tydsk Strauch.

Strinte, haspe, vinde Garn; deraf et Strintetræe, Garnvinde; maaskee af det isl. strengr, Streng, Toug, Traad; altsaa Strengetræe.

Stritte, spadsere, gaae graviteti, marschere; dernæst sprøite; deraf Vandstritte.

Stryge, slaae, prygle, isl. striúka; deraf Stryg, Hug; han fik Stryg; men stryge afsted, løbe saa hastigen som mueligt, ligesaa af striúka, flye, flygte.

Strække, udholde, udføre; han kan ei strække det; ei fuldføre det til den bestemte Tid.

Stæt, Stætte, en, isl. stett, en Stente.

Sval og Svel, isl. svalr, kjølig. Det er svalt om Sommer-Aftener.

Ifterab, Ildstedrab, Stuehuus, see Maaling.
Iører, ivrig, rask, om Heste, ogsaa om Mennesker.
Kag, et skarpt Sted, dernæst en Kegle; spille Kag, et Slags Keglespil.
Karm, en, en Karet; deraf Vinduesfarm, af karma, gjøre Inddelinger i et Huus. Karm bruges og i P. Syvs Kæmpeviser, f. Ex. Pag. 129 V. 25. De satte hende i forgyldene Karm (Vogn), Med Ædelstene besat.
Karnaille, en, en Skurk; kommer vel af det lat. carnalis, kjødelig, sandseligsindet.
Kavs, rask, brav; han er ligesaa kavs nu, som tilforn; han staaer sig kavs. Paa Færøe bruges kosin, udvalgt; liig det engelske to choose, vælge.
Kjelling, en gammel Kone, dernæst en feig Karl. Kjellinger deriveres af Carolinger, det er de Franske, som Normannerne fordum saa ilde behandlede; siden kaldtes alle feige Folk Carolinger, Kjellinger.
Kjeltring, en, et Skarn; deriveres af Kelterne, Celti, et vildt og balstyrrigt Folk; ikke som Franskmanden, der fortalte, at der i Danmark var et Folkefærd, som kaldtes les Keltrings, qvi ne sont pas si bien policés, qve les autres Danois. — Ligesaa Poltron af pollice truncus.
Kjende Raad, lære, give Raad; bruges endnu af Almuen; af kénna, lære; kjendes ved, kannaz vid.
Kimse, foragte; kimse ad noget, slaae Næsen høit.
Klahs, isl. klas, unyttigt Tøi. Det er Klahs, det duer ei.
Klam, fugtig, vaadladen, om Klæder, Snee o. s. v. af klambr, et Stykke Iis.
Klat, en liden ubetydelig Deel, af klatr, en uduelig Ting; deraf at klatte, overklatte, besudle; klatvorn, som ei duer til noget; see Vorn.
Kleg, sammenklæbende, f. Ex. om Brød, der ei har hævet sig.

Klemsel, Mavepine, af klemma, klemme.
Kline, opføre Leervægge, af klína, smøre, kline, lat. linere.
Knetens, smuk, knov; siges om pyntede Piger, som kneise, bryste sig.
Knibe en Flaske, udtømme den til Bunden; af hnifa, udtømme.
Knog, Snefog; isl. fok; deraf knyge, snee; see fyger.
Knorpe, qvække, om Frøer, i Vensyssel.
Knyst, tør Hoste; deraf knystre, hoste.
Knæver, Mund; Knæveren løber paa hende; men Knævert er bonsbons, Slikkerie.
Knøs, en liden Høi, isl. hnaus, Jordklump; ogsaa en rask Gut.
Kómpen, en slet Krabat, om unge Karlfolk; men Kompán, en Pudsemager; det er en løierlig Kompán, han kan ei døge sig for Skjelmsstykker; isl. kompán, Kammerat, Staldbroder; deraf det engelske companion og company, og det franske compagnon og compagnie.
Korn, f. Ex. et bitte Korn, en lille Smule; ikke et Korn, isl. ecki korn, ikke det mindste.
Krank, isl. krankr, sygelig.
Krap, krappr, trang. Et Trøie-Ærme er krappere i den ene Ende, end i den anden.
Krebbel og Krøbbel, kryppill, lam, halt, deraf Krøbling.
Kreppe, kruse Haar, isl. kreppa, bøie, krumme.
Kribben, stikken, haardnakket, paastaaende.
Krik, en mager Hest.
Kritte, kildre; det kritter i Binene, Ørene; dernæst: han sidder og kritter ɔ: slaaer sig med Nød igjennem; isl. krita.
Krylter, Forbedring, Restitution; komme til Krylter, restitui, revalescere, komme sig.
Kryste, trykke mellem Hænderne.
Krænge, vende Vrangsiden ud, f. Ex. af Strømper.
Kukulure, at sidde i Kakelovnskrogen og intet bestille, af kukulur, en Snegl.

Kule, kúla, Blæst; deraf en Regnkule, Haglkule; ligesaa det kuler, kular, lufter, blæser.

Kuld, isl. kollr, Hoved, Hjerneskal; at slaae om Kuld; ligesaa Kuldbøtte; men Kuld, Slægt, see Hyld.

Kuldet, kollóttr, uden Horn; en kuldet Koe; en kuldet Kirke, som ei har Taarn eller Spir.

Kyle, kaste; kan du kyle den Steen derhen.

Kyne, tærske Avene (aristas) af Bygkjærner; tydsk körne.

Kære, ikke kære sig om noget; isl. kæra, klage, bekymre sig; deraf Kæremaal, isl. kærumál, Klagemaal.

Køvle, Cylinder, isl. kéfli, trind Stok.

Laad, Vinteruld, isl. lód.

Lag eller Lav, Lag, Maade, Viis; paa det Lag, paa den Maade.

Leed, leidr, grim.

Leile, leigill, en rund og fladtrykt Oldunke af Træe.

Lem, en, hlemmr, Luge, Laag; men et Lem, lidamót, Ledemod.

Lide, vente; at lide paa Een.

Lime, en Feiekost, hvormed Pigen gjør Sand ɔ: reent i Stuen.

Lodder eller Lummer, Leerdynd, lat. lutum; deraf loddre eller lumre, gjøre Leervægge glatte; isl. lödra, skumme; i Thye kaldes det at smidde.

Lovning, Løfte; han har Lovning derpaa, man har lovet ham det.

Lummervarmt, meget varmt; ligesaa, det er lummert; see og Lodder.

Lure, blunde, slumre; deraf tage sig en Luur; af lúra, gjøre træt.

Lyre, et, isl. lióri, et Røghul, et Hul paa Mønningen af Taget, hvorigjennem Røgen trækker. Ordet gaaer med Tingen snart af Brug i Jylland, da Skorstene

overalt skulle opføres. Ligesaa gaaer det og efterhaanden med Ordet Degn, diaconus, nu Kirkesanger.

Lysne; det lysner, lysir, bliver Dag, ogsaa; Lynilden blinker; det lyner.

Lysning, lysing, Daggry. I Lysningen eller Lysnet.

Lød eller Lyd, litr, Farve.

Lømmel, en fuur Karl, som intet giver bestille, isl. hlömm, en Prygl, Kjep.

Mahs, der er meget Mahs, strængt Arbeide, lat. masla, isl. mals, grovt Træe-Arbeide.

Men; med den Conjunction begynde Bønderne sædvanlig deres Tiltale, f. Ex. Men, — I vilde gjerne sporge. Medens de udtale Men eller Men ih tu med en Pause, forberede de sig paa det følgende, de ville sige.

Menge, menga, blande sammen.

Meje, høste.

Mile, isl. mel, miel, Mundstykke i et Bidsel; ogsaa bruges en Kulmile, en Dynge Træe, som forbrændes til Kul.

Mimre, bevæge Læberne, om Tandløse.

Minke, minka, formindskes, ophøre.

Moh, et, en Form til at støbe Blyekugler og Knapper i; isl. mót, Model, Form, fransk moule.

Mon, et, at faae Monnet ɔ: Overmagten, spille Mester, af munir, Rigdom, eller af munr, Behag; vera á mun, have til Behag, være i Monnet.

Morrødder, Gulerødder; isl. Gulrófa.

Mouen, (sommesteder kouen), mukken, isl. mockadr, skimlet, af mocka, Muk, Skimmel.

Mukketisse, et Slags rødt Halværme.

Mundlam, den, som ei kan tale godt for sig.

Mundskred, siges om Mad, der glider let over Tungen.

Mær, en gammel Hoppe; bruges og som Haansord om

Fruentimre; af Mær, en Jomfrue, Moe, eller af már, en Hest.

Møddi ng, en Møgdynge; af myki, Møg og dyngia, Dynge; deraf at møge eller moge, kaste Gjødningen ud af Stalden.

Nam; det har Nam, siges om to Gjenstande, der klemme paa hinanden; isl. Nám, Griben fat paa, Bemægtigelse; deraf annamme, modtage.

Natter, náttverdr, Nadvere, Aftensmad, see Davre.

Noden, vanskelig at fornøie, nøieregnende.

Nybær Koe, nybær kú, en Koe, som nylig har kalvet.

Nyde, tage for gyldigt, lade gjelde; f. Ex.: det nydes ikke, gjelder ikke; maaskee en fordreiet Udtale for nøies, man er ei fornøiet dermed.

Nyster, nysselig, snøg.

Nænne; jeg nænner det ikke, kan ei føre det over mit Sind; isl. nenna, gide.

Nænsomhed, Omhed, det Sindelag, ei at nænne.

Nær og hu nær, naar; isl. nær og hu nær?

Nærensti, dersom; en Ellipsis for: Naar den Tid kommer; ogsaa: Omensti.

Nøddes, Nødhuus, Koestald; see Fjøs.

Opskiver, Opskjær, uppskéra, Høsten; ogsaa kaldet Stoftønde og Skaargilde.

Orke, órka, kunne; deraf ørkesløs, isl. orkulaus, svag, kraftesløs.

Orre, Levninger af Kreaturernes Fodder; maaskee af Overs, Tilovers.

Pirken, tør; en pirken Sild.

Pisten, mager, gusten, bleg.

Plag, en ung Hest; deraf Mærplag, en Fylli, en ung Hoppe; see Mær foran.

Prakker, en, isl. Prackari, en Skjelm, en svigagtig Skyldner.

Prang, prång, Handel mellem Bender, Landprang; at prange, drive Handel, gjøre Akkord.

Prate, prata, sluddre, snakke.

Pyller, et, et svagt, lidende Menneske; deraf pylre, klynke; pyllervorn, klynkende.

Pyt, en, pyttr, et Vandstade.

Pœne, pikke en Hoelee i Eggen; det samme som Hare.

Qvabbet, meget feed, af Qvap, løs og blod Fedme; deraf Aaleqvabbe.

Qvakle, forqvakle, fordærve, af Qvakl, forgjæves Forsøg paa at helbrede, deraf Qvakſalver.

Qvarre, knuse. Han fik sit Been qvarret.

Qvasse, en Fiskeqvasse, et lidet Fartøi.

Qvissel, i Fyen en Grøvt eller Rende, som Havet gjør i Syltenge, see Aahl; Qvissel er og Navnet paa en Bye i Vensyssel, beliggende ved en liden Bæk; af det isl. Qvísl, Green af en Elv.

Qvæge, Ølbærme, i Thye.

Qvælde; Maanen qvælder, kommer silbig, af qvölldar, det bliver Aften. Deraf Qvældsnatter, den sidste Nadvere om hellige Aftener, naar det er Sengtilbags, af qvǫlld, Aften.

Qvær, stille; lig al qvær, lig ganske stille.

Qværk, en Sygdom hos Heste i Halsen, af Qverk, en Strube.

Raale, skrige, græde, om Børn i Thye; maaskee af róla, vanke omkring, eller maaskee snarere en fordreiet Udtale for skraale.

Raaling, Stuehuus, er vel af Roe og Længde; den Længde Huus, hvori man nyder Roe og Hvile; kaldes og Isterrad, den inderste Rad Huus eller Ildstedrad: ligesaa Isterraaling, og paa sine Steder Pisselrad.

Rabalder, Allarm; ogsaa et støiende Fruentimmer; af riballdi, et heftigt, oprørsk Menneske, qvasi rif-valldi, som foraarsager Splid.

Rag, Hevngjerrighed, isl. ræki, Hevn, tydsk Rache; at faae Rag til Een; men Rag adject. er stivhaaret, grovuldet; er vel af riga blive stiv, eller rigr Stivhed, lat. rigor.

Ram, Slag, af ramma, ramme; faae Ram til Een; men Ram adject. er stærk, fast, isl. ramr, som: ram Ost, ram Alvor, ramme Runer; deraf at ramme Pæle ned, slaae dem stærkt i Jorden.

Rane eller Raan, det Sted, hvor Hønsene overnatte; de siges at flyve til Raan; er vel af rannr, et aflangt Huus; eller i riafrinu, under Taget.

Rappe sig, skynde sig, isl. rápa, løbe idelig hid og did; deraf Rap, hastig.

Redskjel, Rede, ret Skjel; han veed ingen Redskjel derpaa, kan ei hitte Rede deri; af reida, Rede, og skil, Forskjel.

Rimme, vrindske, om Heste, i Vensyssel; isl. rymia, brøle, skrige.

Rinke, oprinke, tillave, egentlig om Kreaturernes Tøirer, isl. kríngia, omringe; deraf oprinket, tillavet, færdig, ligesom skjæftet, see nedenfor.

Roe, at, more, fornøie; f. Ex. at roe sig med noget; bliv og roe mig; deraf Subst. Roe, Glæde, at have Roe af Een; ligesaa Roesom, eller Rovsom, moersom; af det isl. Ró, Hvile, Glæde; see og Lokes Sang V. 59.

Rummel, Støi, Allarm, Rumsteren, isl. rómr, Rygte, lat. rumor, samt Røst, Stemme.

Ryge, trække tilbage, f. Ex. ryge Heste og Vogn; af ryga, anstrænge sig, eller riúka, røge, falde om; hann rauk um koll, han faldt omkuld, paa Hovedet.

Ryller, unge lavstammede Bøge, maaskee af rilla, vakle, slingre.; eller maaskee fordreiet for Rød Løv.

Ræg, Riim; deraf Rægtaage; det ræger, rimer; isl. hrím.

Samler, sandser. Han samler ikke, hvad han siger; deraf Samling, Forstand; f. Ex. han er ikke ved sin Samling.

Sandten, paa min Sandten, et Mundheld, isl. á minn sann, efter min Mening.

Seen, siges om en Koe, som ophører at malke.

Selvanden, frugtsommelig.

Sige fra, isl. segia frá, fortælle.

Siige, at; Vandet siiger, trænger sig frem gjennem Aarerne i Jorden; deraf en Siig, isl. síki, Sump, et lavt Vandstade i Marken.

Sime, en, et Halmreeb til at tække Huse med; kaldes og en Dokke.

Skagen i Vensyssel, isl. Skagi, en Odde.

Skak, skraa, isl. skackr, skjæv, krum; det gaaer paa skak; deraf Skaktavl.

Skannov, sygelig, som har taget Skade; skædr, skadelig.

Skjel, Nytte, Fordeel, isl. skil, Forskjel, Ret og Skjel. Du vil have god Skjel deraf, det vil være dig fordeelagtigt.

Skive, Bordblad; f. Ex. det staaer paa Skiven.

Skjæfte, egentlig sætte Skaft paa, skéfta; dernæst tillave, tilberede; deraf: han er skjæftet, færdig, i Thye.!

Skjæv, skraa, isl. skeifr, skjæv, krum.

Skreed, glat, smuk, af at skrída, glide; see Snøg.

Skrælling, en mager og uanseelig Person, en Knæling, af skræla, hentørre.

Skræv, skref, Trin, Skridt; det over Skrævet gaaer.

Skræve, skrefa, maale med Skridt.

Skvalder, see Svalder.

Slaa, en, slá, Skaabe.

Sleeg, slægr, underfundig, snu, polisk; at slege, siges om Katte, som gnide sig paa Folk; at slege for et Barn, at kjæle for det, stryge det paa Kinden.

Slot, en voxen Tøs; maaskee af snót, et Fruentimmer, eller flóttr, et stort Legeme; ogsaa som adject. skamfuld, undseelig.

Smidde, see Loddre.

Smou, en snæver Gang mellem Huse, isl. smiúgr, en Gang, man kan krybe igjennem, eller af Smuga, en Sprække; deraf i Smug, i Londom; ligesaa Smughandel.

Smære, Klover, isl. smári, hvid Kløver.

Smærst, mindst; tag mig de smærste Stene. Superl. af Smaa, isl. smár, smærri, smærstr.

Snaller, et, som er ureenlig i Klæder og Adfærd; ogsaa en Nøler; deraf Snallervorn.

Snap, snart, isl. snarpr, hastig.

Snit, Kneb, isl. snid; see Risen fra Letrab. V. 85.

Snøg, smuk, reenlig og pæn, glat om Hagen, isl. snöggr, glat, hurtig; bruges og i Udv. Vis. 2 D. Pag. 105. Der de kom til Rylbere Hoi, Sig reiste en Hind, saa meget snøg.

Snøl, et, en Nøler; deraf at snøle, nøle, ingen Vei komme i sine Bestillinger; ligesaa snølvorn, nølende, langsom, lang i Vendingen, isl. seinn á sér.

Soleslav, isl. sólsetr, Solens Op- eller Nedgang; i Vensyssel.

Sot, **Sotten**, Sprinkler, Forraadnelsesfeber, isl. sótt, Sygdom, især enhver Feber; deraf **Helsot**, dødelig Sygdom; **Sottefeng**, Sygeseng.

Spédelsk, grumme, forskrækkelig; f. Ex. han er spédelsk god, særdeles god; denne bizarre og contradictoriske Ordføining bruges hyppig i Vensyssel; ellers kommer Ordet af det isl. spitelskr, spedalsk, et Hospitalslem, af Spitali, Hospital.

Spilde, spilde paa sig, tabe flydende Madvare paa sine Klæder, isl. spilla, spilde, fordærve; ogsaa penta.

Spær og **Spar**, Spændtræe i et Huus; isl. spiör, Spyd.

Stakkel, en Tigger, en Olding, isl. stafkall, af stafr, Stav, og kall, en gammel Mand, som behøver at gaae ved Stok.
Stalde; Hesten stalder, skiller sig ved Urinen; isl. stall-dra, staae stille en liden Stund, standse.
Stavrassen, utæt, aaben, det samme som Gisten ovenfor; af stafr, en Stave i et Træekar, og rás, Vei, som Vats-rás, Vandløb, Strøm; altsaa et Kar, hvor der imellem Staverne er Vei for Vandets Udløb.
Steil, et, det nederste Lag Neger i et Ladegulv, hvilke steiles, sættes omtrent lodrette.
Stikke i Rend, begynde at løbe, af stöckva, springe, see Høgn. Ov. V. 111.
Stin, isl. stinnr, stiv, det modsatte af veeg; see Ovørs. Ov. V. 35.
Stodhest, Hingst, isl. stódhestr.
Stof, staup, et Bæger, især Sølvstof, Sølvbæger.
Stout, superb, ypperlig.
Strag, smuk, pyntet, pæn.
Stredig, fast, stærk; en stredig Kjep, at staae stredig paa sine Been.
Strik, en Skjelm, isl. strákr, tydsk Strauch.
Strinte, haspe, vinde Garn; deraf et Strintetræe, Garnvinde; maaskee af det isl. strengr, Streng, Toug, Traad; altsaa Strengetræe.
Stritte, spadsere, gaae gravitetisk, marschere; dernæst sprøite; deraf Vandstritte.
Stryge, slaae, prygle, isl. striúka; deraf Stryg, Hug; han fik Stryg; men stryge afsted, løbe saa hastigen som muligt, ligesaa af striúka, flye, flygte.
Strække, udholde, udføre; han kan ei strække det; ei fuldføre det til den bestemte Tid.
Stæt, Stætte, en, isl. stett, en Stente.
Sval og Soel, isl. svalr, kjølig. Det er svalt om Sommer-Aftener.

Svale, en, et Bislag, saasom i Kiøbmænds Gaarde; et Pulpitur i en Kirke kalde Bønderne endnu en Svale, isl. Svalir. I Udv. Vis. 1 D. Pag. 256 nævnes Høieloftes Svale.

Svalder, sqvallr, Sladder, Vaas, heirøstet Snak.

Svaldre, at, sqvalldra, sladdre, raabe høit i Munden paa hinanden.

Svalp, en Sladderhank; deraf at **svalpe**, sladdre, forklage sine Medtjenere; i Vensyssel.

Svar, betydelig, saa; ikke svar meget (svaa møi), ikke ret meget; er vel af det isl. svá, saa.

Svip, Hast; i en Svip, isl. í einum svip, i et Dieblik; see Høgn. Qv. V. 135.

Svirpe, slaae med en Svøbe, isl. svípa, pibske; deraf det **svirper**, gjør ondt. Svøbe, isl. svipa.

Sylpe, bringe Høe fra oversvømmede Enge paa tør Land; maaskee af sylg, en Bølge, eller svella, svulme; bruges her ved Gjesing.

Sær, underlig, selsom, bizar, isl. sér, eller sérlegr, sær, særegen.

Sølle, stakkel, usjel, færøisk seâli, isl. sæll; deraf vesæll, ulykkelig. Et sølle Barn, et sølle Fiog, en beklagelig Stymper.

Søø; de søø, sagde, isl. sögdu, færøisk tajr söddu.

Tage til, isl. taka til, begynde; tage ved sig, isl. taka vid sér, begynde at komme sig; ligesaa: tage om sig ɔ: stræbe.

Tallje, Gadestevne. At gaae til Talljen, siges og bruges endnu i adskillige Landsbyer her i Egnen, dog ikke saa hyppig nu, som i ældre Tider, da Fælledsskabet er ophævet, og Beboerne, som Selveiere, og ei mere hoveriegjørende Fæstebønder, have mindre at afgjøre med hinanden, og samtale om indbyrdes. Mændene have da efter gammel Skik nogle Stene at sidde

paa, som kaldes Tallje stene. Tallje er vel det isl. Thaul eller Tal ɔ: Tale, dernæst et Sted, hvor Samtale holdes. Their góngu á tal, de gik hen for at tale sammen; ligesaa: their settuz á tal, de satte sig til Samtale.

Tande eller Taande i et Lys, Vægen i et Lys, Lyse-tande, isl. skar; deraf tænde; kommer af et celtisk Ord Tan, som betyder Ild; see Tidsskrivt for Naturvidensk. 1822, 1ste Hefte Pag. 10.

Tanke, Ange, Duft; Vinen har en Tanke, isl. ángi, Duft; eller ánki, Bræk, Lyde, Feil.

Tasen eller Tassen, tør, henvisnet, siges om Græsset paa Marken, som af Tørke brister og ligesom rasler under Fødderne; saaledes her ved Gjesing. Til dette, ligesom og flere Ord, har jeg ei funden nogen passende Rod i det Islandske; maaskee disse kunne nedstamme fra det celtiske eller angelsachsiske, ligesom Tande ovenfor.

Teine, en elliptisk Træ-Æske med Laag over, hvori Arbeidsfolk har deres Smørrebrød (Mellemmad) med sig i Marken.

Telle, Frost i Jorden, isl. thela; telleløs Jord, thelalaus jörd, optøet Jord; deraf Tellemarken i Norge, som egentlig betegner gjennemfrossen Jord.

Tengsel, en Bødker Øxe.

Tidig, madlysten.

Tontet, halvtosset; men at tonte løbe sagte; deraf Tontelunt, Trav; ogsaa en Snustobaks-Buddike.

Torden, Thors Dund, isl. Dunr, Dundren.

Torp, isl. thorp, Bye, Landsbye; tydsk Dorf; deraf det danske Encliticum drup og rup i mangfoldige Byers Navne-Endelser.

Tov, isl. tog, den ydre grovere Uld.

Tras, Trods; byde Een Tras, isl. thras, Kiv; deraf thratta, trætte, kives.

Travalere sig, udmatte sig ved strængt Arbeide, af trafali, Travelhed, Arbeide, fransk travail, engelsk travel.

Trimmer, Trinene i en Stige eller Trappe; ogsaa bruges Dørtrimmen, isl. thremr, Dørkarmel.

Trou, isl. thró eller trog, Trug, et smalt udhulet Kar, f. Ex. Drøvtrug, Drovtetrug.

Trut, Pige, isl. thrúda. Du er en sær Trut, underlig Tøs.

Træske, isl. threſkia, tærske; see Ostkudølgur V. 4.

Tude, isl. túda, Rør, Tude.

Tue, Myretue, isl. tún, en Bye, engelsk town.

Tælle eller tolle, isl. tálga, skjære; deraf Tollekniv, tálgu-hnifr.

Tøs, dobbelt, f. Ex. Tøs saa godt, dobbelt saa godt, isl. tysvar, to Gange. Tøsser findes hos P. Syv Pag. 709 V. 4. Han bandt sin Hest til Kirkekam, Saa gik han tøsser Kirken aved om.

Urt, isl. virt, ugjæret Øl.

Ustand, Trætte, Uenighed; have Ustand med Een.

Utidig, som ei er vel tilpas, er kommen for tidlig op, eller ei føler Madlyst.

Vag, slet, ringe, svag, isl. veikr, svag, sygelig.

Vall, Valplads, af vall, et Liig eller en Dødning; deraf Valhalle, Valkyrie o. s. v.

Vant eller Vaant; han er vaant, føler Smerte, er stædt i Vaande, isl. vandr, vanskelig at komme til Rette med, knarvorn, eller og af vandi, Vaande.

Vare, et Blus, en Baun.

Vase, en opkastet og indgrøvtet Vei, især over Enge og Moser.

Vedder, rask, virksom, klog, isl. vitr, forstandig, som har Vid i Hovedet; ogsaa vævr, vik.

Veeg, bøielig, ydmyg, er vel af veikr, ligesom Vag ovenfor.

Veire, udsætte for Veirets Paavirkning, tørre i Luften; dernæst lugte; Katte og Hunde siges at veire, lugte Veiret; deraf Kattenes Veirhaar.

Velt, Fortrinlighed; det er ret af Velten, isl. velldi, Vælde, Magt, eller af vellta, lykkelig Handel, god Kjøbmandskab.

Vidløs eller Vedløs, isl. vitlaus, uforstandig, afsindig; af Vit, Vid, Forstand.

Vik, qvikr, engelsk qwick, levende, rask; deraf Qviksolv.

Vikke, f. Ex. Vik i Veie, en Børneleeg; Vikke, løfte i Veiret; af qvika, bevæge sig.

Vind, isl. vindr, skjæv, skraa. Det er baade vindt og skjævt.

Voll, en tynd Kjep, isl. völr. Vol for Ol, betyder og 4 Snese, f. Ex. en Vol Æg.

Vorn, beskaffen, skikket; er vel af det isl. farinn, beskaffen. Den Person eller Ting er saaledes vorn, af den Beskaffenhed. Det bruges meest som encliticum, f. Ex.: bratvorn (som lader bratte, falde, hvad den har i Hænderne), flanvorn, (ubetænksom, ubesindig, af det isl. flan, Ubetænksomhed; deraf Flane, en Coqvette), fravorn, (undselig), fjantvorn, klatvorn, knarvorn, pyllervorn (klynkende), sladdervorn, slikvorn, snallervorn og snølvorn (ureenlig i Klæder og Adfærd, og nølende), snagvorn (tilbøielig til at snage, opsnuse) o. s. v.

Vornlag, Beskaffenhed, Dannelse. Han har et daarligt Vornlag, Haandelag.

Vraa, siges om Sviin, som vil parres. Isl. Æda.

Vrag, isl. reki, fransk varech, hvad der driver op af Havet, Tang, Skibsvrag o. s. v.

Vrippen, hastig til Vrede.

Vække, isl. vaka, hugge Hul paa Iis; deraf Vaage, Iisvaage, isl. vök, et Hul i Isen, hann er i vök, i Fare; deraf Udraabsordene: Vee og Vok.

Væn, smuk, isl. vænn, fæm. væn.

Værke, isl. verkia, smerte. Det værker i alle Lemmer; deraf Torværk, Gigt; værkelig, sygelig, vanskelig at komme til Rette med.

Vønder eller Vænder, Riisfjeppe, som flettes imellem Staverne i Leervægge: af vöndr, Riis, Riiskost.

Ynnen, Unnen eller Oien, Middagsmad; maae formodentlig ved en fordreiet Udtale nedstamme fra det isl. Nón, f. E. i nón, ved Middagstid, eller noget lignende. Undaalen i Ovre-Tellemarken i Norge.

Yrke, isl. yrkia, dyrke; f. Ex. yrke Jorden; see Regn. Qv. V. 75.

Ærre, røre; f. Ex. ærre Hestene, give dem Motion; isl. örga, bevæge lidt. Ligesaa ærre Garn, blege det lidt.

Øel, en, isl. ál, en Rem; deraf Brøstøel paa Seletøi.

Øg, et, en gammel Hoppe.

Øge, isl. auka, forøge.

Ømme, at, isl. eyma, smerte.

Ør, Gruus; af det isl. aur, Gruus, eller Eyri, sandig Strandbred, hvor der ei voxer Græs; deraf Harboe Øre i Thye, Helsingøer, Oresund rc. Ligesaa at øre, føre Gruus eller Fyld paa Vaser og Veie.

Øxen, parlysten, om Køer; Koen er øxen, Kyrin eer ixna eller xna, af Yxn, en Tyr.

Anm. Blee (see ovenfor) kaldes og at blade, isl. blada.

Ganne til Een, maaskee af góna, see stivt paa Een.

Jøver, isl. æfr, hæftig, lidenskabelig.

No. 9.

Tillæg.

I Anledning af den i Anmærkningen Pag. 37 anførte islandske Vikivaki vil jeg her tilføie en lignende Sang, der, som Juleleeg, for omtrent 50 Aar siden har været brugelig her i Egnen ved Gjesing, og ventelig flere Steder; nu er den forlængst gaaet af Brug og erindres blot af gamle Folk. Karlene ere forsamlede for sig; Pigerne ligesaa. Karlene begynde med Sang, og Pigerne svare:

K. Her kommer Offer og her kommer Ætling,
Her kommer syv og syv Mænds Ætling,
Og her kommer Kongen selv over alle.
P. Hvad vil Offer og hvad vil Ætling,
Hvad vil syv og syv Mænds Ætling,
Og hvad vil Kongen selv over alle?
K. Beile vil Offer og beile vil Ætling, o. s. v.
P. Hvad byder Offer og hvad byder Ætling o. s. v.
K. Steen byder Offer og Steen byder Ætling o. s. v.
P. Nei faaer Offer og Nei faaer Ætling o. s. v.

Sangen og Legen fortsættes saaledes efter Behaa ved at tilbyde Faar, Hest, Gaard, o. s. v., hvoraf intet antages; tilsidst tilbydes Guld, som antages.

K. Igjen kommer Offer, igjen kommer Ætling, o. s. v.
P. Hvad vil Offer og hvad vil Ætling, o. s. v.
K. Beile vil Offer og beile vil Ætling, o. s. v.
P. Hvad byder Offer og hvad byder Ætling, o. s. v.
K. Guld byder Offer og Guld byder Ætling,
Guld byder syv og syv Mænds Ætling,
Og Guld byder Kongen selv over alle.
P. Ja faaer Offer og Ja faaer Ætling,
Ja faaer syv og syv Mænds Ætling,
Og Ja faaer Kongen selv over alle.

Der synges saaledes for hvert enkelt Par, og det Hele endes med en fælleds Dands, under hvilken de samme Ord igjentages. Melodien, som er ganske simpel, erindres endnu. Nogle synge den sidste Linie: Og her kommer Kongens syv Sønner bovner alle.

Tillæg om nogle færøiske og jydske Ord.

Deânir, dannis (Pag. 134 Lin. 6). Dette Ord bruges og i Udv. Vis. 3 D. P. 38. Jeg haver en saa dannes Mand.

Fajur, isl. feigr, fæg, som er nær ved Døden. Foruden det Pag. 226 Lin. 25 citerte Sted kan endnu anføres P. Syvs Kæmpeviser Pag. 260 V. 13. „Her er feger Mader i vorum Ferd," som er næsten Islandsk.

Gjer (Pag. 72 Lin. 2), isl. gérd, en Handling.
Höttur (Pag. 190 Lin. 5), isl. hót, heit, heitan, Trudsel.
Kjousa (Pag. 66 L. 15 og P. 487 L. 25), isl. kiósa, keise, kaare, vælge; kys, kaus, hefi, kosid; deraf det jydske Kavs, Pag. 574 og Keis herom! Interj. i Vensyssel, som bruges af en Hyrde, naar han vil have Faarene til en anden Side.
Lunnar (P. 232 L. 11), isl. hlunnar, Baadsruller.
Raji (P. 44 L. 10), isl. reidi, Vrede; deraf Rajur, isl. reidr, vred. Vrajir (P. 60 L. 8) er en Danisme.
Skjemma (P. 183 L. 21) isl. skémma, en Fruerstue, et særskilt Værelse hos de Gamle, hvor Fruentimrene opholdt sig; det græske gynæceum.
Skjiggja (P. 176 L. 10) isl. skygna, beskygge, formørke; men skjiggja eâv er vel for eâvskjiggja, afskygge ɔ: tage Skyggen bort, oplyse, opklare; see Rasks islandske Gram. Pag. 185.
Skugga (P. 128 L. 4) isl. skuggi, Skygge.
Stia (P. 72 L. 21 og P. 424 L. 19) isl. stedi, Ambolt.
Tvörra (P. 118 L. 2) isl. thverra, mangle.
Uj senn (P. 134 L. 14) isl. í senn, paa eengang, for een Sinde.
Antegaar, Forgaars; qvasi anden Gaar.
Arken (Pag. 566) en bueformig Skye, spids til begge Ender.
Briller, (P. 571) af Beryll, holl. berille, en klar lysegrøn Steen, hvoraf Hollænderne først slebe Briller.
Dimle; det dimler, er i Jylland det samme, som Bimer i Fyen (see Pag. 566); maaskee det og kan være en Virkning af den fra den opvarmede Jord opstigende Em eller Damp. Det kaldes og den flyvende Sommer; see Journ. for udenl. Litter. 1814 1ste H. Pag. 48. Ogsaa bruges herom den Talemaade: Nu saaer Loke sin Havre; (see Pag. 21). — Det dimler for Dinene, isl. dimmir, morkner; men Dimmeluge, isl. dymbilvika, den stille Uge, af dymbill eller dumbi, stum.
Doll, smuk; (Pag. 568) er vel af det isl. dæll, artig.
Gunge, et moradsigt Steed i Enge, som gynger under Fødderne.
Jenster, snart. Det skal skee jenster eller ved jenster; i Vensyssel. Her ved Gjesing hedder det agjenst, i gienst ɔ: snart; maaskee af det isl. gégn, mod; deraf igjen ɔ: i møde, isl. í gégn; see Pag. 562 V. 40 foran; og mange Steder hos P. Syv.

Kjæve, Kind, isl. Kiaftr, Kjæft; deraf Kjævebenene.
Kjøre; f.Ex. kjøre en paa Døren; isl. keira, pidske, drive frem.
Knaat, en, et Drengebarn, en Rolling; er vel fordreiet for Knort, Skud af en Stamme.
Koenytte, Mælk; see dansk Minerva Dec. 1815 i Hexeprocessen; ad modum Landsnytiar, Landnytte, Indtægt af Jordegods.
Kofte udledes af det arabiske Kaftan, en Underkjole uden Ærmer; det isl. fill, en Elephant, stemmer ligesaa mærkelig overeens med det arabiske; thi i dette Sprog hedder Elephanten Fiil, ligesom i Islandsken; deraf fila bein, Filsbeen, Elfenbeen; see Skrymners Riim V. 17.
Kovs, en, en Skaal med Ører.
Krysler, en, en Poltron.
Kyve, overkomme; han kan ei kyve det, formaaer ei at spise sin Mad op; er vel af kiafta, bevæge Kindbenene, bruge Kjæverne; altsaa egentlig: han kan ei kjæfte ɔ: tygge mere.
Lue, en, en Hue, isl. hufa; maaskee af lúfa, Lodbenhed, da Huerne først vare lodne.
Løgel, isl. lykill, en Nøgle, af lúka, lukke.
Pjank, Vaas, bruges især i Fyen.
Salst, et, Kjøkken, bruges ogsaa for Frammers; maaskee for Saltsted, det Sted, hvor man salter, eller af sel, selstada, en Sæter, hvor man til Fjelds tilbereder Mælken.
Skaate, løbe omkring og spøge, om Børn; isl. skotta, løbe idelig frem og tilbage.
Skarplænding, anden Kjærv Rug.
Slyde, Høestænger, Høeloft. Fiskeslyde, Stillads til at tørre Fisk paa.
Snapsting menes at komme af Initialbogstaverne: S. N (icolai) A. P (ostel) S Ting ɔ: St. Nicolai Apostels Thing.
Sylle, at, lægge Stene under Fodtræet af et Huus; deraf Sylstene.
Synsk, den, som troes at kunne see Spøgelser, og for hvem Gøglere ei formenes at kunne hværre Syn.
Uvorn, som ingen Skik har paa sig, græsk amorphos.
Ævret, Græsning paa høstede Agre; isl. afrétt, Fælled.

Rettelser.

Pag. V Lin. 23 paa Færøe læs fra Færøe.
— 47 — 23 Hniote læs Hniótr.
— 51 — 23 fjauta læs fljauta.
— 66 — 16 Vulkkjir læs vujkkjir.
— 82 — 21 pví læs thví.
— 94 — 19 Mikkjil læs Mikji.
— 100 — 20 elskene læs elskete.
— 109 — 19 Saa hør min læs Saa hør mig.
— 110 — 22 Traudr ɔ: nødig, vanskelig læs Thraut, besværligt Arbeide.
— 114 — 6 Qvinne-Drajra læs Qvinnu-Drejra.
— 115 — 2 Traiter læs Treider.
— 126 — 2 Brinilda læs Brinildu.
— 148 — 23 Sigurds Qvad læs Regin Smeds Qvad.
— 149 — 5 Morgenstud læs Morgenstund.
— 167 — 16 Maard læs Maar.
— 177 — 26 hendla læs henda.
— 183 — 21 Skjemmu læs Skjemma.
— 188 — 11 sveraji læs sveâraji.
— 195 — 10 Maard læs Maar.
— 226 — 24 distinatus læs destinatus.
— 227 — 20 Fajun kan faat Fora læs Fajur kan faat fora.
— 237 — 16 Havat læs Hav at.
— 258 — 21 Trautir læs Thrautir,
— 263 — 24 raade besluttede læs raade, beslutte.
— 291 — 17 thær læs thér.
— 346 — 16 særskildt læs særskilt.
— 347 — 12 Spargerhede læs Spangerhede.
— 362 — 1 spak læs sprak.
— 396 — 22 Bolund læs Bølund.
— 405 — 20 Der læs Da.
— 407 — 5 Simundsen læs Sigmunds Søn.
— 411 — 11 funkede læs funklede.
— 430 — 18 Sjikji læs Silkji.
— 497 — 9 Er fager Kumme læs En fager Kumme.
— 523 — 26 hjem til sig læs hjem til sin.
— 531 — 16 paa si Bag læs paa sin Bag.
— 541 — 36 nogenglunde læs nogenlunde.
— 547 — 3 En Bondeknøsog læs En Bondeknøs og en Felespruad.
— 553 — 31 Færøeske læs Færøeske.

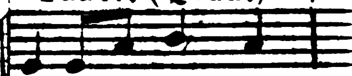
nhavn ved A.F.Winding.
nie af P. Grönland.

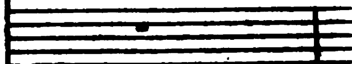
di eâv Raji,
let med Vrede,

e. Taatt. (Qvad.)

Villja Teâr nu
ivis J nu vil__le

iil nu omröa.
eg qvæde denne Gang.

